

UCHWAŁA NR XXXVIII/238/2023

Rady Gminy Kulesze Kościelne

z dnia 30 października 2023 r.

w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40) oraz art. 12 ust. 1 w związku z art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977), w związku z uchwałą podjętą przez Radę Gminy Kulesze Kościelne Uchwały Nr XXVII/174/2022 z dnia 27 kwietnia 2022 w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne, przyjętego Uchwałą Nr 151/XXX/01 r. Rady Gminy Kulesze Kościelne, z dnia 28 grudnia 2001 r. zmienioną Uchwałą nr 89/XVII/08 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 26 września 2008 r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne – obszar wsi Stare Wykno, Kulesze Kościelne, Kulesze Litewka; Uchwałą nr 190/XXXIX/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 25 października 2006 r., zmieniającego uchwałę nr 180/XXXVI/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 16 czerwca 2006 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne; Uchwałą nr 187/XXXVIII/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 29.09.2006 r., r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne; Uchwałą nr 21/IV/2015 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 13 lutego 2015 r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne – eksploatacja kruszywa naturalnego we wsi Stare Wykno, **Rada Gminy uchwała, co następuje:**

§1. 1. Uchwała się zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne, przyjętego Uchwałą Nr 151/XXX/01 r. Rady Gminy Kulesze Kościelne, z dnia 28 grudnia 2001 r. zmienioną Uchwałą nr 89/XVII/08 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 26 września 2008 r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne – obszar wsi Stare Wykno, Kulesze Kościelne, Kulesze Litewka, Uchwałą nr 190/XXXIX/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 25 października 2006 r., zmieniającego uchwałę nr 180/XXXVI/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 16 czerwca 2006 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne; Uchwałą nr 187/XXXVIII/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 29.09.2006 r., r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne, Uchwałą nr 21/IV/2015 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 13 lutego 2015 r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne – eksploatacja kruszywa naturalnego we wsi Stare Wykno.

2. Załącznikami do niniejszej uchwały są:

- 1) tekst Studium (uwarunkowania i kierunki zagospodarowania), stanowiący **Załącznik nr 1,**
- 2) rysunek uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowiący **Załącznik nr 2,**
- 3) rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag złożonych do wyłożonego do publicznego wglądu projektu zmiany Studium, stanowiące **Załącznik nr 3.**

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kulesze Kościelne.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Kulesze Kościelne.

U Z A S A D N I E N I E

do uchwały w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne.

Sporządzenie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne, wykonanej na podstawie podjętej przez Radę Gminy Kulesze Kościelne Uchwały Nr XXVII/174/2022 z dnia 27 kwietnia 2022 w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne, przyjętego Uchwałą Nr 151/XXX/01 r. Rady Gminy Kulesze Kościelne, z dnia 28 grudnia 2001 r. wraz ze zmianami:

- Uchwała nr 89/XVII/08 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 26 września 2008 r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne – obszar wsi Stare Wykno, Kulesze Kościelne, Kulesze Litewka,
- Uchwała nr 190/XXXIX/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 25 października 2006 r., zmieniającego uchwałę nr 180/XXXVI/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 16 czerwca 2006 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.
- Uchwała nr 187/XXXVIII/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 29.09.2006 r., r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne,

wynikało z potrzeby aktualizacji istniejącego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.

Ze względu na dokonujące się w ostatnich latach zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, zmiany w przepisach prawa, potrzebę aktualizacji inwestycji celu publicznego oraz napływ nowych wniosków od mieszkańców Gminy oraz przyszłych Inwestorów, zasadne było przystąpienie do opracowania całościowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.

Podjęcie uchwały do przystąpieniu do opracowania nowego Studium jest warunkiem koniecznym do rozpoczęcia faktycznych prac planistycznych zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Przystąpienie do aktualizacji Studium spowodowało napływ licznych wniosków, skierowanych w czasie procedury opracowywania zmiany Studium, a ich uwzględnienie będzie miało znaczący wpływ na ostateczny kształt polityki przestrzennej Gminy, co przyczyni się do wszechstronnego rozwoju gminy Kulesze Kościelne i poprawi jakość życia jej mieszkańców.

Nowe Studium odpowiada w pełni zapisom i wymogom wynikających z aktualnie obowiązującej ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz dostosowuje zapisy i planowane do realizacji inwestycje do potrzeb wynikających z przestrzennego, ekonomicznego i społeczno – gospodarczego rozwoju gminy i zmieniających się potrzeb co do podniesienia jakości życia mieszkańców.

Studium składa się z 2 części:

- uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego prezentujących stan istniejący gminy, tzn. diagnozę aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, warunki i jakość życia mieszkańców, strukturę przyrodniczą środowiska, ochronę przyrody, dziedzictwo kulturowe, infrastrukturę techniczną i drogową oraz inne;
- kierunków zagospodarowania przestrzennego kreujących politykę przestrzenną rozwoju gminy w oparciu o zasady ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju.

Po podjęciu uchwały o przystąpieniu, Wójt ogłosił w prasie i w sposób zwyczajowo przyjęty o przystąpieniu do sporządzenia zmiany Studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz zawiadomił o tym instytucje odpowiedzialne za opiniowanie i uzgadnianie projektu zmiany Studium. Projekt zmiany Studium wraz prognozą oddziaływania na środowisko uzyskał wymagane opinie i uzgodnienia.

Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został wyłożony do publicznego wglądu w dniach od 21 lipca 2023 r do 14 sierpnia 2023 r. w siedzibie Urzędu Gminy Kulesze Kościelne, ul. Główna 6; 18-208 Kulesze Kościelne, pokój nr 13, w godzinach pracy Urzędu, w Referacie Inwestycji i Spraw Komunalnych oraz był dostępny na stronie internetowej www.kuleszek.pl a także w biuletynie informacji publicznej <https://kuleszek.bip.gmina.pl/>

Zgodnie z terminem, określonym na podstawie art. 11 pkt 8 ustawy, termin składania uwag upłynął 10 sierpnia 2023 r.

W wyznaczonym terminie nie wniesiono żadnych uwag,

Wszystkie czynności związane ze sporządzeniem projektu zmiany Studium zostały przeprowadzone zgodnie z zakresem i trybem określonym w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Projekt zmiany Studium, przedkładany do uchwalenia przez Radę Gminy Kulesze Kościelne jest zgodny z polityką przestrzenną gminy, a tym samym stanowi postawę do tworzenia nowych opracowań i dokumentów z zakresu planowania przestrzennego i społecznego gminy Kulesze Kościelne.

Mając na uwadze powyższe uwarunkowania, podjęcie uchwały w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne jest uzasadnione przestrzennie, społecznie i ekonomicznie.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXXVIII/238/2023
Rady Gminy Kulesze Kościelne
z dnia 30 października 2023 r.

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KULESZE KOŚCIELNE

Wykonawca;
INTERIOR
Biuro urbanistyczno – projektowe
Zespół projektowy:
Emilia Miniak
Marcin Cieślak
Anna Antosik

Kulesze Kościelne, czerwiec 2023 r.

TOM I

**UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY KULESZE KOŚCIELNE**

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	6
1.1. PODSTAWA PRAWNA SPORZĄDZENIA ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KULESZE KOŚCIELNE.....	6
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY I POWIĄZAŃ ZEWNĘTRZNYCH	7
2.1. POŁOŻENIE GMINY.....	7
3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z OBOWIĄZUJĄCYCH DOKUMENTÓW	28
3.1. DOKUMENTY ZEWNĘTRZNE KRAJOWE	28
3.2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW WOJEWÓDZKICH.....	39
3.3. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW POWIATOWYCH.....	45
3.4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW GMINNYCH.....	46
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA TERENU I UZBROJENIA TERENU	48
4.1. DOTYCHCZASOWE PRZESĄDZENIA PLANISTYCZNE	48
4.1.1. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	48
4.1.2. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	50
4.1.3. DECYZJE O WARUNKACH ZABUDOWY (WZ) ORAZ LOKALIZACJI INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO (LICP)	51
4.2. DOTYCHCZASOWE ZAGOSPODAROWANIE TERENU	53
4.2.1. TERENY MIESZKANIOWE	54
4.2.2. TERENY USŁUGOWE	55
4.2.3. TERENY PRODUKCYJNE.....	55
4.2.4. TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ I TERENY REKREACYJNO – WYPOCZYNKOWE	56
4.3. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	56
4.3.1. SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA	56
4.3.2. GOSPODARKA ODPADAMI	57
4.3.3. DROGI I KOMUNIKACJA	57
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ WYMOGI JEGO OCHRONY.....	58
6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	58
6.1. POŁOŻENIE FIZYCZNO – GEOGRAFICZNE.....	58
6.2. BUDOWA GEOLOGICZNA I RZEŻBA TERENU	59
6.3. KLIMAT	59
6.4. WARUNKI GLEBOWE	61
6.5. WODY POWIERZCHNIOWE.....	63
6.6. WODY PODZIEMNE.....	66
6.7. OGRANICZENIA, ZAKAZY I NAKAZY W UŻYTKOWANIU TERENU NA OBSZARACH OCHRONNYCH. .	
6.8. STRUKTURA PRZYRODNICZA I BIORÓŻNORODNOŚĆ.....	70
6.9. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE PRZYRODNICZĄ OCHRONĄ PRAWNĄ	73
6.10. ROLNICZA I LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA.....	75
7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	86

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

7.1. KRAJOBRAZ KULTUROWY	86
7.2. DZIEJE ROZWOJU PRZESTRZENNEGO- RYS HISTORYCZNY	86
7.3. ZESPOŁY I OBIEKTY ZABYTKOWE ORAZ FORMY ICH OCHRONY	91
7.3.1. ZESPOŁY I OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW	91
7.3.2. ZESPOŁY I OBIEKTY ZABYTKOWE WPISANE DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW	92
7.4. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE	93
7.5. DOBRA KULTURY WSPÓŁCZESNEJ ORAZ INNE ZASOBY KULTUROWE	96
7.6. AUDYT KRAJOBRAZOWY	96
8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA ORAZ ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI. WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ	97
8.1. DEMOGRAFIA	97
8.2. STRUKTURA GOSPODARCZA, PODMIOTY GOSPODARCZE, BEZROBOCIE	99
8.3. JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW . POZIOM WYPOSAŻENIA W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ	100
8.4. OŚWIATA I WYCHOWANIE	101
8.5. SPORT I REKREACJA	101
8.6. KULTURA	102
8.7. OPIEKA SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA	102
8.8. POTRZEBY MIESZKAŃCÓW – WNIOSKI DO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	102
9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	102
10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY .	102
10.1. LICZBA LUDNOŚCI	102
10.2. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA	105
10.3. MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ SIECI KOMUNIKACYJNEJ, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ	108
11. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ	112
11.1. MAKSYMALNE W SKALI GMINY ZAPOTRZEBOWANIE NA NOWĄ ZABUDOWĘ	113
11.2. CHŁONNOŚĆ OBSZARÓW O W PEŁNI WYKSZTAŁCONEJ ZWARTEJ STRUKTURZE FUNKCJONALNO- PRZESTRZENNEJ	115
11.3. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ	116
11.4. PODSUMOWANIE I WYTYCZNE	117
12. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	117
13. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	117
13.1. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW: USTAWY Z DNIA 16 KWIEŃNIA 2004R. O OCHRONIE PRZYRODY (T. J. Dz. U. 2022R. POZ. 916	117
13.2. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW USTAWY Z DNIA 23 LIPCA 2003R. O OCHRONIE ZABYTKÓW I OPIECE NAD ZABYTKAMI (T. J. Dz. U. 2022 R. ,POZ. 840 ZE ZM.),	117
13.3. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW USTAWY Z DNIA 3 LUTEGO 1995 R. O OCHRONIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH (T.J. Dz. U. 2021,POZ. 1326),	117
13.4. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW USTAWY Z DNIA 28 WRZEŚNIA 1991 R. O LASACH (T.J. Dz. U. z 2022 R. POZ. 672, 1726)	117
13.5. OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW USTAWY PRAWO GEOLOGICZNE I GÓRNICZE (T. J. Dz. U. 2020R. POZ. 1064);	117

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

14. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH;.....	117
15. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA;	118
15.1. ZŁOŻA KOPALIN.....	118
15.2. TERENY I OBSZARY GÓRNICZE.....	118
15.3. ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH.....	118
16. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI;	118
16.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji	118
16.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, elektrycznej oraz gospodarki odpadami	119
16.2.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	119
16.2.2. ODPROWADZANIE I OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW	119
16.2.3. ELEKTROENERGETYKA ORAZ TELEKOMUNIKACJA	120
16.2.4. ZAOPATRZENIE W GAZ I CIEPŁO.....	121
16.2.5. GOSPODARKA ODPADAMI	121
16.2.6. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII.....	124
17. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH.....	128
18. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	130
18.1 ZAGROŻENIA NATURALNE.....	130
18.1.1 ZAGROŻENIE POWODZIOWE	130
18.1.2. ZAGROŻENIE POŻAROWE	131
18.2 ZAGROŻENIA ANTROPOGENICZNE.....	133
18.3. WYMOGI Z ZAKRESU OBRONY CYWILNEJ.....	133

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna sporządzenia Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne opracowane zostało zgodnie z zapisami ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 977) na podstawie podjętej przez Radę Gminy Kulesze Kościelne Uchwały Nr XXVII/174/2022 z dnia 27 kwietnia 2022 w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne, przyjętego Uchwałą Nr 151/XXX/01 r. Rady Gminy Kulesze Kościelne, z dnia 28 grudnia 2001 r. wraz ze zmianami:

- Uchwała nr 89/XVII/08 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 26 września 2008 r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne – obszar wsi Stare Wykno, Kulesze Kościelne, Kulesze Litewka,
- Uchwała nr 190/XXXIX/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 25 października 2006 r., zmieniającego uchwałę nr 180/XXXVI/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 16 czerwca 2006 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.
- Uchwała nr 187/XXXVIII/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 29.09.2006 r., r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.
- Uchwała nr 21/IV/2015 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 13 lutego 2015 r., r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne- eksploatacja kruszywa naturalnego we wsi Stare Wykno.

Zakres zmiany Studium obejmuje teren w granicach administracyjnych gminy Kulesze Kościelne, zgodnie z załącznikiem graficznym nr 1 do niniejszej uchwały.

Cele i zadania Studium.

- 1) W celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, Rada Gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwanego dalej „studium”.
- 2) Wójt sporządza studium zawierające część tekstową i graficzną, uwzględniając ustalenia strategii rozwoju województwa i planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a także strategii rozwoju ponadlokalnego oraz strategii rozwoju gminy,
- 3) Studium sporządza się dla obszaru w granicach administracyjnych gminy.
- 4) Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Opracowane Studium składa się z dwóch tomów: uwarunkowań rozwoju i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.

- 1) **Uwarunkowania rozwoju** zawierają zestawienie najistotniejszych uwarunkowań dla rozwoju oraz polityki przestrzennej gminy Kulesze Kościelne.
Obejmuje m.in. wskazanie powiązań i relacji Gminy ze stanowiącym jego najbliższe otoczenie obszarem funkcjonalnym oraz terenami sąsiednimi.
Dalej, kolejno scharakteryzowane zostały uwarunkowania wynikające z obowiązujących dokumentów różnych szczebli, zainwestowania terenu, stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego (w tym wymogów jego ochrony), jakości życia mieszkańców prognozy demograficznej oraz możliwości finansowych Gminy.
- 2) W drugim tomie poświęconym **kierunkom zagospodarowania przestrzennego**, przedstawiono kierunki polityki przestrzennej dotyczące przeznaczenia terenów, parametrów i wskaźników regulujących ich zagospodarowanie, zagadnień kształtowania oraz ochrony

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

środowiska przyrodniczego i kulturowego, transportu, infrastruktury technicznej i innych zagadnień wynikających z przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W części tej zawarto również Syntezę i uzasadnienie przyjętych rozwiązań.

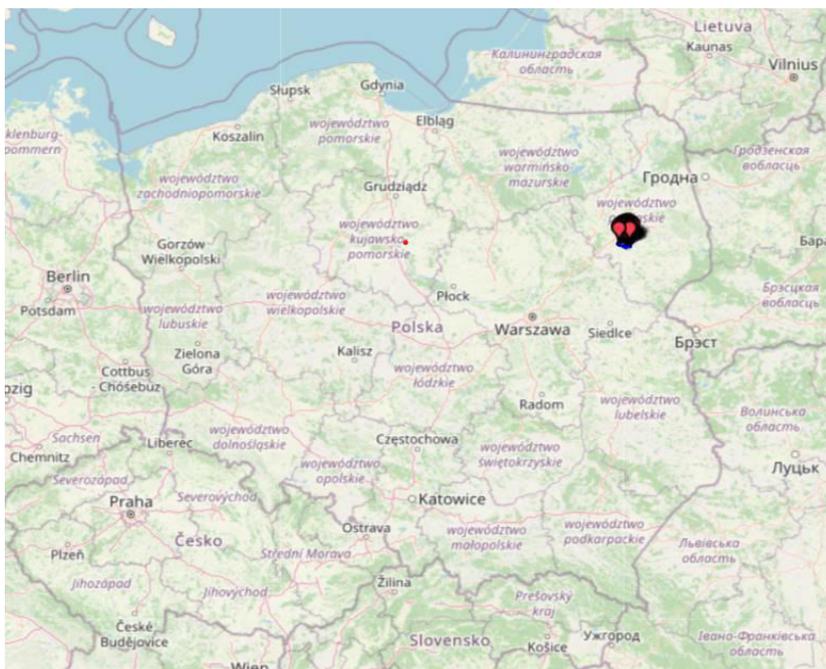
2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POŁOŻENIA GMINY I POWIĄZAŃ ZEWNĘTRZNYCH

2.1. Położenie Gminy

Położenie administracyjne.

Po wdrożeniu reformy administracyjnej, od 1 stycznia 1999 roku Gmina Kulesze Kościelne wchodzi w skład województwa podlaskiego oraz powiatu wysokomazowieckiego.

Położenie gminy Kulesze Kościelne na tle kraju

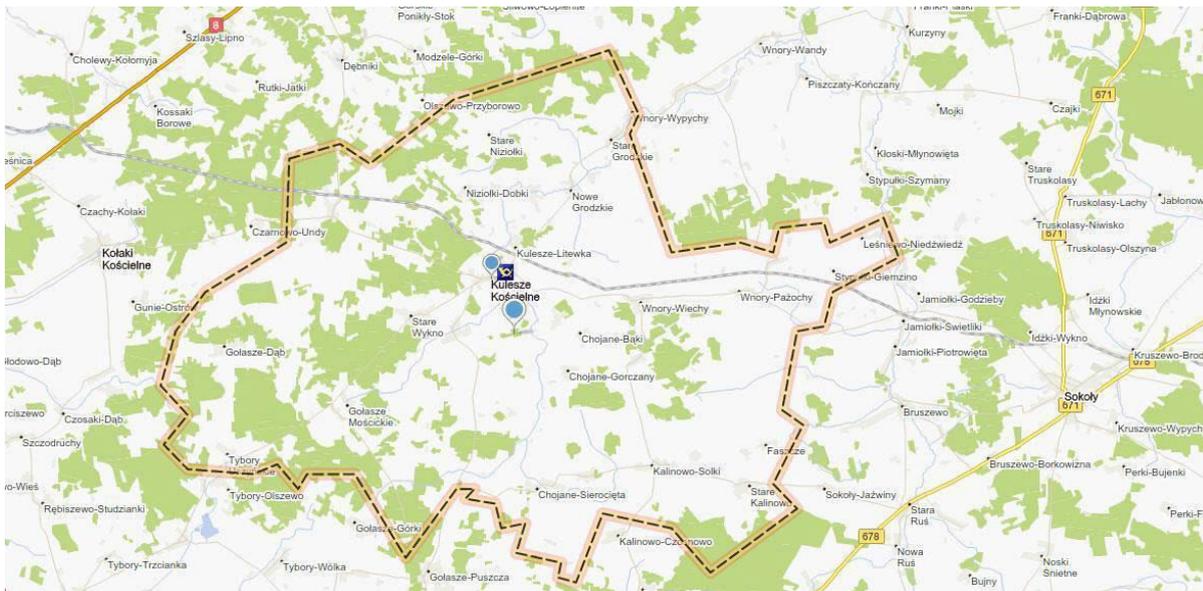
źródło: opracowanie własne

Gmina Kulesze Kościelne położona jest w północno - zachodniej części powiatu wysokomazowieckiego.

Położenie gminy Kulesze Kościelne w województwie podlaskim , w powiecie wysokomazowieckim

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://kuleszek.pl/polozenie/>

Kulesze Kościelne, jest gminą wiejską w województwie podlaskim, w powiecie wysokomazowieckim, która od południa graniczy z gminą Wysokie Mazowieckie, od zachodu z gminą Kołaki Kościelne, od północy z gminą Rutki, od północnego-wschodu z gminą Kobylin Borzymy i od wschodu z gminą Sokoly.

Powierzchnia gminy Kulesze Kościelne wynosi 115,5 km². W jej granicach znajduje się 31 miejscowości wiejskich, każde z nich posiada status sołectwa.

Powierzchnia gminy wynosi 9,05% powierzchni powiatu wysokomazowieckiego, a także 0,57% powierzchni województwa podlaskiego.

Gmina Kulesze Kościelne leży pomiędzy drogą krajową nr 8 Warszawa – Białystok, drogą nr 66 Zambrów – Wysokie Mazowieckie – Bielsk Podlaski oraz po północnej stronie linii kolejowej E75 Warszawa – Białystok.

Siedzibą organów gminy jest miejscowość Kulesze Kościelne.

Siedziba Urzędu Gminy Kulesze Kościelne

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://kuleszek.pl/galeria-zdjec/>

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Wspólnotę samorządową Gminy Kulesze Kościelne tworzą z mocy prawa mieszkańcy sołectw.
W skład gminy Kulesze Kościelne, wchodzi miejscowości:

1. Chojane – Bąki,
2. Chojane – Gorczany,
3. Chojane – Pawłowięta,
4. Chojane – Piecki,
5. Chojane – Sierocięta,
6. Chojane – Stankowięta,
7. Czarnowo- Biki,
8. Faszczce,
9. Gołasze – Dąb,
10. Gołasze Mościckie,
11. Grodzkie Szczepanowięta,
12. Kalinowo – Solki,
13. Kulesze Kościelne,
14. Kulesze – Litewka,
15. Kulesze – Podawce,
16. Kulesze Podlipne,
17. Leśniewo – Niedźwiedź,
18. Niziołki – Dobki,
19. Nowe Grodzkie,
20. Nowe Kalinowo,
21. Nowe Wykno,
22. Nowe Wiechy ,
23. Stara Litwa,
24. Stare Grodzkie,
25. Stare Kalinowo,
26. Stare Niziołki,
27. Stare Wykno,
28. Stypułki – Giemzino,
29. Tybory Uszyńskie,
30. Wnory – Pażochy,
31. Wnory – Wiechy,
32. Wnory – Wypychy

**Zestawienie powierzchni i struktura użytkowania gruntów miejscowości położonych
w gminie Kulesze Kościelne (dane aktualne na dzień 22.11.2022).**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kulesze Kościelne.

1. Zestawienie gruntów dla Chojane - Bąki

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ps	IV	0,3985
Br	R	IVa	2,1979
Br	R	IVb	0,8900
Br	R	V	0,4000
Br	R	VI	0,1724
dr			2,7625
Ls	Ls	IV	1,1420
Ls	Ls	V	18,4170
Ł	Ł	III	2,4800
Ł	Ł	IV	1,2100
Ł	Ł	V	1,4000

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

N			0,1500
Ps	Ps	III	8,8888
Ps	Ps	IV	11,3077
Ps	Ps	V	8,7992
R	R	IIIb	3,2100
R	R	IVa	10,7912
R	R	IVb	10,2944
R	R	V	18,0185
R	R	VI	1,1243
W			0,2931
Suma powierzchni			104,3475

2. Zestawienie gruntów dla Chojane – Gorczany

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ps	IV	1,7303
Br	Ps	V	0,2200
Br	R	IIIb	0,6700
Br	R	IVa	1,4461
Br	R	IVb	1,8317
Br	R	V	0,6800
Br	R	VI	0,0388
dr			3,8900
Ls	Ls	IV	19,2400
Ls	Ls	V	2,8100
Ls	Ls	VI	0,5300
Lz	Lz	IV	0,5500
Lz	Lz	V	0,2200
Lz	Lz	VI	0,3800
Ł	Ł	III	8,8200
Ł	Ł	IV	8,0710
Ł	Ł	V	6,600
Ł	Ł	VI	0,1500
N			1,7710
Ps	Ps	III	5,3110
Ps	Ps	IV	15,0987
Ps	Ps	V	12,0987
Ps	Ps	VI	1,1500
R	R	IIIa	0,3400
R	R	IIIb	3,4100
R	R	IVa	15,7239
R	R	IVb	19,7730
R	R	V	17,4910
R	R	VI	2,4412
S	Ps	IV	0,1200
S	R	IVb	0,0500
S	R	V	0,1800
W			0,2700
Wp			0,1100
Suma powierzchni			153, 9377

3. Zestawienie gruntów dla Chojane - Pawłowięta

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ps	IV	1,0411
Br	Ps	V	0,3920
Br	Ps	VI	0,6214

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Br	R	IVa	0,0300
Br	R	IVb	0,0864
Br	R	V	4,5141
Br	R	VI	1,0980
dr			0,0257
dr			6,4711
Ls	Ls	IV	3,0500
Ls	Ls	V	23,5949
Ls	Ls	VI	0,7600
Lz	Lz	V	2,1500
Ł	Ł	IV	9,8598
Ł	Ł	V	19,1156
N			1,1887
Ps	Ps	IV	23,9489
Ps	Ps	V	57,8401
Ps	Ps	VI	4,0657
R	R	IVa	29,4300
R	R	IVb	33,4375
R	R	V	69,1370
R	R	VI	11,3724
S	Ps	IV	0,0500
S	Ps	V	0,2190
S	R	IVa	0,0400
S	R	V	0,3100
W			1,7858
W	Ps	V	0,0700
Suma powierzchni			305,7052

4. Zestawienie gruntów dla Chojane - Piecki

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ł	IV	0,2755
Br	Ps	IV	1,4238
Br	R	IIIb	0,8339
Br	R	IVb	1,7322
Br	R	V	1,3310
dr			5,7843
Ls	Ls	IV	6,1956
Lz	Lz	V	1,6500
Lz	Lz	VI	0,4000
Ł	Ł	III	5,7100
Ł	Ł	IV	5,5286
Ł	Ł	V	18,6800
Ł	Ł	VI	11,4521
N			2,4918
Ps	Ps	III	0,3300
Ps	Ps	IV	7,8166
Ps	Ps	V	10,4752
Ps	Ps	VI	0,1700
R	R	IIIb	22,8598
R	R	IVa	20,1700
R	R	IVb	15,5192
R	R	V	24,5425
R	R	VI	2,6000
R	R	VIz	2,7800

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

W			0,6965
W	Ł	V	0,0100
W	Ps	IV	0,0450
Suma powierzchni			215,8004

5. Zestawienie gruntów dla Chojane - Sierocięta

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Bi			0,5900
Br	Ps	IV	0,6762
Br	R	IVb	0,8950
Br	R	V	1,4394
Br	R	VI	5,4871
dr			0,1149
dr			7,0293
Ls	Ls	IV	2,0100
Ls	Ls	V	42,8622
Ls	Ls	VI	8,6339
Lz	Lz	IV	0,2200
Lz	Lz	V	2,5276
Ł	Ł	IV	3,3300
Ł	Ł	V	55,7661
N			2,4051
Ps	Ps	III	2,2700
Ps	Ps	IV	27,4400
Ps	Ps	V	20,5084
Ps	Ps	VI	0,2800
R	R	IIIb	3,1000
R	R	IVa	9,3000
R	R	IVb	39,2574
R	R	V	105,7311
R	R	VI	18,1933
S	R	IVb	0,6800
S	R	V	0,5223
S	R	VI	0,6600
W			1,3374
Wp			0,4300
Suma powierzchni			363,6967

6. Zestawienie gruntów dla Chojane - Stankowięta

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ps	IV	0,6386
Br	Ps	V	0,8716
Br	R	IVb	0,2383
Br	R	V	5,0050
dr			0,0314
dr			4,7685
Ls	Ls	IV	2,1300
Ls	Ls	V	30,0846
Lz	Lz	V	1,5480
Ł	Ł	IV	4,1000
Ł	Ł	V	5,0982
N			0,1900
Ps	Ps	IV	27,4135
Ps	Ps	V	63,3302
Ps	Ps	VI	0,8100

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

R	R	IVa	3,0200
R	R	IVb	34,1506
R	R	V	71,5136
R	R	VI	11,4520
W			1,8842
Wp			0,4100
Suma powierzchni			268,6883

7. Zestawienie gruntów dla Czarnowo - Biki

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
B			1,0500
Br	Ps	IV	0,2109
Br	Ps	V	1,3511
Br	Ps	VI	0,7116
Br	R	IVb	3,2631
Br	R	V	4,2898
Br	R	VI	0,7086
dr			14,4184
Ls			9,6473
Ls	Ls	V	242,3263
Ls	Ls	VI	71,7033
Lz	Lz	V	0,2400
Lz	Lz	VI	1,1614
N			5,3292
Ps	Ps	IV	2,8691
Ps	Ps	V	7,8600
Ps	Ps	VI	3,8006
R	R	IVa	6,5200
R	R	IVb	55,6574
R	R	V	123,8212
R	R	VI	100,8630
R	R	VIz	0,0300
S	Ps	V	0,1700
S	R	IVb	0,0800
S	R	V	0,2700
Ti			0,1500
Tk			26,9509
Tp			0,0290
Suma powierzchni			685,4822

8. Zestawienie gruntów Faszczce

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ł	III	0,5590
Br	Ł	V	0,1600
Br	Ps	III	1,6311
Br	Ps	IV	0,3053
Br	Ps	V	0,1190
Br	R	IIIb	2,0882
Br	R	IVa	2,9021
Br	R	IVb	0,3200
Br	R	V	2,6300
Bz			0,0903
dr			11,0838
Ls	Ls	V	4,1800
Lz	Lz	III	0,2000

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Lz	Lz	IV	0,4400
Lz	Lz	V	0,4600
Ł	Ł	III	15,8410
Ł	Ł	IV	29,8500
Ł	Ł	V	39,7026
Ł	Ł	VI	2,0300
N			0,8000
Ps	Ps	III	4,3742
Ps	Ps	IV	27,3287
Ps	Ps	V	28,2910
Ps	Ps	VI	1,1200
R	R	IIIb	65,5200
R	R	IVa	94,4030
R	R	IVb	25,1900
R	R	V	31,0800
R	R	VI	1,0300
Tp			0,0424
W			2,2497
Ws			0,2497
Suma powierzchni			396,2588

9. Zestawienie gruntów dla Golasze-Dąb

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ł	V	0,0228
Br	Ps	V	3,0541
Br	R	V	9,6961
Br	R	VI	1,0030
Br	R	VIz	0,1030
dr			21,6535
Ls	Ls		1,2810
Ls	Ls	IV	11,7216
Ls	Ls	V	341,8637
Ls	Ls	VI	131,4038
Ł	Ł	V	5,5416
N			8,1616
Ps	Ps	IV	3,0901
Ps	Ps	V	15,2015
Ps	Ps	VI	9,8012
R	R	IVa	8,3577
R	R	IVb	72,6743
R	R	V	156,2965
R	R	VI	108,1081
R	R	VIz	29,9137
W			0,0780
Wp			0,3720
Suma powierzchni			939,3989

10. Zestawienie gruntów dla Golasze Mościckie

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Bi			0,2427
Br	Ł	IV	0,3588
Br	Ł	V	0,4096
Br	Ł	VI	0,2144
Br	Ps	IV	0,5761
Br	Ps	V	0,6146

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Br	Ps	VI	0,0459
Br	R	IVb	0,2155
Br	R	V	4,2758
Br	R	VI	3,3517
dr			16,6338
Ls	Ls	IV	20,3900
Ls	Ls	V	264,2192
Ls	Ls	VI	21,9835
Lz	Lz	IV	0,1400
Lz	Lz	V	0,8800
Lz	Lz	VI	0,8200
Ł	Ł	IV	44,9405
Ł	Ł	V	13,8789
Ł	Ł	VI	1,8156
N			0,4200
N			3,1051
Ps	Ps	IV	9,2713
Ps	Ps	V	16,2295
Ps	Ps	VI	2,1655
R	R	IVa	5,0100
R	R	IVb	38,6645
R	R	V	117,4273
R	R	VI	113,6564
R	R	VIz	4,5194
S	Ps	V	0,1400
S	R	VI	0,1000
W			2,7687
Suma powierzchni			709,4843

11. Zestawienie gruntów dla Grodzkie Szczepanowięta

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ps	IV	1,7154
Br	R	IIIa	0,1755
Br	R	IIIb	0,2268
Br	R	IVa	2,6349
Br	R	IVb	0,7182
Br	R	V	0,2105
Br	R	VI	0,1020
dr			7,6730
K			0,7870
Ls	Ls	IV	1,7840
Ls	Ls	V	33,8440
Ls	Ls	VI	11,9440
N			0,2020
Ps	Ps	IV	32,2610
Ps	Ps	V	7,1980
Ps	Ps	VI	11,0850
R	R	IIIa	17,6554
R	R	IIIb	8,5882
R	R	IVa	25,2307
R	R	IVb	34,7229
R	R	V	19,9458
R	R	VI	4,9230
R	R	VIz	3,8790

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Tr			0,0330
Wp			0,3740
Ws			0,0800
Suma powierzchni			227,9933

12. Zestawienie gruntów dla Kalinowo - Solki

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ba			0,3300
Bi			0,6468
Br	Ł	IV	0,5296
Br	Ł	V	0,3483
Br	Ps	V	2,1603
Br	Ps	VI	0,1094
Br	R	IVb	1,3471
Br	R	V	10,2340
dr			0,0174
dr			12,0744
K			0,3388
Ls	Ls	V	80,7100
Ls	Ls	VI	1,0600
Ł	Ł	IV	3,8697
Ł	Ł	V	1,0217
Ps	Ps	IV	4,1611
Ps	Ps	V	24,8643
Ps	Ps	VI	9,2036
R	R	IIIb	1,7500
R	R	IVa	74,1157
R	R	IVb	85,3741
R	R	V	69,0243
R	R	VI	4,5467
Tp			0,0149
W			0,1100
Ws			1,6270
Suma powierzchni			389,5892

13. Zestawienie gruntów dla Kulesze - Kościelne

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
B			0,3508
Ba			0,1440
Bi			0,7179
Bi			0,8784
Br	Ps	IV	0,0050
Br	R	IVb	0,6195
Br	R		8,3817
Br	R	VI	1,7895
Br	R	VIz	0,1364
Bz			1,0944
Bz			2,1425
dr			5,7300
Ls	Ls	V	7,1912
Ł	Ł	IV	6,9475
Ł	Ł	V	3,0800
Ł	Ł	VI	4,2320
N			0,1310
Ps	Ps	IV	4,0745

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Ps	Ps	V	11,2167
Ps	Ps	VI	1,2500
R	R	IVa	4,0100
R	R	IVb	9,2811
R	R	V	38,0188
R	R	VI	21,4264
R	R	VIz	1,3580
Tk			5,3800
Tp			0,0162
W			0,0200
Wp			0,7400
Suma powierzchni			140,3635

14. Zestawienie gruntów dla Kulesze - Litewka

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
B			0,3557
Bi			0,8594
Bi			0,3865
Br	Ps	IV	0,0335
Br	Ps	V	0,1060
Br	R	IVa	1,0805
Br	R	IVb	5,5833
Br	R	V	2,8036
Br	R	VI	1,4750
Br	R	VIz	1,3320
dr			0,0998
dr			5,2898
K			0,1692
Ls			3,5270
Ls	Ls	V	1,8970
Ls	Ls	VI	32,3904
N			0,3800
Ps	Ps	IV	4,5076
Ps	Ps	V	18,3094
Ps	Ps	VI	0,0600
R	R	IIIb	4,6050
R	R	IVa	12,1998
R	R	IVb	35,5438
R	R	V	40,3000
R	R	VI	12,4294
R	R	VIz	9,9160
Tk			9,7750
Wp			0,7210
Suma powierzchni			206,1357

15. Zestawienie gruntów dla Kulesze - Podawce

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ps	IV	0,0900
Br	Ps	V	1,2550
Br	R	IVa	1,1960
Br	R	IVb	0,6550
Br	R	V	2,4939
Br	R	VI	0,2070
dr			6,0780
Ls	Ls	IV	8,9081

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Ls	Ls	V	7,3480
Ł	Ł	IV	3,7555
N			0,4400
Ps	Ps	IV	5,0820
Ps	Ps	V	30,5824
Ps	Ps	VI	0,9280
R	R	IVa	21,5710
R	R	IVb	25,2100
R	R	V	62,1594
R	R	VI	3,4290
R	R	VIz	0,7670
S	R	IVa	0,6950
Tk			1,6580
Tr			0,0270
Wp			0,3247
Suma powierzchni			184,8600

16. Zestawienie gruntów dla Kulesze Podlipne

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ba			0,4010
Bi			1,1383
Br	Ps	IV	0,1932
Br	Ps	V	0,1230
Br	R	IVb	0,5670
Br	R	V	2,6710
Br	R	VI	0,8839
dr			4,9147
Ls	Ls	V	0,5200
Ł	Ł	IV	4,6122
Ł	Ł	V	2,3460
Ps	Ps	IV	1,9033
Ps	Ps	V	6,4897
Ps	Ps	VI	6,4810
R	R	IVb	27,5944
R	R	V	42,0283
R	R	VI	11,1136
Tk			2,2800
Tp			0,0125
W			0,1300
Wp			0,2200
Suma powierzchni			116,6231

17. Zestawienie gruntów dla Leśniewo - Niedźwiedz

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Bi			0,4500
Br	Ł	IV	0,3639
Br	Ps	IV	1,3185
Br	Ps	V	0,4553
Br	R	IVa	2,1125
Br	R	IVb	0,8987
Br	R	V	4,3838
dr			5,7773
Ls	Ls	IV	4,4400
Ls	Ls	V	1,0500
Ł	Ł	IV	3,7661

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Ł	Ł	V	0,9200
N			1,1800
Ps	Ps	III	0,3674
Ps	Ps	IV	35,0144
Ps	Ps	V	7,7243
Ps	Ps	VI	1,4700
R	R	IIIb	9,2790
R	R	IVa	73,8158
R	R	IVb	31,0904
R	R	V	12,6587
Tk			5,800
Wp			0,1200
Suma powierzchni			204,4561

18. Zestawienie gruntów dla Niziołki - Dobki

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ł	IV	0,6313
Br	Ps	V	0,0760
Br	R	IVa	1,6315
Br	R	IVb	1,2925
Br	R	V	2,5390
Br	R	VI	0,7400
Br	R	VIz	0,3020
dr			8,1614
K			0,3940
Ls			2,2310
Ls	Ls	IV	4,7800
Ls	Ls	V	43,6000
Ls	Ls	VI	44,9119
Ł	Ł	IV	1,7567
Ł	Ł	V	10,1897
Ł	Ł	VI	12,9800
Ps	Ps	IV	0,3925
Ps	Ps	V	6,9085
Ps	Ps	VI	12,8996
R	R	IVa	0,2775
R	R	IVb	28,4476
R	R	V	47,0322
R	R	VI	21,1931
R	R	VIz	10,5010
S	R	IVb	0,4510
Wp			0,2250
Suma powierzchni			264,5450

19. Zestawienie gruntów dla Nowe Grodzkie

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Bi			0,3372
Br	Ps	IV	1,0072
Br	R	IIIb	0,0372
Br	R	IVa	3,9258
Br	R	IVb	3,8748
Br	R	V	0,5162
dr			6,8078
K			0,2260
Ls	Ls	IV	6,0217

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Ls	Ls	V	111,2484
Ls	Ls	VI	11,7767
Ł	Ł	V	0,3280
N			0,0840
Ps	Ps	IV	39,2864
Ps	Ps	V	32,1972
Ps	Ps	VI	6,6260
R	R	IIIa	17,9450
R	R	IIIb	13,4768
R	R	IVa	54,0741
R	R	IVb	59,9387
R	R	V	20,0491
R	R	VI	3,7940
R	R	VIz	7,8880
Wp			1,0244
Suma powierzchni			402,4907

20. Zestawienie gruntów dla Nowe Kalinowo

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ps	IV	0,5689
Br	Ps	V	0,0239
Br	R	IVb	3,5206
dr			5,0405
Ls	Ls	IV	0,4900
Ls	Ls	V	28,0151
Ls	Ls	VI	1,1000
Ł	Ł	III	3,2500
Ł	Ł	IV	4,2400
Ł	Ł	V	0,2800
N			0,6066
Ps	Ps	III	15,5100
Ps	Ps	IV	15,2479
Ps	Ps	V	12,4333
R	R	IIIb	24,3487
R	R	IVa	29,4852
R	R	IVb	31,6826
R	R	V	14,2413
R	R	VI	2,9900
Tp			0,0569
W			0,4294
Suma powierzchni			193,5609

21. Zestawienie gruntów dla Nowe Wykno

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Bi			0,8400
Br	Ł	IV	0,4462
Br	Ł	V	1,0041
Br	Ps	IV	0,6100
Br	Ps	V	1,5580
Br	R	IVa	0,5616
Br	R	IVb	4,1262
Br	R	V	7,9818
Br	R	VI	3,0722
Br	R	VIz	0,2500
dr			17,8084

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Ls	Ls	IV	76,9186
Ls	Ls	V	209,7019
Ls	Ls	VI	19,0800
Ł	Ł	IV	11,7900
Ł	Ł	V	56,3319
Ł	Ł	VI	42,0918
N			14,8034
Ps	Ps	IV	6,5096
Ps	Ps	V	42,8835
Ps	Ps	VI	21,7031
R	R	IVa	8,0686
R	R	IVb	69,4512
R	R	V	201,9441
R	R	VI	129,0824
R	R	VIz	10,9103
W			0,7500
W	Ł	V	0,4330
W	Ł	VI	0,5925
W	Ps	V	0,5021
Wp			0,6192
Suma powierzchni			962,4257

22. Zestawienie gruntów dla Stara Litwa

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ps	III	1,1807
Br	Ps	IV	1,5915
Br	Ps	V	0,0250
Br	R	IIIb	0,5564
Br	R	IVb	0,9015
Br	R	V	0,5160
dr			2,8192
Ls	Ls	IV	1,8016
Ls	Ls	V	3,7340
Ls	Ls	VI	3,5236
Ł	Ł	IV	1,0270
Ł	Ł	V	3,2710
Ł	Ł	VI	0,3350
N			0,1830
N			0,6620
Ps	Ps	III	2,5386
Ps	Ps	IV	12,5647
Ps	Ps	V	21,2440
Ps	Ps	VI	0,5060
R	R	IIIb	10,2570
R	R	IVa	19,8974
R	R	IVb	42,5996
R	R	V	23,5767
R	R	VI	0,3270
R	R	VIz	1,8183
Tp			0,1213
Wp			1,0380
Suma powierzchni			161,0077

23. Zestawienie gruntów dla Stare Grodzkie

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
-----	-----	--------------	-------------------

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Br	Ps	IV	0,8319
Br	R	IVa	2,7999
Br	R	IVb	5,7922
Br	R	V	0,7136
Br	R	VI	1,2300
dr			9,2888
Ls	Ls	IV	0,2100
Ls	Ls	V	67,3000
Ls	Ls	VI	4,0000
Lz	Lz	VI	0,1200
Ł	Ł	III	13,3200
Ł	Ł	IV	15,4326
Ł	Ł	V	6,1429
N			1,7100
Ps	Ps	III	2,0800
Ps	Ps	IV	43,4107
Ps	Ps	V	13,1075
Ps	Ps	VI	3,4700
R	R	IIIa	33,0500
R	R	IIIb	44,4841
R	R	IVa	46,1845
R	R	IVb	50,6688
R	R	V	29,2034
R	R	VI	25,0818
R	R	VIz	1,3300
S	R	IVa	0,5651
S	R	IVb	0,5033
W			0,4809
Wp			1,1500
Suma powierzchni			423,6620

24. Zestawienie gruntów dla Stare Kalinowo

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ps	III	1,1603
Br	Ps	IV	1,2087
Br	R	IIIb	1,0518
Br	R	IVa	6,9598
Br	R	IVb	0,2200
Br	R	V	0,0389
Bz			0,2943
dr			8,5410
Ls	Ls	IV	0,2300
Ls	Ls	V	52,9998
Ł	Ł	III	2,3410
Ł	Ł	IV	13,5750
Ł	Ł	V	1,9200
N			0,4610
Ps	Ps	III	2,6997
Ps	Ps	IV	34,9950
Ps	Ps	V	6,5900
R	R	IIIb	10,6241
R	R	IVa	51,9434
R	R	IVb	52,6863
R	R	V	21,5582

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

S	Ps	IV	0,7647
S	R	IVa	0,2800
Tr			0,0100
Ws			0,3747
Suma powierzchni			273,5277

25. Zestawienie gruntów dla Stare Niziołki

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ł	IV	0,1792
Br	Ps	IV	0,3954
Br	Ps	V	0,2822
Br	Ps	VI	0,0324
Br	R	IVa	2,2411
Br	R	IVb	1,3320
Br	R	V	1,6626
Br	R	VI	0,7555
Br	R	VIz	0,1828
dr			6,4697
K			0,2180
Ls	Ls	IV	1,8470
Ls	Ls	V	69,9458
Ls	Ls	VI	12,8770
Ł	Ł	IV	3,6663
Ł	Ł	V	12,0430
Ł	Ł	VI	2,6040
N			0,5500
Ps	Ps	IV	7,9239
Ps	Ps	V	37,2656
Ps	Ps	VI	14,9829
R	R	IVa	16,8693
R	R	IVb	48,3732
R	R	V	57,8444
R	R	VI	17,0361
R	R	VIz	13,5380
Wp			0,4760
Ws			0,1460
Suma powierzchni			331,7394

26. Zestawienie gruntów dla Stare Wykno

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ł	IV	0,0986
Br	Ł	VI	0,0500
Br	Ps	IV	1,4695
Br	Ps	V	1,9993
Br	Ps	VI	0,4276
Br	R	IVb	2,5497
Br	R	V	4,0300
Br	R	VI	3,9765
Br	R	VIz	0,1600
Bz			0,2027
dr			25,7600
Ls			27,6400
Ls	Ls	IV	2,0600
Ls	Ls	V	359,6877
Ls	Ls	VI	27,3373

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Lz	Lz	V	2,5670
Ł	Ł	IV	34,8914
Ł	Ł	V	66,6170
Ł	Ł	VI	1,1600
N			3,3673
Ps	Ps	IV	7,5051
Ps	Ps	V	56,6799
Ps	Ps	VI	11,3641
R	R	IVa	4,8006
R	R	IVb	85,1137
R	R	V	124,5552
R	R	VI	109,6242
R	R	VIz	1,0861
S	Ps	IV	0,1400
S	Ps	V	0,1500
S	R	VI	0,1300
S	R	VIz	0,0200
W			5,1084
W	Ł	V	0,0300
Suma powierzchni			972,3689

27. Zestawienie gruntów dla Stypulki - Giemzino

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
B			0,1196
Br	Ps	IV	1,4143
Br	R	IIIb	0,2122
Br	R	IVa	3,5612
Br	R	IVb	1,8390
Br	R	V	0,6400
dr			6,7110
Ls	Ls	IV	4,9400
Ls	Ls	V	0,4100
Ls	Ls	VI	0,6700
Ł	Ł	IV	15,3700
Ł	ł	V	0,9700
N			1,3157
Ps	Ps	IV	11,8136
Ps	Ps	V	9,8800
Ps	Ps	VI	2,3300
R	R	IIIb	11,2278
R	R	IVa	54,3545
R	R	IVb	37,1073
R	R	V	23,8436
R	R	VI	2,9600
Tk			5,4534
Tp			0,0251
W	Ps	IV	0,0900
Wp			0,2200
Suma powierzchni			197,4783

28. Zestawienie gruntów dla Tybory Uszyńskie

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ł	V	0,1783
Br	Ps	V	0,0790
Br	R	IVb	0,3967

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Br	R	V	5,0891
Br	R	VI	1,6271
dr			5,0881
K			0,0537
Ls			5,5760
Ls	Ls	IV	37,7383
Ls	Ls	V	22,2397
Ls	Ls	VI	35,4188
Ł	Ł	V	14,3283
Ł	Ł	VI	2,9691
N			0,4995
N			6,5516
Ps	Ps	V	25,3849
Ps	Ps	VI	3,7409
R	R	IVb	12,5088
R	R	V	69,7056
R	R	VI	26,0587
R	R	VIz	2,7560
Ws			0,7200
Suma powierzchni			278,7082

29. Zestawienie gruntów dla Wnory - Pażochy

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Bi			0,0037
Br	Ł	IV	0,2727
Br	Ł	V	0,0965
Br	Ps	IV	0,0505
Br	R	IIIa	0,1929
Br	R	IIIb	2,6218
Br	R	IVa	5,2139
Br	R	IVb	1,0605
Br	R	V	1,0223
dr			13,1314
Ls	Ls	IV	0,1500
Ls	Ls	V	14,0300
Lz	Lz	IV	0,2193
Lz	Lz	V	0,1000
Lz	Lz	VI	0,1600
Ł	Ł	IV	94,8399
Ł	Ł	V	38,9748
Ł	Ł	VI	0,4300
N			1,6022
Ps	Ps	III	1,6838
Ps	Ps	IV	16,1497
Ps	Ps	V	34,3056
Ps	Ps	VI	1,2100
R	R	IIIa	13,1959
R	R	IIIb	42,7471
R	R	IVa	119,4389
R	R	IVb	47,7399
R	R	V	20,2243
R	R	VI	2,2251
S	R	IIIb	0,5500
S	R	IVa	0,1500

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Tk			7,8805
W			5,4975
W	Ł	V	0,0154
Suma powierzchni			487,1861

30. Zestawienie gruntów dla Wnory Wiechy

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Br	Ł	IV	0,2790
Br	Ps	III	0,0412
Br	Ps	IV	0,3913
Br	R	IVa	0,4350
Br	R	IVb	10,8111
Br	R	V	2,2963
Bz			0,2353
dr			10,1300
Ls	Ls	IV	6,4811
Ls	Ls	V	76,0296
Ls	Ls	VI	1,6000
Ł	Ł	III	1,0600
Ł	Ł	IV	74,8122
Ł	Ł	V	15,5300
N			0,2900
Ps	Ps	III	1,5488
Ps	Ps	IV	27,7726
Ps	Ps	V	19,5371
Ps	Ps	VI	1,3100
R	R	IIIb	26,1600
R	R	IVa	64,3769
R	R	IVb	100,3635
R	R	V	47,2330
R	R	VI	12,4609
R	R	VIz	4,1800
S	R	IVb	0,4624
Tk			11,7900
W			3,7006
W	Ł	IV	0,1300
W	Ł	V	0,0500
Ws			0,3147
Wśr	Ps	IV	0,3275
Suma powierzchni			522,1419

31. Zestawienie gruntów dla Wnory - Wypychy

OFU	OZU	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
B			0,1534
Br	Ł	IV	0,1240
Br	Ps	IV	0,1844
Br	R	IVa	1,3170
Br	R	IVb	6,5123
Br	R	V	2,3032
Br	R	VI	0,0853
dr			8,3410
K			0,1832
Ls	Ls	IV	75,4980
Ls	Ls	V	4,4096
Ls	Ls	VI	3,7030

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Ł	Ł	IV	25,1880
N			1,4400
Ps	Ps	IV	15,4701
Ps	Ps	V	2,7940
R	R	IIIb	18,2715
R	R	IVa	64,5099
R	R	IVb	76,8746
R	R	V	59,5418
R	R	VI	11,1277
R	R	VIz	2,2170
Wp			0,7150
Suma powierzchni			380,9640

Charakterystyka miejscowości wchodzących w skład Gminy Kulesze Kościelne pod względem wielkości powierzchni (od największej do najmniejszej).

Charakterystyka miejscowości pod względem wielkości powierzchni (od największej do najmniejszej)

Miejscowość	Powierzchnia w (ha)
Stare Wykno	972,3689
Nowe Wykno	962,4257
Gołasje-Dąb	939,3989
Gołasje Mościckie	709,4843
Czarnowo - Biki	685,4822
Wnory Wiechy	522,1419
Wnory - Pażochy	487,1861
Stare Grodzkie	423,662
Nowe Grodzkie	402,4907
Faszczce	396,2588
Kalinowo - Solki	389,5892
Wnory - Wypychy	380,964
Chojane - Sierocięta	363,6967
Stare Niziołki	331,7394
Chojane - Pawłowięta	305,7052
Tybory Uszyńskie	278,7082
Stare Kalinowo	273,5277
Chojane - Stankowięta	268,6883
Niziołki - Dobki	264,545
Szczepanowięta	227,9933
Chojane - Piecki	215,8004
Kulesze - Litewka	206,1357
Leśniewo - Niedźwiedź	204,4561
Stypułki - Giemzino	197,4783
Nowe Kalinowo	193,5609
Kulesze - Podawce	184,86
Stara Litwa	161,0077
Chojane - Gorczań	153,9377
Kulesze - Kościelne	140,3635
Kulesze Podlipne	116,6231
Chojane - Bąki	104,3475
Suma	11464,6274

Źródło: GUS, 31.XII.2021)

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Strategia ta przyjęta przez RM 13 lipca 2010 r. określa wizję rozwoju regionalnego Polski do 2020 r., cele polityki regionalnej i kierunki działań w ich ramach, ważne m.in. dla planowania zagospodarowania przestrzennego województwa.

Układ celów polityki regionalnej uwzględnia szanse i zagrożenia wynikające z przestrzennego charakteru procesów rozwojowych.

W strategii ustalono następujące cele polityki regionalnej.

Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów (konkurencyjność)

Wspomaganie wzrostu konkurencyjności gospodarki jest jednym z podstawowych celów polskiej polityki rozwoju w najbliższych kilkudziesięciu latach.

Tylko **przez stałe podnoszenie konkurencyjności gospodarki** w zmieniających się uwarunkowaniach społeczno – gospodarczych i kulturowych można zapewnić perspektywy trwałego wzrostu gospodarczego, zwiększenie zatrudnienia i jakości miejsc pracy a tym samym wzrostu zamożności i jakości życia mieszkańców Polski.

Szczególnie istotnym składnikiem osiągnięcia przewag konkurencyjnych gospodarki polskiej jest budowa potencjału do stałego podnoszenia konkurencyjności w wymiarze przestrzennym.

Ten cel polityki regionalnej dotyczy całego kraju.

W jego ramach podstawowymi kierunkami działań są:

- jak najlepsze wykorzystanie potencjału terytoriów cechujących się największą zdolnością do kreowania wzrostu gospodarczego (Warszawy i pozostałych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi),
- budowanie mechanizmów służących rozprzestrzenianiu procesów rozwojowych z biegunów wzrostu przy jednoczesnej budowie potencjału absorpcyjnego i wykorzystanie potencjału endogenicznego innych obszarów, takich jak: ośrodki subregionalne, obszary wiejskie i inne obszary funkcjonalne o wyraźnej specjalizacji przestrzennej.

Cel 2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych (spójność).

W ramach celu 2, ukierunkowanego na promowanie spójności w różnych wymiarach przestrzennych, zaplanowano pomoc polityki regionalnej w przewyciężaniu trudności rozwojowych silnie skoncentrowanych terytorialnie, które zlokalizowane są na obszarach charakteryzujących się najsłabszymi w skali kraju wskaźnikami gospodarczymi, społecznymi, instytucjonalnymi i wyposażenia infrastrukturalnego.

Obszary te zagrożone są marginalizacją, czyli stałym pogarszaniem się perspektyw rozwojowych. Powoduje to, że potencjały endogeniczne tych obszarów nie mogą zostać wykorzystane w procesach rozwojowych kraju, bez dodatkowego zewnętrznego wsparcia.

Kierunki działań w ramach celu drugiego obejmują przede wszystkim wsparcie dla przyspieszenia procesów restrukturyzacyjnych i poprawy sytuacji mieszkańców tych obszarów w zakresie dostępu do podstawowych dóbr i usług publicznych mających pierwszorzędne znaczenie rozwojowe w obecnych warunkach społeczno – gospodarczych.

Cel 3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie (sprawność).

Cel trzeci nakierowany jest na kreowanie warunków instytucjonalno – prawnych dla realizacji działań prorozwojowych, w tym w szczególności ukierunkowanych terytorialnie, poprzez:

- wzmacnianie wymiaru strategicznego polityki regionalnej,
- poprawę jakości zarządzania politykami publicznymi,
- zapewnienie odpowiednich mechanizmów kooperacji i koordynacji w systemie wielopoziomowego zarządzania poprzez tworzenie sieci współpracy między różnymi podmiotami zaangażowanymi w realizację tej polityki, co służyć ma zarazem wzmacnianiu

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

odpowiednich kompetencji i zdolności zarządzania rozwojem oraz budowaniu kapitału społecznego.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

Polityka ekologiczna państwa 2030 to dokument przyjęty Uchwałą nr 67 Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2019 r. Jest to najważniejszy krajowy dokument strategiczny w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Jego rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski, a także zapewnienie wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców.

Jako cel główny wskazano rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Poprzez analizę najważniejszych trendów w obszarze środowiska wyznaczono cele szczegółowe oraz horyzontalne mające przyczynić się do realizacji celu głównego:

- Cel szczegółowy I: Środowisko i zdrowie – poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- Cel szczegółowy II: Środowisko i gospodarka – zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska,
- Cel szczegółowy III: Środowisko i klimat – łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- Cel horyzontalny: Środowisko i edukacja – rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa,
- Cel horyzontalny: Środowisko i administracja – poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030

Dokument został przyjęty Uchwałą nr 163 Rady Ministrów z dnia 25 kwietnia 2012 roku. Celem SZRWRiR jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego.

Cel szczegółowy I. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybactwa,

- Nowe modele organizacji produkcji i rynków, krótkie łańcuchy rynkowe i uczciwa konkurencja,
- Jakość i bezpieczeństwo żywności,
- Rozwój innowacji, cyfryzacji i przemysłu 4.0. w sektorze rolno-spożywczym oraz jego modernizacja – Zarządzanie ryzykiem w sektorze rolno-spożywczym ,
- Poszerzanie i rozwój rynków zbytu na produkty i surowce sektora rolno-spożywczego (w tym biogospodarki).

Cel szczegółowy II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska

- Rozwój liniowej infrastruktury technicznej,
- Dostępność wysokiej jakości usług publicznych,
- Rozwój infrastruktury społecznej i rewitalizacja wsi i małych miast ,
- Zrównoważone gospodarowanie i ochrona zasobów środowiska
- **działania horyzontalne**
 - promowanie ładu przestrzennego na obszarach wiejskich, w szczególności w zasięgu oddziaływania obszarów silnie zurbanizowanych, m.in. w celu zapobiegania rozpraszaniu istniejącej sieci osadniczej,
 - zarządzanie wodami opadowymi na obszarach zurbanizowanych przez różne formy retencji i rozwój infrastruktury zieleni,
 - dynamizacja przedsięwzięć na rzecz likwidacji niskiej emisji z systemów grzewczych,
 - utrzymanie w miarę dostępności gruntów do zalesienia, zwiększenie ogólnej lesistości kraju oraz zwartości kompleksów leśnych i powierzchni zalesianych,
 - identyfikacja gleb zanieczyszczonych na terenach wiejskich,

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- ochrona produktywności gruntów rolnych.
 - **działania uzupełniające**
 - właściwe planowanie przestrzenne na obszarach wiejskich oraz racjonalna gospodarka gruntami zachowujące unikalne formy krajobrazu rolniczego i służące ochronie bioróżnorodności,
 - zapewnienie warunków dla zrównoważonego wykorzystania zasobów przestrzennych na obszarach wiejskich,
 - zagwarantowanie planowania przestrzennego z udziałem społeczności lokalnych, uwzględniającego zróżnicowane potrzeby społeczne, gospodarcze, kulturalne i środowiskowe,
 - wsparcie badań naukowych w zakresie ochrony środowiska naturalnego na obszarach wiejskich i rybackich – wsparcie rozwoju zielonej infrastruktury na wsi w celu adaptacji do zmiany klimatu,
 - ochrona jakości wód, w tym m.in. przez racjonalną gospodarkę nawozami i środkami ochrony roślin, oraz promowanie korzystnych dla ochrony jakości wód zabiegów agrotechnicznych i równoczesnego prowadzenia produkcji roślinnej przy produkcji zwierzęcej,
 - programy racjonalnego korzystania z zasobów wodnych na potrzeby rolnictwa i rybactwa, zachowanie właściwych stosunków wodnych oraz zwiększanie retencji wodnej, w tym glebowej,
 - rozwój rolnictwa ekologicznego, upowszechnianie prośrodowiskowych metod produkcji rolnej i rybackiej oraz gospodarowania produktami ubocznymi pochodzącymi z rolnictwa, rybactwa i przetwórstwa rolno-spożywczego,
 - ochrona gleb użytkowanych rolniczo (przed erozją, zanieczyszczeniami, zakwaszeniem, ubytkiem substancji organicznej),
 - wspieranie inwestycji sprzyjających ochronie środowiska w gospodarstwach rolnych i rybackich – upowszechnianie wiedzy na temat metod ochrony środowiska w rolnictwie i na obszarach wiejskich i rybackich, np. przez doskonalenie i rozwijanie systemu doradztwa i promocję dobrych praktyk rolniczych,
 - wspieranie rolniczego wykorzystania gruntów, na których zrównoważona produkcja rolnicza jest utrudniona ze względu na niekorzystne warunki naturalne lub strukturalne,
 - działania na rzecz wysokiej jakości powietrza na obszarach wiejskich w transporcie i gospodarce przestrzennej
 - Adaptacja do zmian klimatu i przeciwdziałanie tym zmianom.
- Cel szczegółowy III. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa,
- Odpowiedź na zmiany demograficzne i ich następstwa,
 - Rozwój przedsiębiorczości i nowych miejsc pracy,
 - Wzrost umiejętności i kompetencji mieszkańców wsi,
 - Budowa i rozwój zdolności do współpracy w wymiarze społecznym i terytorialnym,
 - Rozwój ekonomii i solidarności społecznej na obszarach wiejskich.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku

została przyjęta Uchwałą nr 105/2009 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 roku.

Kierunek interwencji 5: ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko przedstawia:

- zwiększenie udziału tych rodzajów transportu, które powodują najmniejsze obciążenie środowiska oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko poszczególnych gałęzi transportu, a w szczególności transportu samochodowego,
- utrzymanie harmonii układu komunikacyjnego z jego otoczeniem krajobrazowym: przyrodniczym, kulturowym, oraz społeczno-gospodarczym,
- wprowadzenie pakietu mechanizmów ograniczających szarą strefę w obrocie paliwami,
- wprowadzenie odpowiednich rozwiązań planistycznych, technologicznych i architektoniczokrajobrazowych, jako elementów zrównoważonej gospodarki przestrzennej,

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- działania edukacyjno-informacyjne mające na celu zachęcanie do włączenia się w kampanie promujące zrównoważony transport na szczeblu lokalnym oraz rozpowszechniające wykorzystanie narzędzi pomiaru kwantyfikacji emisji gazów cieplarnianych w wyniku działalności transportowej, których efektem długofalowym będzie stopniowa poprawa jakości powietrza w miastach i gminach oraz zwiększenie świadomości lokalnych społeczności.
- a) Działania o charakterze organizacyjno-systemowym:**
 - ścisłe powiązanie polityki transportowej z polityką przestrzenną państwa i JST,
 - promowanie efektywności energetycznej,
 - promowanie elektryfikacji transportu drogowego poprzez wprowadzenie infrastruktury szybkiego ładowania pojazdów elektrycznych,
 - inwestowanie w gospodarkę niskoemisyjną,
 - tworzenie stref ograniczonej emisji transportu,
 - tworzenie obszarów ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym poprzez generowanie hałasu,
 - rozwijanie systemu instrumentów o charakterze finansowym stymulujących zakup, posiadanie i użytkowanie pojazdów charakteryzujących się mniejszą presją na środowisko naturalne.
- b) Działania o charakterze inwestycyjnym:**
 - inwestycje związane bezpośrednio z ograniczeniem negatywnego wpływu na środowisko (m.in. rozwiązania ograniczające emisję hałasu, przejścia dla zwierząt),
 - rozwój infrastruktury paliw alternatywnych,
 - unowocześnianie taboru wszystkich gałęzi transportu,
 - modernizacja i rozbudowa infrastruktury transportowej
- c) Działania o charakterze innowacyjno-technicznym:**
 - uwzględnienie wpływu transportu na środowisko, klimat i krajobraz, poprawienie jego efektywności energetycznej oraz łagodzenie skutków zmian klimatu oddziałujących na infrastrukturę i działalność transportową,
 - zastosowanie nowych technologii, w tym cyfryzacji procedur oraz systemów wspierających zarządzanie,
 - coraz szersze zastosowanie przyjaznych środowisku środków transportu,
 - wdrożenie technicznych i naturalnych środków ograniczania wibracji i hałasu,
 - wdrażanie innowacyjnych technologii budownictwa infrastrukturalnego minimalizujących presje środowiskowe,
 - rozwój i powszechne stosowanie nowatorskich rozwiązań służących ochronie zwierząt przed kolizjami z środkami transportu.

Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej

2022 Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022 została przyjęta w drodze uchwały Nr 67 Rady Ministrów w dniu 9 kwietnia 2013 roku i określa warunki funkcjonowania i sposoby rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego, podnoszące jego efektywność i spójność w perspektywie średniookresowej.

Cel główny: wzmocnienie spójności i efektywności bezpieczeństwa narodowego, który powinien być zdolny do identyfikacji i eliminacji źródeł, przejawów oraz skutków zagrożeń bezpieczeństwa narodowego.

- Cel 3. Rozwój odporności na zagrożenia bezpieczeństwa narodowego / Priorytet 3.1. Zwiększanie odporności infrastruktury krytycznej:
 - 3.1.3. Zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania energetyki jądrowej w Polsce;
- Cel 4. Zwiększenie integracji polityk publicznych z polityką bezpieczeństwa / Priorytet 4.1. Integracja rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa narodowego:
 - 4.1.1. Wzmocnienie relacji między rozwojem regionalnym kraju a polityką obronną;

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- 4.1.2. Koordynacja działań i procedur planowania przestrzennego uwzględniających wymagania obronności i bezpieczeństwa państwa;
- 4.1.3. Wspieranie rozwoju infrastruktury przez sektor bezpieczeństwa;
- 4.1.4. Wspieranie ochrony środowiska przez sektor bezpieczeństwa.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

KSRR 2030 przyjęty Uchwałą nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 roku jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r.

Strategia jest zbiorem wartości, zasad współpracy rządu i samorządów oraz partnerów społeczno-gospodarczych na rzecz rozwoju kraju i województw. Dokument wskazuje na systemowe ramy prowadzenia polityki regionalnej zarówno przez rząd wobec regionów, jak i wewnątrzregionalnie.

Głównym celem polityki regionalnej jest „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Wśród celów szczegółowych wymieniono m.in.:

- zwiększenie spójności rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym,
- przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.
- W dokumencie określono wyzwania rozwojowe w kraju regionalnym do 2030 roku w świetle analiz terytorialnych:
- adaptację do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń do środowiska,
- zachowanie bogactwa przyrodniczego regionów – przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych,
- rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego,
- wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek,
- rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach,
- zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami,
- przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r.

Dokument uchwalony przez Radę Ministrów z dnia 2 lutego 2021 roku wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce - przedstawiono w nim zalecenia w zakresie stosowania technologii służących tworzeniu niskoemisyjnego systemu energetycznego. W Polityce uwzględniono skalę wyzwań jakie stawia przystosowanie krajowej gospodarki do uwarunkowań regulacyjnych UE związanych z m.in. celami klimatyczno-energetycznymi na 2030 r., Europejskim Zielonym Ładem. Przewidziana niskoemisyjna transformacja energetyczna inicjować będzie modernizację całej gospodarki gwarantując bezpieczeństwo energetyczne z uwzględnieniem sprawiedliwego podziału kosztów i ochrony najbardziej wrażliwych grup społecznych.

W dokumencie zawarto opis stanu i uwarunkowań sektora energetycznego, wskazano 3 filary na których opiera się 8 celów szczegółowych wraz z działaniami służącymi ich realizacji oraz projekty strategiczne. Przedstawiono także ujęcie terytorialne oraz wskazano źródła finansowania.

I filar – sprawiedliwa transformacja;

II filar – zeroemisyjny system energetyczny;

III filar – dobra jakość powietrza.

Cel szczegółowy 1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych;

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- Cel szczegółowy 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej;
- Cel szczegółowy 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych;
- Cel szczegółowy 4. Rozwój rynków energii;
- Cel szczegółowy 5. Wdrożenie energetyki jądrowej;
- Cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii;
- Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;
- Cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r.

Dokument uchwalony przez Radę Ministrów z dnia 2 lutego 2021 roku wyznacza ramy transformacji energetycznej w Polsce - przedstawiono w nim zalecenia w zakresie stosowania technologii służących tworzeniu niskoemisyjnego systemu energetycznego. W Polityce uwzględniono skalę wyzwań jakie stawia przystosowanie krajowej gospodarki do uwarunkowań regulacyjnych UE związanych z m.in. celami klimatyczno-energetycznymi na 2030 r., Europejskim Zielonym Ładem. Przewidziana niskoemisyjna transformacja energetyczna inicjować będzie modernizację całej gospodarki gwarantując bezpieczeństwo energetyczne z uwzględnieniem sprawiedliwego podziału kosztów i ochrony najbardziej wrażliwych grup społecznych.

W dokumencie zawarto opis stanu i uwarunkowań sektora energetycznego, wskazano 3 filary na których opiera się 8 celów szczegółowych wraz z działaniami służącymi ich realizacji oraz projekty strategiczne. Przedstawiono także ujęcie terytorialne oraz wskazano źródła finansowania.

I filar – sprawiedliwa transformacja;

II filar – zeroemisyjny system energetyczny;

III filar – dobra jakość powietrza.

- Cel szczegółowy 1. Optymalne wykorzystanie własnych zasobów energetycznych;
- Cel szczegółowy 2. Rozbudowa infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej;
- Cel szczegółowy 3. Dywersyfikacja dostaw i rozbudowa infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej i paliw ciekłych;
- Cel szczegółowy 4. Rozwój rynków energii;
- Cel szczegółowy 5. Wdrożenie energetyki jądrowej;
- Cel szczegółowy 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii;
- Cel szczegółowy 7. Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji;
- Cel szczegółowy 8. Poprawa efektywności energetycznej.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Celem głównym planu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

Cel główny będzie realizowany poprzez następujące cele szczegółowe:

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska,
- Cel 2. Skuteczną adaptację do zmian klimatu na obszarach wiejskich,
- Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu,
- Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu,
- Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu,
- Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

KRAJOWE DOKUMENTY SEKTOROWE

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Cel główny - poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cele szczegółowe:

- osiągnięcie w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia;
- osiągnięcie w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego.

Kierunki działań:

- podniesienie rangi zagadnienia poprawy jakości powietrza poprzez skonsolidowanie działań na szczeblu krajowym oraz powołanie partnerstwa na rzecz poprawy jakości powietrza;
- stworzenie ram prawnych sprzyjających realizacji efektywnych działań mających na celu poprawę jakości powietrza;
- włączenie społeczeństwa w działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz tworzenie trwałych platform dialogu z organizacjami społecznymi;
- rozwój i rozpowszechnienie technologii sprzyjających poprawie jakości powietrza;
- rozwój mechanizmów kontrolowania źródeł niskiej emisji sprzyjających poprawie jakości powietrza;
- upowszechnienie mechanizmów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza.

Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Cel główny: Rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju.

Cele szczegółowe i priorytety:

Cel szczegółowy A: Niskoemisyjne wytwarzanie energii:

- Priorytet A.1. Modernizacja infrastruktury krajowego systemu elektroenergetycznego;
- Priorytet A.2. Rozwój wykorzystania OZE;
- Priorytet A.3 Upowszechnienie alternatywnych, innych niż odnawialne, metod pozyskiwania energii;

Cel szczegółowy B: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, w tym odpadami:

- Priorytet B.1 Promocja optymalnego wykorzystywania surowców;
- Priorytet B.2 Rozwój niskoemisyjnej gospodarki odpadami;

Cel szczegółowy C: Rozwój zrównoważonej produkcji (przemysł, budownictwo, rolnictwo):

- Priorytet C.1 Tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju niskoemisyjnej gospodarki w sektorze przemysłu;
- Priorytet C.2 Rozpowszechnienie istniejących technologii niskoemisyjnych w procesach produkcyjnych;
- Priorytet C.3 Poprawa standardu energetycznego istniejących budynków;
- Priorytet C.4 Poprawa standardu energetycznego nowobudowanych budynków;
- Priorytet C.5 Rozwój zrównoważonej produkcji w rolnictwie;

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Cel szczegółowy D: Transformacja niskoemisyjna w dystrybucji i mobilności:

- Priorytet D.1 Zwiększenie efektywności wybranych elementów łańcucha logistycznego;
- Priorytet D.2 Transformacja niskoemisyjna w sektorze handlu;
- Priorytet D.3 Modernizacja pojazdów oraz infrastruktury w celu upowszechnienia niskoemisyjnych form transportu;
- Priorytet D.4 Poprawa efektywności zarządzania transportem oraz wspieranie rozwoju transportu publicznego;
- Priorytet D.5 Rozwój i zastosowanie niskoemisyjnych paliw w transporcie oraz magazynowania energii w środkach transportu;

Cel szczegółowy E: Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji:

- Priorytet E.1 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w edukacji;
- Priorytet E.2 Wspieranie dostępności oraz wiarygodności informacji na temat wpływu konsumpcji poszczególnych produktów i usług na emisyjność gospodarki;
- Priorytet E.3 Promocja wzorców zrównoważonej konsumpcji w gospodarstwach domowych;
- Priorytet E.4 Promocja transformacji niskoemisyjnej w sektorze publicznym.

Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych

W celu wypełnienia zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, przyjętych w Traktacie Akcesyjnym Polski do Unii Europejskiej, w części dotyczącej dyrektywy 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych, został sporządzony przez Ministra Środowiska, a następnie zatwierdzony przez Rząd Rzeczypospolitej w dniu 16 grudnia 2003 r., Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK), który określa plan inwestycyjny w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej, jaki musi zostać zrealizowany przez Polskę, aby osiągnąć wymagane efekty ekologiczne.

Celem Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest dokumentem strategicznym, w którym oszacowano potrzeby i określono działania na rzecz wyposażenia aglomeracji miejskich i wiejskich, o RLM większej od 2 000, w systemy kanalizacyjne i oczyszczalnie ścieków komunalnych. Program koordynuje działania gmin i przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych w realizacji infrastruktury sanitarnej na ich terenach.

Obowiązek aktualizacji KPOŚK wynika z art. 96 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, zgodnie z którym aktualizacji Programu dokonuje się co najmniej raz na 4 lata. W dniu 31 lipca 2017 r. Rada Ministrów przyjęła V aktualizację Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (AKPOŚK 2017). Przyjęta aktualizacja zawiera listę przedsięwzięć zaplanowanych przez samorządy do realizacji w latach 2016-2021. Dotyczy ona 1587 aglomeracji, w których zlokalizowanych jest 1769 oczyszczalni ścieków komunalnych.

Zgodnie z ww. ustawą aglomeracja oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo końcowego punktu zrzutu tych ścieków.

Zgodnie z zapisami dyrektywy 91/271/EWG warunkami koniecznymi do spełnienia jej wymogów przez aglomerację są:

Zgodnie z zapisami dyrektywy 91/271/EWG warunkami koniecznymi do spełnienia jej wymogów przez aglomerację są:

- wydajność oczyszczalni ścieków w aglomeracjach odpowiadająca przynajmniej ładunkowi generowanemu na ich obszarze;
- standardy oczyszczania ścieków w oczyszczalniach uzależnione są od wielkości aglomeracji; jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z każdej oczyszczalni jest zgodna z wymaganiami ustawy Prawo wodne i rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311); w każdej oczyszczalni zlokalizowanej na terenie aglomeracji powyżej 10 000 RLM wymagane jest podwyższone usuwanie biogenów;

- wyposażenie aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych gwarantujące blisko 100% poziom obsługi; oznacza to wyposażenie w sieć kanalizacyjną.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

Celem główny: zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska:

- Kierunek działań 1.1 - dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.2 - adaptacja strefy przybrzeżnej do zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.3 - dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.4 - ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu;
- Kierunek działań 1.5 - adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie;
- Kierunek działań 1.6 - zapewnienie funkcjonowania skutecznego systemu ochrony zdrowia w warunkach zmian klimatu;

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich:

- Kierunek działań 2.1 - stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami;
- Kierunek działań 2.2 - organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu;

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu:

- Kierunek działań 3.1 - wypracowywanie standardów konstrukcyjnych uwzględniających zmiany klimatu;
- Kierunek działań 3.2 - zarządzanie szlakami komunikacyjnymi w warunkach zmian klimatu;

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu:

- Kierunek działań 4.1 - monitoring stanu środowiska i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania w kontekście zmian klimatu (miasta i obszary wiejskie);
- Kierunek działań 4.2 - miejska polityka przestrzenna uwzględniająca zmiany klimatu;

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- Kierunek działań 5.1 - promowanie innowacji na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;
- Kierunek działań 5.2 - budowa systemu wsparcia polskich innowacyjnych technologii sprzyjających adaptacji do zmian klimatu;

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu:

- Kierunek działań 6.1 - zwiększenie świadomości odnośnie do ryzyk związanych ze zjawiskami ekstremalnymi i metodami ograniczania ich wpływu;
- Kierunek działań 6.2 - ochrona grup szczególnie narażonych przed skutkami niekorzystnych zjawisk klimatycznych.

Krajowy plan gospodarki odpadami 2022

W gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji) w dokumencie przyjęto następujące cele:

- zmniejszenie ilości powstających odpadów:

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- ograniczenie marnotrawienia żywności;
- o wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia;
- zwiększanie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji;
- doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami:
 - osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia frakcji: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy do 2020 roku;
 - do 2020 roku udział masy termicznie przekształcanych odpadów komunalnych oraz odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych w stosunku do wytworzonych odpadów komunalnych nie może przekraczać 30%;
 - do 2025 roku recyklingowi powinno być poddawane 60% odpadów komunalnych;
 - do 2030 roku recyklingowi powinno być poddawane 65% odpadów komunalnych;
 - redukcja składowania odpadów komunalnych do maksymalnie 10% do 2030 roku;
- zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie):
 - objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
 - wprowadzenie jednolitych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie całego kraju do końca 2021 roku - zestandaryzowanie ma na celu zapewnienie minimalnego poziomu selektywnego zbierania odpadów szczególnie w odniesieniu do gmin, w których stosuje się niedopuszczalny podział na odpady „suche” i „mokre”;
 - zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi; o wprowadzenie we wszystkich gminach w kraju systemów selektywnego odbierania odpadów zielonych i innych bioodpadów u źródła - do końca 2021 roku;
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych w 2020 roku więcej niż 35% masy tych odpadów w stosunku do masy odpadów wytworzonych w 1995 roku;
- zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych; – zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia;
- zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych; – utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnym;
- monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowywaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja o kodzie 19 12 12);
- zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% suchej masy i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 r.

W gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi przyjęto następujące cele:

- zapewnienie odpowiedniej jakości odpadów opakowaniowych zbieranych selektywnie w gospodarstwach domowych;
- utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu co najmniej na poziomie określonym w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1114);
- osiągnięcie i utrzymanie poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań wielomateriałowych oraz opakowań po środkach niebezpiecznych (w tym po środkach ochrony roślin);
- wyeliminowanie stosowania nieuczciwych praktyk w zakresie wystawiania dokumentów potwierdzających przetworzenie odpadów opakowaniowych;

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- zwiększenie świadomości użytkowników i sprzedawców środków zawierających substancje niebezpieczne, odnośnie prawidłowego postępowania z opakowaniami po tych produktach.

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032

Podstawowym celem programu jest oczyszczenie terytorium kraju z azbestu i usunięcie stosowanych od wielu lat materiałów zawierających azbest w terminie do 2032 roku.

Program zakłada następujące cele:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest; – minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu; – likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.
- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu;
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Plany gospodarowania wodami

Ramowa Dyrektywa Wodna zobowiązuje wszystkie państwa członkowskie do podjęcia działań na rzecz ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych. Jej celem jest osiągnięcie do 2015 r., a w uzasadnionych przypadkach do 2021 lub 2027 r., dobrego stanu wód i ekosystemów od nich zależnych.

Zapisy Dyrektywy nakazują opracować plany gospodarowania wodami (PGW) na poszczególnych obszarach dorzeczy istniejących w danym państwie. Obecnie prowadzone są prace zmierzające do opracowania II aktualizacji planów gospodarowania wodami.

Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej (NSEE)

Podstawowe cele, zdefiniowane w Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej, to:

- upowszechnianie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia, uwzględniając również pracę i wypoczynek człowieka, czyli objęcie permanentną edukacją ekologiczną wszystkich mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej,
- wdrożenie edukacji ekologicznej, jako edukacji interdyscyplinarnej na wszystkich stopniach edukacji formalnej i nieformalnej,
- tworzenie wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów edukacji ekologicznej, stanowiących rozwinięcie Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej, a ujmujących propozycje wnoszone przez poszczególne podmioty, realizujące projekty edukacyjne dla lokalnej społeczności,
- promowanie dobrych doświadczeń z zakresu metodyki edukacji ekologicznej.

3.2. Uwarunkowania wynikające z dokumentów wojewódzkich.

WOJEWÓDZKIE DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030

Misja Strategii Województwa Podlaskiego brzmi: Ambitne Podlaskie.

W ramach Strategii planuje się:

- w wymiarze gospodarczym dążyć do osiągnięcia pozycji dobrze rozwiniętego regionu, dzięki wykorzystaniu najnowocześniejszych technologii i rozwiązań organizacyjnych w zakorzenionych i obecnie dynamicznych sektorach oraz współpracy międzynarodowej;
- w wymiarze społecznym dążyć do pozycji jednego z najatrakcyjniejszych pod względem jakości życia regionów w Polsce i Europie na bazie unikalnych walorów środowiska, bogatego dziedzictwa kulturowego i wysokiej jakości usług publicznych oraz wysokiego poziomu kompetencji mieszkańców;

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- w wymiarze terytorialnym dążyć do możliwie najlepszego wykorzystania potencjałów rozwojowych i niwelowania słabości różnych części województwa, głównie poprzez rozwój oddolnych inicjatyw lokalnych i formułowane przez nie cele odzwierciedlające specyfikę danego terytorium;
- w wymiarze organizacyjnym dążyć do pozycji regionu sprawnie zarządzanego, korzystnie powiązanego z partnerami krajowymi i zagranicznymi, skutecznie zabiegającego o interes własny i mieszkańców.

Jako wizję rozwoju i pożądany obraz województwa w 2030 roku przyjęto:

Podlaskie: przedsiębiorcze – partnerskie – perspektywiczne.

Te trzy filary określono jako odpowiedź na potrzeby rozwojowe regionu i będą one determinować działania podejmowane w ramach realizacji Strategii.

Cele Strategii wynikają z wizji rozwoju i mają prowadzić do jej realizacji, dlatego w dokumencie określono 3 powiązane ze sobą cele strategiczne, z których każdy zawiera w sobie cele operacyjne ukierunkowane na wykorzystywanie potencjałów województwa i będące reakcją na określone wyzwania rozwojowe. Dla każdego z celów operacyjnych określono także najważniejsze kierunki działań oraz głównych interesariuszy.

Cel strategiczny 1: Dynamiczna gospodarka

Cele operacyjne:

1. Przemysł przyszłości;
2. Podlaski system otwartych innowacji;
3. Lokalna przedsiębiorczość;
4. Rewolucja energetyczna i gospodarka obiegu zamkniętego;
5. E-podlaskie.

Cel strategiczny 2: Zasobni mieszkańcy

Cele operacyjne:

1. Kompetentni mieszkańcy;
2. Aktywni mieszkańcy;
3. Przestrzeń wysokiej jakości.

Cel strategiczny 3: Partnerski region

Cele operacyjne:

1. Dobre zarządzanie;
2. Kapitał społeczny;
3. Partnerstwa międzynarodowe i ponadregionalne;
4. Gościnny region.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, przyjęty uchwałą nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r.

Cele polityki przestrzennego zagospodarowania województwa podlaskiego wynikają z uwarunkowań zagospodarowania i uwzględniają wnioski zgłaszane przez samorządy województw ościennych oraz organy samorządu powiatowego i gminnego. Na system celów polityki przestrzennego zagospodarowania województwa składają się cel strategiczny i 5 celów cząstkowych, stanowiących jego rozwinięcie i odnoszących się do kluczowych elementów zagospodarowania województwa, w tym jego obszarów funkcjonalnych.

Cel strategiczny: Zrównoważone zagospodarowanie przestrzeni województwa podlaskiego, sprzyjające rozwojowi społeczno-gospodarczemu, spójności społecznej i terytorialnej, konkurencyjności oraz wykorzystaniu potencjału przyrodniczego, kulturowego i położenia przygranicznego.

Cele cząstkowe – szczegółowe:

Cel 1: Zwiększenie konkurencyjności miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków – wojewódzkiego Białegostoku, subregionalnych Łomży i Suwałk oraz powiatowych w zakresie jakości: infrastruktury, funkcji ponadlokalnych publicznych, potencjału gospodarczego, powiązań funkcjonalnych zewnętrznych i struktur przestrzennych zagospodarowania;

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Cel 2: Wzmocnienie spójności województwa w procesie zrównoważonego terytorialnie rozwoju i modernizacji zagospodarowania przestrzennego obszarów wiejskich z wykorzystaniem ich potencjału wewnętrznego, specjalizacji regionalnej i położenia przygranicznego;

Cel 3: Poprawa dostępności terytorialnej zewnętrznej i wewnętrznej województwa podlaskiego, poprzez rozwój infrastruktury transportowej, ze zmniejszeniem kosztów środowiskowych, oraz telekomunikacyjnej i teleinformatycznej;

Cel 4: Osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego województwa, w tym sieci ekologicznej, walorów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowych oraz racjonalne użytkowanie ich zasobów; Cel 5: Zwiększenie odporności struktury przestrzennej województwa na zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego, naturalne i awariami przemysłowymi oraz zdolności obronnych i ochronnych.

Ponadlokalne elementy zagospodarowania przestrzennego, wynikające z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego, obejmujące teren gminy Kulesze Kościelne opisano w Rozdziale 17.

Plan Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022

Plan stanowi załącznik do uchwały nr XXXII/280/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 19 grudnia 2016 r. W dokumencie przyjęto następujące cele główne dotyczące odpadów komunalnych, w tym odpadów żywności i innych odpadów ulegających biodegradacji:

1. Zmniejszenie ilości odpadów:
 - a) ograniczenie marnotrawienia żywności;
 - b) wprowadzenie selektywnego zbierania bioodpadów z zakładów zbiorowego żywienia.
2. Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji.
3. Planowanie systemów zagospodarowania odpadów w regionach, zgodnych z hierarchią sposobów postępowania z odpadami.
4. Zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły one zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi.
5. Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie).
6. Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury, jak również odzysku energii z odpadów zgodnego z wymogami ochrony środowiska.
7. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
8. Zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie.
9. Zaprzestanie składowania odpadów ulegających biodegradacji selektywnie zebranych.
10. Zaprzestanie składowania zmieszanych odpadów komunalnych bez przetworzenia.
11. Ograniczenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych.
12. Utworzenie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi.
13. Monitorowanie i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowaną ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych i nieprzeznaczoną do składowania (frakcja 19 12 12).
14. Zbilansowanie funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w świetle obowiązującego zakazu składowania określonych frakcji odpadów komunalnych i pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych, w tym odpadów o zawartości ogólnego węgla organicznego powyżej 5% s.m. i o cieple spalania powyżej 6 MJ/kg suchej masy, od 1 stycznia 2016 r.

W ramach Planu założono także cele szczegółowe, dla których wskazano kierunki działań oraz system gospodarowania odpadami.

Aktualizacja Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów położonych w województwie podlaskim poza aglomeracjami, wzdłuż dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie, których eksploatacja powoduje ponadnormatywne oddziaływanie akustyczne, określone wskaźnikami L_{DWN} i L_N

- Celem działań zaplanowanych w ramach Programu jest poprawa warunków życia w regionie poprzez ograniczenie hałasu powodowanego przez ruch komunikacyjny na drogach, uczęszczanych przez ponad 3 000 000 pojazdów rocznie. Podstawowymi kierunkami działania, umożliwiającymi osiągnięcie założonego celu, są: – ograniczenie wielkości obszarów z przekroczonym poziomem dopuszczalnym hałasu;
- znacząca redukcja wskaźnika M , stanowiącego powiązanie przekroczenia z liczbą mieszkańców; – dążenie do niepogarszania stanu klimatu akustycznego wokół istniejącej sieci transportowej;
- wyprowadzanie ruchu tranzytowego poza obszary zurbanizowane;
- prowadzenie szerokiej edukacji społecznej;
- tworzenie „dobrego” prawa lokalnego, które nie generuje nowych obszarów konfliktowych.

Zakres działań, których podjęcie jest niezbędne do przywrócenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku i będących realizacją przedstawionych wyżej kierunków obejmuje działania inwestycyjne oraz działania nieinwestycyjne (niskokosztowe).

- Program swym zakresem obejmuje działania dla następujących dróg:
- droga S8 i DK 8;
- droga krajowa nr 16;
- droga krajowa nr 61;
- droga krajowa nr 65;
- droga krajowa nr 19;
- droga krajowa nr 66;
- droga krajowa nr 63;
- droga wojewódzka nr 674;
- droga wojewódzka nr 676;
- droga wojewódzka nr 677;
- droga wojewódzka nr 693;
- droga wojewódzka nr 678;
- drogi na terenie miasta Łomża;
- drogi na terenie miasta Suwałki.

Program ochrony środowiska województwa podlaskiego do 2030 roku

Cele i kierunki interwencji Programu oraz działania zmierzające do poprawy stanu środowiska zostały wskazane w ramach poszczególnych obszarów interwencji wynikających z „Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” sporządzonych przez Ministerstwo Środowiska w 2015 r.

1. ochrona klimatu i jakości powietrza,
2. zagrożenie hałasem,
3. pola elektromagnetyczne,
4. gospodarowanie wodami,
5. gospodarka wodno-ściekowa,
6. zasoby geologiczne,
7. gleby,
8. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
9. zasoby przyrodnicze,
10. zagrożenie poważnymi awariami.

W ramach 10 obszarów interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne takie, jak monitoring środowiska.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Cele i kierunki interwencji działań określone w Programie zawiera poniższa tabela.

Tabela. Obszary interwencji, cele i kierunki interwencji Programu ochrony środowiska województwa podlaskiego do 2030 roku.

Cele	Kierunki interwencji
1.4. Ograniczenie zanieczyszczenia świetlnego 1.5. Monitoring zanieczyszczenia świetlnego w celu ochrony człowieka, fauny i flory	rozwój odnawialnych i alternatywnych źródeł wytwarzania oraz magazynowania energii rozwój zrównoważonego transportu
2. Zagrożenie hałasem	
2.1 Poprawa stanu klimatu akustycznego i osiągnięcie stanu braku przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu	
2.2 Zmniejszenie liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas	zmniejszenie poziomu emitowanego hałasu ochrona przed hałasem
3. Pola elektromagnetyczne	
3.1 Utrzymanie stanu braku przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	ochrona przed ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym
4. Gospodarowanie wodami	
4.1 Zwiększenie retencji wodnej województwa 4.2 Racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody 4.3 Przeciwdziałanie skutkom suszy 4.4 Ochrona przed powodzią 4.5 Osiągnięcie co najmniej dobrego stanu wód	ochrona zasobów wodnych zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego ograniczanie ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do wód
5. Gospodarka wodno-ściekowa	
5.1 Poprawa stopnia skanalizowania terenów wiejskich 5.2 Poprawa jakości wody i rozwój sieci wodociągowej	rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej terenów wiejskich oraz terenów z rozproszoną zabudową rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej
6. Zasoby geologiczne	
6.1 Ochrona złóż kopalin 6.2 Ograniczenie presji wywieranej na środowisko związanej z wydobyciem kopalin 6.3 Rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż monitoring zagrożeń geologicznych
7. Gleby	
7.1 Utrzymanie dobrej jakości gleb i ochrona ich przed degradacją 7.2 Rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych	ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania gleb
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

8.1 Redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności niesegregowanych odpadów komunalnych	rozbudowa infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów komunalnych
8.2 Zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie	rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów
8.3 Ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania	ograniczenie oddziaływania odpadów na środowisko
8.4 Ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami	
9. Zasoby przyrodnicze	
9.1 Zachowanie licznych siedlisk i gatunków zagrożonych wyginięciem	ochrona obszarów cennych przyrodniczo, tworzenie nowych form ochrony przyrody
9.2 Zachowanie różnorodności biologicznej i bogatych zasobów przyrodniczych	ochrona krajobrazu i tworzenie zielonej infrastruktury
	trwale zrównoważona gospodarka leśna
	ochrona korytarzy ekologicznych i przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej
10. Zagrożenie poważnymi awariami	
10.1. Brak incydentów o znamionach poważnej awarii	utrzymanie sprawnego systemu zapobiegania poważnym awariom i działania wspierające sprawność służb publicznych, w tym rozwój systemów ratownictwa chemicznoekologicznego

Cele i kierunki we wszystkich obszarach interwencji wymienione w tabeli będą realizowane również poprzez wszechstronną edukację realizowaną poprzez: organizowanie konkursów i olimpiad, prowadzenie akcji, kampanii informacyjnych, konkursów, wystaw, warsztatów, publikacji, ulotek, broszur, szkoleń i spotkań. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację tych zadań będą administracja publiczna, instytucje naukowe i oświatowe, organizacje pozarządowe i media.

Planowanie przestrzenne jako instrument w zakresie gospodarowania środowiskiem.

Cel 1: Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego

Kierunki interwencji:

- Wykonanie audytu krajobrazowego – identyfikacja krajobrazów występujących na terenie województwa, określenie ich cech charakterystycznych oraz ocena ich wartości.
- Ochrona krajobrazu.

Cel 2: Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym

Kierunek interwencji:

- Podejmowanie działań edukacyjnych służących ochronie i zachowaniu różnorodności biologicznej i dziedzictwa kulturowego oraz zagwarantowanie udziału społeczeństwa w ochronie środowiska i dostępu do informacji o środowisku.

Cel 3: Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym

Kierunek interwencji:

- Wspieranie działania jednostek reagowania kryzysowego

Cel 4: Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego

Kierunek interwencji:

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- Zapobieganie sytuacjom kryzysowym poprzez kompleksowe działania prewencyjne
- Cel 5: Monitoring obszarów zagrożonych występowaniem poważnych awarii**
Kierunek interwencji:
- Ograniczenie występowania poważnych awarii.

Program Ochrony Powietrza dla Strefy Podlaskiej

Cel szczegółowy: przywrócenie naruszonych standardów jakości powietrza, a przez to poprawa warunków życia mieszkańców, podwyższenie standardów cywilizacyjnych oraz lepsza jakość życia w aglomeracji.

- Kierunek interwencji: redukcja emisji dwutlenku węgla poprzez termomodernizację budynków,
- Kierunek interwencji: wdrażanie instalacji OZE, jako alternatywnych źródeł energii.

3.3. Uwarunkowania wynikające z dokumentów powiatowych.

Plan Rozwoju Lokalnego dla Powiatu Wysokomazowieckiego na lata 2008-2013

Uchwała Nr XI/82/2008 Rady Powiatu Wysokomazowieckiego z dnia 26 lutego 2008 roku.

Celem powstania Planu Rozwoju Lokalnego jest szczegółowe określenie najważniejszych zadań samorządu powiatowego przeznaczonych do realizacji w latach 2007-2013. Projekty zadań są szczegółowo opisane pod kątem oddziaływania na rozwój regionu, którego dotyczą, efektów rzeczowych, przewidywanych terminów ich realizacji oraz podmiotów uprawnionych do wdrażania zarządzania i monitorowania. Zebrane informacje będą podstawą do stworzenia wieloletniego planu wydatków inwestycyjnych na lata 2007-2013.

Cele i zadania przyjęte w Strategii Rozwoju Powiatu Wysokomazowieckiego

Motto Strategii Rozwoju Powiatu Wysokomazowieckiego brzmi:

„Umożliwienie mieszkańcom godnych i stabilnych warunków życia, zachęcających do gospodarczej aktywności i intelektualnego rozwoju”

Motto jest utożsamiane z następującymi priorytetami:

- Ograniczenie bezrobocia,
- rozwój gospodarczy,
- wzrost poziomu wykształcenia,
- poprawa warunków bytowych,
- walka z patologiami.

Motto będzie realizowane w szczególności przez cele strategiczne:

- I. Nowoczesne rodzinne gospodarstwa rolne, zaspokajające potrzeby bytowe rodziny głównym stymulatorem dalszego wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich.
- II. Rozwinięty przemysł rolno przetwórczy, wykorzystujący podstawowe walory gospodarcze i komunikacyjne Powiatu, jako podstawowe źródło nowych miejsc pracy oraz ekonomiczny katalizator rolniczego potencjału.
- III. Usługi, drobna wytwórczość, handel i turystyka, wykorzystujące lokalną przedsiębiorczość, jako uzupełnienie podstawowych dziedzin gospodarki.
- IV. Rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna, przyjazna mieszkańcom i środowisku.
- V. Bezpieczeństwo mieszkańców – wolne od aktów przemocy, patologii społecznych i zagrożeń ekologicznych.

„Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wysokomazowieckiego na lata 2020- 2027”

Uchwała nr XXII/197/2021 Rady Powiatu Wysokomazowieckiego z dnia 31 marca 2021 w sprawie przyjęcia.

Opracowany dla powiatu wysokomazowieckiego program ochrony środowiska, zgodnie z obowiązującymi wymogami , inwentaryzuje aktualny stan środowiska oraz określa niezbędne

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

działania dla ochrony środowiska w ścisłym powiązaniu z głównymi kierunkami rozwoju województwa podlaskiego.

Nadrzędny cel Programu to:

Zrównoważony rozwój powiatu wysokomazowieckiego szansą na poprawę i promocję środowiska naturalnego.

Powyższy nadrzędny cel będzie realizowany poprzez cele i zadania ekologiczne powiatu, które są zgodne ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko perspektywa do 2020 r.” „Polityką ekologiczną państwa”, „Programem Ochrony Środowiska województwa podlaskiego na lata 2011 – 2014” oraz „Programem Ochrony Środowiska województwa podlaskiego na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku” (projekt z dnia 26 lipca 2016 r.).

Realizacja niniejszego Programu odbywać się będzie w oparciu o cele i kierunki interwencji obejmujące zakres do 2023.

Cele interwencji:

- Spełnienie wymagań w zakresie jakości powietrza,
- Poprawa efektywności energetycznej,
- Wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, jako działania adaptacyjne do zmian klimatu,
- Ograniczenie emisji hałasu,
- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi,
- Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych,
- Racjonalizacja gospodarowania zasobami wodnymi i zapewnienie dobrej jakości wody pitnej,
- Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
- Zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi,
- Racjonalne gospodarowanie odpadami,
- Zachowanie różnorodności biologicznej, poprzez przywracanie/utrzymanie
- Właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków,
- Adaptacja do zmian klimatu w zakresie zasobów przyrodniczych,
- Ochrona krajobrazu naturalnego i kulturowego,
- Podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i zainteresowania środowiskiem przyrodniczym,
- Zapobieganie poważnym awariom przemysłowym,
- Doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego,

3.4. Uwarunkowania wynikające z dokumentów gminnych.

Strategia Rozwoju Gminy Kulesze Kościelne na lata 2015-2022

Dokument Strategii Rozwoju Gminy Kulesze Kościelne na lata 2015-2022 obejmuje syntetyczną diagnozę wspólnoty lokalnej, bilans strategiczny w kategoriach sił i słabości oraz szans i zagrożeń (analizą SWOT), a także rozstrzygnięcia strategiczne.

Założenia dotyczące dokumentu Strategii oraz procesu pracy nad jej opracowaniem zostały określone w następujący sposób:

- Perspektywa planowania: 2022,
- Decyzje zawarte w strategii rozwoju będą służyły mieszkańcom Gminy,
- Strategia będzie najogólniejszym dokumentem planistycznym Gminy i tym samym będzie nadrzędna w stosunku do pozostałych dokumentów przyjętych przez władze Gminy,
- Końcową akceptację strategii podejmuje Rada Gminy w drodze uchwały,
- Przygotowanie strategii i jej realizacja będzie uwzględniała zasady zrównoważonego rozwoju,

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

- Zadaniem strategii rozwoju jest ułatwienie władzom samorządowym utrzymania głównych długookresowych kierunków rozwoju Gminy,
- Strategia będzie wskazywała zadania wspólne partnerów społecznych,
- Realizacją strategii będą kierowały władze Gminy.
- Strategia opracowana jest z udziałem przedstawicieli społeczności Gminy,
- Cele strategii rozwoju zostaną poddane konsultacji społecznej,
- Strategia będzie spójna z zamierzeniami zawartymi w zewnętrznych dokumentach planistycznych.

Wizja i misja gminy

Wizja rozwoju Gminy to pożądaný obraz przyszłości jednostki, jej sytuacji gospodarczej i społecznej za kilka lat.

Stanowi pewien stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota samorządowa (władze lokalne i partnerzy społeczno-gospodarczy) wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych przewag oraz szans pojawiających się w otoczeniu.

Obraz określony zapisami wizji, przewiduje stworzenie warunków do trwałego, zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego Gminy Kulesze Kościelne.

Wizja stanowi odpowiedź na oczekiwania i aspiracje mieszkańców, a jednocześnie ma na celu ukształtowanie wizerunku jednostki, który chce ona osiągnąć na koniec założonego horyzontu czasowego tj. w roku 2022.

Wnioski płynące z dotychczasowej analizy słabych i silnych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń, a także konsultacje z mieszkańcami pozwoliły na opracowanie jednolitego i spójnego zapisu, której nadano następujące brzmienie:

- **Gmina Kulesze Kościelne – mała ojczyzna, miejsce przyjazne do życia, prowadzenia działalności gospodarczej i realizacji własnych aspiracji.**
- **Gmina o wyspecjalizowanym i nowoczesnym rolnictwie, z długimi tradycjami.**
- **Pełna aktywnych, przedsiębiorczych i zintegrowanych mieszkańców.**

Misja Gminy Kulesze Kościelne to:

Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju Gminy Kulesze Kościelne i efektywne zaspokajanie potrzeb mieszkańców zapewniające godne warunki życiowe, rozwój społeczeństwa lokalnego oraz poczucie stabilizacji w przyszłości.

Strategiczne kierunki rozwoju Gminy Kulesze Kościelne na lata 2015-2022 to:

- Rozwój infrastruktury technicznej w gminie.
- Rozwój lokalnej gospodarki.
- Poprawa warunków życia mieszkańców.
- Poprawa wizerunku i estetyki Gminy.

Program Ochrony Środowiska na lata 2020-2024 dla Gminy Kulesze Kościelne z perspektywa na lata 2025-2029”.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Kulesze Kościelne uwzględnia w szczególności: cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych oraz środki niezbędne do osiągnięcia założonych celów.

Zasadniczym zadaniem opracowania jest określenie celów, priorytetów i w konsekwencji działań jakie stoją przed samorządem gminnym w dziedzinie ochrony środowiska. Ich podjęcie i wykonanie ma na celu realizację międzynarodowych zobowiązań naszego kraju, a w szczególności, podjętych w związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

W Programie zawarto informacje o najważniejszych dokumentach referencyjnych, wyznaczono ramy czasowe zbieżne z okresem obowiązywania głównych dokumentów strategicznych i programowych w obszarze środowiska, a także dokonano analizy oceny stanu środowiska na terenie gminy z uwzględnieniem obszarów przyszłej interwencji.

Program podejmuje, więc zagadnienia ochrony dziedzictwa przyrodniczego, racjonalnego użytkowania zasobów przyrody, surowców, materiałów i energii oraz poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Zagadnienia te są analizowane w odniesieniu do zasadniczych komponentów środowiska, tj. przyroda i krajobraz, lasy, gleba, kopaliny i wody podziemne, wody powierzchniowe, powietrze oraz odpady stałe i ciekłe, hałas, pola elektromagnetyczne, chemikalia i awarie.

Zdefiniowano też zagrożenia i problemy w poszczególnych obszarach interwencji, wykonano analizę SWOT, wyznaczono cele, zadania i priorytety ekologiczne, kierunki interwencji i zadania wynikające z oceny stanu środowiska, a także opracowano harmonogram finansowo – rzeczowy.

„Program Ochrony Środowiska na lata 2020-2024 dla Gminy Kulesze Kościelne z perspektywą na lata 2025-2029”, składa się z 2 części, pierwszej opisującej stan aktualny środowiska oraz drugiej strategicznej.

Opracowanie Programu pozwala na przeanalizowanie zmian, jakie zaszły w środowisku przyrodniczym w porównaniu z poprzednimi latami oraz uzupełnienie zadań, których realizacja przyczyni się do ochrony środowiska Gminy, utrzymania stanu środowiska na dobrym poziomie, o ile taki

wynika z badań monitoringu środowiska oraz kontynuowania działań, które zmierzają do jego poprawy, w sektorach, gdzie standardy jakości środowiska są nadal przekraczane.

Program realizuje cele polityki ochrony środowiska zgodne z art. 13 ustawy Prawo Ochrony Środowiska na obszarze Gminy do 2029 roku, określa strategię ochrony, racjonalnego wykorzystania zasobów i poprawy standardów jakości środowiska gminy,

w tym: cele ekologiczne (długo - i krótkookresowe),

kierunki działań strategicznych w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska oraz racjonalnego wykorzystania jego zasobów,

- priorytety inwestycyjne i pozainwestycyjne,
- narzędzia i instrumenty realizacyjne.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA TERENU I UZBROJENIA TERENU

4.1. Dotychczasowe przesądzenia planistyczne.

Ocenę aktualnego stanu zagospodarowania przestrzennego w gminie Kulesze Kościelne dokonano w oparciu o analizę zachodzących zmian w wybranych latach, analizę wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego oraz na podstawie przebiegu dotychczasowych prac planistycznych.

Z uwagi na bezpośredni wpływ na zagospodarowanie przestrzenne, wymagany zakres analizy uzupełniono o wykaz wydanych decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Analizie poddano następujące elementy:

- zmiany uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego;
- istniejące zagospodarowanie przestrzenne i stan planistyczny;
- wydane decyzje administracyjne;
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w kontekście oceny jego aktualności;
- obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz ocena ich aktualności.

4.1.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Podstawowym dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

przestrzennego gminy Kulesze Kościelne przyjęte uchwałą Nr 151/XXX/01 r. Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 28 grudnia 2001 r.

Studium zostało opracowane w trybie ustawy z dnia 27 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym.

Rada Gminy w Kuleszach Kościelnych podjęła uchwały w sprawie zmian w/w studium.

1. Uchwała nr 187/XXXVIII/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 29.09.2006 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.

2. Uchwała nr 89/XVII/08 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 26 września 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne”- obszar wsi Stare Wykno, Kulesze Kościelne, Kulesze Litewka.

3. Uchwała nr 21/IV/2015 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 13 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne – eksploatacja kruszywa naturalnego we wsi Stare Wykno.

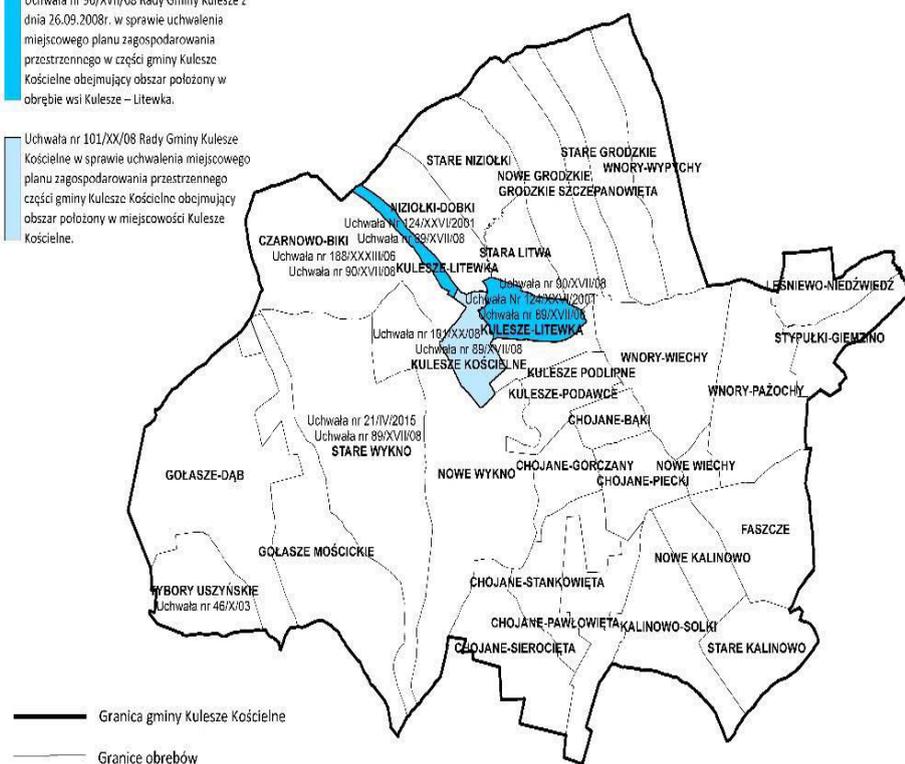
Celem zmiany studium jest zmiana struktury przestrzennej gminy w zakresie wyznaczenia terenów powierzchniowej eksploatacji kruszywa naturalnego w granicach udokumentowanego złoża w obrębie wsi Stare Wykno.

Zestawienie obowiązujących zmian studium oraz planów miejscowych na terenie gminy Kulesze Kościelne

Obowiązujące na terenie Gminy MPZP:

Uchwała nr 90/XVI/08 Rady Gminy Kulesze z dnia 26.09.2008r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części gminy Kulesze Kościelne obejmujący obszar położony w obrębie wsi Kulesze – Litewka.

Uchwała nr 101/XX/08 Rady Gminy Kulesze Kościelne w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Kulesze Kościelne obejmujący obszar położony w miejscowości Kulesze Kościelne.

Pozostałe uchwały:

- Uchwała nr 188/XXXIII/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru eksploatacji kruszywa na gruntach wsi Czarnowo-Biki.

- Uchwała nr 89/XVII/08 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 26 września 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne” obszar wsi Stare Wykno, Kulesze Kościelne, Kulesze Litewka.

- Uchwała nr 190/XXXIX/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 25 października 2006 r. zmieniająca uchwałę nr 180/XXXVI/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 16 czerwca 2006 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne.

- Uchwała nr 181/XXXVIII/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 29.09.2006 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.

- Uchwała nr 21/IV/2015 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 13 lutego 2015 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne – eksploatacja kruszywa naturalnego we wsi Stare Wykno.

- UCHWAŁA Nr 46/X/03 RADY GMINY KULESZE KOŚCIELNE z dnia 2 lipca 2003 r. w sprawie zatwierdzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej terenów we wsi Tybory Uszyńskie.

- Uchwała Nr 154/XXXI/02 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 26 marca 2002 r. w sprawie zatwierdzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.

- Uchwała Nr 124/XXXI/2001 Rady Gminy w Kulesze Kościelne z dnia 30 kwietnia 2001 r. w sprawie zatwierdzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne w części obejmującej teren położony we wsi Kulesze Litewka.

Źródło: Opracowanie własne

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne uchwalone w 2001 roku, jest nadal obowiązujące.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

4.1.2. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego
Analiza pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami,

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest aktem prawa miejscowego, w którym następuje ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobu ich zagospodarowania i zabudowy.

Aktualnie (stan na 31.12.2020r.) na terenie gminy Kulesze Kościelne obowiązuje 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zestawienie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

L.p.	Nazwa planu	Numer Uchwały
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części gminy Kulesze Kościelne obejmujący obszar położony w miejscowości Kulesze Kościelne	Uchwała nr 101/XX/08 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 22 grudnia 2008r
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części gminy Kulesze Kościelne obejmujący obszar położony w obrębie wsi Kulesze Litewka	Uchwała Nr 90/XVII/08 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 26 września 2008 r
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru eksploatacji kruszywa na gruntach wsi Czarnowo Biki	Uchwała Nr 188/XXXVIII/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 29 września 2006 r.
4	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w części dotyczącej terenów we wsi Tybory Uszyńskie	Uchwała Nr 46/X/03 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 2 lipca 2003
5.	Zmiana miejscowego planu gminy zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne	Uchwała Nr 154/XXXI/02 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 26 marca 2002 r.
6.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne w części obejmującej tereny położone we wsi Kulesze Litewka.	Uchwała Nr 124/XXVI/2001 Rady Gminy w Kulesze Kościelne z dnia 30 kwietnia 2001

Źródło: opracowanie własne

W gminie Kulesze Kościelne podjęta została Uchwała Rady Gminy Kulesze Kościelne w sprawie sporządzania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rada Gminy Kulesze Kościelne w dniu 18 sierpnia 2022 r. podjęła Uchwałę Nr XXIX/185/2022 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych o numerach: 17/4,17/32 i 17/38, położonych w miejscowości Kulesze Kościelne, w gminie Kulesze Kościelne.

Przystąpiono do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjętego Uchwałą Nr 101/XX/08 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 22 grudnia 2008 r., w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części gminy Kulesze Kościelne obejmujący obszar położony w miejscowości Kulesze Kościelne, dla działek ewidencyjnych o numerach: 17/4, 17/32 i 17/38, położonych w miejscowości Kulesze Kościelne, w gminie Kulesze Kościelne.

W analizowanym okresie stan zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne uległ niewielkim zmianom.

Inwestycje zrealizowane w tym czasie dotyczyły głównie modernizacji istniejącej infrastruktury technicznej oraz budowy obiektów kubaturowych – przeważnie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oraz obiektów gospodarczych i obsługi rolnictwa.

W analizowanych latach inwestycje w gminie Kulesze Kościelne, przeprowadzane były stopniowo.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Głównym celem ich realizacji była poprawa jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie dostępności do podstawowych mediów.

4.1.3. Decyzje o warunkach zabudowy (WZ) oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego (LICP).

Zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zmiana zagospodarowania terenu w przypadku braku planu miejscowego, polegająca na budowie obiektu budowlanego lub wykonaniu innych robót budowlanych, a także zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części wymaga ustalenia, w drodze decyzji o warunkach zabudowy.

Przeprowadzona w poniższej tabeli analiza pozwala określić tendencje w kształtowaniu się zabudowy na terenie gminy Kulesze Kościelne.

Zestawienie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego.

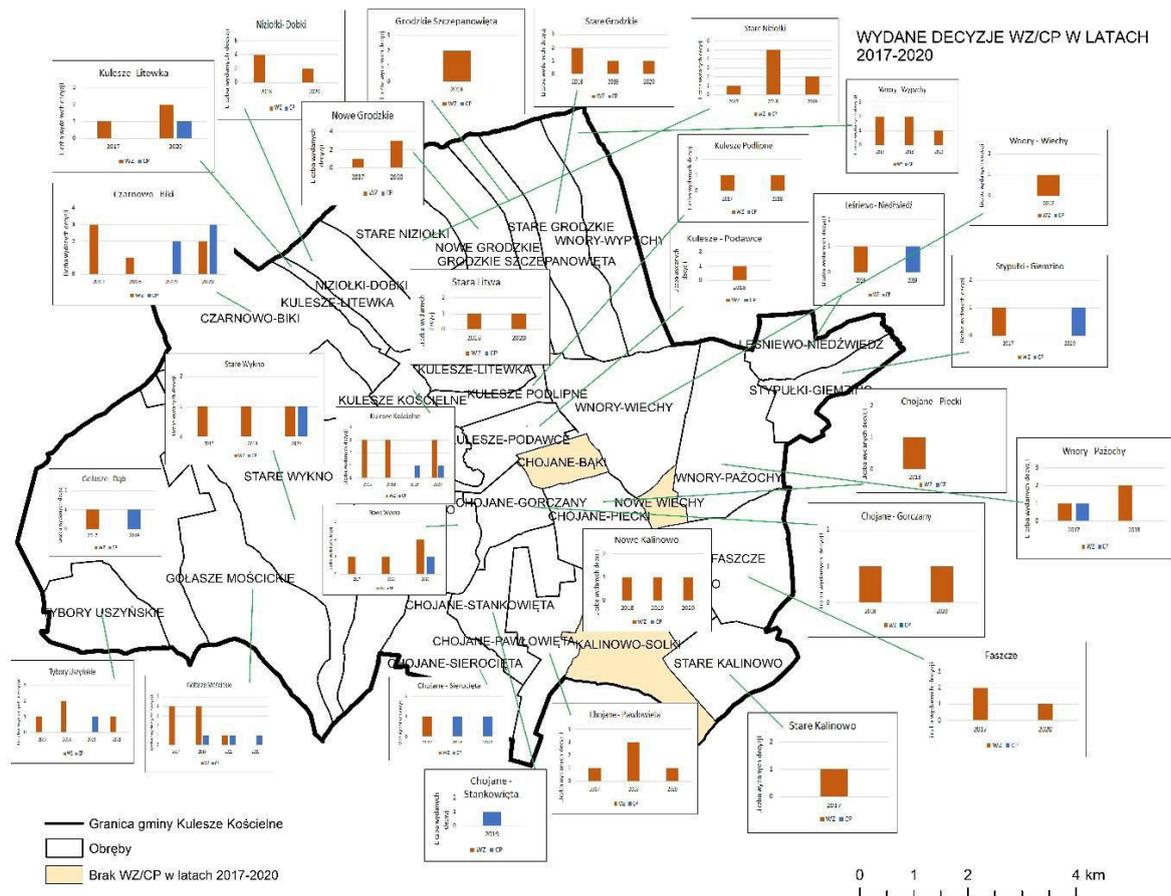
L.p.	Miejscowość/sołectwo	lata								Razem
		2017		2018		2019		2020		
		WZ	CP	WZ	CP	WZ	CP	WZ	CP	
1.	Chojane - Bąki									0
2.	Chojane- Gorczany			1				1		2
3.	Chojane - Pawłowieta	1		3				1		5
4.	Chojane - Piecki			1						1
5.	Chojane - Sierocięta	1			1				1	3
6.	Chojane - Stankowięta						1			1
7.	Czarnowo - Biki	3		1			2	2	3	11
8.	Faszcze	2						1		3
9.	Gołasze - Dąb	1					1			2
10.	Gołasze Mościckie	4		4	1	1	1		1	12
11.	Grodzkie Szczepanowięta			2						2
12.	Kalinowo - Solki									0
13.	Kulesze Kościelne	3		3			1	3	1	11
14.	Kulesze -Litewka	1						2	1	4
15.	Kulesze - Podawce			1						1
16.	Kulesze Podlipne	1		1						2
17.	Leśniewo - Niedźwiedź			1			1			2
18.	Niziołki- Dobki			4				2		6
19.	Nowe Grodzkie	1						3		4
20.	Nowe Kalinowo			1		1		1		3
21.	Nowe Wykno	1		1				2	1	5
22.	Stara Litwa			1				1		2
23.	Stare Grodzkie			2		1		1		4
24.	Stare Kalinowo	1								1
25.	Stare Niziołki	1		5		2				8
26.	Stare Wykno	1		1				1	1	4
27.	Stypułki - Giemzino						1			1
28.	Tybory - Uszyńskie	1		2			1	1		5

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

29.	Wnory - Pażochy	1	1	2						4
30.	Wnory - Wiechy	1								1
31.	Wnory - Wypychy	2		2				1		5
Razem		27	1	39	2	5	9	23	9	115

Źródło: Opracowanie własne

Zestawienie graficzne wydanych decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z art. 50 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w przypadku braku planu miejscowego inwestycje celu publicznego lokalizuje się w trybie decyzji o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego. Ponadto zgodnie z art. 51 ust. 1 ww. ustawy w sprawach ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego decyzje wydają w odniesieniu do:

- inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim – wójt, burmistrz albo prezydent miasta w uzgodnieniu z marszałkiem województwa;
- inwestycji celu publicznego o znaczeniu powiatowym i gminnym – wójt, burmistrz albo prezydent miasta;
- inwestycji celu publicznego na terenach zamkniętych – wojewoda.

Z zestawienia dotyczącego ilości realizowanych decyzji o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego wynika iż w latach 2017-2018 ich ilość wynosiła 3, a w latach 2019-2020 ich ilość wynosiła 18 czyli nastąpił ponad 6- krotny wzrost w porównaniu z okresem 2017-2018.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Dotyczą one przede wszystkim modernizacji oraz budowy sieci infrastruktury technicznej do nowych zabudowań, obiektów infrastruktury technicznej, linii elektroenergetycznych, poprawy stanu oświetlenia i dróg na terenie gminy oraz rozbudowa obiektów użyteczności publicznej.

Powyższa analiza poszczególnych miejscowości pod kątem wydanych decyzji o warunkach zabudowy potwierdza stwierdzenie, że największym zainteresowaniem cieszą się tereny wsi: Gołasze -Mościckie (12 sztuk), Kulesze Kościelne (11 sztuk), Czarnowo - Biki (11sztuk), Stare Niziołki (8 sztuk).

Najmniejszy ruch inwestycyjny w ciągu analizowanych czterech lat (2017- 2020) wystąpił we wsiach:
- 0 inwestycji: Chojane – Bąki, Kalinowo Solki,
- 1 inwestycja: Wnory – Wiechy, Stypułki – Giemzino, Stare Kalinowo, Kulesze Podawce, Chojane Stankowięta, Chojane -Piecki.

Największy ruch inwestycyjny wystąpił w 2018 roku – wydano 39 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Na terenie gminy Kulesze Kościelne najwięcej inwestycji celu publicznego zrealizowano w 2019 r i 2020 r – po 9 sztuk w każdym roku.

Najmniej inwestycji celu publicznego zrealizowano w 2017 roku – 1 sztuka.

W poszczególnych latach występują pewne wyjątki, ale ogólne zestawienie ukazuje tendencję właściwą dla całej gminy.

Ogólnie gmina Kulesze Kościelne charakteryzuje się małym ruchem budowlanym ze względu na rolniczy charakter wsi i przeważającą zabudowę zagrodową.

4.2. Dotychczasowe zagospodarowanie terenu

Struktura użytkowania gruntów w gminie Kulesze Kościelne (stan na dzień 31.12. 2021 r.).

Kategoria gruntu	Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni opracowania [%]	
Grunty rolne	Użytki rolne	R - grunty orne	5286,77	46,31%
		S - sady	7,41	0,06%
		Ł - łąki trwałe	984,64	8,63%
		Ps - pastwiska trwałe	1339,58	11,74%
		Br - grunty rolne zabudowane	290,20	2,54%
		W – grunty pod rowami	29,8	0,26%
		Wsr - grunty pod stawami	0,33	0,001%
	N-nieuzytki	62,58	0,55%	
	Razem	7993,90	70,03%	
Grunty leśne i zadrzewione	Rs-lasy	3017,84	26,44%	
	Lz-grunty zadrzewione i zakrzewione	18,85	0,17%	
	Razem	3036,69	26,60%	
grunty zabudowane, zurbanizowane	B - tereny mieszkaniowe	2,01	0,02%	
	Ba - tereny przemysłowe	0,87	0,01%	
	Bi - inne tereny zabudowane	7,13	0,06%	
	Bz - tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	3,46	0,03%	

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

	K - użytki kopalne		2,37	0,02%
	tereny komunikacyjne	Dr - drogi	277,87	2,43%
		Tk - tereny kolejowe	76,947	0,67%
		Ti - inne tereny komunikacyjne	0,15	0,001%
		Tp - grunty przeznaczone pod budowę dróg	0,32	0,001%
	razem		371,13	2,78%
użytki ekologiczne				
grunty pod wodami	grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi		0,00	0%
	Wp - grunty pod wodami pow.		8,89	0,08%
	Ws - grunty pod wodami		3,84	0,03%
	razem		12,73	0,11%
Tereny różne	Tr - tereny różne		0,05	0,001%
	razem		0,05	0,0004
Łącznie			11414,44	100%

Zródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Kulesze Kościelne

4.2.1. Tereny mieszkaniowe

Gospodarka mieszkaniowa i komunalna na terenie gminy Kulesze Kościelne

Na początku 2021 roku zasób mieszkaniowy gminy obejmował następujące mieszkania:

- W Kuleszach Kościelnych przy ul. Głównej 6 – w budynku znajdują się 4 mieszkania, o powierzchni (64,56 m²), (57,00 m²), (45,72 m²), (63,48 m²).
łącna powierzchnia mieszkań w tym budynku to 230,76 m², o przeciętnej liczbie izb - 3,
- W Kuleszach Kościelnych przy ul. Pięknej 8 – w budynku znajdują się 3 mieszkania, o powierzchni (64,56 m²), (60,34 m²), (70,74 m²).
łącna powierzchnia mieszkań w tym budynku to 195,81 m², o przeciętnej liczbie izb - 3,
- W Kuleszach Kościelnych przy ul. Głównej 2 – w budynku znajdują się 3 mieszkania, o powierzchni (56,60 m²), (56,60 m²), (56,60 m²).
łącna powierzchnia mieszkań w tym budynku to 169,80 m², o przeciętnej liczbie izb - 2,
- Łącznie w zasobie gminy znajdowało się, na dzień 31 grudnia 2021 r., 11 mieszkań.
- Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 59,77 m², a ogółem, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy – 0,21 m².
- Pod względem zasobów mieszkaniowych przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 osobę to 33,4 m², natomiast 1 mieszkania 126,1 m².

Wielkość terenów mieszkaniowych na terenie Gminy Kulesze Kościelne.

Kategoria gruntu	Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni opracowania [%]
------------------	--------------------------	-------------------	--------------------------------------

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

grunty zabudowane, zurbanizowane	B - tereny mieszkaniowe	2,01	0,02%
Łącznie		11414,44	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL

4.2.2. Tereny usługowe

Do najważniejszych terenów i obiektów o funkcji usługowej (w tym usługi podstawowe i usługi wyższego rzędu) zaliczyć można:

- **Tereny usług administracyjnych i oświatowych**
 - Urząd Gminy Kulesze Kościelne,
 - Ośrodek Pomocy Społecznej w Kuleszach Kościelnych,
 - Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Kuleszach Kościelnych.
 - Gminna Biblioteka Publiczna w Kuleszach Kościelnych.
- **Tereny usług z zakresu ochrony zdrowia**
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PULS” Topolski, Olędzka spółka jawna.
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej M- Dent. – Monika Plewik. W gminie funkcjonował jeden punkt apteczny.
- **Istniejące stowarzyszenia i instytucje:**
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Kulesianki”,
 - Klub Sportowy KS Kulesze Kościelne,
 - Koło Gospodyń Wiejskich „Rozsmakuj się w Chojanym”,
 - Gminna Rada Seniora,
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Nowych Grodzkich,
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Nowym Wyknie,
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Gołaszach Mościckich,
 - Ochotnicza Straż Pożarna w Kuleszach Kościelnych,

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://kuleszek.pl/galeria-zdjec/>

4.2.3. Tereny produkcyjne

Wielkość terenów produkcyjnych na terenie Gminy Kulesze Kościelne.

Kategoria gruntu	Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni opracowania [%]
grunty zabudowane, zurbanizowane	Ba - tereny przemysłowe	0,87	0,01%
	Bi - inne tereny zabudowane	7,13	0,06%

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Łącznie	11414,44	100%
---------	----------	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie Urzędu Gminy Kulesze Kościelne

4.2.4. Tereny zieleni urządzonej i tereny rekreacyjno – wypoczynkowe
Wielkość terenów produkcyjnych na terenie Gminy Kulesze Kościelne.

Kategoria gruntu	Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni opracowania [%]
	Bz - tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	3,46	0,03%
Łącznie		11414,44	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Urzędu Gminy Kulesze Kościelne

4.3. Infrastruktura techniczna

4.3.1. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Sieć wodociągowa w Gminie Kulesze Kościelne jest dobrze rozwinięta. Wszystkie miejscowości są w nią wyposażone. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca kształtuje się na poziomie 85,3 m³ rocznie.

W 2021 roku wykonano inwestycje, które wpisują się w ogólne działania mające na celu wszechstronny rozwój terenów gminnych. Inwestycje te wykonano w ramach poszczególnych obszarów strategicznych i odpowiadających im szczegółowych działań:

- **obszar strategiczny - rozwój infrastruktury technicznej w gminie Kulesze Kościelne:**
- **cel operacyjny:** rozwój infrastruktury sieciowej i ochrony środowiska, w tym infrastruktury wodno - kanalizacyjnej oraz stacji uzdatniania wody zrealizowano następujące zadania:
 - „Uporządkowanie gospodarki wodno - kanalizacyjnej na terenie gminy Kulesze Kościelne
 - **Etap I** - budowa oczyszczalni ścieków przy ośrodku zdrowia, budowa trzech spinek wodociągowych Czarnowo - Biki - Gołasze Dąb; Gołasze Dąb - Tybory Uszyńskie; Leśniewo Niedźwiedz - Stypułki Giemzino",
 - **w ramach poddziałania** „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii" objętego PROW na lata 2014 – 2020. Ogólny koszt zadania w 2021 r. 1 749 037,68 zł, środki PROW 905 832,32 zł.
- **cel operacyjny** - budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury publicznej (kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjnej i sportowej oraz pomocy społecznej i ochrony zdrowia) zrealizowano następujące zadania:
 - Remont i przebudowa budynków Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Kuleszach Kościelnych-(remont i przebudowa klas, pomieszczeń technicznych (I piętro, II piętro), remont i przebudowa głównego wejścia, szatni, klas, pomieszczeń technicznych, łazienek (parter) remont i przebudowa stołówki, przedszkola, świetlicy oraz łazienek (parter, I piętro) ogólna wartość zrealizowanego zadania w 2021 roku wyniosła 1 956 110,22 zł., w tym: dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji lokalnych 252 786,75 zł., dotacja z budżetu Województwa Podlaskiego 350 000,00 zł, środki Funduszu Sołeckiego 478 967,42 zł. środki własne 874 356,05 zł.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- „Wyposażenie Centrum Integracji i Kultury w m. Gołasze Mościckie w klimatyzatory" w ramach Programu odnowy wsi województwa podlaskiego ze środków Budżetu Województwa Podlaskiego. Ogólny koszt zadania 29 987,40 zł, środki pozyskane 14 993,70 zł, środki własne 14 993,70 zł.

4.3.2. Gospodarka odpadami

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne 659 gospodarstw domowych objętych jest systemem zbiórki odpadów.

Na terenie gminy Kulesze Kościelne wprowadzono jednolite zasady gospodarowania odpadami komunalnymi.

Rada Gminy Kulesze Kościelne Uchwałą Nr XXIV/136/2021 z dnia 30.11.2021 r. określiła szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług przez wyspecjalizowaną firmę w zakresie odbierania odpadów z terenu gminy Kulesze Kościelne

Ustalono, iż odpady komunalne będą odbierane z następującą częstotliwością:

- Zmieszane odpady komunalne nie rzadziej niż raz w miesiącu, a w miesiącach od kwietnia do października nie rzadziej niż dwa razy w miesiącu,
- Selektywnie zebrane odpady komunalne - odbierane z częstotliwością jeden raz w miesiącu,
- Selektywna zbiórka odpadów komunalnych odbywa się w systemie workowym:
 - worek żółty- tworzywa sztuczne i metale;
 - worek zielony- szkło;
 - worek niebieski- papier,
 - worek bezbarwny - bioodpady.

4.3.3. Drogi i komunikacja

Istniejąca na terenie Gminy Kulesze Kościelne, sieć dróg powiatowych i gminnych pozwala na sprawne komunikowanie się wewnątrz gminy, a także ze stolicą powiatu i ważnymi drogami krajowymi. Infrastrukturę komunikacyjną należy określić jako dobrze rozwiniętą.

Powierzchnia dróg gminnych w poszczególnych miejscowościach wynosi 190.1253 ha, natomiast ogólna powierzchnia dróg wewnętrznych na terenie gminy 1.2899 ha.

Ogółem dróg gminnych jest 191.4152 ha, tj. 375,55 km.

Działalność inwestycyjna w ramach rozwoju i polepszenia stanu infrastruktury drogowej.

Infrastruktura drogowa w gminie na 31 grudnia 2021 r. przedstawiała się następująco:

- Ogółem to 278,770 km. dróg.
- drogi asfaltowe stanowiły w 2021 roku 32,876 km. tj. 11,8 % wszystkich dróg,
- drogi gruntowe wzmocnione żwirem na początku roku stanowiły 175,300 km. tj. 62,9 % , na koniec roku 185 780 km., co stanowi 66,6 %,
- drogi naturalne z gruntu rodzimego stanowiły 60,114 km. co stanowi 21,6 % .
- **Na terenie gminy nie ma ścieżek rowerowych.**

Na bieżące utrzymanie dróg gminnych wykorzystano kwotę w wysokości 401 475,00 zł, w tym (nawiezenie kruszywa naturalnego i gruzu betonowego mielonego oraz prace równiarką, montaż przepustów i barier energochłonnych).

Na uwagę zasługuje fakt, iż wszystkie przedsięwzięcia zgłoszone przez mieszkańców dotyczące rozwoju infrastruktury drogowej – zostały realizowane.

Struktura i wielkość terenów komunikacyjnych na terenie Gminy Kulesze Kościelne.

Kategoria gruntu	Rodzaj użytku gruntowego		Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni opracowania [%]
	tereny komunikacyjne	Dr - drogi	277,87	2,43%

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

	Tk - tereny kolejowe	76,947	0,67%
	Ti - inne tereny komunikacyjne	0,15	0,001%
	Tp - grunty przeznaczone pod budowę dróg	0,32	0,001%
	razem	371,13	2,78%
Łącznie		11414,44	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Urzędu Gminy Kulesze Kościelne

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO ORAZ WYMOGI JEGO OCHRONY

Zagospodarowanie przestrzenne w Gminie Kulesze Kościelne jest charakterystyczne dla terenów województwa podlaskiego i zbliżone do gospodarki występującej na terenach gmin sąsiednich. Sposób użytkowania omawianego obszaru i stopień ingerencji w środowisko przyrodnicze wynika w dużej mierze z historycznego rozwoju osadnictwa ale także z jej rolniczego charakteru oraz braku dużych zakładów przemysłowych, mających negatywny wpływ na jakość środowiska naturalnego.

Na ład przestrzenny gminy ważny wpływ ma:

- zagrodowy charakter zabudowy,
- wysokość oraz kubatura realizowanych nowych obiektów budowlanych.

Należy zwrócić uwagę, że generalnie na terenie całej gminy obiekty budowlane (zarówno zabudowa mieszkaniowa jak i usługowa) zachowują swoją skalę i nie stanowią dominant prowadzących do degradacji krajobrazu oraz zmiany jego charakteru.

Wśród współczesnej zabudowy odnaleźć można tradycyjne zabudowania dawnych wsi.

Pozytywnym elementem użytkowania terenu gminy są działania zmierzające do ochrony najcenniejszych walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Można stwierdzić, że podejmowane na terenie gminy Kulesze Kościelne działania chroniące walory przyrodnicze są zgodne z cechami i uwarunkowaniami naturalnymi.

Z punktu widzenia ładu przestrzennego istotne znaczenie ma fakt, iż skupiska terenów mieszkaniowych zlokalizowane są wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Charakterystyczną cechą terenów rolniczych jest występowanie zabudowy zagrodowej związanej z prowadzonym gospodarstwem rolnym i zlokalizowanej wśród pól uprawnych.

6. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

6.1. Położenie fizyczno – geograficzne

W podziale fizyczno - geograficznym obszar gminy Kulesze Kościelne położony jest w obrębie mezoregionu Wysoczyzny Wysokomazowieckiej, wchodzącej w skład makroregionu Niziny Północnopodlaskiej.

Gmina Kulesze Kościelne pod względem fizyczno - geograficznym leży w obrębie mezoregionu Wysoczyzny Wysokomazowieckiej, wchodzącego w skład makroregionu Niziny Północnopodlaskiej. Wysoczyzna Wysokomazowiecka charakteryzuje się lekko falistą i pagórkowatą rzeźbą. Jest ona objęta zasięgiem stadiału północnomazowieckiego zlodowacenia środkowopolskiego.

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne występują trzy typy krajobrazu:

- Część północno - zachodnią zajmują równiny sandrowe położone na wysokościach 150 - 165 m n.p.m.
- W strefie granicznej, z obniżeniami na wschodzie, jest ona silnie rozczłonkowana i pocięta przez suche dolinki i zagłębienia pochodzenia wytopiskowego i termokrasowego.
- Środkową część gminy zajmuje obniżony o 10 - 20 m obszar zagłębień wytopiskowych, oraz towarzyszących im wzgórz i pagórków kemowych. Świadczy on o arealnym zaniku łądolodu na omawianym obszarze. Obszar ten charakteryzuje się niespokojną pagórkowatą rzeźbą przypominającą krajobraz młodoglacjalny. Jest on położony na wysokościach 135 - 150 m n.p.m.
- We wschodniej części gminy występuje lekko falista wysoczyzna moreny dennej, gliniastej, ze zdenudowanymi, ostańcowymi pagórkami i wzgórzami morenowymi. Są one położone na wysokościach 140 - 155 m n.p.m.
- Obszar gminy leży w dorzeczu Narwi i jest odwadniany przez Rokietnicę z dopływem Czerwoną Strugą i licznymi bezimiennymi ciekami. Rokietnica jest lewobrzeżnym dopływem Śliny.

6. 2. Budowa geologiczna i rzeźba terenu.

Gmina Kulesze Kościelne pod względem tektonicznym leży w obrębie Obniżenia Podlaskiego, wchodzącego w skład platformy wschodnioeuropejskiej.

Na prekambryjskich granitoidach zalegają osady paleozoiku, mezozoiku i trzeciorzędu.

Czwartorzęd reprezentowany jest przez osady zlodowaceń południowopolskiego i środkowopolskiego. Na glinach stadiału młodszego zlodowacenia południowopolskiego leżą osady wodnolodowcowe z recesji łądolodu tego stadiału. Stadiał maksymalny reprezentują dwa miąższe pokłady glin zwałowych przedzielone osadami zastoiskowymi. W stadiałach północnomazowieckim, tworzyły się osady zastoiskowe, odsłaniające się spod glin, w obniżeniu na wschód od miejscowości Wnory - Wiechy.

Gliny zwałowe stadiału północnomazowieckiego zlodowacenia środkowopolskiego budują strefę powierzchniową we wschodniej i południowo - wschodniej części Gminy.

Piaski, żwiry i głązy moren czołowych i martwego lodu budują zdenudowane wzgórza w okolicach Stypułek - Giemzina i na północ od Czarnowa - Bik.

Piaski, piaski ze żwirami, z przykryciem gliniastym kemów budują wzgórza i pagórki w środkowej części gminy.

Piaski, podrzędnie piaski ze żwirem wodnolodowcowe występują głównie w zachodniej części gminy. W holocenie w dolinach rzecznych powstawały mułki i piaski rzeczne a w licznych obniżeniach torfy i namuły.

6.3. Klimat

Gmina Kulesze Kościelne, wg R. Gumińskiego leży w IX „wschodniej” dzielnicy klimatycznej.

Dzielnice rolniczo - klimatyczne Polski wg R. Gumińskiego

Legenda:

Dzielnica rolniczo – klimatyczna

I- Szczecińska, II- Zachodniobałtycka, III- Wschodniobałtycka, IV- Pomorska, V- Mazurska, VI- Nadnotecka,

*VII- Środkowa, VIII- Zachodnia, **IX- Wschodnia**, X- Łódzka, XI- Radomska, XII- Lubelska, XIII – Chelmska,*

XIV- Wrocławska, XV- Częstochowsko- Kielecka, XVI- Tarnowska, XVII- Sandomiersko – Rzeszowska,

XVIII- Podlaska, XIX- Podkarpacka, XX- Sudecka, XXI- Karpacka.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Źródło: www.acta-agrophysica.org

Warunki klimatyczne gminy Kulesze Kościelne są typowe dla regionu północno - wschodniej Polski. W podziale klimatycznym gmina zaliczana jest do regionu mazurskiego.

Panuje tu klimat umiarkowany przejściowy, z wyraźnym wpływem czynników kontynentalnych, charakteryzujących się surowością warunków.

Wynika to z kresowego położenia Niziny Podlaskiej w stosunku do innych regionów Polski, oraz południkowego ukształtowania powierzchni umożliwiającego swobodną wędrówkę kontynentalnych mas powietrza z południa i północno wschodniej Europy i centralnej Rosji.

Główne parametry charakterystyczne dla klimatu panującego na terenie Gminy Kulesze Kościelne, to:

- średnia roczna temperatura powietrza kształtuje się na poziomie 6,5° C, przy najcieplejszym lipcu (około 17 °C) i najchłodniejszym styczniu (-6,2 °C),
- średnia amplituda roczna kształtuje się na poziomie około 23,5 °C
- najwyższe dobowe maksymalne temperatury obserwowane są w miesiącach najcieplejszych, a najwyższa średnia temperatura maksymalna wynosi wtedy do 22,7 °C.
- średnia temperatura minimalna najchłodniejszego miesiąca (stycznia) wynosi -9 °C.

Porównanie średnich temperatur: maksymalnej i minimalnej potwierdza przemienność cech kontynentalnych (zimną) oraz morskich (latem).

Średnio w ciągu roku obserwuje się około 127 dni przymrozkowych (z temperaturą minimalną poniżej zera), co jest cechą charakterystyczną dla obszaru wschodniej Polski.

Dni przymrozkowe pojawiają się już we wrześniu i trwają do maja włącznie. Na obszarze gminy Kulesze Kościelne obserwuje się około 36 dni mroźnych, oraz około 36 dni bardzo mroźnych (temperatura poniżej - 10C). Dni upalne, z temperaturą maksymalną powyżej 25C, notowane są średnio w ciągu roku 26 razy - najczęściej w lipcu. Okres wegetacyjny trwa 200 - 210 dni w roku, jego długość jest charakterystyczna dla Polski wschodniej i północnej. Lato trwa tu około 90 dni, natomiast zima około 105 dni.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

Wilgotność powietrza kształtuje się średnio w roku na poziomie 81%. Wartość ta zbliżona jest do przeciętnej na terenie Polski. Najwyższe wartości wilgotności względnej powietrza notowane są w chłodnej porze roku, od października do marca, z maksimum w listopadzie (90%). Natomiast najniższe wartości obserwowane są w czerwcu i lipcu (73%). Średnie roczne zachmurzenie jest nieznacznie wyższe od przeciętnego zachmurzenia dla Polski i wynosi około 6,4 stopnia pokrycia nieba (w skali 11-to stopniowej).

W przebiegu rocznym największe zachmurzenie obserwowane jest w listopadzie około 8,1 stopnia i grudniu 8,0 stopni pokrycia nieba, zaś najmniejsze we wrześniu - około 5,2 stopnia. Dni pogodne najczęściej notowane są w kwietniu, sierpniu i wrześniu, zaś najrzadziej w listopadzie. Średnio w ciągu roku obserwuje się około 42 dni pogodnych. Średnie roczne nasłonecznienie (ilość godzin ze słońcem) wynosi tu około 4,4 godziny w ciągu doby.

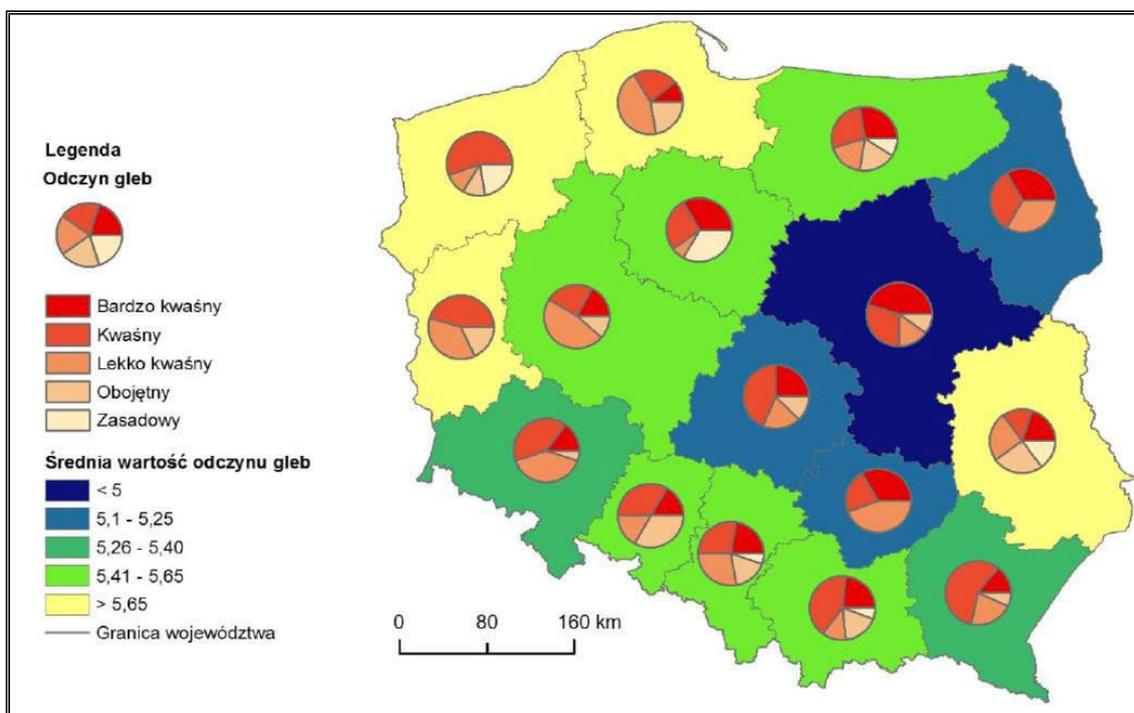
Obszar gminy otrzymuje w ciągu roku około 573 mm opadu, z czego 63% przypada na okres wegetacyjny. Najwyższe miesięczne sumy opadów notuje się w sierpniu (82 mm), natomiast najmniejsze w lutym (27 mm). Pokrywa śnieżna na obszarze gminy utrzymuje się dość długo (około 94 dni w roku).

Wiatry na terenie gminy wieją najczęściej z kierunku zachodniego, natomiast najmniej jest wiatrów północno-wschodnich. Średnia prędkość wiatru wynosi około 3,2 m/s.

6.4. Warunki glebowe.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach. Badania prowadzone są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Na terenie województwa podlaskiego, a więc także na terenie Gminy Kulesze Kościelne dominują gleby kwaśne o średniej wartości odczynu – poniżej 5.

Przestrzenne zróżnicowanie gleb w Polsce.

Źródło: Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce

Typy i jakość gleb

Warunki glebowe na obszarze gminy Kulesze Kościelne są dość zróżnicowane:

- od dobrych w części wschodniej,
- do słabych i bardzo słabych w części centralnej i zachodniej.

W części wschodniej przeważają gleby pszenno-żytnie dobre (klasa IIIa i IIIb).

Najczęściej są to gleby bielcowe lub brunatne, wytworzone z glin lub utworów pyłowych. Znaczne powierzchnie (w centralnej części gminy) zajmują także gleby o podobnym składzie mechanicznym jak w/w, o dużej zasobności w składniki pokarmowe, lecz okresowo zbyt wilgotne. Są to gleby zbożowo-pastewne mocne (IIIb i IVb klasy bonitacyjnej).

Gleby o średnio korzystnych warunkach do produkcji rolnej występują mozaikowo na całym obszarze gminy. Są to głównie gleby żytnio-ziemniaczane dobre (IVa i IVb klasy bonitacyjnej) z małym udziałem gleb zbożowo-pastewnych słabych i żytnio-ziemniaczanych słabych (klasa IVb).

Najczęściej są to gleby brunatne lub bielcowe, zalegające na glinach, często pylastych. Są to gleby o średniej zasobności w składniki pokarmowe, dość wrażliwe na suszę.

Wszystkie w/w gleby podlegają ochronie przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze.

W centralnej i środkowej części gminy dominują gleby nie podlegające ochronie przed zmianą użytkowania.

Są to gleby żytnio-ziemniaczane słabe, z niewielkim udziałem gleb zbożowo-pastewnych słabych, należące do V klasy bonitacyjnej. Wśród nich dominują gleby o typie brunatnym lub bielcowym, wytworzone z piasków gliniastych, czasem pylastych. W podłożu często spotyka się piaski luźne. Są one ubogie w składniki pokarmowe, łatwo przepuszczalne i wrażliwe na niedobory wilgoci.

Najsłabsze gleby występują w rejonie wsi Czarnowo-Biki, Gołasze Dąb, Wykno Stare i Wykno Nowe. Są to gleby żytnio-łubinowe, piaszczyste, bardzo ubogie w składniki pokarmowe, bardzo suche i przepuszczalne. Zaliczane są one do VI klasy bonitacyjnej. Dość znaczny odsetek powierzchni gminy zajmują użytki zielone. Występują one w dolinach cieków wodnych i zagłębieniach lokalnych.

Dominują tu łąki i pastwiska III i IV klasy bonitacyjnej. Na analizowanym obszarze dominują gleby IV klasy bonitacyjnej, zajmując ponad 42% powierzchni gruntów ornych. W przypadku użytków zielonych, największą powierzchnię zajmują gleby V klasy bonitacyjnej (ponad 45%).

6.5. Złóża kopalin

Zgodnie z danymi zgromadzonymi w Wojewódzkim Archiwum geologicznym oraz na podstawie Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.XII. 2021 r., na terenie gminy Kulesze Kościelne zostały udokumentowane następujące złoża:

- 1) „CZARNOWO BIKI „ – udokumentowane w „ Dokumentacji geologicznej złoża kruszywa naturalnego ”Czarnowo Biki” w kat. C w miejscowości Czarnowo Biki”, zatwierdzonej decyzją Starosty Wysokomazowieckiego z dnia 28 grudnia 2003 r., znak: RA.7414/3/03,
- 2) „TYBORY USZYŃSKIE” - udokumentowane w „ Dokumentacji geologicznej złoża piasku skaleniowo – kwarcowego „Tybory Uszyńskie ” w miejscowości Tybory Uszyńskie, gm. Kulesze Kościelne, pow. Wysokomazowiecki, woj. podlaskie”, zatwierdzonej decyzją Starosty Wysokomazowieckiego z dnia 30 lipca 2020 r., znak: RR.6528.4.2020,
- 3) „STARE WYKNO” - udokumentowane w „ Dokumentacji geologicznej złoża piasku „Stare Wykno” w kat. C w miejscowości Stare Wykno, gm. Kulesze Kościelne, pow. Wysokomazowiecki, woj. podlaskie”, zatwierdzonej decyzją Starosty Wysokomazowieckiego z dnia 6 listopada 2013 r., znak: RR.6540.3.2013,
- 4) „STARE WYKNO I” - udokumentowane w „ Dokumentacji geologicznej złoża piasku „Stare Wykno” w kat. C w miejscowości Stare Wykno, gm. Kulesze Kościelne pow. Wysokomazowiecki, woj. podlaskie”.

Część działki nr ew. 21/2.

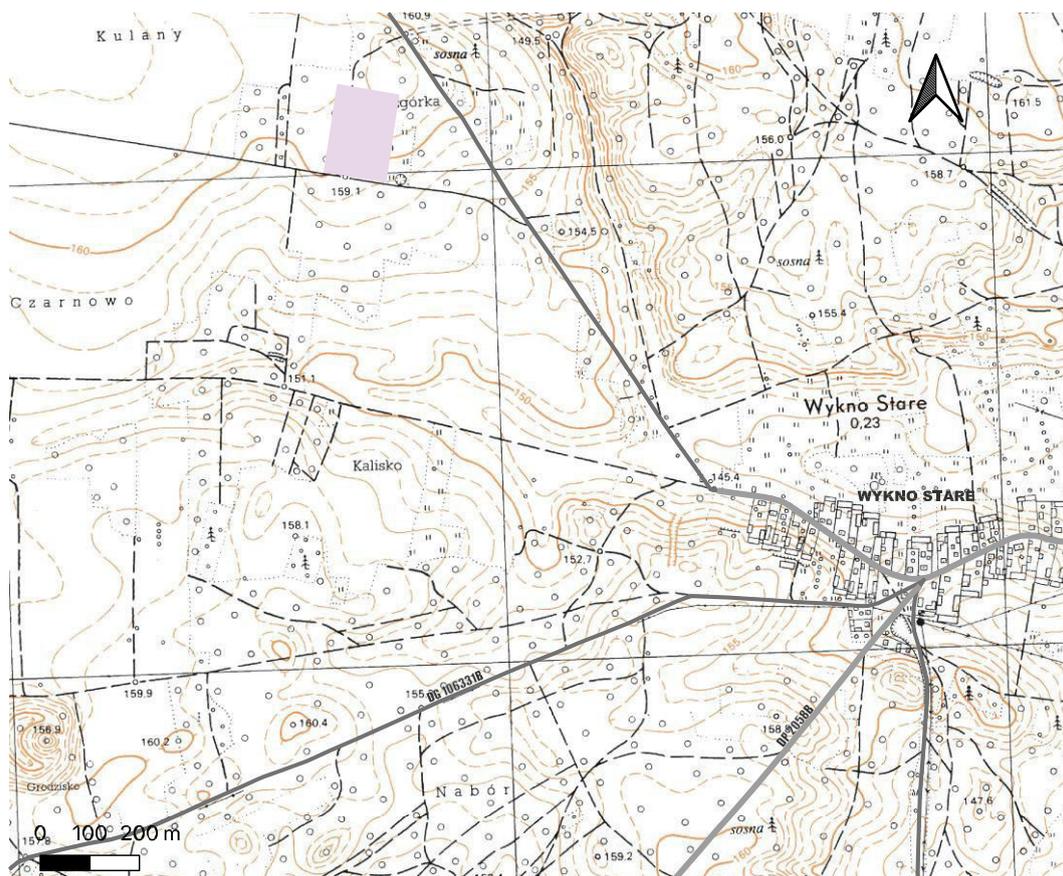
Kopalina główna- piaski i żwiry.

Stan zagospodarowania złoża- piaski i żwiry – złożo rozpoznane szczegółowo –R.

Powierzchnia złoża – 1,837 ha.

Przewidywana rekultywacja – kierunek rolniczo – wodna.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

Źródło: opracowanie własne

6.6. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Kulesze Kościelne pokryty jest siecią dopływów wód powierzchniowych (cieki wodne i rowy melioracyjne).

Struktura i wielkość terenów znajdujących się pod wodami na terenie Gminy Kulesze Kościelne.

Kategoria gruntu	Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni opracowania [%]
	W – grunty pod rowami	29,8	0,26%
	Wsr - grunty pod stawami	0,33	0,001%
grunty pod wodami	grunty pod morskimi wodami wewnętrznymi	0,00	0%
	Wp - grunty pod wodami pow. płynącymi	8,89	0,08%
	Ws - grunty pod wodami	3,84	0,03%

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

	razem	12,73	0,11%
Łącznie		11414,44	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Obszar Gminy Kulesze Kościelne leży w dorzeczu Narwi i odwadniany jest przez dwie mniejsze rzeki Ślinę i Jabłonkę.

- **Rzeka Narew**

Narew jest prawostronnym, największym dopływem Wisły. Swój początek bierze w północno-wschodniej części Puszczy Białowieskiej, tzw. Dzikim Bagnie na terenach Białorusi, na wysokości ok. 159 m n.p.m. a uchodzi do Wisły w 550,5 km na wysokości 67,0 m n.p.m. Długość Narwi wynosi 484 km, z czego w Polsce znajduje się 448 km, dorzecze Narwi zajmuje obszar o powierzchni 75,2 tys. km².

Największym dopływem rzeki Narew jest Bug o powierzchni dorzecza 39,4 tys. km², który uchodzi do Narwi na jej lewym brzegu w rejonie Zalewu Zegrzyńskiego. Do znaczących lewostronnych dopływów Narwi zalicza się: Narewkę, Orlankę, Ślinę, Gać, Ruż i Orz.

Z ważniejszych prawostronnych dopływów Narwi należy wymienić: Supraśl, Biebrzę, Pisę, Szkwę, Rozogę, Omulew, Orzyc i Wkrę.

Północna część dorzecza charakteryzuje się występowaniem dużej liczby jezior.

Na Narwi zlokalizowane są dwa sztuczne zbiorniki wodne: - zbiornik Siemianówka o pojemności całkowitej 79,5 mln m³, - Zalew Zegrzyński, zbiornik wodny o pojemności całkowitej 94,3 mln m³, powstały w wyniku przegrodzenia Narwi stopniem piętrzącym w miejscowości Dębe, a przeznaczony do zaopatrzenia w wodę aglomeracji warszawskiej, produkcji energii elektrycznej, potrzeb rolnictwa i rekreacji. Warunki hydrologiczne występujące w dorzeczu Narwi są typowe dla rzek nizinnych.

Charakteryzują się one wezbraniem wiosennym, powstającym w wyniku topnienia śniegu oraz dość wyrównanym odpływem letnim, wezbrania letnie występują sporadycznie. Opady przybierają wartości zbliżone.

Widok z lotu ptaka, u ujścia Biebrzy do Narwi, ok. 3 km od Wizny

Źródło: <https://www.google.com/search?q=dorzecze+rzeki+narwii>

Teren gminy Kulesze Kościelne odwadniany jest przez dwie mniejsze rzeki Ślinę i Jabłonkę.

• **Ślina**
Widok na rzekę Ślinę

Źródło: <https://pl.wikipedia.org>

Rzeka Ślina, to lewobrzeżny dopływ Narwi o długości 39,26 km i powierzchni zlewni 359,5 km². Rzeka płynie w województwie podlaskim. Jej źródła znajdują się w miejscowości Mazury. Przepływa przez powiat wysokomazowiecki (gminy Wysokie Mazowieckie, Sokoły, Kobylin-Borzymy) i białostocki (gmina Zawady). Po wypłynięciu z Mazur płynie przez miejscowości, Bujny-Biszewo, [Nowa Ruś], Stara Ruś, Bruszewo, Jamiołki-Piotrowięta, Jamiołki-Godzieby, Leśniewo-Niedźwiedz, Kłoski-Młynowieța, Stypułki-Święchy, Kurzyny, Kobylin-Borzymy, Kobylin-Kruszewo, Milewo Zabielne, Zawady, Łopuchowo i Targonie Wielkie, gdzie uchodzi do Narwi w 270 km jej biegu. Zlewnia leży na terenie Wysoczyzny Wysokomazowieckiej. Na trasie swego biegu rzeka przecina drogę krajową nr 8, drogę krajową nr 64, drogę wojewódzką nr 678 i linię kolejową nr 36. Ślina jest rzeką nizinną o spokojnym nurcie, płynącą płytką doliną. Szerokość koryta waha się od 1,5 m do 5 metrów, a głębokość od 0,3 m do 1 m. Dno na większości biegu rzeki jest piaszczysto-muliste, zdarzają się również partie żwirowo-kamieniste. Brzeg z rzadka porośnięty drzewami, w otoczeniu przeważają łąki i pastwiska. Rzeka zasilana jest głównie opadami atmosferycznymi oraz dopływami, w mniejszym stopniu wodami gruntowymi. Mała ilość opadów oraz niski poziom wód gruntowych sprawiają, że w górnym biegu przepływ rzeki jest tak mały, że jest ona ciekim okresowym.

Dopływem Śliny jest Rokietnica, która przepływa przez teren Gminy Kulesze Kościelne.

Rokietnica, to niewielka rzeczka przepływająca przez jedenaście miejscowości. Otaczają ją malownicze łąki oraz pola uprawne. W okresie wiosennym można tu podziwiać piękne rozlewiska.

Granica wododziałowa pomiędzy tymi dwiema rzekami przebiega wzdłuż linii miejscowości Czarnowo-Biki - Wykno Stare - Gołasze Dąb. Bardzo ważny dział wodny występuje w południowej części gminy, na granicy gmin Kulesze Kościelne i Wysokie Mazowieckie, oddzielający zlewnie Narwi i Bugu.

Cieki wodne w obrębie gminy Kulesze Kościelne, najczęściej bezimienne, zbierają wody powierzchniowe za pośrednictwem rozwiniętej sieci bocznych dopływów oraz system rowów melioracyjnych. Na terenie gminy bierze swój początek jeden z dopływów Śliny, którego obszar

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

źródłowy zajmuje znaczną (południową oraz centralną) część Gminy Kulesze Kościelne. Kierunki przepływu cieków są bardzo zróżnicowane, przy czym jako dominujący uwidacznia się kierunek południowy.

6.7. Wody podziemne

Na obszarze gminy Kulesze Kościelne można wyróżnić dwie strefy o odmiennym charakterze i warunkach występowania zwierciadła pierwszego poziomu, co związane jest głównie ze zróżnicowaniem przepuszczalności utworów powierzchniowych. Strefa występowania ciągłego poziomu wód gruntowych o swobodnym zwierciadle obejmująca wody gruntowe utrzymujące się w przepuszczalnych utworach o dobrych warunkach infiltracyjnych, budujących dna dolin i obniżeń oraz fragmenty wysoczyzny.

W obrębie tej strefy wody piaszczystych osadów holocenijskich i plejstocenijskich obszarów wysoczyznowych. Są one ze sobą hydrostatycznie powiązane, wykazując uzależnienie okresowych wahań od wysokości stanu wody w ciekach. Im dalej od doliny tym bardziej powyższe zależności się zmniejszają i wahania okresowe zaczynają w większym stopniu być uzależnione od wielkości i intensywności opadów atmosferycznych.

Głębokość występowania zwierciadła wody gruntowej wiąże się ściśle z deniwelacjami powierzchni terenu i waha się poniżej 1,0 m do powyżej 4,5 m od powierzchni ziemi.

Najpłytsze zaleganie wody związane jest z holocenijskimi torfami, namułami, mułkami oraz piaskami budującymi dna dolin rzecznych i obniżeń terenowych. Zwierciadło wody układa się tutaj płycej niż 1 m ppt. Na obszarach wysoczyznowych lustro wody w miarę wzrostu wysokości bezwzględnych obniża się do głębokości poniżej 4,5 m, wykazując przy tym dość ścisłą zależność od konfiguracji terenu.

Strefa ciągłego poziomu wód gruntowych o swobodnym zwierciadle obejmuje w głównej mierze centralną oraz zachodnią część obszaru gminy.

Strefa występowania wód gruntowych o zwierciadle nieciągłym lub gdzie ciągłość zwierciadła może ulec zakłóceniom. Obejmuje ona przede wszystkim zachodni obszar gminy. Strefa ta związana jest z przypowierzchniowym występowaniem (lub płytkim zaleganiem w podłożu) utworów o utrudnionej przepuszczalności i słabszych warunkach infiltracyjnych, tj. głównie glin zwałowych budujących obszar wysoczyzny. Występowanie wody w glinach związane jest z drobnymi przewarstwieniami piaszczystymi, przy czym zwierciadło wody może występować na zmiennej głębokości, nie wykazując przy tym zależności od konfiguracji terenu. Zwierciadło wody gruntowej może również utrzymywać się w przepuszczalnych osadach piaszczystych. Powyższe wody zawieszono występują z reguły na głębokościach większych niż 2 m ppt., a ich okresowe wahania są ściśle uzależnione od wielkości i intensywności opadów atmosferycznych. Przy wysokim stanie wód gruntowych, po okresie długotrwałych opadów lub roztopów istnieje możliwość występowania płytkich przypowierzchniowych wód zawieszonych. Utrzymują się one w stropie osadów trudno przepuszczalnych, zwłaszcza na terenach płaskich, o utrudnionym odpływie wód powierzchniowych.

Ministerstwo Środowiska w Warszawie oraz Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, opracowało metodykę wyznaczania obszarów ochronnych głównych zbiorników wód podziemnych dla potrzeb planowania i gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy.

Dla potrzeb wyznaczania obszarów ochronnych GZWP oraz określenia niezbędnych ograniczeń w użytkowaniu gruntu na tych obszarach niezbędne jest uwzględnienie aktualnego i perspektywicznego sposobu zagospodarowania terenu przedstawionego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, w szczególności odnoszące się do:

- wykorzystania zasobów wód podziemnych,
- lokalizacji obiektów mogących potencjalnie zagrozić środowisku wodno-gruntowemu lub wskazania terenów, na których można lokalizować takie obiekty,
- zmian przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne,
- kierunków rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Gmina Kulesze Kościelne nie znajduje się w wyznaczonym obszarze ochronnym GZWP.

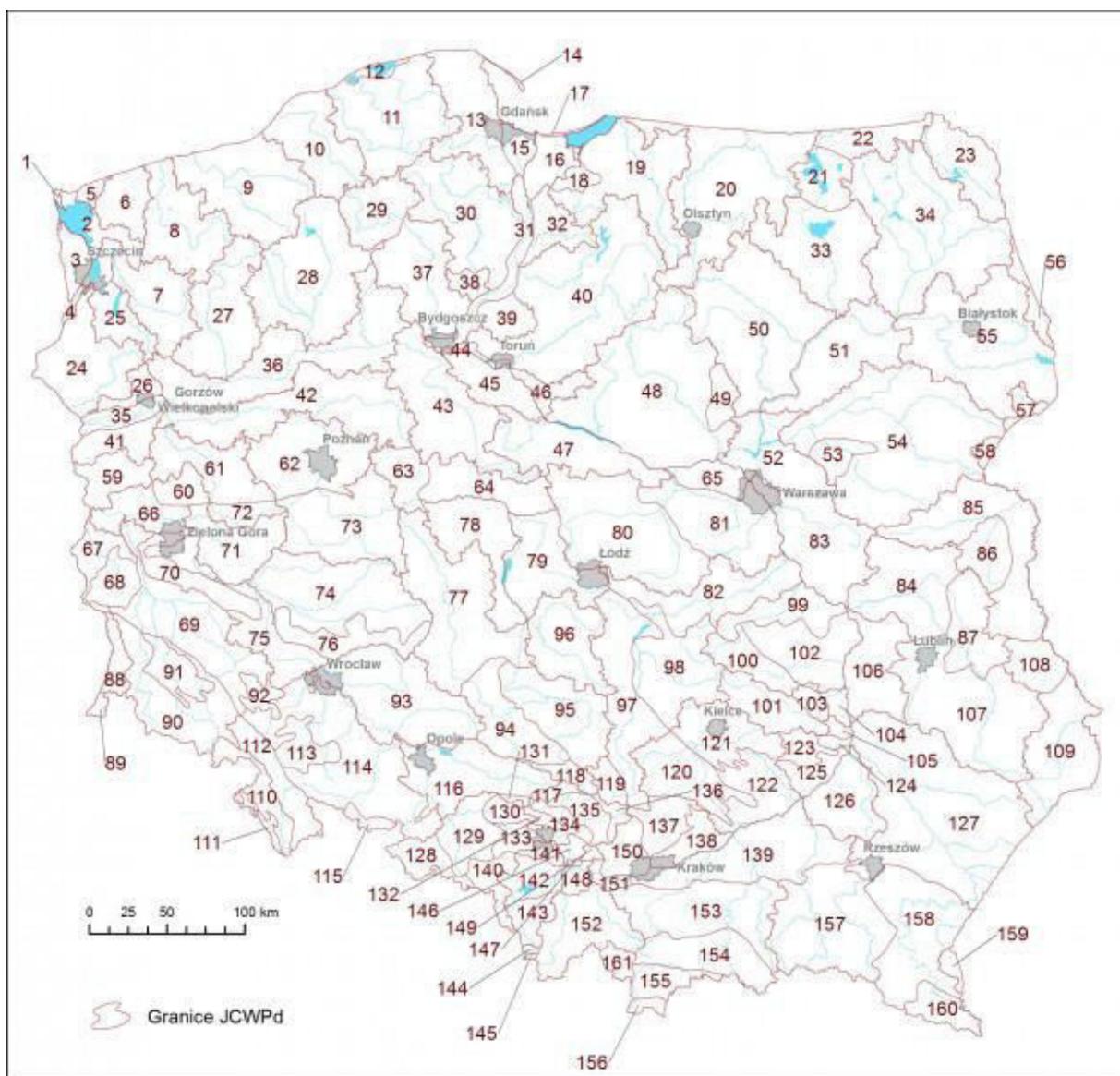
6.8. Jednolite części wód podziemnych

Państwowa Służba Hydrogeologiczna w Polsce wydzieliła oraz opracowała charakterystyki geologiczne i hydrogeologiczne jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

Analizuje się presje i oddziaływania na wody podziemne – w zakresie chemicznym i ilościowym.

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), implementowaną ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, jednolite części wód podziemnych są jednostkami wydzielonymi dla potrzeb zarządzania wodami, w tym planowania w gospodarowaniu wodami. Dla tych jednostek w kolejnych cyklach planistycznych sporządzane są programy działań, służące osiągnięciu ustalonych dla nich celów środowiskowych. W odniesieniu do wód podziemnych (art. 59 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r.– Prawo wodne) celem środowiskowym jest:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ich ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Podział Polski na Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd)

Teren Gminy Kulesze Kościelne znajduje się w zasięgu JCWPd nr 52,51,55

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

• **Numer JCWPd: 51**

Powierzchnia 3 147,0 m².

Identyfikator UE – PLGW 200051

Schemat krążenia wód

Struktura JCWPd 51 jest złożona z pięciu poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami trudno przepuszczalnymi. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. Obszar jednostki nie stanowi obiektu zamkniętego w sensie hydrogeologicznym. Wody dopływają lateralnie spoza obszaru JCWPd 51, głównie z północy i północnego-wschodu w rejonie Łomży oraz południa pomiędzy Pułtuskim, a Ostrowią Mazowiecką

Poziom przypowierzchniowy Q1 jest praktycznie nie izolowany od powierzchni terenu, co umożliwia jego infiltracyjne zasilanie. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działami wód powierzchniowych. Natomiast wody podziemne są drenowane przez rzeki. System krążenia wód poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny.

Poziom wodonośny Q2 na przeważającej części obszaru jest izolowany od powierzchni terenu pakietem glin zwałowych. Jego zasilanie odbywa się na drodze przesączania się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne. Możliwe jest również zasilanie przez okna hydrogeologiczne z poziomu Q1. Lokalnie osady budujące poziom Q2 odsłaniają się na powierzchni terenu, co umożliwia zasilanie warstwy wodonośnej przez infiltrację wód opadowych. Bazą drenażową tego poziomu jest przede wszystkim Narew oraz jej główne dopływy: Biebrza, Cetna, Jabłonka na północy; Orz, Wymakracz na południu jednostki. Poziom Q2 jest strefowo (głównie w dolinie Narwi oraz lokalnie na wysoczyźnie) w bezpośrednim kontakcie z poziomem Q3.

Poziom wodonośny Q3 jest izolowany od powierzchni terenu. Jego zasilanie zachodzi na drodze przesączania się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne oraz przez okna hydrogeologiczne z poziomu Q2. Poziom ten jest drenowany przede wszystkim przez Narew.

Poziom Q4 jest całkowicie izolowany od powierzchni terenu. Jego zasilanie zachodzi na drodze przesączania się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne, zaś wody podziemne są przypuszczalnie drenowane przez Narew. Poziom ten jest lokalnie w bezpośrednim kontakcie hydraulicznym z piętrzem paleogeńsko-neogeńskim.

Poziom wodonośny Pg–Ng jest zasilany przez przesączanie się wód z piętra czwartorzędowego oraz infiltrację wód opadowych na wychodniach piasków miocenu, oligocenu i eocenu poza obszarem jednostki. Bazą drenażową tego poziomu jest rzeka Narew.

Ocena stanu JCWPd,	
Stan ilościowy	dobry
Stan chemiczny	dobry
Ogólna ocena stanu JCWPd	dobry
Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	niezagrożona
Przyczyna zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	-

• **Numer JCWPd: 52**

Powierzchnia 6102,1 m².

Identyfikator UE – PLGW 200052

Schemat krążenia wód

W piętrze wodonośnym czwartorzędu na obszarze JCWPd 52 wyróżniono 3 główne piętra wodonośne. Najpłytszy poziom wodonośny Q1 zasilany jest infiltracyjnie w rejonach oznaczonych na

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

załączniku 1 jako strefy zasilania i strefy tranzytu. Główne obszary zasilania związane są ze strefami wododziałowymi. Przebieg wododziałów podziemnych jest zbliżony do działów morfologicznych, co w zestawieniu z brakiem silnych wymuszeń zewnętrznych ogranicza rolę dopływu oraz odpływu podziemnego w bilansie wodnym poziomym Q1. Główną bazę drenażu dla płytkiego systemu krążenia stanowi dolina Narwi. System koryt rzecznych wraz z otaczającymi je podmokłościami stanowi doskonale rozwiniętą dolinną strefę drenażową. Poza drenażem rzeczonym istotną rolę odgrywa tu intensyfikacja ewapotranspiracji na obszarach bagiennych. Poza doliną Narwi strefy drenażu wód podziemnych związane są z dolinami jej głównych dopływów: Narewki, Łoknicy, Orlanki, Strabelki, Turośnianki, Supraśli, Jaskranki Nereśli i Śliny

Poziom Q2 zasilany jest głównie na drodze przesączania wód z poziomu Q1 przez poziomy rozdzielające. Lokalnie zasilanie poziomu może być ułatwione obecnością okien hydrogeologicznych. Drenaż poziomu zachodzi przede wszystkim w dolinie Narwi, gdzie dochodzi do odwrócenia kierunku przesączania przez warstwy rozdzielające.

Poziom Q3 występuje głównie we wschodniej części jednostki. Zasilanie odbywa się na drodze przesączania przez osady trudnoprzepuszczalne. Poziom obejmujący najstarsze osady czwartorzędowe wchodzi w skład głębszego systemu krążenia. Przepływ wód odbywa się ku dolinie Narwi.

Poziom Pg zasilany jest głównie na drodze przesączania przez poziomy i warstwy nadległe. Strukturę pola filtracji w tym poziomie determinuje układ współczesnej sieci hydrograficznej. Przepływ wód odbywa się w kierunku stref drenażowych, związanych z dolinami największych rzek. W przypadku omawianej jednostki kluczową rolę odgrywa dolina Narwi.

Brak danych hydrodynamicznych dla poziomu K nie pozwala na dokładne odwzorowanie struktury strumienia wód podziemnych. Przymuszczalnie przepływ wód w najwyższej części piętra kredy nawiązuje do poziomu Pg. Natomiast w części przyspągowej wody podziemne wchodzi zapewne w skład głębokiego, regionalnego systemu krążenia. Tektonika tej części platformy wschodnioeuropejskiej sprzyja przepływowi wód w kierunku zachodnim, w stronę obniżenia podlaskiego i niecki brzeżnej. Na zachodzie zlokalizowane są także główne strefy drenażu związane z dolinami Dolnej Narwi, Bugu i Wisły.

Ocena stanu JCWPd,	
Stan ilościowy	dobry
Stan chemiczny	dobry
Ogólna ocena stanu JCWPd	dobry
Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	niezagrożona
Przyczyna zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	-

• **Numer JCWPd: 55**

Powierzchnia **9395.7** m².

Identyfikator UE – PLGW 200055

Schemat krążenia wód

Struktura JCWPd 55 jest złożona z czterech poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami trudno przepuszczalnymi. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. W utworach czwartorzędowej wody krążą w systemie zamkniętym w obrębie zlewni (lokalny system krążenia). W utworach paleogenu i neogenu wody dopływają lateralnie spoza obszaru JCWPd. Poziom przypowierzchniowy Q1 jest praktycznie nie izolowany od powierzchni terenu, co umożliwia jego infiltracyjne zasilanie. Strefy zasilania są związane z działami wód

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

powierzchniowych. Natomiast wody podziemne są drenowane przez rzeki np. Osownicę, Czerwonkę i Liwiec. System krążenia wód poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny.

Poziomy wodonośne Q2 i Q3 są izolowane od powierzchni terenu, zatem ich zasilanie zachodzi na drodze przesączania się wód przez utwory trudno przepuszczalne oraz za pośrednictwem sąsiednich poziomów wodonośnych. Natomiast drenowane są przez większe cieki powierzchniowe o głęboko wciętych dolinach rzecznych np. Bug, Liwiec, Nurzec. Obydwa te poziomy są w lokalnej łączności hydraulicznej. Lokalnie piaski poziomu czwartorzędowego Q3 są w bezpośrednim kontakcie z osadami paleogenu i neogenu, tworząc wspólny poziom wodonośny. Generalnie wody tego poziomu płyną do strefy drenażowej, jaką prawdopodobnie stanowi rzeka Bug.

Poziom wodonośny Pg–Ng jest zasilany przez przesączanie się wód z piętra czwartorzędowego oraz infiltrację wód opadowych na wychodniach piasków miocenu i oligocenu poza obszarem jednostki. Generalnie wody tego poziomu płyną w kierunku północno-wschodnim do strefy drenażowej, jaką prawdopodobnie stanowi rzeka Bug

Ocena stanu JCWPd	
Stan ilościowy	dobry
Stan chemiczny	dobry
Ogólna ocena stanu JCWPd	dobry
Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	niezagrożona
Przyczyna zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych	-

Jakość wód podziemnych w województwie podlaskim (w tym także na obszarze Gminy Kulesze Kościelne).

Poziomy wodonośne wrażliwe na zanieczyszczenia z powierzchni terenu zajmują prawie 8% jego obszaru, umiarkowanie wrażliwe 71%, natomiast pozostałe 21%, to poziomy dość dobrze izolowane. Działalność gospodarcza związana z ingerencją w obieg wód wywiera wpływ na jakość i ilość zasobów wód podziemnych.

Dużym zagrożeniem dla środowiska wodnego są także ścieki bytowe z gospodarstw rolnych, gromadzone w nieuszczelnionych szambach. Przeprowadzone badania jakości wód podziemnych, pozwoliły stwierdzić, że 93% jcwpc reprezentuje dobry stan chemiczny (I, II i III kl.), w 7% – słaby (IV i V klasa). Nie stwierdzono wód o złej jakości (V kl.).

6.9. Struktura przyrodnicza i bioróżnorodność

• Szata roślinna

Roślinność, czyli zbiorowisko roślinne, to każde realnie istniejące zgrupowanie roślin, występujące w przyrodzie, stanowiące pewną przestrzenną całość np.: las bukowy, bór bagienny, łąka, torfowisko, zbiorowisko chwastów upraw zbóż ozimych itd. Rośliny nie rosną pojedynczo w przyrodzie, ale tworzą skupienia, czyli zbiorowiska. Niezmiernie rzadko bywają jednogatunkowe, a najczęściej budowane są przez kilka lub bardzo liczne gatunki.

Na terenie gminy Kulesze Kościelne w otoczeniu budynków mieszkalnych, zabudowań gospodarczych, obiektów użytku publicznego a także pomiędzy drogami i chodnikami - występują zbiorowiska antropogeniczne wtórne, powstałe pod wpływem czynników zależnych od człowieka.

Te zbiorowiska powstały i utrzymują się dzięki działalności człowieka. Są one zbudowane głównie z gatunków obcych z niewielkim udziałem gatunków rodzimych.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

Roślinność synantropijna, to roślinność towarzysząca człowiekowi, powstała i utrzymująca się dzięki jego stałej ingerencji.

Na skutek przekształcenia przez człowieka pierwotnej roślinności, na tych siedliskach powstała nowa, odmienna kombinacja gatunków, w której pojawiło się wiele taksonów o innych wymaganiach ekologicznych. Przemiany w życiu gospodarczym Gminy, prowadziły do zmian w składzie flory, roślinności oraz krajobrazie. Przekształcenia siedlisk oraz rozwój transportu sprzyjał pojawianiu się nowych roślin na tych terenach. Te zmienione siedliska otwarte są na wnikanie różnych gatunków roślin, głównie obcego pochodzenia.

Roślinność synantropijna łączy dwa typy zbiorowisk: segetalne i ruderalne.

Zbiorowiska ruderalne powstały mimo woli człowieka, jako towarzyszące zabudowaniom ludzkim, miejscom hodowli zwierząt gospodarskich oraz szlakom komunikacyjnym. Na siedliskach ruderalnych roślinność pojawia się samorzutnie, zazwyczaj bez świadomej ingerencji człowieka. Silnie zaburzone warunki glebowe sprzyjają jej rozwojowi. To one aktualnie dominują i przesadzają w dużym stopniu o charakterze szaty roślinnej na terenach wiejskich.

Jedne zbiorowiska ruderalne zajmują niewielkie powierzchnie, ale występują często w dużym rozproszeniu, inne natomiast spotykamy na znacznych powierzchniach, co uwarunkowane jest czynnikami siedliskowymi.

Zbiorowiska segetalne to zbiorowiska powstałe wbrew woli człowieka i towarzyszące uprawom polnym.

Stanowią je zbiorowiska chwastów upraw zbożowych, upraw okopowych; występują też w ogrodach). Cechuje je krótkotrwałość, przewaga gatunków jednorocznych, zależność składu florystycznego od sposobu uprawy, a mniej od gatunku rośliny uprawnej.

Zbiorowiska segetalne (polne) mają zazwyczaj charakter wielkoobszarowy.

Zbiorowiska ruderalne - siedliska ruderalne to stare mury, podwórza, przypłocia, śmietniki przydomowe, wysypiska śmieci i gruzu, rowy, zarośla przydrożne, ogródki przydomowe, sady i cmentarz oraz zabrukowane lub zabetonowane powierzchnie (np. rynek).

Flora i zespoły synantropijne w ostatnich latach na terenie gminy Kulesze Kościelne ulegają przemianom, powodowane ogólnymi zmianami gospodarczymi. Zanik tradycyjnych sposobów hodowli zwierząt gospodarczych oraz porządkowanie terenów wiejskich (układanie chodników, betonowanie podwórek itd.) przyczynia się do kurczenia bądź eliminacji wyspecjalizowanych zbiorowisk roślinnych, rozwijających się wcześniej w sąsiedztwie obór, domostw i podwórek.

Piękno rolniczego krajobrazu Gminy Kulesze Kościelne

Źródło: opracowanie własne na podstawie <https://kuleszek.pl/galeria-zdjec/>

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

• **Zbiorowiska leśne**

Na terenie gminy Kulesze Kościelne występują kompleksy leśne na typach siedliskowych boru świeżego i boru mieszanego świeżego, lasu mieszanego i lasu mieszanego świeżego, oraz olsu. W kompleksach leśnych na siedlisku boru świeżego, dominującym gatunkiem jest sosna, z jałowcem, jarzębiną i podrostem drzew w podszycie, oraz mchami, wrzosem i borówką w runie.

W borze mieszanym świeżym drzewostan buduje sosna, brzoza, topola osika i olsza, natomiast w podszycie występuje jałowiec, czeremcha i leszczyna, a w runie poziomka, malina i konwalia. Kompleksy leśne na typach siedliskowych lasów wykształciły się na glebach brunatnych, zasobnych w składniki pokarmowe.

W lasach mieszanych drzewostan buduje dąb, sosna i brzoza z domieszką grabu, modrzewia i topoli osiki, z jarzębiną, tarniną i leszczyną w podszycie, oraz poziomką, zawilcem i szczawikiem zajęczym w runie.

W lasach świeżych w drzewostanie dominuje dąb z domieszką brzozy, topoli i sosny, natomiast w podszycie występuje kruszyna, leszczyna i jarzębina. W runie można spotkać szczawik zajęczy i gwiazdnice.

Olsy zajmują siedliska w dolinach cieków wodnych, oraz w obniżeniach terenowych o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie na torfowiskach niskich.

Na terenie gminy Kulesze Kościelne, lasy olsowe występują głównie w dolinie Rokitnicy, oraz w lokalnych obniżeniach terenowych. Drzewostan buduje tu głównie olsza czarna z domieszką brzozy omszonej. W podszycie występuje kruszyna, porzeczką, bez czarna oraz juwenilne formy olszy i brzozy. W warstwie ziół najliczniej występują turzyce, psianka słodkogórz, zachyłnik błotny, wiązówka błotna, oraz trzcina pospolita.

Ponadto, na skutek degradacji siedlisk lasów olsowych, coraz częściej w lasach tych można spotkać pokrzywę.

• **Świat zwierzęcy**

Na obszarze gminy Kulesze Kościelne, występuje większość gatunków zwierząt, zamieszkujących również tereny sąsiednie.

Najliczniej występujące gatunki zwierząt to:

- ssaki: jeź, kret, wiewiórka pospolita, łasica, sarna, zając,
- ptaki: sowa uszata, skowronek, słowik szary, wróbel, zięba, szczygieł, drozd, kos, cierniówka, kukułka, dzięcioł,
- płazy i gady: żaba trawna, żaba wodna, żaba śmieszka, traszka zwyczajna, jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny.

• **Bioróżnorodność**

Różnorodność biologiczna (bioróżnorodność) pozwala na utrzymanie równowagi w przyrodzie.

Cele przyswecające ochronie bioróżnorodności mają wymiar przede wszystkim przyrodniczy, ale również kulturowy, społeczny i ekonomiczny.

Zgodnie z Konwencją o różnorodności biologicznej - termin różnorodność biologiczna (bioróżnorodność) - oznacza zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących w ekosystemach lądowych, morskich i słodkowodnych oraz zespołów ekologicznych.

Dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami. Bioróżnorodność jest często stosowanym określeniem dla sumy gatunków lub ekosystemów analizowanych lub porównywanych obszarów. Różnorodność biologiczna jest również niezwykle istotna dla usług ekosystemowych (usług zapewnianych przez środowisko naturalne), takich jak zapylenie, regulowanie klimatu, ochrona przed powodzią, żyzność gleb oraz produkcja żywności, paliw, włókien i leków.

Zagrożeniami dla bioróżnorodności agroekosystemów są najczęściej:

- intensyfikacja gospodarki rolnej,
- zaniechanie użytkowania łąk i pastwisk,
- uproszczenia krajobrazu,
- likwidacja siedlisk marginalnych i obszarów ekotonowych,
- zanik lokalnych ras zwierząt gospodarskich i odmian roślin uprawnych.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Dla zachowania i wzbogacania różnorodności biologicznej duże znaczenie ma zróżnicowanie siedlisk i oddziaływania człowieka, w szczególności ochrona siedlisk słabo lub wcale nieprzekształconych (naturalnych).

Kluczowe znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej mają:

- zadrzewienia śródpolne,
- miedze,
- użytki zielone, ekstensywnie użytkowane łąki i pastwiska,
- lasy i ekosystemy leśne stanowiące naturalne fragmenty rodzimej przyrody,
- spróchniałe drzewa i powalone pnie (martwe drewno),
- starodrzewie,
- torfowiska i polany śródleśne,
- żywopłoty,
- pasy zieleni,
- roślinność przydomowa,
- rowy i ciek wodne,
- tereny podmokłe, źródlika, bagna i młaki,
- oczka wodne, stawy,
- obszary ekotonowe,
- naturalna obudowa biologiczna cieków wodnych,
- głązy, kamienie narzutowe.

Siedliska te stanowią miejsca bytowania, rozwoju, schronienia oraz pozyskiwania pokarmu dla wielu pożytecznych gatunków zwierząt, a także biologiczną ochronę upraw, siedliska zapylaczy oraz przyczyniają się do ochrony rzadkich gatunków flory i fauny.

Położenie gminy Kulesze Kościelne, na terenach stosunkowo mało przekształconych niszczącą działalnością człowieka, rozległe tereny łąkowe oraz kompleksy leśne sprzyjają występowaniu licznych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

Jednocześnie flora i fauna gminy Kulesze Kościelne, ze względu na brak na jej obszarze gatunków szczególnie cennych dla Kraju i Wspólnoty mają przeciętną wartość w skali całego kraju.

Do obszarów zwiększających różnorodność biologiczną w skali Gminy należą głównie:

- lasy,
- ciek wodne,
- jeziora, starorzecza i oczka wodne,
- strefa przejściowa przy terenach leśnych (ok. 20 m),
- strefa naturalnej obudowy biologicznej cieków (ok. 15 m),
- łąki i polany śródleśne,
- zadrzewienia śródpolne,
- enklawy zadrzewień w okolicach istniejącej zabudowy,
- użytki zielone,
- łąki i pastwiska użytkowane ekstensywnie,
- oraz tereny podmokłe.

Obszary o średniej (przeciętnej) różnorodności biologicznej występują w okolicach trwałych użytków ornych oraz zwartej zabudowy.

6.10. Obszary i obiekty objęte przyrodniczą ochroną prawną

System obszarów i obiektów prawnie chronionych.

W obowiązującym w Polsce prawie ochrona przyrody regulowana jest przepisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W jej rozumieniu ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody tj.:

- dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów;
- roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową;
- zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia;

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- siedlisk przyrodniczych; - siedlisk roślin, zwierząt i grzybów zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych;
- tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt;
- krajobrazu;
- zieleni w miastach i na wsiach;
- zadrzewień.

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne występuje jeden obiekt chroniony na podstawie przepisów o ochronie przyrody.

Jest to: Dąb szypułkowy (Quercus robur) , okazała równomiernie rozwinięta korona

Data ustanowienia 2004-05-04

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu

Tytuł aktu prawnego	Rozporządzenie Nr 10/04 Wojewody Podlaskiego z dn. 1.04.2004 r. w sprawie uznania niektórych tworów przyrody za pomniki przyrody i objęcia ich ochroną
Miejsce publikacji	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego
Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Dz. Urz. Woj. Podl. z dn. 19.04.2004 r., Nr 41, poz. 748
Data publikacji	2004-04-19

Typ pomnika: jednoobiektowy

Rodzaj tworu przyrody drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - Quercus robur; pierśnica: 147cm; obwód: 462cm; wysokość: 24m.).

Pomnik przyrody rośnie przy ul. Łąkowej, na terenie Parafii Rzymskokatolickiej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://geoserwis.gdos.gov.pl>

Dąb wpisany do rejestru ochrony środowiska – jako pomnik przyrody.

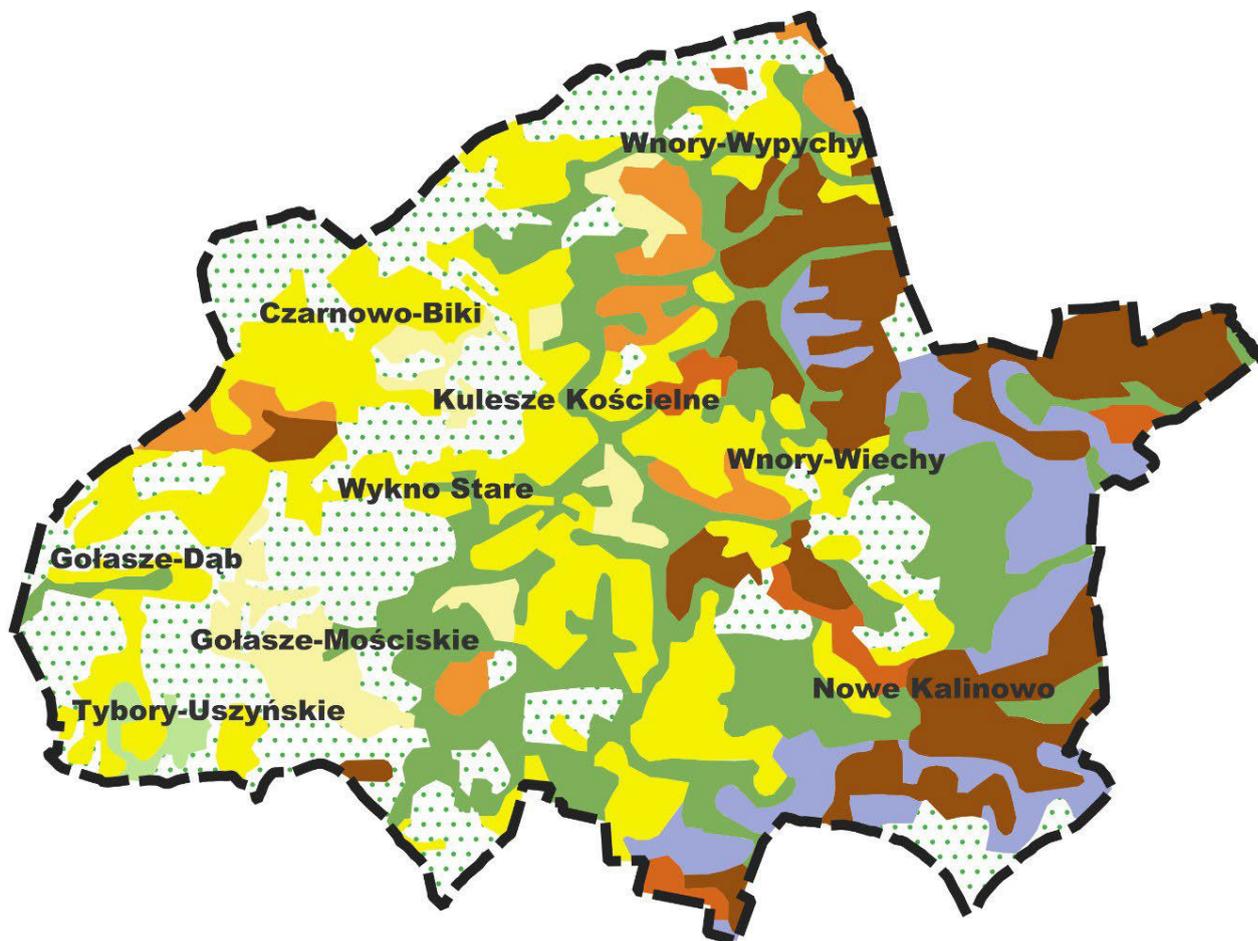
6.11. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

- **Rolnicza przestrzeń produkcyjna**

Z uwagi na przydatność rolniczą gleb, kompleksami rolnymi na terenie gminy Kulesze Kościelne są:

- pszenny dobry
- żytni bardzo dobry
- żytni dobry
- żytni słaby
- żytni bardzo słaby
- zbożowo pastewny mocny
- użytki zielone średnie
- użytki zielone słabe i bardzo słabe
- lasy.

Rozmieszczenie poszczególnych kompleksów przydatności glebowe.
MAPA GLEBOWA GMINY KULESZE KOŚCIELNE

 GRANICA GMINY KULESZE KOŚCIELNE

JAKOŚĆ GLEBY

- 2 PSZENNY DOBRY
- 4 ŻYJNI BARDZO DOBRY
- 5 ŻYTNI DOBRY
- 6 ŻYTNI SŁABY
- 7 ŻYTNI BARDZO SŁABY
- 8 ZBOŻOWO PASTWNY MOCNY
- 2z UŻYTKI ZIELONE ŚREDNIE
- 3z UŻYTKI ZIELONE SŁABE I BARDZO SŁABE
- Ls LASY

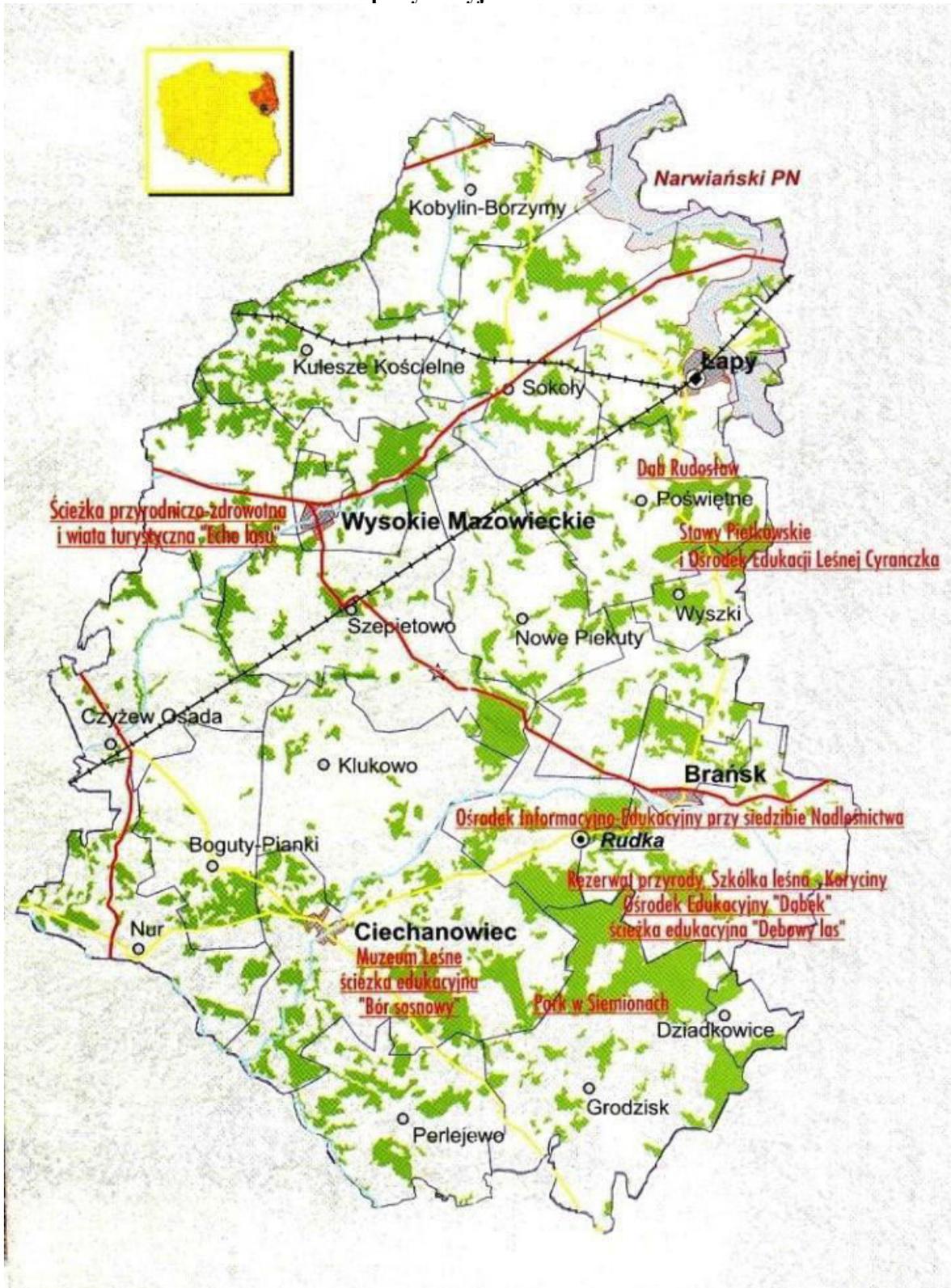
Źródło: opracowanie własne

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- **Lasy i gospodarka leśna.**

Teren gminy Kulesze Kościelne przynależy do Nadleśnictwa Rudka.

Mapa sytuacyjna Nadleśnictwa

Źródło: <https://rudka.bialystok.lasy.gov.pl>.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Łączne zestawienie powierzchni lasów oraz terenów zakrzewionych i zadrzewionych położonych w gminie Kulesze Kościelne (dane aktualne na dzień 22.11.2022).

Zestawienie powierzchni i struktura lasów

Kategoria gruntu	Rodzaj użytku gruntowego	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni opracowania [%]
Grunty leśne i zadrzewione	Ls-lasy	3017,84	26,44%
	Lz-grunty zadrzewione i zakrzewione	18,85	0,17%
	Razem	3036,69	26,60%
Łącznie		11414,44	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kulesze Kościelne

Zestawienie powierzchni i struktura lasów dla wszystkich miejscowości położonych w gminie Kulesze Kościelne (dane aktualne na dzień 22.11.2022).

1. Zestawienie gruntów leśnych dla Chojane - Bąki

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	1,1420
Ls	V	18,4170
Suma powierzchni miejscowości		104,3475

2. Zestawienie gruntów leśnych dla Chojane – Gorczany

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	19,2400
Ls	V	2,8100
Ls	VI	0,5300
Suma powierzchni miejscowości		153,9377

3. Zestawienie gruntów leśnych dla Chojane - Pawłowięta

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	3,0500
Ls	V	23,5949
Ls	VI	0,7600
Suma powierzchni miejscowości		305,7052

4. Zestawienie gruntów leśnych dla Chojane - Piecki

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	6,1956
Suma powierzchni miejscowości		215,8004

5. Zestawienie gruntów leśnych dla Chojane - Sierocięta

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	2,0100
Ls	V	42,8622
Ls	VI	8,6339
Suma powierzchni miejscowości		363,6967

6. Zestawienie gruntów leśnych dla Chojane - Stankowięta

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	2,1300
Ls	V	30,0846
Suma powierzchni miejscowości		268,6883

7. Zestawienie gruntów leśnych dla Czarnowo - Biki

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Ls		9,6473
Ls	V	242,3263
Ls	VI	71,7033
Suma powierzchni miejscowości		685,4822

8. Zestawienie gruntów leśnych dla Faszczce

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	V	4,1800
Suma powierzchni miejscowości		396,2588

9. Zestawienie gruntów leśnych dla Gołasze-Dąb

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls		1,2810
Ls	IV	11,7216
Ls	V	341,8637
Ls	VI	131,4038
Suma powierzchni miejscowości		939,3989

10. Zestawienie gruntów leśnych dla Gołasze Mościckie

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	20,3900
Ls	V	264,2192
Ls	VI	21,9835
Suma powierzchni miejscowości		709,4843

11. Zestawienie gruntów leśnych dla Grodzkie Szczepanowięta

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	1,7840
Ls	V	33,8440
Ls	VI	11,9440
Suma powierzchni miejscowości		227,9933

12. Zestawienie gruntów leśnych dla Kalinowo - Solki

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	V	80,7100
Ls	VI	1,0600
Suma powierzchni miejscowości		389,5892

13. Zestawienie gruntów leśnych dla Kulesze - Kościelne

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	V	7,1912
Suma powierzchni miejscowości		140,3635

14. Zestawienie gruntów leśnych dla Kulesze - Litewka

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls		3,5270
Ls	V	1,8970
Ls	VI	32,3904
Suma powierzchni miejscowości		206,1357

15. Zestawienie gruntów leśnych dla Kulesze - Podawce

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	8,9081
Ls	V	7,3480
Suma powierzchni miejscowości		184,8600

16. Zestawienie gruntów leśnych dla Kulesze Podlipne

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	V	0,5200
Suma powierzchni miejscowości		116,6231

17. Zestawienie gruntów leśnych dla Leśniewo - Niedźwiedz

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	4,4400
Ls	V	1,0500
Suma powierzchni miejscowości		204,4561

18. Zestawienie gruntów leśnych dla Niziołki - Dobki

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls		2,2310
Ls	IV	4,7800
Ls	V	43,6000
Ls	VI	44,9119
Suma powierzchni miejscowości		264,5450

19. Zestawienie gruntów leśnych dla Nowe Grodzkie

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	6,0217
Ls	V	111,2484
Ls	VI	11,7767
Suma powierzchni miejscowości		402,4907

20. Zestawienie gruntów leśnych dla Nowe Kalinowo

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	0,4900
Ls	V	28,0151
Ls	VI	1,1000
Suma powierzchni miejscowości		193,5609

21. Zestawienie gruntów dla Nowe Wykno

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	76,9186
Ls	V	209,7019
Ls	VI	19,0800
Suma powierzchni miejscowości		962,4257

22. Zestawienie gruntów leśnych dla Stara Litwa

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	1,8016
Ls	V	3,7340
Ls	VI	3,5236
Suma powierzchni miejscowości		161,0077

23. Zestawienie gruntów leśnych dla Stare Grodzkie

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	0,2100
Ls	V	67,3000
Ls	VI	4,0000
Suma powierzchni miejscowości		423,6620

24. Zestawienie gruntów leśnych dla Stare Kalinowo

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	0,2300
Ls	V	52,9998
Suma powierzchni miejscowości		273,5277

25. Zestawienie gruntów leśnych dla Stare Niziołki

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	1,8470
Ls	V	69,9458
Ls	VI	12,8770
Suma powierzchni miejscowości		331,7394

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

26. Zestawienie gruntów leśnych dla Stare Wykno

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls		27,6400
Ls	IV	2,0600
Ls	V	359,6877
Ls	VI	27,3373
Suma powierzchni miejscowości		972,3689

27. Zestawienie gruntów leśnych dla Stypułki - Giemzino

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	4,9400
Ls	V	0,4100
Ls	VI	0,6700
Suma powierzchni miejscowości		197,4783

28. Zestawienie gruntów leśnych dla Tybory Uszyńskie

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls		5,5760
Ls	IV	37,7383
Ls	V	22,2397
Ls	VI	35,4188
Suma powierzchni miejscowości		278,7082

29. Zestawienie gruntów leśnych dla Wnory - Pażochy

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	0,1500
Ls	V	14,0300
Suma powierzchni miejscowości		487,1861

30. Zestawienie gruntów leśnych dla Wnory Wiechy

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	6,4811
Ls	V	76,0296
Ls	VI	1,6000
Suma powierzchni miejscowości		522,1419

31. Zestawienie gruntów leśnych dla Wnory - Wypychy

Rodzaj użytku gruntowego	Klasa gruntu	Powierzchnia (ha)
Ls	IV	75,4980
Ls	V	4,4096
Ls	VI	3,7030
Suma powierzchni miejscowości		380,9640

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Kulesze Kościelne.

W lasach Nadleśnictwa Rudka (w tym na terenie gminy Kulesze Kościelne) przeważają lasy liściaste i mieszane, stanowiące 87% zarządzanej powierzchni, w których dominuje dąb.

Na szczególną uwagę zasługują:

- 500- letni dąb Rudosław z Podlasia, pierwowzór symbolu Nadleśnictwa,
- Uroczy kompleks parkowo – dworkowy w Siemionach z grupą 56 prawie 400- letnich dębów tworzących zbiorowy pomnik przyrody,
- Rezerwat Przyrody Koryciny.

Średni wiek drzewostanu ciągle wzrasta i obecnie osiągnął 68 lat. W bieżącym planie urządzania lasu na lata 2018- 2027 wielkość odnowień i zalesień określono na 1415 ha, prace pielęgnacyjne w młodnikach na powierzchni 829 ha, zaś w starszych drzewostanach na powierzchni 9027 ha.

Etat (maksymalna wielkość) pozyskania grubizny wynosi 805 tyś. m³ w dziesięcioleciu.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Średnia lesistość Nadleśnictwa wynosi 21%.Przeciętny roczny przyrost drzewostanów kształtuje się na poziomie 9,83 m³/ha, a średnia zasobność wynosi 279 m³/ha.

Lasy są bardzo rozproszone i w większości (69% powierzchni) stanowią własność prywatną. Najbardziej rozpowszechnionymi zespołami leśnymi jest:

- grąd miodownikowy Melliti- Carpinetum,
- sosnowo – dębowy bór mieszany Pino-Quercetum.

W zatorfionych dolinach strumieni występuje łąg jesionowo – olszowy Circaeo- Alnetum, najczęściej z drzewostanem złożonym wyłącznie z olszy. Miejscami można też spotkać grąd Tilio- Carpinetum.

Teren Nadleśnictwa jest bardzo zróżnicowany przyrodniczo.

Bogaty jest zarówno świat zwierzęcy jak i roślinny

.Nadleśnictwo Rudka położone jest malowniczo między rzekami Bug i Narew.

Na północy Nadleśnictwo graniczy z Nadwarciańskim Parkiem Narodowym, a na południu z Nadbużańskim Parkiem Krajobrazowym. Teren Nadleśnictwa obfituje w walory przyrodniczo-turystyczne – edukacyjne. Nadleśnictwo Rudki oferuje bardzo urozmaiconą ofertę edukacyjną, (z której korzystają również mieszkańcy i uczniowie z terenu gminy Kulesze Kościelne) , na którą składają się m.in.:

Ścieżki edukacyjne w Ośrodku Informacyjno – Edukacyjnym Nadleśnictwa Rudka.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Źródło: <https://kuleszek.pl/galeria-zdjec/>

Podczas zwiedzania ścieżek edukacyjnych możemy zapoznać się z tematyką związaną z:

- ochroną lasu,
- hodowlą lasu,
- pożytkami leśnymi i turystyką.

- **Ochrona lasu**

Ochrona lasu jest dziedziną wiedzy leśnej oraz działalnością gospodarczą, mającą na celu zabezpieczenie lasu przed szkodami wyrządzonymi przez czynniki antropogeniczne, abiotyczne i biotyczne.

- Szkody antropogeniczne – związane z działalnością człowieka.
- zanieczyszczenia powietrza – na terenie Nadleśnictwa nie występują istotne zagrożenia ze strony przemysłu, a cały obszar należy do zerowej strefy uszkodzeń przemysłowych. Zaliczenie do zerowego stopnia uszkodzeń jest wynikiem obserwacji ubytku aparatu asymilacyjnego tzw. defoliacji,
- pożary lasów – są poważnym stałym zagrożeniem ekosystemów leśnych, zwłaszcza w okresie wczesnowiosennego procederu wypalania łąk i długotrwałych okresów suszy w sezonie letnim.

Działania związane z ochroną lasów przed pożarami Nadleśnictwo podejmuje w zależności od potencjalnego zagrożenia drzewostanów oraz bieżących warunków meteorologicznych. Obszar Nadleśnictwa Rudki (w tym gmina Kulesze Kościelne) znajduje się w II kategorii zagrożenia pożarowego.

Informacyjnie:

Zakaz wstępu do lasu wprowadza się przy III stopniu zagrożenia pożarowego, jeżeli przez kolejne 5 dni wilgotność ściółki mierzona o godz. 9.00, będzie niższa od 10%.

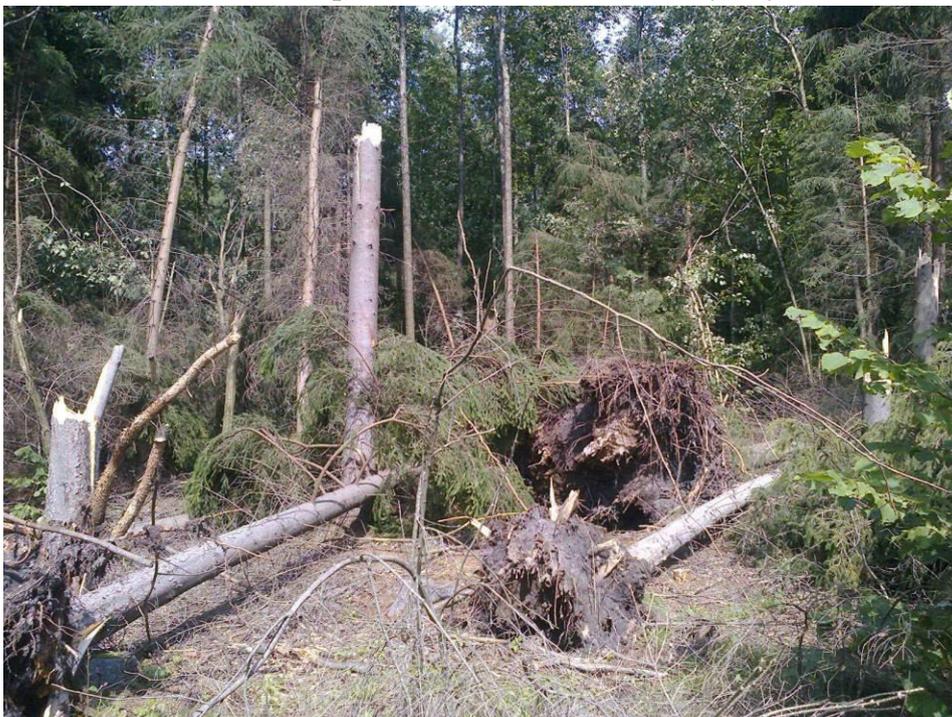
Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

Szkodnictwo leśne (kradzieże, niszczenie mienia, kłusownictwo) – zwalczanie szkodnictwa leśnego należy do podstawowych obowiązków terenowych pracowników Służby Leśnej, w tym strażników leśnych.

Działalność Straży Leśnej polega na systematycznej działalności prewencyjnej celu ochrony zasobów leśnych i mienia Lasów Państwowych, wykrywaniu sprawców przestępstw i wykroczeń, jak również merytorycznym prowadzeniu spraw w trybie karnosądowym i kolegialnym,

- **Szkody abiotyczne** – powodowane przez huraganowe wiatry, okiść, mróz i przymrozki, grad, wysoką temperaturę, nadmiar lub niedobór wilgoci.

Zniszczenia powstałe w skutek szkód abiotycznych

Źródło: <https://rudka.bialystok.lasy.gov.pl>

- **Szkody biotyczne** – wśród biotycznych czynników powodujących zagrożenia lasów istotną rolę odgrywają zwierzęta, szkodliwe owady i grzyby.

Zniszczenia powstałe w skutek szkód biotycznych

Źródło: <https://rudka.bialystok.lasy.gov.pl>

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

W środowisku leśnym w całej Polsce (w tym także na terenie gminy Kulesze Kościelne) występuje duża różnorodność gatunków owadów, których masowe pojawy (tzw. gradacje) powodują znaczne szkody w lasach.

Największe zagrożenie stanowią szkodniki liściożerne starszych drzewostanów iglastych, a przede wszystkim: brudnica mniszka, poproch cetyniak, boreczniki, barczatka sosnowka, osnuja gwiaździsta, strzygonia choinówka.

Zagrożenie drzewostanów występuje zarówno ze strony owadów liściożernych, tzw. szkodników pierwotnych, jak i szkodników wtórnych, zasiedlających osłabione drzewa. Szkodniki wtórne żerują głównie pod korą, co powoduje obumieranie drzew. Od wielu lat najczęściej spotykanymi sprawcami wydzielania się posuszu na terenie całego kraju są cetyńce i przypłaszczek granatek na sośnie oraz kornik drukarz, kornik drukarczyk, czterooczak, świerkowiec i rytownik pospolity na świerku.

Stan zdrowotny lasów Nadleśnictwa Rudka (w tym również lasów zlokalizowanych na terenie gminy Kulesze Kościelne) określany jest jako dobry i sporadycznie podejmowane są działania ograniczające populację szkodliwych owadów.

Poniżej przedstawiono działania z zakresu ochrony lasu podejmowane przez leśników z Nadleśnictwa Rudka:

- ochrona upraw i szkółek przed szkodnikami występującymi w glebie.

Na terenie Nadleśnictwa nie występują szkodniki bytujące w glebie w skali mogącej mieć znaczenie gospodarcze. Sporadycznie występuje pędrak chrabąszcza majowego. Jako działanie profilaktyczne projektuje się coroczną kontrolę szkółki oraz upraw na słabszych siedliskach.

- ochrona starszych upraw i młodników przed szkodnikami nękającymi.

W stosunku do szkodników nękających przeprowadza się coroczną profilaktyczną lustrację upraw i młodników. Do tej pory na terenie Nadleśnictwa zaobserwowano okresowe pojawianie się szeliniaka, którego zwalczano poprzez wykładanie pułapek klasycznych, feromonowych oraz wykonanie rowków chwytnych.

- ochrona drzewostanów przed szkodnikami pierwotnymi.

Lasy Nadleśnictwa nie są narażone na znaczne szkody ze strony szkodników pierwotnych. Jednak w stosunku do boreczników, strzygoni choinówki, poprocha cetyniaka i barczatki sosnowki przeprowadzane są coroczne jesienne poszukiwania szkodników sosny w wyznaczonych partiach kontrolnych. Ponadto w celach prognostycznych stosowane są pułapki feromonowe na brudnicę mniszkę. Wzrosło natomiast znacznie zagrożenie drzewostanów dębowych ze strony miernikowców i zwójek, co spowodowało wykonanie lotniczego zabiegu ochronnego na powierzchni 500 ha.

- ochrona lasu przed szkodnikami wtórnymi.

Nie stwierdzono w nadleśnictwie większego zagrożenia ze strony szkodników wtórnych poza żerami kornika drukarza.

W celu przeciwdziałania powstawaniu szkód prowadzone są następujące działania:

- usuwanie drzew trocinkowych i zasiedlonych przez szkodniki, porządkowanie stanu sanitarnego lasu poprzez usuwanie z lasu złomów, wywrotów, posuszu czynnego,
- przeprowadzanie okresowych kontroli występowania szkodników wtórnych, wykładanie drzew i stosów pułapkowych oraz ich korowanie w terminach określonych przez "Instrukcję ochrony lasu" oraz stosowanie pułapek feromonowych, terminowy korowanie i wywóz surowca drzewnego z lasu oraz w razie jego pozostania na okres letni opryskiwanie środkami ochronnymi,
- korowanie pniaków po ściętych drzewach, palenie gałęzi i innych odpadów pozrębowych,
- ochrona naturalnych wrogów owadów szkodliwych, szczególnie ptaków przez wywieszanie budek lęgowych, budowę poideł, zakładanie remiz itp.,
- ochrona lasu przed chorobami spowodowanymi przez grzyby.

Szkody od grzybów na terenie Nadleśnictwa występują sporadycznie i nie mają większego znaczenia. W związku z tym nie planuje się specjalnych zabiegów w lasach (z wyjątkiem stosowania preparatu Pg-IBL).

- ochrona lasu przed zwierzyną

W Nadleśnictwie szkody wyrządzane przez zwierzynę płową są niewielkie i gospodarczo znośne. Najistotniejsze działania podejmowane w tym kierunku to właściwa współpraca z kołami łowieckimi mająca na celu utrzymanie liczebności zwierzyny na odpowiednim poziomie. Najskuteczniejszym działaniem bezpośrednim jest indywidualne zabezpieczenia sadzonek przed zgryzaniem i spalowaniem a także ewentualnie grodzenie upraw.

7. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.

7.1. Krajobraz kulturowy

Krajobraz kulturowy to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze (art. 3 pkt. 14 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Na krajobraz kulturowy składa się ogół obiektów i cech fizycznych, obserwowalne wzrokowo wyrażenie kultury ludzkiej na powierzchni Ziemi, łączący elementy środowiska przyrodniczego i kulturowego. Krajobraz kulturowy jest wynikiem przekształcania krajobrazu naturalnego przez grupę lub kilka grup kulturowych i nakładania zróżnicowanych elementów kulturowych różnego wieku na tę samą rzeźbę terenu. Przestrzeń przyrodnicza, która znajduje się w sferze oddziaływań człowieka przyjmuje formę kulturową, wyrażoną w postaci krajobrazu kulturowego. Krajobraz ten można rozumieć jako antropogenicznie ukształtowany fragment przestrzeni geograficznej, powstały w wyniku zespolenia oddziaływań środowiskowych i kulturowych, tworzących specyficzną strukturę, objawiającą się regionalną odrębnością, postrzeganą jako swoistą fizjonomię.

Na rodzaj krajobrazu kulturowego wpływ mają: dominujący rodzaj działalności człowieka i stopień przeobrażenia środowiska geograficznego.

7.2. Dzieje rozwoju przestrzennego- rys historyczny

- Rys historyczny do I poł. XX wieku

Osadnictwo w tym rejonie, w którym położona jest gmina Kulesze Kościelne, sięga początków państwa polskiego.

Do XIII wieku funkcjonował gród w Święcku (dziś Święck Strumiany), który był centrum kasztelani święckiej obejmującej obszary od Narwi po rzekę Lizę i Mień oraz od Nurca po Czerwony Bór. Kasztelania ta składała się z dwóch grodów oraz 44 wsi. Do kasztelani należało kilka grodów, w tym również gród koło wsi Wnory Wypychy i Grodzkie Stare. Kasztelana święcka była częścią Księstwa Mazowieckiego, zatem pierwszymi osadnikami byli tu Mazowszanie.

W połowie XIII wieku upadła kasztelania święcka pod najazdami Jaćwingów i Litwinów, ten region opustoszał na wiele lat. W wyniku licznych wojen trwających prawie do końca XIV wieku ten rejon został włączony do państwa litewskiego. Władza litewska sięgała aż pod Siedlce, tutejsze ziemie zostały podzielone na ziemię bielską i drohicką. Jednak Litwini nie prowadzili tu akcji osiedleńczej.

W drugiej połowie XIV stulecia Litwa stała się celem napadów Krzyżackich i to zmusiło ją do zawarcia pokoju i przymierza z Polską i Mazowszem. Książę litewski Kiejstut wydał swą córkę Danutę za księcia mazowieckiego Janusza I.

Aktem z dnia 1 września 1391 Kiejstut nadał zięciowi ziemię bielską i drohicką. Nowy władca rozpoczął wielką akcję osiedleńczą. To właśnie w tym czasie powstało wiele wsi w obecnej gminie Kulesze Kościelne, sprowadzono tutaj osadników z północnego Mazowsza, a nawet z Królestwa Polskiego z ziemi sieradzkiej. Pochodzili głównie z niezbyt zamożnych rodów szlacheckich.

Książę planował, aby powstał tu szeroki pas ziemi zamieszkały przez rycerzy, którzy mieli bronić Mazowsza przed Litwinami oraz Krzyżakami.

Od nazw wiosek powstały nazwiska: Kulesz, Wnorowski, Kalinowski, Stypulkowski, Grodzki, Chojeński, Leśniewski i inne.

Do tej pory mieszkają tu potomkowie owych pierwszych rycerzy osadzonych tu przez księcia Janusza dla strzeżenia wschodnich rubieży jego państwa. Zatem ten obszar należał do Mazowsza, jednak po zwycięstwie grunwaldzkim (1410) książę litewski Witold odebrał Mazowszanom ziemię bielską

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

(z późniejszą parafią Kulesze) i drohicką i przyłączył je ponownie do Wielkiego Księstwa Litewskiego.

W granicach Litwy znalazły się liczne wsie zamieszkałe przez polską (mazowiecką) szlachtę. Książę potwierdzał im prawo posiadania ziemi, ale w wyniku zmiany państwowości zaginęły dokumenty osadnicze (nadania, przywileje), dlatego trudno dokładniej przedstawić chronologię powstawania poszczególnych osad.

Właśnie z pierwszej połowy XV wieku pochodzą pierwsze wzmianki o Kuleszach. Nazwa wsi pochodzi od słowa „kulesza”, które oznaczało niegdyś gęstą potrawę mączną, najczęściej z mąki kukurydzianej lub żytniej.

Słowo to stało się też przydomkiem, a potem nazwiskiem rycerzy herbu Ślepowron, którzy osiedlili się tutaj na początku XV wieku.

Prawdopodobnie pochodzili z ziemi ciechanowskiej, stamtąd wywodzi się wiele rodów szlacheckich, które w początkach XV wieku osiedlił na wschodnim Mazowszu książę Janusz I. Ślepowrończycy otrzymali bardzo duże nadanie ziemskie w tej okolicy, które na północy sięgało Niziołek Starych, a na południu do wsi Wykno Nowe. Typowe nadanie dla rycerza w tamtych czasach wynosiło 10 włók, czyli około 180 ha.

W tym przypadku było ono dużo większe. Proces osadniczy rozciągał się na wiele lat. Najpierw powstawało jedno gospodarstwo pierwszego osadnika, początkowo bez chłopów, tylko rycerz i jego służba. Pierwszy osadnik budował dom i karczował las oraz zarośla, aby przygotować ziemię pod uprawę. Wykarczowanie 10 włók ziemi często zajmowało wiele dziesiątek lat. Ziemia była dziedziczona przez synów i od razu dzielona, co uniemożliwiało powstanie folwarku. Powstawała wieś szlachecka. Przy pierwszym gospodarstwie, przez podział ziemi między synów, powstawały kolejne gospodarstwa, „tworząc luźną i bezładną osadę potomków pierwszego osadnika”.

W XV wieku, istniały w tej okolicy wioski złożone z jednej chaty.

W XVI wieku, w miarę rozrastania się wiosek, liczyły już po kilkanaście chat. Te wioski po dziś dzień często zachowały swoją bezładną strukturę osadniczą.

Początkowo istniała jedna osada, siedziba Kuleszów, zwana Kulesze. Jednak już w pierwszej połowie XV wieku powstała Kulesze Czarnowo (dziś Czarnowo Biki), dla odróżnienia różnych osad.

Pierwotną (główną) osadę nazwano Kulesze Rokitnicą, ponieważ leżała nad rzeką o tej samej nazwie.

Przed 1470 rokiem powstał tu pierwszy drewniany kościół, jednak parafię erygowano dopiero w 1493 roku. Powołał ją biskup łucki Jan, konsekrując jednocześnie miejscowy kościół.

Było to bardzo ważne wydarzenie w historii tej wsi, gdyż do tej pory w najbliższej okolicy nie było parafii. Ustanowienie jej właśnie tutaj spowodowało, że Kulesze stały się najważniejszą osadą w okolicy, centrum parafialnym ale też handlowym.

W takie miejsca zjeżdżała się okoliczna ludność, również w celach handlowych.

W XV i XVI wieku nie było wojen, liczba ludności gwałtownie wzrastała. We wsiach zaczęło się robić ciasno. Dzielenie ziemi między wszystkich synów było już niemożliwie, w XVI wieku wszystkie ostatki i wypychy zostały zapełnione. Synowie szlacheccy wychodzili więc z rodowej wsi i podejmowali pracę u bogatszych sąsiadów. Miasta, same ubogie, nie mogły ich przyjąć, wielu udawało się na puste tereny Korony i Litwy.

Wielką tragedią dla całej Rzeczypospolitej był potop szwedzki z połowy XVII wieku.

Wojna nie ominęła również tych terenów i jeszcze długo po ustaniu działań wojennych nie odbudowano zniszczeń.

Przełom XVIII i XIX wieku był bardzo burzliwy w dziejach Polski i tego regionu.

W 1794 roku wybuchło powstanie kościuszkowskie, a w rok później upadła I Rzeczypospolita i całe północne Mazowsze oraz Podlasie włączono do państwa pruskiego, jako Prusy Nowowschodnie.

W 1806 roku na ziemi polskie wkroczyły wojska napoleońskie, które wyparły Prusaków i Rosjan.

W 1807 roku powstało Księstwo Warszawskie, które było zależne od Napoleona. Okolice Kulesz włączono do departamentu augustowskiego i powiatu tykocińskiego.

W 1812 roku przez te tereny przeszła Wielka Armia, która już w grudniu wróciła po klęsce w Rosji. Nastąpiła okupacja rosyjska.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

W 1815 roku powstało Królestwo Polskie pod berłem carskim, a Kulesze znalazły się w województwie augustowskim, obwodzie łomżyńskim i powiecie tykocińskim.

Wszystkie te wydarzenia powodowały liczne przemarsze wojskowe, kontrybucje i zniszczenia. Dopiero po 1815 roku nastąpił pewien okres spokoju.

W 1863 roku wybuchło powstanie styczniowe, jednak nie zanotowano tutaj większych działań zbrojnych, brakowało lasów, naturalnego oparcia dla powstańców. Tutejsza drobna szlachta wzięła udział w walkach. Zaścianki szlacheckie były głównym oparciem dla powstania. Po upadku powstania, ziemia należąca do chłopów została uwłaszczona. Jednak w tych okolicach było ich niewielu, notowano ich w Kuleszach Kościelnych oraz Kuleszach Podlipie.

Drugą reformą władz carskich było utworzenie gmin wiejskich. Powstały wówczas po raz pierwszy samorządowe gminy wiejskie, na których od tej pory na czele stał miejscowy dziedzic.

Gminę tworzyły zarówno grunty włościańskie (chłopskie), jak i dworskie (folwarki).

Przełom XIX i XX wieku to intensywny czas rozwoju Kulesz Kościelnych, które na nowo stawało się lokalnym centrum handlowym, ale też usługowym.

Przyczyniło się do tego także liczne osadnictwo żydowskie. Ludność pochodzenia szlacheckiego nie zajmowała się handlem lub rzemiosłem. Dawni rycerze mogli zajmować się tylko wojną lub uprawą roli, z braku pierwszej możliwości skupili się na rolnictwie, jednak ktoś musiał wykonywać różne usługi oraz sprzedawać towary których nie wytworzyło własne gospodarstwo.

Właśnie tą lukę wypełnili Żydzi, którzy na początku XX wieku licznie osiedlili się w Kuleszach.

Latem 1914 roku wybuchła I wojna światowa, rok później przez te tereny przetoczył się front.

Wojska niemieckie wypierały stąd wojska rosyjskie, intensywne walki miały miejsce w dolinie rzeki Śliny (sierpień 1915), pozostałością tych walk są liczne cmentarze wojenne.

W latach 1915-1918 miała tu miejsce okupacja wojskowa niemiecka.

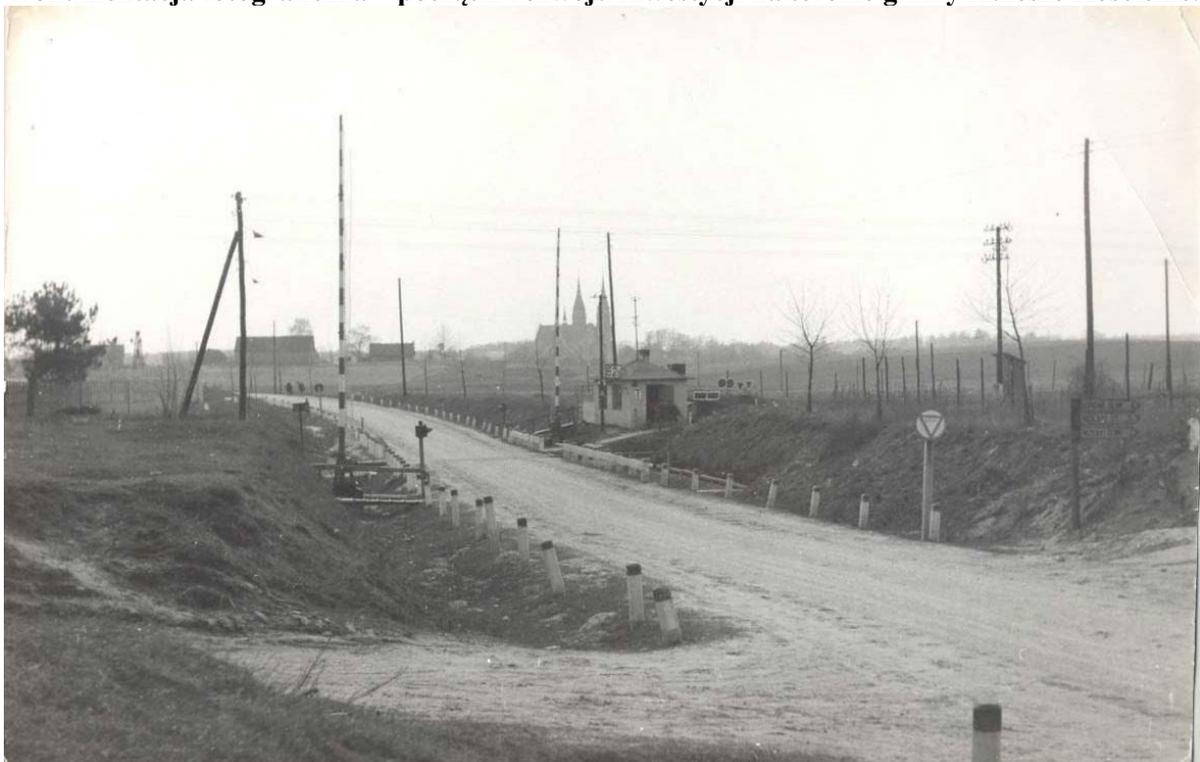
W listopadzie 1918 roku te obszary weszły w skład niepodległej Polski.

Okres międzywojenny to czas intensywnego rozwoju gminy Kulesze Kościelne, nastąpiła wtedy komasacja gruntów drobnoszlacheckich, która następowała głównie samorzutnie.

Drewniany kościół w Kuleszach wybudowany w ostatnich latach XVIII wieku był remontowany w 1837 roku oraz w latach 1868-1869. Niestety w roku 1908 roku spłonął.

Obecny kościół budowano w latach 1911 – 1926.

Dokumentacja fotograficzna – początki rozwoju inwestycji na terenie gminy Kulesze Kościelne.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Źródło: <https://kuleszek.pl/galeria-zdjec/>

**Na terenie gminy Kulesze Kościelne znajdują się liczne ślady przeszłości.
Do najważniejszych należą:**

- Neogotycki kościół parafialny pw. św. Bartłomieja, zbudowany dzięki staraniom księdza Wincentego Jonkajtysa, według projektu Józefa Piusa Dziekońskiego w latach 1911–1915 oraz po przerwie wojennej w 1918–1926.

Neogotycki kościół parafialny pw. św. Bartłomieja

Źródło: <https://kuleszek.pl/galeria-zdjec/>

- Budynek starej plebanii w Kuleszach Kościelnych – jest to zabytkowy dworek szlachecki wzniesiony z modrzewia w 1874 r.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- Betonowa figura Matki Bożej usytuowana z boku plebanii w otoczeniu zieleni. Wykonana została własnoręcznie przez księdza proboszcza Bolesława Zawistowskiego.
- Dom z końca XIX w. we wsi Chojane-Gorzany.
- Zabytkowe grodzisko z XII w. usytuowane pomiędzy wsiami Stare Grodzkie a Wnory-Wypychy.
- Otoczona drzewami kamienna figura Matki Bożej w Starym Wyknie.
- Mogiła Żołnierzy Powstańców Styczniowych w miejscowości Czarnowo Biki.
- Mogiła Żołnierzy Armii Krajowej poległych w walce z Niemcami w miejscowości Stare Wykno.

7.3. Zespoły i obiekty zabytkowe oraz formy ich ochrony

W zapisach Studium uwzględniono:

- a) Stan dziedzictwa kulturowego,
- b) Stan ochrony prawnej obiektów i obszarów zabytkowych:
 - zabytki nieruchome (obiekty i obszary) wpisane do rejestru – wykaz wraz z numerem rejestru/decyzji, data wpisu,
 - zabytki nieruchome (obiekty i obszary, strefy ochrony konserwatorskiej) objęte ochroną na podstawie ustaleń mpzp, w tym strefy ochrony konserwatorskiej – wykaz wraz z numerem i datą uchwały o uchwaleniu mpzp.
- c) Zasady dziedzictwa kulturowego (obiekty i obszary) nie objęte ochroną prawną, wymagające ochrony na podstawie ustaleń mpzp:
 - inne (nie wpisane do rejestru) zabytki nieruchome znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków,
 - zabytki (stanowiska archeologiczne znajdujące się w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków (AZP),
 - Inne obiekty i obszary o walorach zabytkowych, w szczególności betonowe schrony bojowe oraz krzyże i kapliczki przydrożne,
 - obszary mające znaczenie ze względu na ochronę ekspozycji i otoczenia zabytku.
- d) Uwarunkowania w zakresie ochrony zabytków wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa i gminnego programu opieki nad zabytkami.
- e) Zasady ochrony obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków (wynikające z regulacji ustawowych).

Przy sporządzaniu zmiany Studium uwzględniono aktualne zasoby dziedzictwa kulturowego - zabytki wpisane do rejestru i znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków, a także zabytki archeologiczne znajdujące się w ewidencji Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku, przyjmując jako podstawową zasadę zawartą w art. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami - stanowiąca, że zabytki podlegają opiece i ochronie bez względu na stan zachowania. Gmina Kulesze Kościelne posiada Gminną Ewidencję Zabytków prowadzoną przez Wójta Gminy Kulesze Kościelne. Zgodnie z przepisami art. 22 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w gminnej ewidencji zabytków, ujęte zostały:

- Zabytki nieruchome wpisane do rejestru,
- Inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- Inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

7.3.1. Zespoły i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków

Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków.

1. Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Bartłomieja w Kuleszach Kościelnych wpisany do rejestru zabytków decyzją z dnia 31.08. 1987 r. , pod numerem A-312 (KL.WKZ-5340-73/87),

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

2. Kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja w Kuleszach Kościelnych wpisany do rejestru zabytków decyzją z dnia 31.08. 1987 r. , pod numerem A-312 (KL.WKZ-5340-73/87),
3. Plebania w Kuleszach Kościelnych wpisana do rejestru zabytków decyzją z dnia 31.08. 1987 r., pod numerem A-312 (KL.WKZ-5340-73/87),
4. Fragment cmentarza rzymsko – katolickiego w Kuleszach Kościelnych wpisany do rejestru zabytków decyzją z dnia 12.06. 1987 r. , pod numerem 304 (KL.WKZ-5340-65/87).

7.3.2. Zespoły i obiekty zabytkowe wpisane do Gminnej Ewidencji Zabytków

Wykaz zespołów i obiektów zabytkowych zawartych w Ewidencji Zabytków Gminy Kulesze Kościelne:

1. Chojane Gorczany, chałupa w zagrodzie nr 13a,
2. Chojane Pawłowięta, krzyż przydrożny,
3. Chojane Sierocięta, krzyż przydrożny,
4. Chojane Stankowięta, chałupa w zagrodzie nr 5,
5. Grodzkie Stare, chałupa w zagrodzie nr 2,
6. Grodzkie Stare, chałupa w zagrodzie nr 7,
7. Grodzkie Stare, chałupa w zagrodzie nr 11,
8. Grodzkie Stare, chałupa w zagrodzie nr 23,
9. Kalinowo Stare, krzyż przydrożny,
10. Kulesze Kościelne, kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja,
11. Kulesze Kościelne, plebania w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja,
12. Kulesze Kościelne, wikarówka w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja,
13. Kulesze Kościelne, dom parafialny w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja,
14. Kulesze Kościelne, cmentarz rzymskokatolicki, parafialny,
15. Kulesze Kościelne, młyn motorowo – elektryczny, ul. Zacisze 3,
16. Kulesze Kościelne, chałupa, ul. Kolejowa 1,
17. Kulesze Kościelne, chałupa, ul. Kolejowa 3,
18. Kulesze Kościelne, chałupa, ul. Kolejowa 5,
19. Kulesze Kościelne, chałupa, ul. Kolejowa 7,
20. Kulesze Podawce, chałupa w zagrodzie nr 3,
21. Leśniewo Niedźwiedź, chałupa w zagrodzie nr 1,
22. Leśniewo Niedźwiedź, kurnik w zagrodzie nr 1,
23. Leśniewo Niedźwiedź, młyn w zagrodzie nr 3,
24. Leśniewo Niedźwiedź, stodoła w zagrodzie nr 1,
25. Leśniewo Niedźwiedź, chałupa w zagrodzie nr 3,
26. Leśniewo Niedźwiedź, chałupa w zagrodzie nr 9,
27. Litewka , krzyż przydrożny,
28. Litwa Stara, chałupa w zagrodzie nr 5,
29. Litwa Stara, chałupa w zagrodzie nr 6,
30. Litwa Stara, chałupa w zagrodzie nr 7,
31. Litwa Stara, krzyż przydrożny,
32. Niziołki Stare, krzyż przydrożny,
33. Tybory Uszyńskie, krzyż przydrożny,
34. Wnory Pażochy, krzyż przydrożny I,
35. Wnory Pażochy, krzyż przydrożny II,
36. Wnory Wiechy, chałupa w zagrodzie nr 17,
37. Wnory Wiechy, chałupa w zagrodzie nr 29,
38. Wnory Wiechy, chałupa w zagrodzie nr 32,
39. Wnory Wiechy, chałupa w zagrodzie nr 33,
40. Wykno Nowe, chałupa w zagrodzie nr 9,
41. Wykno Nowe, spichlerz w zagrodzie nr 26,

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

42. Wykno Stare, chałupa w zagrodzie nr 17,
43. Wykno Stare, chałupa w zagrodzie nr 19,
44. Wykno Stare, obora w zagrodzie nr 19,
45. Wykno Stare, chałupa w zagrodzie nr 20,

Wykaz zabytków nieruchomych z terenu gminy Kulesze Kościelne, ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.

L.p.	Nr rejestru	Obiekt	Data	Miejscowość
		Wikarówka w zespole kościoła paraf. p.w. Św. Bartłomieja	1884 r.	Kulesze Kościelne- przeniesiona do Muzeum w Ciechanowcu
1	A-312 31.08.1987	Kościół parafialny	1911- 1915 r	Kulesze Kościelne , ul. Główna 4
2	A-312 31.08.1987	Plebania	1874 r.	Kulesze Kościelne , ul. Główna 4
3		Młyn motorowy/elektr/	1926 r.	Leśniewo – Niedźwiedź 1
4		Młyn motorowy-elektryczny	1957 r.	Kulesze Kościelne Zacisze
5		Dom parafialny (w zespole kościoła parafialnego)	pocz. XXw.	Kulesze Kościelne
6		Dom	pocz. XXw.	Chojane Gorczany 13A
Cmentarz				
1	A-304 12.06.1987	Fragment cmentarza rzymskokatolickiego.		Kulesze Kościelne

Źródło: Opracowanie własne

7.4. Stanowiska archeologiczne

Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

1. Grodzisko wczesnośredniowieczne we wsi Wnory Wypychy, wpisane do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku, z dnia 25.09.1964 r., Nr rej.17/A, L. dz. KI.III-1/5/64,
2. Cmentarzysko we wsi Wnory Wypychy, wpisane do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku, z dnia 10.11.1970 r., Nr rej.119/A, L. dz. 670-1/13/70.

Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się w ewidencji Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (PWKZ).

Miejscowość	Obszar AZP	Numer na obszarze	Rodzaj stanowiska	Chronologia
Stare Niziołki	39-80	6	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Nowe Grodzkie	39-80	7	Ślad osadnictwa	Mezolit-epoka żelaza
Nowe Grodzkie	39-80	8	Ślad osadnictwa	Mezolit-epoka żelaza
Stare Niziołki	39-80	9	Osada	Późne średniowiecze – okres nowożytny
Stare Niziołki	39-80	10	Ślad osadnictwa	Mezolit-epoka żelaza
Wnory Wypychy	39-81	3	Osada, ślad osadnictwa	XII-XVI w.
Stare Grodzkie	39-81	4	Osada, ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze –XV w.
Stare Grodzkie	39-81	5	osady	XIII- XV w.
Stare Grodzkie	39-81	6	osady	XII -XV w.
Wnory Wypychy	39-81	7	osada	XIV – XVI w.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Stare Grodzkie	39-81	21	osady	XIII -XV
Stare Grodzkie	39-81	22	osada	XIV- XV w.
Stare Grodzkie	39-81	23	osady	Wczesne średniowiecze –XV w.
Wnory Wypychy	39-81	24	osady	XIII -XV
Stare Grodzkie	39-81	28	?	Wczesne średniowiecze
Gołasze- Dąb	40-79	10	Osada	Okres nowożytny
Gołasze- Dąb	40-79	11	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Wykno Stare	40-80	1	Grodzisko ?	?
Wykno Nowe	40-80	2	cmentarzysko	?
Wykno Nowe	40-80	3	cmentarzysko	?
Wykno Stare	40-80	4	Obozowisko/osada, ślad osadnictwa	Mezolit -epoka żelaza
Wykno Stare	40-80	5	Osada, Ślady osadnictwa	Epoka kamienia - średniowiecze
Wykno Nowe	40-80	6	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia- okres nowożytny
Wykno Nowe	40-80	7	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Wykno Nowe	40-80	8	Ślad osadnictwa	Mezolit -epoka żelaza
Wykno Nowe	40-80	9	Ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
Wykno Nowe	40-80	10	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Wykno Stare	40-80	11	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Kulesze Kościelne	40-80	12	Osada, Ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze – okres nowożytny
Litwa Stara	40-80	13	Ślady osadnictwa	Późny paleolit – okres nowożytny
Kulesze Litewka	40-80	14	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Kulesze Kościelne	40-80	15	osada	Późne średniowiecze – okres nowożytny
Kulesze Kościelne	40-80	16	Znalezisko luźne	Neolit – wczesne średniowiecze
Kulesze Kościelne	40-80	17	Ślad osadnictwa	Późny paleolit - mezolit
Nowe Grodzkie	40-80	18	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – okres nowożytny
Litwa Stara	40-80	19	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – okres nowożytny
Niziołki - Dobki	40-80	20	Ślad osadnictwa	Neolit – wczesna epoka brązu
Wykno Nowe	40-80	21	Ślady osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Kulesze Kościelne	40-80	22	Osada, Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze – okres nowożytny
Wykno Nowe	40-80	23	Osada, Ślad osadnictwa	Mezolit – okres nowożytny
Wykno Stare	40-80	24	Ślad osadnictwa	Mezolit – epoka żelaza
Wykno Stare	40-80	25	Ślady osadnictwa	Epoka brązu – okres nowożytny
Wnory - Pażochy	40-81	1	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – epoka żelaza
Nowe Wiechy	40-81	2	Ślad osadnictwa	Mezolit – epoka żelaza
Wnory - Wiechy	40-81	3	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Wnory - Wiechy	40-81	4	Ślad osadnictwa	Mezolit – epoka żelaza
Wnory - Wiechy	40-81	5	Ślad osadnictwa	Późny paleolit
Wnory - Wiechy	40-81	6	Obozowisko/osada,	Późny paleolit – okres

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

			ślady osadnictwa	nowożytny
Wnory - Pażochy	40-81	7	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Wnory - Wiechy	40-81	8	Ślad osadnictwa	Mezolit – wczesna epoka brązu
Wnory - Wiechy	40-81	9	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – wczesne średniowiecze
Nowe Grodzkie	40-81	10	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Nowe Grodzkie	40-81	11	Ślady osadnictwa	Późny paleolit – okres nowożytny
Kulesze Podlipne	40-81	18	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – epoka żelaza
Kulesze Podlipne	40-81	19	Ślady osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Wnory - Wiechy	40-81	20	Obozowisko/osada, ślady osadnictwa	Mezolit – późne średniowiecze
Wnory - Wiechy	40-81	21	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Chojane - Sierocięta	41-80	1	Osada	Późne średniowiecze
Tybory Uszyńskie	41-80	4	Ślady osadnictwa	Mezolit – okres nowożytny
Gołasze Mościckie	41-80	5	Osada, Ślad osadnictwa	Epoka kamienia – okres nowożytny
Gołasze Mościckie	41-80	6	Ślad osadnictwa	Mezolit – epoka żelaza
Gołasze Mościckie	41-80	7	Osada, Ślad osadnictwa	Mezolit – okres nowożytny
Gołasze Mościckie	41-80	8	Ślad osadnictwa	Mezolit – epoka żelaza
Chojane - Sierocięta	41-80	11	Osada, Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – okres nowożytny
Chojane - Stańkowięta	41-80	12	Obozowisko/osada, ślady osadnictwa	Epoka kamienia – okres nowożytny
Chojane - Gorzany	41-80	13	Ślady osadnictwa	Mezolit – wczesne średniowiecze
Wykno Nowe	41-80	14	osada	Późne średniowiecze – okres nowożytny
Chojane - Sierocięta	41-80	15	Ślad osadnictwa	neolit – wczesna epoka brązu
Chojane - Sierocięta	41-80	16	Obozowisko/osada, ślady osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Wykno Nowe	41-80	17	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Wykno Stare	41-80	18	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia - epoka żelaza
Wykno Stare	41-80	19	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Wykno Stare	41-80	20	Obozowisko/osada, ślady osadnictwa	Epoka kamienia - epoka żelaza
Gołasze - Dąb	41-80	26	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Chojane - Pawłowięta	41-81	2	Osada	Okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	3	Ślad osadnictwa	Okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	4	Ślad osadnictwa	Okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	5	Wieś historyczna	Okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	6	Osada, Ślad	Późne średniowiecze - okres

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Pawłowięta			osadnictwa	nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	7	Osada, Ślad osadnictwa	Mezolit- okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	8	Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	9	osady	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	10	Osada, Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Kalinowo - Solki	41-81	13	Osada	Okres nowożytny
Kalinowo - Solki	41-81	14	Wieś historyczna	Okres nowożytny
Kalinowo - Solki	41-81	15	Osada	Okres nowożytny
Kalinowo - Solki	41-81	16	Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Nowe Kalinowo	41-81	17	Osada	Okres nowożytny
Nowe Kalinowo	41-81	18	Obozowisko/osada, osada ślad, ślad osadnictwa	Mezolit – okres nowożytny
Stare Kalinowo	41-81	19	Wieś historyczna	Okres nowożytny
Stare Kalinowo	41-81	20	Osada	Okres nowożytny
Stare Kalinowo	41-81	21	Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Nowe Kalinowo	41-81	24	Osada, Ślad osadnictwa	Mezolit – okres nowożytny
Nowe Kalinowo	41-81	25	Osada , wieś historyczna	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	65	Osada	Okres nowożytny

Źródło: Dane z zasobów Wojewódzkiego Podlaskiego Konserwatora Zabytków.

7.5. Dobra kultury współczesnej oraz inne zasoby kulturowe

W obowiązujących dokumentach planistycznych nie wskazano obecnie dóbr kultury współczesnej, które powinny zostać objęte ochroną.

7.6. Audyt krajobrazowy

Dla Województwa Podlaskiego nie został dotychczas sporządzony audyt krajobrazowy. Prowadzone są prace analityczne nad sporządzeniem tego dokumentu. Granice krajobrazów priorytetowych nie zostały wyznaczone, w związku z czym nie wskazuje się ich w niniejszym opracowaniu.

Zarząd Województwa Podlaskiego podjął Uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia audytu krajobrazowego dla województwa podlaskiego Uchwała Nr 316/4634/2018 z dnia 4 września 2018 r.

Audyt krajobrazowy to dokument uchwalany przez Sejmik Województwa stanowiący podstawę do podejmowania działań w zakresie ochrony i kształtowania krajobrazu w procesie planowania i zagospodarowania przestrzennego. Wnioski i rekomendacje sformułowane w audycie będą miały swoje odzwierciedlenie w dokumentach planistycznych poziomu regionalnego i lokalnego. Wzmocnią one także ochronę krajobrazu w obszarach objętych formami ochrony przyrody i zabytków t.j. w parkach narodowych i krajobrazowych, rezerwach przyrody, obszarach chronionego krajobrazu i parkach kulturowych, a także będą mogły stanowić podstawę do prowadzenia polityki krajobrazowej w województwie.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

8. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA ORAZ ZAPEWNIENIA DOSTĘPNOŚCI OSOBOM ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI. WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ

8.1. Demografia

Podstawowe dane charakteryzujące sytuację demograficzną mieszkańców Gminy Kulesze Kościelne. (Źródło: GUS, 31.XII.2021).

Liczba ludności w Gminie Kulesze Kościelne w latach 2010- 2021

Lata	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba ludności (osoby)	3 325	3 291	3 261	3 235	3 204	3 187	3 143	3 119	3099	3072	3006	2967

Źródło: Opracowanie własne na podstawie prognozy ludności gmin 2017-2030

Charakterystyka ludności Gminy Kulesze Kościelne (stan na 31 grudnia 2021 r.)

1) Ludność – (osoby)

- Ogółem – 2967,
- Mężczyźni – 1513,
- Kobiety – 1454

2) Ludność według ekonomicznych grup wieku

- Ogółem – 2967,
- Mężczyźni – 1513,
- Kobiety – 1454
 - w wieku przedprodukcyjnym – 14 lat i mniej – ogółem – 502
 - w wieku przedprodukcyjnym — 14 lat i mniej- mężczyźni – 250,
 - w wieku przedprodukcyjnym – 14 lat i mniej -kobiety– 252,
 - w wieku produkcyjnym 15- 59 kobiety i 15-64 lata mężczyźni – ogółem – 1807,
 - w wieku produkcyjnym – mężczyźni – 1009,
 - w wieku produkcyjnym – kobiety– 798,
 - w wieku poprodukcyjnym – ogółem – 658,
 - w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni – 254,
 - w wieku poprodukcyjnym – kobiety– 404,

3) Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.

- W wieku przedprodukcyjnym - 20,2 %,
- W wieku produkcyjnym – 57,6 %,
- W wieku poprodukcyjnym – 22,2 %.

4) Wskaźniki obciążenia demograficznego (w osobach)

- Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 73,5,
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym – 109,8,
- Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym – 38,5.

5) Współczynnik feminizacji

- Ogółem – 96

6) Ruch naturalny ludności

- Urodzenia żywe – ogółem -30,
- Urodzenia żywe na 1000 ludności – 10,03
- Zgony ogółem- 45,
- zgony na 1000 ludności – 15,04
- Przyrost naturalny – ogółem – (-15)
- Przyrost naturalny na 1000 ludności – (-5,01)

7) Małżeństwa, rozwody i separacje

- Rok – ogółem – 18,
- Rok na 1000 ludności -6,02

8) Migracje na pobyt stały gminne, wg płci migrantów i kierunku (miasto , wieś).

- Zameldowania ogółem – ogółem – 28 osób,
 - Zameldowania ogółem – mężczyźni – 11 osób,
 - Zameldowania ogółem – kobiety– 17 osób,

 - **Zameldowania z miast ogółem –12 osób.**
 - Zameldowania z miast - mężczyźni –6 osób,
 - Zameldowania z miast - kobiety –6 osób,

 - **Zameldowania ze wsi ogółem –11 osób.**
 - Zameldowania ze wsi - mężczyźni –4 osób,
 - Zameldowania ze wsi - kobiety –7 osób,

 - **Wymeldowania ogółem – ogółem – 52 osób.**
 - Wymeldowania ogółem – mężczyźni – 25 osób,
 - Wymeldowania ogółem – kobiety– 27 osób,

 - **Wymeldowania do miast ogółem –23 osób.**
 - Wymeldowania do miast - mężczyźni –10 osób,
 - Wymeldowania do miast - kobiety –13 osób,

 - **Wymeldowania na wieś ogółem –28 osób.**
 - Wymeldowania na wieś - mężczyźni –14 osób,
 - Wymeldowania na wieś - kobiety –14 osób,

 - **Migracje**
 - Saldo migracji ogółem – (-24)
 - Saldo migracji na 1000 ludności ogółem – (-8)
 - Migracje wewnętrzne na pobyt stały – napływ – 23,
 - Migracje zagraniczne na pobyt stały – imigracja – 5
 - Migracje wewnętrzne na pobyt stały – odpływ – 51,
 - Migracje zagraniczne na pobyt stały – emigracja – 1
 - Saldo migracji wewnętrznych –(-28)
 - Saldo migracji zagranicznych– 4
- 9) Gęstość zaludnienia.**
- Ludność na 1 km² – 26 osób.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

8.2. Struktura gospodarcza, podmioty gospodarcze, bezrobocie

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (wg klasyfikacji REGON) na terenie Gminy Kulesze Kościelne.

Sekcja wg PKD	Opis	Liczba podmiotów
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	21
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	0
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	9
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	0
Sekcja F	Budownictwo	24
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	35
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	10
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1
Sekcja J	Informacja i komunikacja	1
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	6
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6
Sekcja P	Edukacja	4
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3
Sekcja S i T	Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	11

Zródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Do największych grup branżowych na terenie gminy Kulesze Kościelne należą przedsiębiorstwa prowadzące działalność związaną z handlem hurtowym i detalicznym oraz naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.

Istotną kategorię stanowi rolnictwo, leśnictwo.

8.3. Jakość życia mieszkańców . Poziom wyposażenia w infrastrukturę społeczną

Ilość budynków w gminie Kulesze Kościelne na koniec 2021 roku w sztukach według Narodowego Spisu Powszechnego 2021r.

- Budynki ogółem-budynki - 788,
- Budynki ogółem – mieszkania – 809,
- Budynki zamieszkane – budynki – 694,
- Budynki zamieszkane – mieszkania – 713,
- Budynki niezamieszkane – budynki – 94,

Wykaz budynków będących we władaniu Gminy Kulesze Kościelne (Stan na 05.04.2022 r.)

L.p.	Adres	Rodzaj budynku	Pow. użytkowa (m ²)
1	ul. Główna 1 Kulesze Kościelne	Budynek stacji uzdatniania wody	205,00 m ²
2.	Czarnowo – Biki 28	Budynek stacji uzdatniania wody	18,00 m ²
3	ul. Piękna 8 Kulesze Kościelne	Budynek Ośrodka Zdrowia	608,69 w tym 206,44 m ² Przychodni Lekarskiej
4	ul. Główna 6 Kulesze Kościelne	Budynek Urzędu Gminy, Banku Spółdzielczego i Poczty	1750,95 m ² w tym 809,53 m ² Urzędu Gminy
5	Chojane – Sierocięta 21	Dom Kultury	433,30 m ²
6	Kalinowo – Solki 22	Budynek Socjalny – zaplecze wsi	313,47 m ²
7	ul. Wesoła 14 Kulesze Kościelne	Świetlica Wiejska Centrum Kulturalno – Edukacyjne Wsi	744,40 m ²
8	Nowe Grodzkie 25	Budynek Świetlicy Wiejskiej i Ochotniczej Straży Pożarnej	209,56 m ² + OSP 24,42 m ²

Źródło: GUS <https://bdl.stat.gov.pl/BDL>

- **Mieszkania oddane do użytku ich powierzchnia użytkowa oraz liczba występujących izb.**

W 2021 roku w gminie Kulesze Kościelne oddano do użytku 3 mieszkania. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 0,99 nowych lokali. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Kulesze Kościelne to 852 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 279 mieszkań. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. 100,0% mieszkań zostało przeznaczonych na cele indywidualne.

- **Wielkość mieszkań i powierzchnia użytkowa mieszkań.**

Przeciętna liczba pokoi w nowo oddanych mieszkaniach w gminie Kulesze Kościelne to 7,00 i jest znacznie większa od przeciętnej liczby izb dla województwa podlaskiego oraz znacznie większa od przeciętnej liczby pokoi w całej Polsce.

Przeciętna powierzchnia użytkowa nieruchomości oddanej do użytkowania w 2021 roku w gminie Kulesze Kościelne to 227m², i jest znacznie większa od przeciętnej powierzchni użytkowej dla

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

województwa podlaskiego oraz znacznie większa od przeciętnej powierzchni nieruchomości w całej Polsce.

• **Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno – sanitarne.**

Biorąc pod uwagę instalacje techniczno-sanitarne, to:

- 92,02% mieszkań przyłączonych jest do wodociągu,
- 77,58% nieruchomości wyposażonych jest w ustęp spłukiwany,
- 72,42% mieszkań posiada łazienkę,
- 61,27% korzysta z centralnego ogrzewania,

Na terenie Gminy brak jest instalacji gazu sieciowego.

8. 4. Oświata i wychowanie

Obecnie w gminie Kulesze Kościelne znajduje się Zespół Szkół składający się ze Szkoły Podstawowej z Oddziałem Przedszkolnym i Gimnazjum.

Do Szkoły Podstawowej uczęszcza 211 uczniów, do Gimnazjum 90. Działa również Punkt Przedszkolny, w którym jest 28 przedszkolaków. Zatrudnionych jest 35 pracowników dydaktycznych. Siedzibą Biblioteki Publicznej jest miejscowość Kulesze Kościelne, a terenem działania jest obszar gminy Kulesze Kościelne. Biblioteka liczy 116 czytelników a księgozbiór 13 254 wolumenów.

8.5. Sport i rekreacja

Dzieci i młodzież mogą korzystać z hali sportowej i wielofunkcyjnego boiska przy Zespole Szkół oraz boisk w Nowym Wyknie i Kalinowie - Solkach. Bazę sportowo – rekreacyjną stanowią również stawy w miejscowości Czarnowo – Biki, Faszcze, Kalinowo – Solki oraz Wnory – Wiechy, a także place zabaw w Starym Wyknie i w Kuleszach Kościelnych przy ul. Wesołej.

Gmina Kulesze Kościelne dysponuje licznymi terenami i obiektami dające możliwość uprawiania różnorodnych form rekreacji.

Lp.	Adres	Rodzaj instalacji	Urządzenia
1	ul. Główna, Kulesze Kościelne	Siłownia plenerowa	orbitrek, jeździec, wyciąg górny/krzesło do wyciskania, narciarz, wyciąg górny
2.	ul. Główna, Kulesze Kościelne	Plac zabaw	bujak sprężynowy, bujak sprężynowy 2-osobowy, huśtawka bocianie gniazdo, piramida linowa
3	ul. Wesoła, Kulesze Kościelne	Plac zabaw	zestaw zabawowy ze zjeżdżalnią, huśtawka wahadłowa podwójna, huśtawka wagowa, piaskownica, bujak sprężynowy, karuzela, zestaw sprawnościowy
			wioślarz, twister/biegacz/wahadło, wyciskanie siedząc/wyciąg górny
4	Nowe Wykno	Plac zabaw	Zestaw zabawowy ze zjeżdżalnią, huśtawka wahadłowa podwójna, huśtawka wagowa, bujak sprężynowy
5	Chojane–Pawłowięta	Plac zabaw	Zestaw zabawowy ze zjeżdżalnią, huśtawka wahadłowa pojedyncza, huśtawka wagowa
6	Stare Wykno	Plac zabaw	Zestaw zabawowy ze zjeżdżalnią, huśtawka wahadłowa podwójna, huśtawka wagowa, piaskownica, bujak sprężynowy – 2 szt.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji terenu

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

8.6. Kultura

Infrastrukturę edukacyjno-kulturalną i sportową tworzy głównie Centrum Kulturalno – Edukacyjne w Kuleszach Kościelnych. Przy Centrum istnieją i działają:

- Zespół muzyczny „Rokietnica”,
- Zespół taneczny „Magnetic”,
- „Młode Talenty”,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Kulesianki”
- oraz Klub Seniora.

Miejscem spotkań i integracji jest również Świetlica Wiejska w Nowych Grodzkich.

8.7. Opieka społeczna i ochrona zdrowia.

Na obszarze Gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który realizuje zadania własne gminy oraz zadania z zakresu administracji rządowej zlecone gminie na mocy przepisów ustawowych. W roku 2014 z pomocy GOPS w zakresie realizacji ustawy o pomocy społecznej korzystało 85 rodzin, natomiast 207 rodzin pobierało świadczenia rodzinne.

Na terenie gminy jest Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej oraz Gabinet Stomatologiczny. Funkcjonuje również 1 apteka. W 2014 roku udzielono 8006 porad podstawowej opieki zdrowotnej.

8.8. Potrzeby mieszkańców – wnioski do Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Rozpatrując potrzeby mieszkańców Gminy Kulesze Kościelne, zaobserwować można niewielką presję dotyczącą przekwalifikowania terenów rolnych na mieszkaniowe jednorodzinne oraz tereny usługowe. Najwięcej złożonych wniosków dotyczyło przeznaczenia terenów pod rozwój farm wiatrowych oraz instalacji fotowoltaicznych o różnej mocy.

9. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Na terenie gminy Kulesze Kościelne działają 4 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, skupiając łącznie 147 strażaków ochotników. Jednostki dysponują łącznie 4 wozami przeznaczonymi do różnego typu zadań w tym 2 samochody JELCZ 004.

• Bezpieczeństwo mieszkańców i poziom przestępczości

W 2021 roku w gminie Kulesze Kościelne stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 34 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 11,20 przestępstw. Jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa podlaskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Kulesze Kościelne wynosi 80,30% i jest nieznacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa podlaskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Kulesze Kościelne najczęściej stwierdzono przestępstw:

- o charakterze kryminalnym - 6,69 (wykrywalność 78%),
- przeciwko mieniu - 3,82 (wykrywalność 54%),
- drogowe - 2,64 (wykrywalność 99%),
- o charakterze gospodarczym - 1,44 (wykrywalność 50%),
- przeciwko życiu i zdrowiu - 0,5 (wykrywalność 100%).

Ogólnie gmina Kulesze Kościelne cechuje się dużym stopniem wykrywalności dokonanych przestępstw oraz dużym poczuciem bezpieczeństwa jej mieszkańców.

10. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

• Liczba ludności

Charakterystyka ludności Gminy Kulesze Kościelne (stan na 31 grudnia 2021 r.)

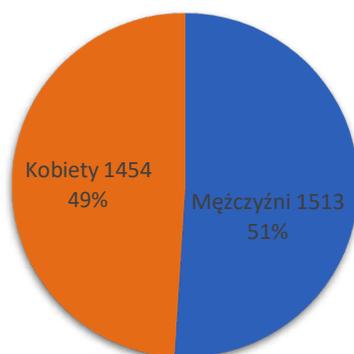
Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Ludność – (osoby)

- Ogółem – 2967,
- Mężczyźni – 1513,
- Kobiety – 1454

Procentowy podział ludności według płci

Ludność ogółem 2967

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL

1. Liczba ludności Gminy Kulesze Kościelne – stan na dzień 31.12. 2021 r.

Przedział wiekowy	Ilość (w osobach)		
	ogółem	mężczyzna	kobieta
0-4	166	91	75
5-9	157	79	78
10-14	179	80	99
15-19	155	81	74
20-24	173	94	79
25-29	196	110	86
30-34	197	100	97
35-39	221	119	102
40-44	226	126	100
45-49	174	97	77
50-54	168	72	96
55-59	194	107	87
60-64	190	103	87
65-69	160	75	85
70-74	141	72	69
75-79	96	36	60
80-84	88	40	48
85 i więcej	86	31	55
ogółem	2 967	1513	1454

2. Liczba ludności Gminy Kulesze Kościelne stan na dzień 31.12. 2020 r.

Przedział wiekowy	Ilość (w osobach)		
	ogółem	mężczyzna	kobieta
0-4	169	89	80
5-9	161	76	85
10-14	179	80	99
15-19	159	89	70
20-24	176	91	85

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

25-29	204	117	87
30-34	208	110	98
35-39	220	115	105
40-44	225	124	101
45-49	171	96	75
50-54	158	68	90
55-59	208	109	99
60-64	178	101	77
65-69	176	84	92
70-74	130	62	68
75-79	96	37	59
80-84	91	39	52
85 i więcej	97	32	65
ogółem	3006	1519	1487

3. Liczba ludności Gminy Kulesze Kościelne – stan na dzień 31.12. 2019 r.

Przedział wiekowy	Ilość (w osobach)		
	ogółem	mężczyzna	kobieta
0-4	178	89	89
5-9	153	69	84
10-14	170	76	94
15-19	161	88	73
20-24	197	103	94
25-29	233	126	107
30-34	229	120	109
35-39	223	135	88
40-44	218	121	97
45-49	171	88	83
50-54	167	81	86
55-59	206	104	102
60-64	188	100	88
65-69	168	80	88
70-74	116	59	57
75-79	110	47	63
80-84	95	39	56
85 i więcej	89	34	55
ogółem	3072	1559	1513

4. Liczba ludności Gminy Kulesze Kościelne – stan na dzień 31.12. 2018 r.

Przedział wiekowy	Ilość (w osobach)		
	ogółem	mężczyzna	kobieta
0-4	173	79	94
5-9	150	67	83
10-14	177	87	90
15-19	161	89	72
20-24	208	104	104
25-29	244	134	110
30-34	237	130	107
35-39	208	125	83
40-44	218	123	95
45-49	171	80	91
50-54	173	87	86
55-59	219	113	106
60-64	178	95	83
65-69	170	87	83

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

70-74	116	53	63
75-79	106	47	59
80-84	96	41	55
85 i więcej	94	34	60
ogółem	3099	1575	1524

5. Liczba ludności Gminy Kulesze Kościelne – stan na dzień 31.12. 2017 r.

Przedział wiekowy	Ilość (w osobach)		
	ogółem	mężczyzna	kobieta
0-4	179	82	97
5-9	157	73	84
10-14	167	90	77
15-19	167	86	81
20-24	226	118	108
25-29	244	131	113
30-34	224	123	101
35-39	229	131	98
40-44	193	116	77
45-49	178	75	103
50-54	181	97	84
55-59	217	117	100
60-64	172	87	85
65-69	182	96	86
70-74	103	43	60
75-79	118	51	67
80-84	92	38	54
85 i więcej	90	30	60
ogółem	3119	1584	1535

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL

• **Prognoza demograficzna**

Mając na uwadze dotychczasowe tendencje w strukturze demograficznej gminy Kulesze Kościelne, gdzie od kilku lat notuje się niewielki systematyczny spadek liczby ludności w Gminie oraz proces starzenia się społeczeństwa, to takich tendencji należy spodziewać się na przyszłość. Prowadzone przez demografów badania i analizy wskazują, że o tym kierunku zmian ludnościowych zadecyduje trwający od wielu lat spadek rozrodzności, który w coraz większym stopniu dotyczyć będzie kolejnych roczników młodzieży. Do przyczyn tego zjawiska zalicza się min. trudności na rynku pracy oraz trudne warunki społeczno-ekonomiczne. Nie bez znaczenia jest rosnący poziom wykształcenia, związany nie tylko z wysoką świadomością w planowaniu rodziny, ale również z emigracją edukacyjną - wyjazdy do dużych ośrodków naukowych i akademickich.

Aby przeciwdziałać procesom starzenia się i ubywania ludności, gmina Kulesze Kościelne, powinna inwestować w infrastrukturę, usługi i przemysł zwiększając przy tym ilość obszarów pod zabudowę, tworząc przy tym dogodne warunki do pracy i osiedlania się. Taki kierunek polityki wpłynie na dodatnie saldo migracji, co w dalszej konsekwencji przełoży się również na dodatni przyrost naturalny, a co za tym idzie wzrost liczby ludności w całej gminie. Dużym atutem Gminy Kulesze Kościelne zwiększającym atrakcyjność gminy dla przyjezdnych, jest czyste środowisko przyrodnicze, malownicze krajobrazy.

Położenie gminy w obszarze „Zielone Płuca Polski” stwarza możliwość uprawiania turystyki ekologicznej. Obszary leśne zlokalizowane w zachodniej, południowej i północnej części Kuleszy, odznaczają się dużą odpornością na penetrację i w zdecydowanej większości łatwą dostępnością. Popularne są tu m.in. nordic walking i jazda na rowerze. Tereny gminy przyciągają również amatorów spacerów.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Uroku z pewnością dodaje Rokietnica – niewielka rzeczka przepływająca przez jedenaście miejscowości. Otaczają ją malownicze łąki oraz pola uprawne. W okresie wiosennym można tu podziwiać piękne rozlewiska.

Poniżej przedstawiono Prognozę ludności opracowaną przez Główny Urząd Statystyczny Departament Badań Demograficznych i Rynku Pracy.

Prognoza ludności gmin na lata 2017 – 2030. Prognoza dla gmin na lata 2017-2030 ma charakter eksperymentalny, Główny Urząd Statystyczny prezentuje Prognozę ludności gmin na lata 2017 – 2030.

Prognoza ta została opracowana w oparciu o długoterminowe założenia Prognozy ludności Polski na lata 2014 – 2050 oraz Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu na lata 2014 – 2050.

Prezentowana prognoza ludności gmin do 2030 r. jako punkt wyjścia przyjmuje stan ludności w dniu 31.12.2016 r. w obowiązującym wówczas podziale administracyjnym.

Prognoza ludności dla gminy Kulesze Kościelne w latach od 2016 z perspektywą do 2030 roku.

Ludność gminy Kulesze Kościelne w latach od 2016 do 2021 r.

Płeć	wiek	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ogółem	ogółem	3 127	3 097	3 069	3 041	3 015	2989
ogółem	przedprodukcyjny	602	591	589	576	573	567
ogółem	produkcyjny	1 872	1849	1 832	1 814	1 787	1 756
ogółem	mobilny	1 201	1179	1 162	1151	1129	1 098
ogółem	niemobilny	671	670	670	663	658	658
ogółem	poprodukcyjny	653	657	648	651	655	666
ogółem	0-14	498	495	490	480	477	467
ogółem	15-59	1 877	1 856	1 832	1 804	1 773	1 745
ogółem	60+	752	746	747	757	765	777
ogółem	15-64	2 069	2 031	2 017	2 000	1 964	1 951
ogółem	65 +	560	571	562	561	574	571
ogółem	80+	182	175	172	160	158	153
mężczyźni	ogółem	1 585	1566	1 550	1 533	1 518	1 503
mężczyźni	przedprodukcyjny	300	291	293	285	286	277
mężczyźni	produkcyjny	1 046	1 029	1 017	1 009	990	982
mężczyźni	mobilny	656	646	630	619	600	587
mężczyźni	niemobilny	390	383	387	390	390	395
mężczyźni	poprodukcyjny	239	246	240	239	242	244
mężczyźni	0-14	244	245	238	231	231	228
mężczyźni	15-59	1 003	986	973	957	935	920
mężczyźni	60+	338	335	339	345	352	355
mężczyźni	15-64	1102	1 075	1 072	1 063	1 045	1 031
mężczyźni	65+	239	246	240	239	242	244
mężczyźni	80+	65	63	62	57	60	58
kobiety	ogółem	1 542	1 531	1 519	1 508	1497	1 486
kobiety	przedprodukcyjny	302	300	296	291	287	290
kobiety	produkcyjny	826	820	815	805	797	774
kobiety	mobilny	545	533	532	532	529	511
kobiety	niemobilny	281	287	283	273	268	263
kobiety	poprodukcyjny	414	411	408	412	413	422
kobiety	0-14	254	250	252	249	246	239
kobiety	15-59	874	870	859	847	838	825
kobiety	60+	414	411	408	412	413	422
kobiety	15-64	967	956	945	937	919	920

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

kobiety	65+	321	325	322	322	332	327
kobiety	80+	117	112	110	103	98	95
kobiety	15-49	692	686	667	658	646	639

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Prognozy demograficznej oraz BDL

Prognoza ludności gminy Kulesze Kościelne w latach od 2022 z perspektywą do 2030 r.

Płeć	wiek	2022	2023	2024	2025	2026
ogółem	ogółem	2 962	2 936	2 909	2 884	2 859
ogółem	przedprodukcyjny	554	547	531	513	495
ogółem	produkcyjny	1 736	1 706	1 686	1 671	1 663
ogółem	mobilny	1 062	1 025	1 012	992	971
ogółem	niemobilny	674	681	674	679	692
ogółem	poprodukcyjny	672	683	692	700	701
ogółem	0-14	450	433	424	413	399
ogółem	15-59	1 723	1 705	1 682	1 657	1 650
ogółem	60+	789	798	803	814	810
ogółem	15-64	1 940	1 926	1 896	1 872	1 846
ogółem	65 +	572	577	589	599	614
ogółem	80+	152	148	145	138	139
mężczyźni	ogółem	1 488	1 467	1 450	1 431	1 416
mężczyźni	przedprodukcyjny	267	265	260	250	243
mężczyźni	produkcyjny	974	951	934	921	910
mężczyźni	mobilny	565	542	530	508	489
mężczyźni	niemobilny	409	409	404	413	421
mężczyźni	poprodukcyjny	247	251	256	260	263
mężczyźni	0-14	218	211	212	211	204
mężczyźni	15-59	906	890	871	846	840
mężczyźni	60+	364	366	367	374	372
mężczyźni	15-64	1 023	1 005	982	960	949
mężczyźni	65+	247	251	256	260	263
mężczyźni	80+	57	54	53	51	50
kobiety	ogółem	1 474	1 469	1 459	1 453	1 443
kobiety	przedprodukcyjny	287	282	271	263	252
kobiety	produkcyjny	762	755	752	750	753
kobiety	mobilny	497	483	482	484	482
kobiety	niemobilny	265	272	270	266	271
kobiety	poprodukcyjny	425	432	436	440	438
kobiety	0-14	232	222	212	202	195
kobiety	15-59	817	815	811	811	810
kobiety	60+	425	432	436	440	438
kobiety	15-64	917	921	914	912	897
kobiety	65+	325	326	333	339	351
kobiety	80+	95	94	92	87	89
kobiety	15-49	630	638	641	644	634

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Prognozy demograficznej oraz BDL

Prognoza ludności gminy Kulesze Kościelne w latach od 2022 z perspektywą do 2030 r.

Płeć	wiek	2027	2028	2029	2030
ogółem	ogółem	2 836	2 814	2 791	2 763
ogółem	przedprodukcyjny	490	481	467	462
ogółem	produkcyjny	1 633	1 606	1 589	1 552
ogółem	mobilny	936	921	898	866
ogółem	niemobilny	697	685	691	686

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

ogółem	poprodukcyjny	713	727	735	749
ogółem	0-14	397	391	384	369
ogółem	15-59	1 628	1 607	1 590	1 578
ogółem	60+	811	816	817	816
ogółem	15-64	1 810	1 782	1 758	1 736
ogółem	65 +	629	641	649	658
ogółem	80+	138	143	148	149
mężczyźni	ogółem	1 402	1 386	1 374	1 358
mężczyźni	przedprodukcyjny	246	247	241	236
mężczyźni	produkcyjny	883	863	855	835
mężczyźni	mobilny	464	448	432	419
mężczyźni	niemobilny	419	415	423	416
mężczyźni	poprodukcyjny	273	276	278	287
mężczyźni	0-14	201	199	199	192
mężczyźni	15-59	830	822	815	812
mężczyźni	60+	371	365	360	354
mężczyźni	15-64	928	911	897	879
mężczyźni	65+	273	276	278	287
mężczyźni	80+	50	50	53	52
kobiety	ogółem	1 434	1 428	1 417	1 405
kobiety	przedprodukcyjny	244	234	226	226
kobiety	produkcyjny	750	743	734	717
kobiety	mobilny	472	473	466	447
kobiety	niemobilny	278	270	268	270
kobiety	poprodukcyjny	440	451	457	462
kobiety	0-14	196	192	185	177
kobiety	15-59	798	785	775	766
kobiety	60+	440	451	457	462
kobiety	15-64	882	871	861	857
kobiety	65+	356	365	371	371
kobiety	80+	88	93	95	97
kobiety	15-49	617	599	591	591

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Prognozy demograficznej oraz BDL

Podsumowanie:

Gmina Kulesze Kościelne, na podstawie przedstawionej prognozy demograficznej do 2030 roku, znajdzie się wśród wielu gmin położonych na peryferiach w szczególności we wschodniej i północno-wschodniej Polsce, Pomorzu Zachodnim oraz obszarach górskich południowo – zachodniej Polski, które mogą znaleźć się w trudnej sytuacji spowodowanej odpływem ludności w wieku produkcyjnym oraz ujemnym przyrostem naturalnym.

Gminy te będą w najbliższej przyszłości odnotowywać znaczne ubytki ludności, przy jednocześnie szybkim postępie starzenia się ich mieszkańców. Należy tu nadmienić, że gminy położone na Podlasiu i Lubelszczyźnie już obecnie odznaczają się wysokimi - na tle reszty kraju - współczynnikami starości demograficznej.

Ze względu jednak na dużą zmienność wskaźników demograficznych w czasie, można jednak zakładać iż prognozowany przez GUS spadek liczby ludności, w nawiązaniu do stanu faktycznego różniącego się od prognozowanych wartości, nie nastąpi.

• **Możliwości finansowania przez Gminę sieci komunikacyjnej, infrastruktury technicznej i społecznej.**

Możliwości finansowania wykonania inwestycji w postaci sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej zależą od kondycji finansowej gminy. Prognozuje się, że realizacja Studium odbywać się będzie etapowo, a zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

w sposób planowy będą uchwalane w ramach strategicznego działania gminy, nie powodując nadmiernych kolizji w budżecie i dodatkowych, ponadprzeciętnych wydatków.

W Strategii Rozwoju Gminy Kulesze Kościelne na lata 2015-2022 przewidziano realizację inwestycji w zakresie rozwoju infrastruktury społecznej i kultury. Przewidziano również inwestycje związane z realizacją infrastruktury technicznej: kanalizacji sanitarnej, modernizacji i rozbudowy dróg gminnych oraz budowy tras rowerowych. Realizacja tych inwestycji będzie miała istotne znaczenie dla budżetu gminy w najbliższych latach. Przewiduje się, iż konsumpcja rezerw terenów do zainwestowania w obowiązujących dokumentach planistycznych pozwoli m.in. na wzrost dochodów z podatków od nieruchomości, od środków transportowych a także czynności cywilnoprawnych.

Można także przyjąć, iż zadania własne będą finansowane z:

- budżetu gminy;
- współfinansowane ze środków zewnętrznych (m.in. pozyskiwanych z funduszy Unii Europejskiej);
- poprzez udział inwestorów prywatnych w finansowaniu zadań publicznych (w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego);
- dotacji, pożyczek, kredytów, obligacji komunalnych;
- innych środków zewnętrznych.

W zapisach Strategii określono:

- **Wizję i misję gminy**

Wizja rozwoju Gminy to pożądaný obraz przyszłości jednostki, jej sytuacji gospodarczej i społecznej za kilka lat.

Stanowi pewien stan docelowy, do którego dążyć będzie cała wspólnota samorządowa (władze lokalne i partnerzy społeczno-gospodarczy) wykorzystując przy tym możliwości płynące z własnych przewag oraz szans pojawiających się w otoczeniu.

Obraz określony zapisami wizji, przewiduje stworzenie warunków do trwałego, zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego Gminy Kulesze Kościelne. Wizja stanowi odpowiedź na oczekiwania i aspiracje mieszkańców, a jednocześnie ma na celu ukształtowanie wizerunku jednostki, który chce ona osiągnąć na koniec założonego horyzontu czasowego tj. w roku 2022.

Wnioski płynące z dotychczasowej analizy słabych i silnych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń, a także konsultacje z mieszkańcami pozwoliły na opracowanie jednolitego i spójnego zapisu, której nadano następujące brzmienie:

„Gmina Kulesze Kościelne – mała ojczyzna, miejsce przyjazne do życia, prowadzenia działalności gospodarczej i realizacji własnych aspiracji.

Gmina o wyspecjalizowanym i nowoczesnym rolnictwie, z długimi tradycjami. Pełna aktywnych, przedsiębiorczych i zintegrowanych mieszkańców.”

Misia Gminy Kulesze Kościelne to:

Tworzenie warunków zrównoważonego rozwoju Gminy Kulesze Kościelne i efektywne zaspokajanie potrzeb mieszkańców zapewniające godne warunki życiowe, rozwój społeczeństwa lokalnego oraz poczucie stabilizacji w przyszłości.

Strategiczne kierunki rozwoju Gminy Kulesze Kościelne na lata 2015-2022 to:

- Rozwój infrastruktury technicznej w gminie.
- Rozwój lokalnej gospodarki.
- Poprawa warunków życia mieszkańców.
- Poprawa wizerunku i estetyki Gminy

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Koszty poniesione w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy w 2021 roku.

Wszelkie koszty związane z wdrożeniem oraz obsługą systemu (w tym również koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych), zostały wykazane w poniższej tabeli:

Tabela kosztów i wydatków

Zestawienie kosztów i wydatków poniesionych przez Gminę Kulesze Kościelne w roku 2020, w związku z obsługą systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	
Wyszczególnienie	Koszty i wydatki
Koszty wywozu odpadów komunalnych (odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych- umowa przetargowa)	403.595,43 zł
Koszty administracyjne obsługi systemu (wynagrodzenia pracowników związanych z obsługą systemu, szkolenia, zakup materiałów biurowych)	55.211,95 zł
RAZEM	458.807,38 zł

Źródło: opracowanie własne

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy na lata 2019-2022 przedstawia wielkość i charakterystykę poniesionych wydatków.

Zarządzenie Nr 37.2018 Wójta Gminy Kulesze Kościelne z dnia 14 listopada 2018 roku

Zestawienie wydatków za lata 2019-2022

Lata	Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	Wydatki związane z funkcjonowaniem organów jednostki samorządu terytorialnego	Wydatki inwestycyjne kontynuowane	Nowe wydatki inwestycyjne	Wydatki majątkowe w formie dotacji
2019	4 848 501,15	1 539 200,00	500 000,00	85 000,00	500 000,00
2020	4 560 000,00	1 500 000,00	0	1 000 000,00	0
2021	4 560 000,00	1 520 000,00	0	1 500 000,00	0
2022	4 560 000,00	1 530 000,00	0	1 500 000,00	0

Źródło: opracowanie własne

Objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Kulesze Kościelne na lata 2019-2022 wraz z prognozą kwoty długu i spłat zobowiązań na lata 2019-2022. Prognoza wartości dochodów i wydatków na lata 2019-2022 poprzedzona została analizą dochodów i wydatków z lat poprzednich na podstawie sprawozdań budżetowych z lat 2017-2018.

Stawki podatków i opłat lokalnych na rok 2019 przyjęte zostaną na podstawie obowiązujących stawek podatku od nieruchomości, oraz komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będących podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok 2019 i średniej ceny sprzedaży drewna, które to ceny są podstawą ustalania podatku rolnego i leśnego na 2019 rok.

Wysokość wydatków ma ścisły związek z planem dochodów, te zaplanowane są w poszczególnych latach zakładają trend zwykły związany ze zwiększonymi wpływami do budżetu z tytułu podatków i opłat lokalnych, subwencji budżetu państwa, udziałów w podatkach, stanowiących dochody budżetu wpływów i za sprzedaż wody. Zestawienie zadłużeń za lata 2018- 2022r.

- 2018r. - 0zł,

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- 2019r. - 0zł,
- 2020r. - 0zł,
- 2021r. - 0zł,
- 2022r. - 0,00 zł.

Gwarancji i poręczeń Gmina Kulesze Kościelne nie udzielała i nie planuje udzielać w latach następnych.

Wieloletnich umów w tym o partnerstwie publiczno - prawnym jednostka samorządu terytorialnego nie posiada.

Uchwała Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 21 grudnia 2018 r.

W sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kulesze Kościelne na lata 2019- 2023 oraz zasadach wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasady i kryteria wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy. „Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Kulesze Kościelne na lata 2019- 2023”. Program określa racjonalne gospodarowanie komunalnymi lokalami mieszkaniowymi, stanowiącymi zasób Gminy Kulesze Kościelne.

1. Aktualny stan zasobów mieszkaniowych Gminy oraz ogólna ocena stanu technicznego lokali
Budynki i lokale mieszkalne

L.p.	Lokalizacja lokali	Liczba lokali	Powierzchnia w m ²	Stan techniczny
1.	Kulesze Kościelne, ul. Główna 6 (budynek Urzędu Gminy)	4	230,76	Bardzo dobry
2.	Kulesze Kościelne, ul. Piękna 8 (były budynek Ośrodka Zdrowia)	3	195,81	Bardzo dobry
3.	Kulesze Kościelne, ul. Główna 2 (były budynek Zespołu Sztuk)	3	152,70	Dobry
4.	Nowe Grodzkie (były budynek Szkoły Podstawowej)	1	78,30	Nie nadaje się do zamieszkania (zużycie 80%)
5. Razem		11	657,57	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z urzędu gminy

2. Przewidywana wielkość zasobu mieszkaniowego Gminy (stan na koniec roku)
Lokale mieszkalne

Rok	Liczba lokali	Powierzchnia użytkowa lokali w m ²
2019	10	579,27
2020	10	579,27
2021	10	579,27
2022	10	579,27
2023	10	579,27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z urzędu gminy

Analiza potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali.

Remonty budynków i lokali mieszkalnych wchodzących w skład zasobów gminnych dokonywane będą w miarę posiadanych środków finansowych w budżecie Gminy. Wpływy z czynszów za wynajem lokali stanowiąc będą główne źródło finansowania kosztów utrzymania lokali i ich remontów.

Źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w poszczególnych latach.

Źródłami finansowania gospodarki mieszkaniowej będą dochody uzyskiwane z czynszu za najem.

W przypadku niewystarczającej ilości środków finansowych, w razie wystąpienia ważnych potrzeb może być przewidywane zaangażowanie środków dodatkowych z budżetu Gminy w miarę posiadanych możliwości finansowych.

Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W gminie Kulesze Kościelne środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2020 roku 5 355 778 zł.

Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 460 106 zł. (co stanowi 8,59%).

- W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 4 912 999 .zł. co stanowi 91,73 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.
- W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 388 954 zł. co stanowi 7,26 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.
- W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 21 840 zł. co stanowi 0,41 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.
- W dziale 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza wydatkowano 31 985 zł. co stanowi 0,60 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe:

- dział 855- Rodzina,
- dział 852- Pomoc Społeczna,
- dział 854- Edukacyjna opieka wychowawcza.

11. BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

Zgodnie art. 1 ust. 4 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wybór lokalizacji nowych terenów wyznaczanych do zabudowy nie może być dokonywany w sposób swobodny:

4. W przypadku sytuowania nowej zabudowy, uwzględnienie wymagań ładu przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych przestrzeni następuje poprzez:

- 1) *kształtowanie struktur przestrzennych przy uwzględnieniu dążenia do minimalizowania transportochłonności układu przestrzennego;*
- 2) *lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej w sposób umożliwiający mieszkańcom maksymalne wykorzystanie publicznego transportu zbiorowego jako podstawowego środka transportu;*
- 3) *zapewnianie rozwiązań przestrzennych, ułatwiających przemieszczanie się pieszych i rowerzystów;*
- 4) *dążenie do planowania i lokalizowania nowej zabudowy:*
 - a) *na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz.U. Nr 166, poz. 1612 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141), w szczególności poprzez uzupełnianie istniejącej zabudowy,*
 - b) *na terenach położonych na obszarach innych niż wymienione w lit. a, wyłącznie w sytuacji braku dostatecznej ilości terenów przeznaczonych pod dany rodzaj zabudowy położonych na obszarach, o których mowa w lit. a; przy czym w pierwszej kolejności na obszarach w najwyższym stopniu przygotowanych do zabudowy, przez co rozumie się obszary charakteryzujące się najlepszym dostępem do sieci komunikacyjnej oraz najlepszym stopniem wyposażenia w sieci wodociągowe, kanalizacyjne, elektroenergetyczne, gazowe, ciepłownicze oraz sieci i urządzenia telekomunikacyjne, adekwatnych dla nowej, planowanej zabudowy.*

Zgodnie art. 10 ust. 5 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w studium konieczne jest zbilansowanie terenów przeznaczonych pod zabudowę oraz warunków wyznaczania nowej zabudowy:

5. Dokonując bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, kolejno:

- 1) *formułuje się, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, o których mowa w ust. 1 pkt 7 lit. a-c, maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;*

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- 2) szacuje się chłonność położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- 3) szacuje się chłonność położonych na terenie gminy, obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione w pkt 2, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy;
- 4) porównuje się maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1, oraz sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy, o której mowa w pkt 2 i 3, a następnie, gdy maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w pkt 1:
 - a) nie przekracza sumy powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy – nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3,
 - b) przekracza sumę powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy - bilans terenów pod zabudowę uzupełnia się o różnicę tych wielkości wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy i przewiduje się lokalizację nowej zabudowy poza obszarami, o których mowa w pkt 2 i 3, maksymalnie w ilości wynikającej z uzupełnionego bilansu.

Zgodnie z art. 10 ust. 7:

7. Określając zapotrzebowanie na nową zabudowę, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, bierze się pod uwagę:

- 1) perspektywę nie dłuższą niż 30 lat;
- 2) niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz nie więcej niż o 30%.

11.1 Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę sformułowane zostało w oparciu o analizy ekonomiczne, środowiskowe, społeczne, prognozy demograficzne oraz możliwości finansowe omówione we wcześniejszych rozdziałach Studium.

Gmina Kulesze Kościelne	Zmiana dynamiki zmiany liczby ludności		Zmiana liczby ludności (2030r.-2020r.)
	2020r.	2030r.	
	Liczba ludności	Liczba ludności	
	3067	2763	-304

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Prognozy demograficznej oraz BDL

Na podstawie prognozy demograficznej gminy Kulesze Kościelne liczba mieszkańców do roku 2030 powinna się zmniejszyć o ok. 9%. Jednakże na podstawie dotychczas obserwowanych tendencji należy założyć, że może wystąpić wzrost liczby ludności w gminie, który nie będzie jedynie wynikiem przyrostu naturalnego, lecz także saldem migracji oraz rozwojem atrakcyjności powiatu wysokomazowieckiego jako miejsca pracy i wzrostu zapotrzebowanie na mieszkania w powiecie. W wyniku poczynionych obserwacji oraz analiz (wydanych decyzji o wz, spotkaniami z lokalnymi grupami inwestorów) grupę ludności zamieszkującą „nowe” tereny gminy Kulesze Kościelne bez meldunku.

Dynamika zmian powierzchni użytkowej mieszkań

Gmina Kulesze	Powierzchnia użytkowa mieszkania	Powierzchnia użytkowa mieszkania	Zapotrzebowanie na nową pow. użytk. mieszkaniową (2050 r. -2020
------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	--

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Kościelne	2020r.	2050r.	r.) (m2pu)
	3067os* 35,2m ² /1os.= 107842m ²	3367os* 35,2m ² /1os.= 118519 m ²	10676

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Prognozy demograficznej oraz BDL

Szacuje się, że zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniowa wyniesie 10676 m²

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r., poz. 503) określając zapotrzebowanie na nową zabudowę, winno brać się pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat.

Uwzględniając powyższe analizy oraz prognozy wzrost liczby ludności do 2050 roku Biuro Projektowe stwierdza, iż liczba ta może wynieść ok. 300 osób wyliczona na podstawie średniego prognozowanego przyrostu naturalnego w gminie, salda migracji na pobyt stały – średnio 10 osób/rok oraz powiększającej się, sumy mieszkańców gminy „bez meldunku”.

W przedmiotowym bilansie przyjęto wariant zapotrzebowania na nową zabudowę obejmujący liczbę mieszkańców bez meldunku, saldo migracji oraz potencjalny napływ ludności związanych z powstaniem nowych miejsc pracy w gminie Kulesze Kościelne.

Zapotrzebowanie na zabudowę usługową (usługi publiczne oraz komercyjne) i produkcyjno-usługową wyliczono przyjmując założenie zachowania w przyszłości analogicznej proporcji udziału tych terenów w ogólnej ilości terenów inwestycyjnych do stanu obecnego. Powierzchnię ewidencyjną budynków sporządzono na podstawie autorskich obliczeń oraz cyfrowej ewidencji budynków.

Obliczenia te mają charakter poglądowy nie pozwalają wskazać faktycznej powierzchni użytkowej zabudowy a jedynie sumę powierzchni wszystkich kondygnacji – założono jednak iż stosunek tych powierzchni będzie tożsamy z proporcjami powierzchni użytkowej.

Struktura istniejącej powierzchni zabudowy

Funkcja zabudowy	Funkcje budynków wg ewidencji budynków i inwentaryzacji	iloczyn powierzchni ewidencyjnej budynku i liczby kondygnacji [m2]	Udział w stosunku do zabudowy mieszkaniowej
Mieszkaniowa	mieszkalne	269605	100%
usługowa	transportu i łączności; handlowo-usługowe; biurowe, szpitale i zakładów opieki medycznej; oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe	45833	17%
Produkcyjno-usługowa	Przemysłowe; zbiorniki, silosy i budynki magazynowe; produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa	183331	68%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z geoportalu.pl

Mając na uwadze potrzebę zapewnienia nowych miejsc pracy, uwarunkowania społeczno-gospodarcze, położenie Gminy Kulesze Kościelne przyjmuje się, że zachowana zostanie proporcja zabudowy usługowej towarzyszącej zabudowie mieszkaniowej przyjmuje się ze:

Zapotrzebowanie na nową zabudowę usługową wyniesie
10676*0,16=1708m²pu

Zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjno-usługową wyniesie
10676*0,50=5338 m²pu

Według art. 10 ust. 7 pkt. 2 przy określaniu maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę należy uwzględnić „niepewność procesów rozwojowych wyrażającą się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analizy nie więcej niż o 30%”.

Zapotrzebowanie na nową zabudowę wyrażoną w ilości powierzchni użytkowej zabudowy
uwzględniające niepewność procesów inwestycyjnych

Funkcja zabudowy	Zapotrzebowanie wynikające z analiz [pow. użyt. m²]	Maksymalne zapotrzebowanie uwzględniające 30% niepewność procesów inwestycyjnych [m² pu]
Mieszkaniowa	10676	13879
Usługowa	1708	2220
Produkcyjno-usługowa	5338	6939
Razem		23038

Źródło: opracowanie własne

Szacuje się, że maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w Gminie Kulesze Kościelne, wyrażone w powierzchni użytkowej wynosi 23038 m²pu, w tym:

- 13879m² pu – zabudowy mieszkaniowej,
- 2220 m² pu – zabudowy usługowej,
- 6939m² pu – zabudowy produkcyjno-usługowej.

11.2 Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej

Według art. 10 pkt 5. ust. 2 ustawy, „szacuje się chłonność położonych na terenie gminy, obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych, rozumianą jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy”. W celu wskazania obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej posłużono się definicją zwartej zabudowy oraz obszaru zwartej zabudowy, zawartą w ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1326 z późn. zm.). Zgodnie z art. 4 ust. 29 i 30 pod pojęciem:

- zwartej zabudowy należy rozumieć „zgrupowanie nie mniej niż 5 budynków, za wyjątkiem budynków o funkcji wyłącznie gospodarczej, pomiędzy którymi największa odległość sąsiadujących ze sobą budynków nie przekracza 100 m”;
- obszarem zwartej zabudowy należy rozumieć – „obszar wyznaczony przez obwiednię prowadzoną w odległości 50 m od zewnętrznych krawędzi skrajnych budynków tworzących zwartą zabudowę lub po zewnętrznych granicach działek, na których położone są te budynki, jeśli ich odległość od tych granic jest mniejsza niż 50 m”.

Obszary te, ze względu na bliskość istniejącej zabudowy najlepiej odpowiadają zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej zarówno przez odpowiednie zagęszczenie zabudowy, dostęp do dróg jak i wystarczającą dostępność do niezbędnej infrastruktury technicznej w szczególności sieci wodociągowej. Według danych GUS za 2020 r. udział procentowy ludności korzystającej z tych sieci w Gminie Kulesze Kościelne wynosił odpowiednio: wodociągi 92%.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

W celu przeprowadzenia dalszych obliczeń niezbędne jest uporządkowanie istniejącej zabudowy wg funkcji- mieszkaniowej, usługowej oraz produkcyjno-usługowej. W tym celu przyporządkowano odpowiednie przeznaczenia terenów określone za pomocą trzech kategorii funkcji.

Przeznaczenie terenów objętych bilansem w obowiązujących planach

Funkcje terenów dla których sporządzany jest bilans	Przeznaczenie
zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
zabudowa usługowa	U – tereny zabudowy usługowej;
zabudowa produkcyjno- usługowa	PU – tereny zabudowy produkcyjno-usługowej

Podczas wyznaczania obszaru zawartej zabudowy o strukturze funkcjonalno-przestrzennej poczyniono następujące czynności:

- Na podstawie ewidencji budynków oraz działań terenowych wyodrębniono zgodnie z definicją zwartej zabudowy budynki wyłączone o funkcji gospodarczej. Budynki te nie były brane pod uwagę w kolejnych etapach bilansu
- Dla reszty budynków pełniących funkcje mieszkaniową, i usługową lub produkcyjno-usługową (mieszkalne; transportu i łączności; handlowo-usługowe; biurowe; szpitali i zakładów opieki medycznej; oświaty, nauki i kultury oraz budynki sportowe; przemysłowe; zbiorniki, silosy i budynki magazynowe) wykonano bufor 50 m
- Utworzone ten sposób poligony przeanalizowano pod względem zgrupowanych budynków- jeżeli było w nim mniej niż 5 budynków, to zgodnie z definicją obszaru zwartej zabudowy dany poligon nie był włączony do obszaru zwartej zabudowy.

Chłonność terenu ma dotyczyć terenu, na którym istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy wyznaczono poligony zwartej zabudowy i docięto je do poligonów zaznaczających całość zabudowy. następnie usunięto tereny w strefach technicznych od infrastruktury elektrowni wiatrowych.

Powierzchnia zwartej struktury przestrzenno- funkcjonalnej na której, istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy w podziale na funkcje terenu

Gmina Kulesze Kościelne	Powierzchnia zwartej struktury przestrzenno- funkcjonalnej na której, istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy w podziale na funkcje terenu [m2]		
	zabudowa mieszkaniowa	zabudowa usługowa	zabudowa produkcyjno-usługowa
	3129420	61051	431782

Źródło: opracowanie własne

Wykonana analiza pozwala stwierdzić iż chłonność zwartej struktury przestrzenno- funkcjonalnej na której, istnieje możliwość lokalizowania nowej zabudowy wynosi w Gminie Kulesze Kościelne:

- dla zabudowy mieszkaniowej: 1043140 m² pu
- dla zabudowy usługowej: 79366m² pu
- dla zabudowy usługowo-produkcyjnej 345426 m² pu

11.3. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Na podstawie art. 10 pkt 5. ust. 4 Ustawy.

Wykonana analiza pozwala stwierdzić, że maksymalne w skali gminy Kulesze Kościelne zapotrzebowanie na nową zabudowę nie przekracza sumy chłonności powierzchni zabudowy w podziale na funkcję zabudowy.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

W związku w powyższym nie przewiduje się potrzeby wskazywania nowych terenów inwestycyjnych w gminie.

11.4. Podsumowanie i wytyczne

Przedmiotowy bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę w gminie Kulesze Kościelne, ma na celu ukazanie rzeczywistego zapotrzebowania na nowe tereny pod zabudowę oraz zbadanie stanu istniejącego tych terenów w dokumentach planistycznych gminy, tj. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.

W części badawczej analizując uwarunkowania demograficzne i społeczno-gospodarcze uzyskano wynik zapotrzebowania na nowe mieszkania w perspektywie następnych 30 lat.

Biorąc pod uwagę zapisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym można zwiększyć współczynnik potrzebnej zabudowy o 30%.

Biorąc pod uwagę obserwowany trend przeszacowania dokumentów Studium średnio o kilkaset lat do przodu, należy stwierdzić, iż wskaźnik zaproponowany w nn. projekcie Aktualizacji Studium nie odbiega drastycznie od ustawowych 30 lat + 30%.

12.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

W strukturze własności gminy Kulesze Kościelne dominują grunty będące własnością osób fizycznych.

13.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Na terenie gminy Kulesze Kościelne zidentyfikowano następujące obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych:

13.1. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów:

ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. 2022r. poz. 916),

1 pomnik przyrody

13.2. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t. j. Dz. U. 2022 r. ,poz. 840 ze zm.),

Obiekty i zespoły wpisane do rejestru i ewidencji zabytków, stanowiska archeologiczne,

13.3. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. 2021,poz. 1326),

Grunty rolne wysokiej klasy bonitacyjnej, grunty leśne, gleby pochodzenia organicznego oraz torfy

13.4. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 672, 1726)

Lasy ochronne.

13.5. Obszary i obiekty chronione na podstawie przepisów ustawy Prawo geologiczne i górnicze (t. j. Dz. U. 2020r. poz. 1064);

Obszary udokumentowanych złóż kopalin.

14.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH;

Na obszarze gminy Kulesze Kościelne nie rozpoznano osuwisk oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi.

15.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA;

15.1. Złoża kopalin

Zgodnie z danymi zgromadzonymi w Wojewódzkim Archiwum geologicznym oraz na podstawie Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.XII. 2022 r. , na terenie gminy Kulesze Kościelne zostały udokumentowane następujące złoża:

- 1) „CZARNOWO BIKI „ – udokumentowane w „ Dokumentacji geologicznej złoża kruszywa naturalnego ”Czarnowo Biki” w kat. C w miejscowości Czarnowo Biki”, zatwierdzonej decyzją Starosty Wysokomazowieckiego z dnia 28 grudnia 2003 r. , znak: RA.7414/3/03,

Działka nr ew. 50/1 i 51/1.

- 2) „TYBORY USZYŃSKIE” - udokumentowane w „ Dokumentacji geologicznej złoża piasku skaleniowo – kwarcowego „Tybory Uszyńskie ” w miejscowości Tybory Uszyńskie, gm. Kulesze Kościelne , pow. Wysokomazowiecki, woj. podlaskie”, zatwierdzonej decyzją Starosty Wysokomazowieckiego z dnia 30 lipca 2020 r. , znak: RR.6528.4.2020,

Działka nr ewid:6/40.

- 3) „STARE WYKNO” - udokumentowane w „ Dokumentacji geologicznej złoża piasku „Stare Wykno” w kat. C w miejscowości Stare Wykno, gm. Kulesze Kościelne pow. Wysokomazowiecki, woj. podlaskie”, zatwierdzonej decyzją Starosty Wysokomazowieckiego z dnia 6 listopada 2013 r. , znak: RR.6540.3.2013.

Działka nr ew. 21/2.

- 4) „STARE WYKNO I” - udokumentowane w „ Dokumentacji geologicznej złoża piasku „Stare Wykno” w kat. C w miejscowości Stare Wykno, gm. Kulesze Kościelne pow. Wysokomazowiecki, woj. podlaskie”.

Część działki nr ew. 21/2.

Kopalina główna- piaski i żwiry.

Stan zagospodarowania złoża- piaski i żwiry – złożo rozpoznane szczegółowo –R.

Powierzchnia złoża – 1,837 ha.

Przewidywana rekultywacja – kierunek rolniczo – wodna.

Warunkiem dopuszczenia eksploatacji złoża surowców mineralnych jest:

- ochrona istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej poprzez wyznaczenie filara ochronnego,
- zapewnienie obsługi komunikacyjnej kopalni, w tym włączenia do drogi publicznej”.

15.2. Tereny i obszary górnicze

Na obszarze gminy Kulesze Kościelne występują 3 tereny i obszary górnicze.

15.3. Zasoby wód podziemnych

Gmina Kulesze Kościelne nie znajduje się w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

16.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO-ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI;

16.1. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji

Gmina Kulesze Kościelne posiada dobrze rozwinięty i wystarczający pod względem gęstości sieci komunikacyjnej układ drogowy.

Gmina Kulesze Kościelne leży pomiędzy drogą krajową nr 8 Warszawa - Białystok, a drogą nr 66 Zambrów - Wysokie Mazowieckie - Bielsk Podlaski. Na północ od miejscowości gminnej, przebiega linia kolejowa Warszawa - Białystok.

Przez obszar gminy nie przebiegają odcinki dróg krajowych i wojewódzkich, tak więc gmina znajduje się poza obszarem ruchu tranzytowego. Warunki komunikacyjne na terenie gminy są dość dobre.

Przez Kulesze Kościelne bieżą drogi Zambrów - Łapy i Wysokie Mazowieckie - Kobylin Borzymy. Sieć tę uzupełniają drogi lokalne i drogi o nawierzchni utwardzonej, „żwirówki” łączące większe wsie

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

na terenie gminy. Odległość od linii kolejowej i stacji kolejowej w Szepietowie wynosi około 19 km. Główną cechą systemu komunikacyjnego gminy jest oddalenie od dróg krajowych i wojewódzkich oraz lokalny charakter układu drogowego. Odległość od drogi krajowej Warszawa - Białystok wynosi około 11 km.

Drogi gminne w poszczególnych wsiach.

L.p.	Miejscowość	Powierzchnia w ha	Długość w m.	Liczba dróg
1	Chojane - Bąki	1.710	2077	4
2	Chojane – Gorczany	3.950	3205	7
3	Chojane - Pawłowięta	5.840	3740	7
4	Chojane - Piecki	2.160	7275	11
5	Chojane - Sierocięta	4.430	5164	11
6	Chojane - Stankowięta	4.0463	8487	11
7	Czarnowo - Biki	8.0214	11696	17
8	Faszcze	8.580	10756	16
9	Gołasze Mościckie	8.5009	12206	23
10	Gołasze – Dąb	19.4290	25479	27
11	Grodzkie Szczepanowięta	6.7420	13171	9
12	Kalinowo – Solki	4.8731	7590	16
13	Kulesze Kościelne	2.7260	3726 14	
14	Kulesze Podlipne	1.6014	1279	5
15	Kulesze – Litewka	4.1010	5663	12
16	Kulesze – Podawce	3.3470	4232	6
17	Leśniewo – Niedźwiedź	4.210	4870	3
18	Niziołki – Dobki	6.1820	7989	8
19	Nowe Grodzkie	4.770	7509	11
20	Nowe Kalinowo	2.330	3128	2
21	Nowe Wykno	7.9390	20689	32
22	Nowe Wiechy	1.280	2290	6
23	Stara Litwa	1.3742	2779	3
24	Stare Grodzkie	7.250	10677	14
25	Stare Kalinowo	6.460	7650	9
26	Stare Niziołki	4.5620	9776	15
27	Stare Wykno	21.510	28843	28
28	Stypułki- Giemzino	5.970	10629	13
29	Tybory Uszyńskie	3.659	4843	8
30	Wnory – Pażochy	10.870	13515	22
31	Wnory - Wiechy	4.970	7132	14
32	Wnory - Wypychy	6.7310	10605	13
RAZEM		190.1253	278 670	397

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

16.2. Uwarunkowania wynikające ze stanu infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, elektrycznej oraz gospodarki odpadami.

16.2.1. Zaopatrzenie w wodę

Mieszkańcy gminy Kulesze Kościelne czerpią głównie wodę pochodzącą z wodociągu Czarnowo Biki i z wodociągu Kulesze Kościelne.

16.2. 2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Biologiczna oczyszczalnię ścieków na potrzeby Ośrodka zdrowia zlokalizowanego na działce nr 10/8 w Kuleszach Kościelnych.

Zasada działania oczyszczalni ścieków.

Proces oczyszczania zachodzi w jednym zbiorniku, w którym wydzielono 5 stref funkcyjnych. Ścieki dostarczane są przyłączem kanalizacyjnym do osadnika wstępnego, gdzie następuje pierwszy etap oczyszczania zachodzący na drodze procesów mechanicznych oraz fermentacji beztlenowej. Produkty procesu fermentacji to woda, dwutlenek węgla i substancje mineralne opadające na dno w postaci osadu.

Z komory osadnika wstępnego podczyszczone ścieki przepływają grawitacyjnie do komory separacji, która zapobiega mieszanii się ścieków przed wejściem do reaktora biologicznego oraz spełnia rolę separatora tłuszczów. Z komory separacji podczyszczone ścieki trafiają do reaktora biologicznego gdzie na tworzonym przez kolonie bakterii tlenowych złożu następuje proces ich oczyszczania.

Podstawą do rozwoju złoża biologicznego są wolnopływające kształtki z PE o konstrukcji zapewniającej jak największą powierzchnię dla rozwoju błony. Złoże biologiczne napowietrzane z wykorzystaniem dyfuzorów drobnopęcherzykowych umieszczonych w dnie komory. Bakterie rozkładają substancje organiczne zawarte w ściekach. Część tych związków utleniają z wydzielaniem dwutlenku węgla i wody a pozostała część asymilują i wykorzystują do namnażania się. Końcowym etapem jest klarowanie które zachodzi w specjalnej komorze w kształcie odwróconego stożka. Woda pościekowa wypływa poza obręb oczyszczalni, a powstały osad opada z komory klarowania do osadnika wtórnego i jest zawracany do osadnika wstępnego przez system recyrkulacji osadu nadmiernego.

16.2.3. Elektroenergetyka oraz telekomunikacja

Elektroenergetyka

Powszechność użytkowania energii elektrycznej wymusza budowanie sieci elektroenergetycznej na całym terenie zagospodarowanym przez ludzi i w zależności od ich potrzeb. Infrastruktura energetyczna jest podzielona na sieć przesyłową, zasilającą i rozdzielczą.

Obszar terytorialny gminy Kulesze Kościelne jest zasilany z GPZ 110/15 kV pośrednictwem linii kablowych i napowietrznych SN 15 kV oraz stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Przez obszar gminy Kulesze Kościelne przebiegają linie średniego napięcia o wartości 15 kV doprowadzonymi liniami magistralnymi ze stacji redukcyjnych 110/15 kV. Energia elektryczna przepływa liniami napowietrznymi o mocy 15 kV z istniejących stacji transformatorowych 110/15 kV /GPZ/: w Wysokim Mazowieckiem, Zambrowie do odbiorców w gminie Kulesze Kościelne.

Sieć linii napowietrznych 15 kV jest dość znacznie rozbudowana i poprzez liczne rozgałęzienia dostarcza napięcie do stacji transformatorowych. System elektroenergetyczny funkcjonujący na terenie gminy Kulesze Kościelne pokrywa potrzeby związane z zaopatrzeniem gminy w energię elektryczną. Stan techniczny urządzeń energoelektrycznych został oceniony jako dobry.

Bezpieczeństwo dostaw energii dla gminy Kulesze Kościelne nie jest zagrożone.

Mieszkańcy gminy Kulesze Kościelne korzystają z następujących grup taryfowych:

- grupa taryfowa B,
 - odbiorcy należący do grupy B są odbiorcami zasilanymi z sieci elektroenergetycznej średniego napięcia o mocy umownej większej od 40 kW;
- grupa taryfowa C,
 - odbiorcy grupy taryfowej C to odbiorcy zasilani z sieci elektroenergetycznych niskiego napięcia o mocy większej od 40 kW lub prądzie znamionowym zabezpieczenia przedlicznikowego większym od 63 A;
- grupa taryfowa G,
 - kwalifikowane są gospodarstwa domowe pomieszczenia gospodarcze związane z prowadzeniem gospodarstw domowych (pomieszczenia piwniczne, garaże, strychy), lokale o charakterze zbiorowego mieszkania, mieszkania rotacyjne, domki letniskowe itp.

Stacje transformatorowe znajdują się w każdej miejscowości.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

Sieć linii SN - 15 kV doprowadzona jest do wszystkich miejscowości i jest wystarczająca dla obecnych obszarów zabudowy. W celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii dystrybutor przewiduje znaczne środki finansowe na modernizację i rozbudowę sieci niskiego, średniego i wysokiego napięcia.

System energetyczny gminy Kulesze Kościelne znajduje się w dobrym stanie technicznym – sieć energetyczna jest w pełni zmodernizowana.

Gmina zasilana jest linią 15 kV i napięciem średnim o wartości 15 kV. Sieć linii napowietrznych 15 kV jest dość znacznie rozbudowana i poprzez liczne rozgałęzienia dostarcza napięcie do stacji transformatorowych.

Sieć telefonii komórkowej

Stacje bazowe są podstawowym elementem struktury sieci komórkowej. Stanowią one urządzenie nadawczo – odbiorcze, łączące sieć telefonii komórkowej z telefonami komórkowymi. Konfiguracja systemu antenowego stacji bazowej nie może spowodować wystąpienia elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego o poziomach przekraczających poziom dopuszczalny (w rejonach dostępnych dla ludzi) określony w przepisach ustawy POŚ.

16.2.4. Zaopatrzenie w gaz i ciepło

Na terenie gminy Kulesze Kościelne nie występuje ogólnodostępna sieć gazowa.

Zaopatrzenie w ciepło – to indywidualne źródła ciepła oraz lokalne kotłownie w obiektach komunalnych.

16.2.5. Gospodarka odpadami

Stan i perspektywy zagadnień związanych z gospodarowaniem odpadami scharakteryzowano na podstawie opracowania, p.n. „Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w gminie Kulesze Kościelne za rok 2021”.

1. Cel przygotowania analizy

Roczna analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Kulesze Kościelne za rok 2021 została sporządzona w celu realizacji zobowiązań nałożonych na organ wykonawczy gminy przez obowiązujące w Polsce prawo w zakresie gospodarki odpadami.

Analiza ta ma zweryfikować możliwości techniczne i organizacyjne gminy w zakresie możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania, a także potrzeb inwestycyjnych, kosztów systemu gospodarki odpadami komunalnymi. Ma również dostarczyć informacji o liczbie mieszkańców, liczbie właścicieli nieruchomości, którzy nie wykonują obowiązków określonych w ustawie, a także ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy, a w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy. Głównym celem analizy jest dostarczenie niezbędnych informacji dla stworzenia efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Podstawą prawną Analizy jest art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 888 ze zm.).

2. Ogólna charakterystyka systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie gminy Kulesze Kościelne

W związku z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2021 r. Gmina Kulesze Kościelne zorganizowała w 2020 r. przetarg na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych położonych na jej terenie. Firmą wyłonioną w przetargu z którą podpisano umowę na była firma Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Energetyki Ciepłej Sp. z o.o., ul. 1 Maja 6 18-200 Wysokie Mazowieckie.

Rada Gminy Kulesze Kościelne Uchwałą Nr XXIV/136/2021 z dnia 30.11.2021 r. określiła szczegółowy sposób i zakres świadczenia w/w usług. Ustalono, iż odpady komunalne będą odbierane z następującą częstotliwością:

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Zmieszane odpady komunalne nie rzadziej niż raz w miesiącu, a w miesiącach od kwietnia do października nie rzadziej niż dwa razy w miesiącu.

Selektywnie zebrane odpady komunalne - odbierane z częstotliwością jeden raz w miesiącu.

Selektywna zbiórka odpadów komunalnych odbywa się w systemie workowym:

-worek żółty- tworzywa sztuczne i metale;

-worek zielony- szkło;

-worek niebieski- papier,

- worek bezbarwny - bioodpady.

3. Ilość zebranych odpadów komunalnych na terenie Gminy Kulesze Kościelne w 2021 r

Mieszkańcy są zobowiązani do wnoszenia regularnie opłat za gospodarowanie odpadami zgodnie z podjętymi przez Radę Gminy uchwałami. Trzy razy do roku zostały od mieszkańców odebrane odpady wielkogabarytowe i problemowe.

Ilość odpadów zebranych z terenu Gminy Kulesze Kościelne w 2021 r

Kod odebranych odpadów komunalnych4)	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych4)	Masa odebranych odpadów komunalnych5) [Mg]
20 03 01	Zmieszane odpady komunalne	275,0600
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	17,00
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	38,6
15 01 04	Opakowania z metali	2,2
15 01 07	Opakowania ze szkła	82,6
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	12,6
16 01 03	Zużyte opony	2,96
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	2,8
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	31,24
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	6,6
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	4,0520
SUMA		475,712

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

4. Możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania w 2021 roku.

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zmieszane zgodnie z zawartą umową przetargową na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych oraz z nieruchomości niezamieszkałych zgodnie z zawartą umową z przedsiębiorcą, przekazywane były do Zakładu Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

5. Osiągnięte poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku poszczególnych frakcji odpadów w 2021 roku

Gmina osiągnęła następujące poziomy:

- recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – 74,61 %,
- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 100 %,
- ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. – 12,5736 %.

6. Koszty poniesione w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy w 2021 roku.

Wszelkie koszty związane z wdrożeniem oraz obsługą systemu (w tym również koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych), zostały wykazane w poniższej tabeli:

Zestawienie kosztów i wydatków związanych z odpadami komunalnymi

Zestawienie kosztów i wydatków poniesionych przez Gminę Kulesze Kościelne w roku 2020, w związku z obsługą systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	
Wyszczególnienie	Koszty i wydatki
Koszty wywozu odpadów komunalnych (odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych- umowa przetargowa)	403.595,43 zł
Koszty administracyjne obsługi systemu (wynagrodzenia pracowników związanych z obsługą systemu, szkolenia, zakup materiałów biurowych)	55.211,95 zł
RAZEM	458.807,38 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

7. Liczba nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w latach: od 2013 roku do 2021 roku.

- **Liczba nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2013 i 2014.**
Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2016 r. objęto 679 nieruchomości zamieszkałych.
- **Liczba nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2015.**
Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2015 r. objęto 913 nieruchomości zamieszkałych.
- **Liczba nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2016.**
Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2016 r. objęto 654 nieruchomości zamieszkałych.
- **Liczba nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2017.**
Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2017 r. objęto 647 nieruchomości zamieszkałych.
- **Liczba nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2018.**
Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2018 r. objęto 651 nieruchomości zamieszkałych.
- **Liczba nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2019.**

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

- Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2019 r. objęto 655 nieruchomości zamieszkałych.
- **Liczba nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2020.**
- Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2020 r. objęto 648 nieruchomości zamieszkałych.
- **Liczba nieruchomości objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2021.**
Gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi w 2021 r. objęto 641 nieruchomości zamieszkałych.

8. Potrzeby inwestycyjne związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy.

W 2021 r. nie zrealizowano żadnych zadań inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

16.2.6. Odnawialne źródła energii

Odnawialne źródła energii Istotnym elementem zrównoważonego rozwoju, przynoszącym efekty zarówno energetyczne jak i ekologiczne jest racjonalne wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Odnawialne źródła energii to zasoby naturalne, które odnawiają się w krótkim czasie. Do zasobów odnawialnych zalicza się żywe składniki przyrody, które można przekształcić w energię. Są to m. in.: wiatr, promieniowanie słoneczne, opady, pływy morskie, fale morskie i geotermia.

Na terenie gminy Kulesze Kościelne wytypowano kilka lokalizacji, na których rozmieszczone mogą być farmy fotowoltaiczne oraz elektrownie wiatrowe.

Są to inwestycje szczególnie ważne ze względów środowiskowych oraz społecznych.

Lokalizacja elektrowni wiatrowych

Farmy wiatrowe są coraz bardziej rozpowszechnianym, proekologicznym sposobem na pozyskanie energii w Polsce.

Najbardziej widocznym efektem oddziaływania na środowisko przyrodnicze elektrowni wiatrowych jest obniżenie emisji szkodliwych substancji do środowiska oraz eliminacja toksycznych odpadów.

Obiekty te można sytuować na nieużytkach, terenach zanieczyszczonych i zdegradowanych przez przemysł. Dodatkowo obiekty te dają możliwość częściowego uniezależnienia od dostawców prądu, zwłaszcza na terenach, gdzie często dochodzi do przerw w jego dostawie. Ekologicznie negatywnym skutkiem budowy elektrowni wiatrowych jest hałas, który towarzyszy pracy turbiny wiatrowej. Budowa elektrowni wiatrowych wiąże się z wprowadzeniem do krajobrazu naturalnego elementów technicznych, a to z kolei wpływa na zaburzenie naturalności krajobrazu

Budowa elektrowni wiatrowej wymaga doboru odpowiedniego terenu.

Aby móc wykorzystywać energię wiatru do produkcji prądu potrzebne jest stałe występowanie wiatru o określonej prędkości.

Jest to warunek konieczny, umożliwiający pracę instalacji. Istotna jest również lokalizacja elektrowni wiatrowej, która musi uwzględniać szorstkość terenu oraz występowanie przeszkód terenowych wpływających na przepływ wiatru. W Polsce odpowiednie warunki do lokalizacji elektrowni wiatrowych panują na terenie całej Polski.

Lokalizacja elektrowni wiatrowych może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (zgodnie z Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. R. z dnia 23 marca 2023 r. poz. 553).

Rozdziału 2 „Lokalizacja i budowa”

„Art. 3. Lokalizacja elektrowni wiatrowej następuje wyłącznie na podstawie planu miejscowego.”;

w art. 4:

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

ust. „1. W przypadku lokalizowania, budowy lub przebudowy elektrowni wiatrowej odległość tej elektrowni od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej jest równa lub większa od dziesięciokrotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej, chyba że plan miejscowy określa inną odległość, wyrażoną w metrach, jednak nie mniejszą niż 700 metrów.”

ust. 4. W przypadku lokalizowania lub budowy budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej, na podstawie decyzji WZ albo decyzji LICP, albo lokalizowania takiego budynku na podstawie planu miejscowego odległość tego budynku od elektrowni wiatrowej wynosi nie mniej niż 700 metrów.

ust. 5. W przypadku odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, remontu istniejącego budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej lub zmiany sposobu użytkowania części takiego budynku kryterium minimalnej odległości, o którym mowa w ust. 4, nie jest wymagane.”;

Art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. 1.

Plan miejscowy, na podstawie którego ma być lokalizowana elektrownia wiatrowa:

1) określa maksymalną całkowitą wysokość elektrowni wiatrowej, maksymalną średnicę wirnika wraz z łopatom i maksymalną liczbę elektrowni wiatrowych;

2) sporządza się co najmniej dla obszaru położonego w granicach gminy, w której jest lokalizowana elektrownia wiatrowa, znajdującego się w odległości, o której mowa w art. 4 ust. 1.

2. W uzasadnieniu dołączanym do projektu uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzania planu miejscowego przewidującego lokalizację elektrowni wiatrowej zamieszcza się w szczególności maksymalną całkowitą wysokość elektrowni wiatrowej, maksymalną średnicę wirnika wraz z łopatom oraz maksymalną liczbę elektrowni wiatrowych, które zostaną określone w tym planie. Dziennik Ustaw – 9 – Poz. 553

3. W przypadku gdy odległość elektrowni wiatrowej od budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej jest mniejsza niż dziesięciokrotność całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej i wykracza poza granice gminy, w której jest lokalizowana ta elektrownia wiatrowa, plan miejscowy sporządza również gmina pobliska co najmniej dla położonego na jej terenie obszaru znajdującego się w odległości nie większej niż 700 metrów od tej elektrowni wiatrowej.

4. Jeżeli w gminie pobliskiej nie ma uchwalonego planu miejscowego dla obszaru, o którym mowa w ust. 3, albo dla tego obszaru obowiązuje plan miejscowy, który umożliwia zabudowę budynkami mieszkalnymi lub budynkami o funkcji mieszanej, organ administracji architektoniczno-budowlanej odmawia wydania pozwolenia na budowę wyłącznie w odniesieniu do tych elektrowni wiatrowych, dla których odległość, o której mowa w ust. 3, wykracza poza granice gminy, w której jest lokalizowana elektrownia wiatrowa.”

Art. 5. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.)

W art. 48, ust. 8.

Nie można odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, na podstawie którego ma być lokalizowana elektrownia wiatrowa w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 724 oraz z 2023 r. poz. 553), zwana dalej „elektrownią wiatrową”, jeżeli wprowadza on nowe lub zmienia istniejące ustalenia związane z budową lub przebudową elektrowni wiatrowej, w tym mające wpływ na odległość między elektrownią wiatrową a budynkami mieszkalnymi lub budynkami o funkcji mieszanej w rozumieniu art. 2 pkt 6 tej ustawy.”

Ingerencja w krajobraz

Odpowiednie gospodarowanie przestrzenią stanowi istotne zagadnienie, niezależnie od wybranej technologii energetycznej. W przypadku energetyki wiatrowej, zapotrzebowanie na areal jest stosunkowo niskie. Instytut Energetyki Odnawialnej szacuje, że przeciętnie na 1 MW mocy zainstalowanej dla wysokosprawnej, nowoczesnej elektrowni wiatrowej potrzeba powierzchni około 20 ha.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

To zapotrzebowanie na przestrzeń obejmuje m.in. minimalną odległość poszczególnych urządzeń od różnych elementów w przestrzeni oraz od siebie nawzajem, tak by mogły efektywnie ze sobą współpracować bez wzajemnego osłabiania strumienia wiatru. 20 ha może się wydawać znaczącą powierzchnią, trzeba jednak mieć na uwadze, że w rzeczywistości pod infrastrukturę przeznaczone są bardzo małe obszary (ok. 500 m², a więc tylko 0,05 ha na jedną elektrownię) i tylko one są wyłączone z dotychczasowego wykorzystania.

Cała powierzchnia obszaru farmy, z pominięciem dróg dojazdowych i tych niewielkich pól pod fundament i wieżę, może być nadal wykorzystywana bez zmian, co w obecnych warunkach zazwyczaj oznacza wykorzystanie na potrzeby rolnictwa. Głębokie położenie kabli podziemnych umożliwia bezpieczeństwo konwencjonalnej gospodarki płużnej.

Widok farmy wiatrowej

Generator wiatrowy

Źródło: strony internetowe.

Proces wyboru i akceptacji umiejscowienia farm wiatrowych jest postępowaniem wieloetapowym, podczas którego pod rozważenie brane jest szerokie spektrum różnorodnych czynników, w tym uwarunkowania przestrzenne i środowiskowe.

Związane jest to z konstrukcją krajowego systemu planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska.

Rynek energii odnawialnej stale rośnie. Istniejące farmy wiatrowe w Polsce przecierają szlaki kolejnym inwestorom. Staranna analiza sytuacji na początkowych etapach procesu decyzyjnego pozwala na zminimalizowanie ryzyka całej inwestycji.

Budowę elektrowni wiatrowej zwykle rozpoczyna się od pomiarów wietrzności.

Pomiar wietrzności – to kamień węgielny pod budowę farmy wiatrowej.

Pomiary wietrzności trwają przeciętnie 1-2 lata. Urządzenia mierzące stałe siłę wiatru określają przydatność danego terenu do ewentualnego pozyskania energii z wiatru. Na tym etapie wykonywana jest również analiza efektywności energetycznej wybranej lokalizacji (na różnych wysokościach, aby określić optymalną wysokość wieży pojedynczej elektrowni wiatrowej) oraz analiza lokalizacji pod kątem odległości od zabudowy mieszkaniowej.

Obecnie proces przygotowania inwestycji trwa 3-5 lat. Wraz z przyjęciem nowelizacji ustawy odległościowej oraz nałożenia na inwestycje dodatkowych wymogów z niej wynikających, możemy spodziewać się, że procedura ta będzie jeszcze bardziej czasochłonna. Podczas spełniania formalności przeprowadzanych jest szereg analiz, które pozwalają na dobór optymalnej lokalizacji pod inwestycję, w tym także minimalizację negatywnego oddziaływania na środowisko. Pomimo faktu, że inwestycje te są eksploatowane w Europie z sukcesem i z pożytkiem dla ludzi i środowiska od wielu lat, nowe inwestycje w Polsce budzą niekiedy obawy lokalnej społeczności.

Wydaje się jednak, że wraz z ich wpisaniem się na stałe w polski krajobraz, poziom wiedzy o tych instalacjach i stopień ich akceptacji powoli rośnie.

Przyczyniają się do tego w szczególności społeczności, które żyją w otoczeniu elektrowni wiatrowych i mają możliwość obserwacji korzyści, jakie ta inwestycja przynosi gminie, jak i weryfikacji obiegowych opinii o energetyce wiatrowej. Polacy przekonują się, że elektrownie wiatrowe są dla nich bezpieczne i korzystne dla środowiska.

Lokalizacja farm fotowoltaicznych.

Farmy fotowoltaiczne są instalacjami przeznaczonymi do wytwarzania energii słonecznej na ogromną skalę, zwykle na ziemi (rzadziej na wodzie), składająca się z dużej ilości połączonych ze sobą paneli słonecznych. By farma fotowoltaiczna działała we właściwy sposób, wymagane jest zamontowanie m.in. kilku falowników, scentralizowanej sterowni, a także transformatorów wysokiego napięcia.

Farmy fotowoltaiczne są wykorzystywane do wychwytywania dużej ilości energii słonecznej i zamieniania ją w prąd. Dzięki temu można generować tysiące watów energii elektrycznej na sekundę i dostarczać ją do przemysłu, miast, obszarów pozamiejskich, a także sprzedawać ją do sieci dystrybucyjnej.

Jak działa farma fotowoltaiczna?

Farma fotowoltaiczna zwykle składa się nawet z tysięcy paneli słonecznych, które są połączone ze sobą za pośrednictwem przewodów elektrycznych, pogrupowanych na podstawie kilku obszarów. Zależnie od swoich właściwości, farmy fotowoltaiczne wykazują zdolność generowania dużej mocy i stają się coraz bardziej wydajnym źródłem energii odnawialnej.

Farma fotowoltaiczna ma nie tylko zdolność przechwytywania promieni słonecznych przez panele słoneczne, ale także magazynuje energię słoneczną w dużych polach baterii, dzięki czemu umożliwiają jej późniejsze użycie. Ponadto, za pośrednictwem wsporników, możliwe jest dopasowanie ich nachylenia między 15° a 45°, w zależności od ułożenia słońca i pory roku, co zapewnia efektywną wydajność energetyczną przez cały rok.

Szacuje się, że dobrze prosperująca farma fotowoltaiki może generować energię elektryczną dla ponad 250 tys. osób rocznie, a oprócz tego umożliwia zmniejszenie emisji dwutlenku węgla o 215 tys. ton w ciągu 365 dni.

- Cena dużej gruntowej farmy fotowoltaicznej o mocy 1 MW wynosi ok. 3 miliony złotych.
- Farmy fotowoltaiczne zapewniają niezależność energetyczną.
- Wytwarzają czystą energię elektryczną, a same instalacje są ciche.

Przy realizacji planowanych instalacji fotowoltaicznych, podobnie jak w przypadku elektrowni wiatrowych nadal należy poddawać te inwestycje szerokim konsultacjom społecznym.

Farmy fotowoltaiczne w Polsce spotykają się ze sprzeciwem społeczności, która twierdzi, że takie instalacje są szkodliwe dla człowieka i środowiska. Innego zdania są jednak eksperci zajmujący się odnawialnymi źródłami energii.

Farmy fotowoltaiczne są ekologiczne. Pozwalają na wytworzenie energii ze słońca, dzięki zastosowaniu paneli fotowoltaicznych.

To rozwiązanie coraz częściej stosowane w różnych krajach, także przez duże i znane firmy.

Przykłady farm fotowoltaicznych

Źródło: strony internetowe

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

Teren planowany do realizacji farm wiatrowych obejmuje głównie siedliska, takie jak: pola uprawne oraz ekoton na styku pól z obszarami zadrzewionymi. Porastają go przede wszystkim rośliny zasiane przez człowieka: zboża, trawy oraz rośliny okopowe i pastewne.

Energia biomasy

Biomasa jest najstarszym i najczęściej wykorzystywanym źródłem energii odnawialnej. Stanowi całą istniejącą na Ziemi materię organiczną, w jej skład wchodzi ulegające biodegradacji części produktów, odpady lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi, leśnictwa i rybołówstwa oraz powiązanych z nimi działów przemysłu.

Wydaje się, że rolniczy charakter gminy Kulesze Kościelne i znaczna ilość gospodarstw rolnych, na terenie gminy stanowiłyby dogodne miejsce do lokalizacji odnawialnych źródeł energii wykorzystujących biomasę i biogaz. Gospodarstwa te mogą stanowić dobre źródło surowca niezbędnego do pracy biogazowni, elektrociepłowni na biomasę, itp. Mimo tych korzystnych okoliczności potencjał wykorzystania biomasy na terenie gminy jest nieduży.

Energia geotermalna

Na terenie gminy Kulesze Kościelne nie należy do obszarów o wysokim strumieniu ciepłym z wnętrza Ziemi i o potencjale mogącym wykorzystywać energię geotermalną.

Nie planuje się powstania instalacji związanych z wykorzystaniem wód geotermalnych.

Energia wody

Obecnie na terenie gminy Kulesze Kościelne nie funkcjonuje żadna elektrownia wodna.

Ze względu na brak wód o dużym natężeniu przepływu i znacznej różnicy poziomów, nie przewiduje się rozwoju hydroenergetyki na terenie gminy Kulesze Kościelne.

Elektrownie wodne najlepiej jest budować w miejscach, gdzie występują duże naturalne spadki terenu lub woda została sztucznie spiętrzona.

17.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne, do ponadlokalnych elementów zagospodarowania przestrzennego, wynikających z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego zaliczyć należy:

- 1) Linia kolejowa jednotorowa nr 36 relacji Ostrołęka – Łapy – planowana do reaktywacji i rewitalizacji;**

W ostatnim czasie ogłoszono listę projektów kolejowych w ramach programu Kolej +.

Znalazła się na niej linia Łomża - Śniadowo - Łapy, a tym samym przystanki m.in. w miejscowościach Kulesze Kościelne i Sokoly.

W województwie podlaskim zmodernizowana i uruchomiona zostanie linia Łomża- Śniadowo- Łapy, co oznacza że otworzone zostaną przystanki kolejowe dla ruchu pasażerskiego na terenie powiatu wysokomazowieckiego, **na terenie gminy Kulesze Kościelne (w miejscowościach Czarnowo Biki, Kulesze Kościelna, Wnory) Jamiolki, Sokoly, Roszki.**

Program Kolej Plus skierowany jest do jednostek samorządu lub związków metropolitalnych, które zainteresowane są rozwojem własnej infrastruktury kolejowej.

Rząd planuje uzupełnienie istniejącej sieci kolejowej o połączenia pasażerskie z miastami wojewódzkimi.

Trasa Łomża - Białystok ma być wznowiona poprzez rewitalizację wraz z elektryfikacją linii kolejowej nr 49 Łomża – Śniadowo oraz elektryfikację i odbudowę infrastruktury pasażerskiej na linii kolejowej nr 36 na odcinku Śniadowo – Łapy.

2) Gazociąg tranzytowy wysokiego ciśnienia „Jamal” – istniejąca I nitka oraz wyznaczona – lecz nie przewidziana do dalszej realizacji – II nitka gazociągu „Jamal”.

Gazociąg Jamal-Europa, gazociąg Jamalski – gazociąg tranzytowy o łącznej długości 4196 kilometrów, zbudowany w celu połączenia Europy ze złożami gazu ziemnego na półwyspie Jamal.

Trasa gazociągu przebiega przez 5 województw: podlaskie, mazowieckie, kujawsko-pomorskie, wielkopolskie i lubuskie, a rozpoczyna się we wsi Kondratki (położonej na wschód od Białegostoku), kończy zaś w okolicach wsi Górzycza (położonej na płn. od Słubic).

Przebiega głównie przez tereny rolne, które można uprawiać, gdyż przykrywa go około 1,5 m warstwa ziemi. W terenach leśnych zostawiono bezpośrednio nad gazociągiem ośmiometrowy pas niezalesiony.

Polski odcinek składa się z nitki o długości 684 km i 5 tłoczni: Kondratki, Zambrów, Ciechanów, Włocławek, Szamotuły.

3) Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podlaskie

Projekt realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w 85%), środków krajowych budżetu państwa (w 10%) i budżetu województwa (w 5%).

Oś priorytetowa II - Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego

Działanie II.1. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej

Operatorem Infrastruktury "Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej -województwo podlaskie" jest Województwo Podlaskie, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego,

Cel projektu

Celem projektu było zapewnienie infrastruktury szkieletowo-dystrybucyjnej regionalnej sieci NGA na terenie województwa podlaskiego.

Zakres przedsięwzięcia

W ramach zakresu zaplanowano wybudowanie dwuwarstwowej sieci hierarchicznej, na którą złożyły się:

- warstwa sieci szkieletowej (budowana w topologii pierścienia),
- warstwa sieci dystrybucyjnych (w topologii gwiazdy).

Przedmiotem projektu była budowa ponadregionalnej sieci szerokopasmowej, składającej się z pięciu regionalnych sieci szkieletowych obejmujących województwa: podkarpackie, podlaskie, lubelskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie.

Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej to inwestycja, której celem było zwiększenie dostępu do Internetu instytucji publicznych, przedsiębiorstw i mieszkańców obszarów peryferyjnych zagrożonych „wykluczeniem cyfrowym”.

Infrastruktura wybudowana w ramach projektu jest własnością województw Polski Wschodniej, a powstałe sieci są otwarte dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców telekomunikacyjnych chcących dostarczać usługi szerokopasmowe bezpośrednio odbiorcom końcowym, tj. mieszkańcom, firmom czy instytucjom. W ten sposób podmioty komercyjne mają możliwość budowy własnych sieci dostępowych na terenach dotychczas, z ich punktu widzenia, nieatrakcyjnych inwestycyjnie.

4) Korytarze ekologiczne:-

Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami. Korytarze to drogi życia, dzięki którym wiele gatunków może egzystować pomimo niekorzystnych zmian w środowisku a

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

cenne europejskie siedliska nadal cechuje wysoka bioróżnorodność. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- a) przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- b) zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- c) ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- d) stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

W zachodniej części gminy Kulesze Kościelne przebiegają dwa korytarze ekologiczne stanowiące system powiązań przyrodniczych, należą do nich:

- **Korytarz główny GKPn-23A Przelomowa Dolina Narwi- Dolina Górnej Narwi**, którą tworzą tereny rolno – leśne nieobjęte ochroną prawną w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody;
- **Korytarz uzupełniający KPn -23 B Bagienna Dolina Narwi- Przelomowa Dolina Narwi**, obejmujący tereny rolno – leśne i wód z fragmentem doliny rzeki Śliny.

5) Planowana odbudowa koryta rzeki Rokietnica wraz z budowlami hydrotechnicznymi.

Zadanie inwestycyjne pn. „ Rzeka Rokietnica - odbudowa koryta wraz z budowlami komunikacyjnymi i wodnymi w km 14+890-27+028 , powiat Wysokie Mazowieckie.

Rzeka Rokietnica znajduje się w administracji Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

Teren przyległy do rzeki jest użytkowany rolniczo. Na trasie rzeki w km 14+890-27+028 występuje 17 przepustów i 1 bród. Stan techniczny budowli jest niedostateczny.

Wymagana odbudowa koryta rzeki wraz z budowlami polega na rozbiórce istniejących przepustów i budowie przepustów łupinowych w tym 12 przepustów z piętrzeniem , obudowie 1 brodu, odmuleniu rzeki na całym odcinku z umocnieniem skarp , dna rzeki i wycince drzew i krzewów.

Wykonanie remontu budowli piętrzących i odmulenie dna zapewni retencję korytową i prawidłowy przepływ wód. Realizacja inwestycji jest niezbędna, gdyż koryto rzeki jest intensywnie zamulane. W okresie wylewów rzeki i późniejszego powrotu wód do koryta następuje duży pobór materiału obcego wnoszonego do koryta.

Skutkiem zamulenia są podtopienia gruntów rolnych w okresach zwiększonego spływu wód powierzchniowych.

Realizacja inwestycji wpłynie na poprawę przepływu wody w okresach nadmiernych opadów atmosferycznych, zapewni utrzymanie optymalnych poziomów wody w dolinie rzeki w okresach suszy i niedoborów wody oraz usprawni komunikację.

18.UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

18.1 Zagrożenia naturalne

18.1.1 Zagrożenie powodziowe

Zagrożenie powodziowe głównie jest spowodowane dużą prędkością płynącej wody i jej energią, która powoduje niszczenie ciężkiej zabudowy koryt (opaski, mury, progi), a także budowli nad korytem rzek, takich jak kładki, przepusty, mosty i inne.

Na terenie gminy Kulesze Kościelne nie występuje zjawisko szczególnego zagrożenia powodzią.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi nie mają dużego zasięgu, zlokalizowane są w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Rokietnica oraz innych małych cieków wodnych.

Lokalizacja terenu objętego projektem Programu względem terenów szczególnego zagrożenia powodziowego.

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne

Zgodnie z Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Europy z dnia 23.10.2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa) kraje członkowskie UE zobowiązane są do:

- opracowania wstępnej oceny ryzyka powodziowego (do dnia 22.12.2011 r.),
- opracowania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego (do dnia 22.12.2013 r.),
- opracowania planów zarządzania ryzykiem powodziowym (do dnia 22.12.2015 r.).

Obszar Gminy Kulesze Kościelne jest zaklasyfikowany do obszarów, na których nie istnieje znaczące ryzyko powodzi lub wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi jest prawdopodobne.

Dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, określonych we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, sporządza się mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego.

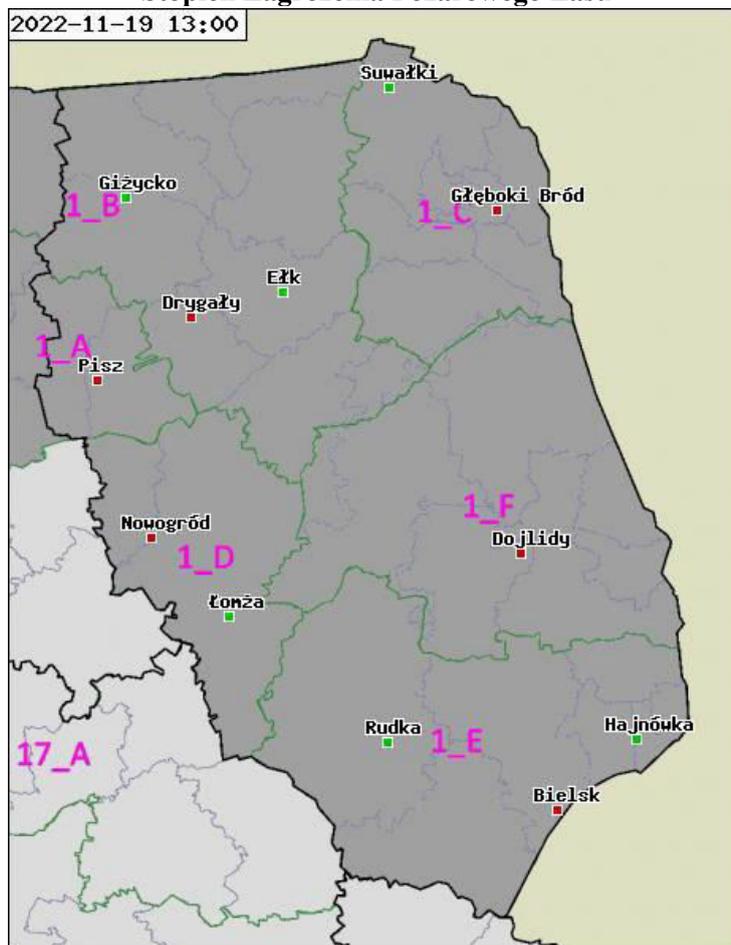
18.1.2. Zagrożenie pożarowe

Gmina Kulesze Kościelne nie należy do obszarów o dużym niebezpieczeństwie wystąpienia pożarów. Najbardziej powszechnym czynnikiem sprzyjającym powstawaniu pożarów na terenie Gminy są:

- lekkomyślność i nieuwaga mieszkańców gminy (wypalanie traw),
- lub turystów (zaproszenie ognia w okresie letnim),
- wadliwe instalacje techniczne i awarie urządzeń infrastruktury technicznej np. elektroenergetycznych linii przesyłowych.

Do tego typu awarii dochodzi niezmiernie rzadko i ich przyczyną zazwyczaj są niekorzystne warunki atmosferyczne (silny wiatr, oblodzenia). Ponadto przyczynami pożarów mogą być również gwałtowne zjawiska atmosferyczne takie jak wyładowania atmosferyczne lub występujące niezwykle rzadko pożary torfowisk i bagien.

Stopień Zagrożenia Pożarowego Lasu

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

w RDLP	poza RDLP	Stopień zagrożenia pożarowego lasów
3		3 - DUŻE
2		2 - ŚREDNIE
1		1 - MAŁE
0		0 - BRAK
0		brak danych
objaśnienie RDLP Białostok SZPL - Stopień Zagrożenia Pożarowego Lasu		

Źródło: Monitoring Meteorologiczny Obszarów Leśnych realizowany przez: Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych. Instytut Badawczy Leśnictwa na podstawie danych z 2022-11-19

Analiza ryzyka pożarowego

Stacja	Wilgotność ściółki	Suma opadu	Wilgotność powietrza	Temperatura powietrza
strefa 1_A - SZPL: brak danych				
<u>Pisz (Szeroki Bór)</u>	-	0	71.6	-2.96
strefa 1_B - SZPL: brak danych				
<u>Drygaly (Grądówka)</u>	-	0	77.3	-3.17
<u>Elk (Małe Laski)</u>	-	0.1	73.5	-3
<u>Gizycko</u>	-	0	77.6	-3.93
strefa 1_C - SZPL: brak danych				
<u>Głęboki Bród</u>	-	0	72.6	-2.49
<u>Suwałki (Hańcza-Smolniki)</u>	-	-	75.4	-3
strefa 1_D - SZPL: brak danych				
<u>Nowogród (Dębny)</u>	-	0	74.1	-2.2
<u>Łomża (Czerwony Bór)</u>	-	0	74.1	-2.84
strefa 1_E - SZPL: brak danych				
<u>Bielsk (Wólka Terechowska)</u>	-	0	100	-3.55
<u>Hajnówka</u>	-	0	93.4	-4.02
<u>Rudka</u>	-	0.8	79.9	-3.7
strefa 1_F - SZPL: brak danych				
<u>Dojlidy (Zielona)</u>	-	0	84.8	-4
<u>Czarna Białostocka (Kładziewo)</u>	-	0	86	-4.7
* - wilgotność ściółki przyjęto ze stacji prognostycznej				

Źródło: Monitoring Meteorologiczny Obszarów Leśnych realizowany przez: Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych. Instytut Badawczy Leśnictwa na podstawie danych z 2022-11-19

Ochrona przeciwpożarowa

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne funkcjonują 4 jednostki OSP, 1 z nich włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego.

W 2021 roku na utrzymanie jednostek przeznaczono kwotę 205 947,40 zł. Środki te zostały przeznaczone na ubezpieczenie strażaków ratowników, badania okresowe, ekwiwalent za udział w działaniach ratowniczych i szkoleniach, wypłatę wynagrodzenia dla kierowców zatrudnionych na

Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
Gminy Kulesze Kościelne

podstawie umowy o pracę oraz umów zleceń w jednostkach OSP, utrzymanie w sprawności pojazdów i sprzętu będącego na wyposażeniu jednostek oraz remontu strażnic.

18.2 Zagrożenia antropogeniczne

Poprzez poważną awarię - rozumie się zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Przez poważną awarię przemysłową - rozumie się poważną awarię w zakładzie. Na terenie gminy Kulesze Kościelne nie występują zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej. W ostatnich latach na analizowanym terenie nie odnotowano poważnych awarii lub klęsk żywiołowych.

Do zagrożeń antropogenicznych możemy zaliczyć te związane z występowaniem na terenie gminy napowietrznych linii elektroenergetycznych – przede wszystkim 400 kV oraz 110 kV, a co za tym idzie z istnieniem wzdłuż nich pola elektromagnetycznego.

Zagrożenie może stanowić również przewóz substancji niebezpiecznych drogami zlokalizowanymi w obszarze Gminy.

Przez obszar Gminy Kulesze Kościelne nie przebiegają odcinki dróg krajowych i wojewódzkich, tak więc gmina znajduje się poza obszarem ruchu tranzytowego.

Przez Kulesze Kościelne będą drogi Zambrów - Łapy i Wysokie Mazowieckie - Kobylin Borzymy.

18.3. Wymogi z zakresu obrony cywilnej

Wytyczne dotyczące obrony cywilnej do wdrażania na etapie opracowywania planów miejscowych.

Ustala się następujące zasady i wymagania:

- a) w budynkach zabudowy usługowej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zaleca się zaprojektować ukrycie jako obiekty o podwójnej funkcji , pozostające w ciągłym użyciu. Zaadaptowanie obiektu do funkcji ochronnej zaleca się w czasie podwyższenia stanu gotowości obronnej państwa lub innego zagrożenia;
- b) na terenach zabudowy , o których mowa w lit. a bez planowanego podpiwniczenia zaleca się wyznaczyć rezerwę terenu pod budowę budowli ochronnych wolnostojących, które będą wykonane w czasie podwyższenia stanu gotowości obronnej państwa lub innego zagrożenia;
- c) uwzględnić awaryjne studnie wody pitnej o minimalnej wydajności 7,5 litra /osobę /dobę w odległości do 800 m od zabudowy mieszkaniowej , zabudowy usługowej;
- d) zabezpieczyć alarmowanie i powiadamianie mieszkańców w wypadku zagrożeń, przyjmując promień słyszalności syreny min. 300 metrów;
- e) projekt budowlany powinien uwzględniać wymogi obrony cywilnej ,o których mowa w lit:a), b), c), d); w tym zakresie powinien być uzgodniony z Wójtem Gminy Kulesze Kościelne.

TOM II

**KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY KULESZE KOŚCIELNE**

Spis treści

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY KULESZE KOŚCIELNE ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	4
1.1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY	4
1.2. ZASADY KSZTAŁTOWANIA STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY KULESZE KOŚCIELNE	4
1.3. AUDYT KRAJOBRAZOWY	5
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY.....	5
2.1. KIERUNKI PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA GMINY	6
2.2. TERENY OBJĘTE OGRANICZENIAMI LUB ZAKAZEM ZABUDOWY	6
2.3. USTALENIA DOTYCZĄCE PARAMETRÓW I WSKAŹNIKÓW KSZTAŁTOWANIA ZABUDOWY ORAZ ZAGOSPODAROWANIA TERENU GMINY KULESZE KOŚCIELNE.....	7
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK 8	
3.1. GŁÓWNE ZASADY ORAZ ZADANIA W ZAKRESIE OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	8
3.2. OBSZARY OBJĘTE PRAWNYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	9
4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	10
4.1. DZIAŁANIA I ZADANIA W ZAKRESIE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	10
4.2. ZESPOŁY I OBIEKTY ZABYTEKOWE ORAZ FORMY ICH OCHRONY	12
4.2.1. Zespoły i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków	12
4.2.2. Zespoły i obiekty zabytkowe wpisane do gminnej ewidencji zabytków.....	12
4.2.3. Stanowiska archeologiczne	13
4.2. 4. Dobra kultury współczesnej oraz inne zasoby kulturowe	16
5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI.....	16
5.1. KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO	17
5.2. SZLAKI TURYSTYCZNE I ŚCIEŻKI ROWEROWE	17
6. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	18
6.1. ZAOPATRZENIE W WODĘ.....	18
6.2. OCZYSZCZANIE I ODPROWADZANIE ŚCIEKÓW	19
6.3. ZAOPATRZENIE W GAZ I ENERGIĘ CIEPLNĄ.....	19
6.4. ELEKTROENERGETYKA	20
6.5. TELEKOMUNIKACJA.....	20
6.6. GOSPODARKA ODPADAMI.....	21
6. 7. ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII.....	21
7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM ORAZ PONADLOKALNYM.....	21
7.1. INWESTYCJE O ZNACZENIU LOKALNYM.....	21
7.2. INWESTYCJE O ZNACZENIU PONADLOKALNYM	23
8. PLANY MIEJSCOWE	26

8.1. OBSZARY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH.	26
8.2. OBSZARY, NA KTÓRYCH WYSTĘPUJE OBOWIĄZEK SPORZĄDZENIA PLANÓW MIEJSCOWYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM.....	27
8.3. OBSZARY, NA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH NA CELE NIEROLNICZE.....	27
9. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	28
9.1. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	28
9.2. LEŚNA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	29
10. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH ORAZ INNE ZAGROŻENIA.....	31
11. OBIEKTY LUB OBSZARY , DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY	31
12.OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI I REKULTYWACJI	31
13. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ INNE OBSZARY OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA	31
14. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 KW, A TAKŻE ICH STRFEY OCHRONNE	32
15. SYNTEZA I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ	33
16. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	36

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY KULESZE KOŚCIELNE ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

1.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy Kulesze Kościelne

Podstawowym kierunkiem rozwoju przestrzennego gminy Kulesze Kościelne jest stworzenie struktury funkcjonalno – przestrzennej pozwalającej na systematyczne poprawianie jakości życia mieszkańców, w tym stworzenie optymalnych warunków życia na terenach wiejskich rozumianych jako:

- powszechny, równy dostęp do podstawowych usług publicznych takich jak: (oświata, opieka zdrowotna i kultura),
- tworzenie warunków dla zintegrowanego rozwoju, przy zachowaniu dziedzictwa materialnego i niematerialnego dla obecnych i przyszłych pokoleń.

1.2. Zasady kształtowania struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy Kulesze Kościelne

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r., Studium nie stanowi aktu prawa miejscowego, jest jednak podstawowym dokumentem planistycznym kształtującym politykę przestrzenną oraz wyznaczającym kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zasadniczym celem Studium jest umożliwienie prowadzenia spójnej polityki przestrzennej, powiązanej z rozwojem gospodarczym i społecznym.

Zawarte poniżej zasady stanowią zbiór reguł jakimi kierowano się przy określeniu struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy oraz jakimi samorząd powinien kierować się prowadząc politykę przestrzenną.

Kształtowanie struktury przestrzennej gminy Kulesze Kościelne, oparte zostaje na następujących zasadach:

- 1) kształtowanie ładu przestrzennego realizowane będzie ze szczególnym uwzględnieniem ochrony zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego; pojęcie ładu przestrzennego, zdefiniowane jest jako „takie kształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturalne oraz kompozycyjno-estetyczne” stanowi podstawę dla ustalenia struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy;
- 2) rozwój przestrzenny poszczególnych jednostek osadniczych przebiegać będzie w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju rozumianego jako „...rozwój społeczno-gospodarczy; w którym w celu równoważenia szans dostępu do środowiska poszczególnych społeczeństw lub ich obywateli – zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń – następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych”;
- 3) rozwój przestrzenny poszczególnych jednostek osadniczych ukierunkowany powinien zostać na rozwój budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne, budownictwa usługowego, produkcyjnego a także rozwój budownictwa związanego z obsługą istniejących gospodarstw rolnych;
- 4) zapewnienie wszystkim mieszkańcom równego dostępu do podstawowych usług publicznych takich jak edukacja, usługi społeczne, opieka zdrowotna, kultura, realizowane będzie poprzez umożliwienie lokalizacji tych funkcji w dokumentach planistycznych oraz utrzymaniu policentrycznej struktury jednostek osadniczych pozwalających na optymalizację dojazdu do lokalnych usług publicznych, usług handlu oraz komunikacji publicznej;
- 5) poprawa jakości życia mieszkańców następować będzie zarówno poprzez rozwój infrastruktury społecznej, edukacyjnej oraz usługowej (nie tylko usług podstawowych, ale także usług wyspecjalizowanych (wyższego rzędu), które zaspokajają potrzeby bardziej wysublimowane, nie mające charakteru niezbędnego dla życia. Należą do nich m.in. usługi wyższej edukacji i nauki, kultury, rozrywki, finansów i usługi związane z informacją);
- 6) istotnym elementem podniesienia standardów zamieszkania będzie także tworzenie przestrzeni publicznych oraz poprawa dostępności usług podstawowych (optymalizacja połączeń), sportu, rekreacji oraz rozwój infrastruktury informatycznej;

- 7) należy dążyć do wykształceniu centrów poszczególnych miejscowości, stanowiących miejsca o ważnym znaczeniu dla ich rozwoju, tworzeniu przestrzeni publicznych sprzyjających integracji społecznej;
- 8) eliminowaniu barier urbanistycznych i architektonicznych oraz zapewnienie osobom ze szczególnymi potrzebami dostępu do transportu publicznego, przestrzeni publicznych, placówek edukacyjnych, ochrony zdrowia, innych obiektów publicznych oraz usług;
- 9) **realizacja rozwoju przestrzennego, zgodnie z zasadą iż: gmina Kulesze Kościelne to miejsce przyjazne środowisku i integracji społeczeństwa, charakteryzująca się wyspecjalizowanym, nowoczesnym rolnictwem oraz pięknymi wiejskim widokami.**

Dla rozwoju gmin y Kulesze Kościelne ważne jest wykorzystywanie i wzmacnianie endogenicznych potencjałów dla rozwoju przy jednoczesnym dostarczaniu egzogenicznych czynników wzrostu gospodarczego.

Pozytywnie na rozwój Gminy wpłyną:

- działania zwiększające dostępność komunikacyjną,
- rozwój instytucji otoczenia biznesu,
- wspieranie specjalizacji,
- działania w zakresie kapitału ludzkiego, intelektualnego i społecznego,
- wykorzystywanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego.

1.3. Audyt krajobrazowy

Na terenie województwa podlaskiego, a tym samym na terenie gminy Kulesze Kościelne, nie był prowadzony audyt krajobrazowy, w związku z powyższym nie zostały również określone granice krajobrazów priorytetowych.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY PRZEZNACZONE POD ZABUDOWĘ ORAZ TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nakłada na samorząd gminny obowiązek sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” dla obszaru w granicach administracyjnych gminy.

Zgodnie z art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego. Stanowi jednak podstawę do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i poprzedza ich wykonanie.

Studium jest uchwalane przez radę gminy i tym samym zobowiązuje organy gminy do podejmowania działań zmierzających do realizacji polityki w nim określonej.

Studium składa się z 2 części:

- uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego prezentujących stan istniejący gminy, tzn. diagnozę aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy, warunki i jakość życia mieszkańców, strukturę przyrodniczą środowiska, ochronę przyrody, dziedzictwo kulturowe, infrastrukturę techniczną i drogową oraz inne;
- kierunków zagospodarowania przestrzennego kreujących politykę przestrzenną rozwoju gminy w oparciu o zasady ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju.

2.1. Kierunki przestrzennego zagospodarowania Gminy

W dokumentach o zasięgu wojewódzkim (w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego); Gmina Kulesze Kościelne, zaliczona została do:

Obszary strategicznej interwencji:

- obszary wiejskie:
 - gminy wiejskie oraz miejsko-wiejskie, w których główne miasto liczy mniej niż 5 000 mieszkańców, o bardzo zróżnicowanych funkcjach, od typowo rolniczych poprzez turystyczne do podmiejskich mieszkaniowych, wymagające:
 - wsparcia jakości kapitału ludzkiego, od przedszkola po kształcenie ustawiczne,
 - tworzenia warunków dla rozwoju energetyki na bazie źródeł odnawialnych,
 - poprawy dostępności komunikacyjnej do ośrodków powiatowych i rozwoju infrastruktury technicznej, w tym teleinformatycznej,

Struktura sieci osadniczej

- wiejskie ośrodki gminne – mają jeszcze podstawową funkcję rolniczą, ale znaczna ich część ewoluje w kierunku wielofunkcyjności.
- W strefie silnego oddziaływania największych miast wsie utraciły większość funkcji rolniczych na rzecz funkcji pozarolniczych, tj. usługowych, produkcyjnych, mieszkaniowych i rekreacyjnych, stając się obszarami funkcjonalnymi rozwoju urbanizacji Białegostoku i w mniejszym zakresie Łomży.

O rozwoju takich funkcji i ich znaczeniu decydować będzie, obok walorów kulturowych i przyrodniczych:

- przedsiębiorczość społeczności lokalnych,
- korzystanie z elementów dziedzictwa kulturowego,
- funkcjonowanie systemów ekologicznych i ich wykorzystanie do celów rekreacji.
- ośrodki wiejskie

Na obszarach atrakcyjnych krajobrazowo i przyrodniczo coraz wyraźniej przeważa tendencja do przekształcania w miejscowości rekreacyjno- wypoczynkowe oraz rozwój agroturystyki – jako uzupełniającej pozarolniczej działalności gospodarczej.

2.2. Tereny objęte ograniczeniami lub zakazem zabudowy

Lokalizacja inwestycji na terenach sąsiadujących z terenami kolejowymi powinna spełniać warunki określone w art. 53 ust.2 i art.54 ustawy o transporcie kolejowym oraz w § 4 ust. 1 i ust. 3 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz. U. z 2004 r. .poz. 1227).

Na terenie gminy Kulesze Kościelne, pod przyszłe tereny inwestycyjne, planuje się przeznaczyć poniższe działki, na tereny o funkcji:

- **Zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN)** działka o nr ewid: 101/7 – obręb Stypułki Giemzino,
- **Zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej MN i MN/U** – działki o numerach ewidencyjnych: 17/4,17/32 i 17/38, położonych w miejscowości Kulesze Kościelne,
- **Zabudowy letniskowej (ML)** – dla fragmentu działki o nr ewid. 99/1 – obręb Czarnowo – Biki,
- Zabudowy mieszkaniowo – usługowej (MN/U) – dla fragmentu działki o nr ewid. 22/2 – obręb Wnory Pażochy oraz dla fragmentu działki o nr ewid: 145 – obręb Leśniewo Niedźwiedź.
- **Tereny komunikacji kolejowej (KK) dla:**
 - fragmentu działki o nr ewid. 99/1 – obręb Czarnowo – Biki,
 - fragmentu działki o nr ewid. 22/2 – obręb Wnory Pażochy,
 - oraz dla fragmentu działki o nr ewid: 145 – obręb Leśniewo Niedźwiedź.

2.3. Ustalenia dotyczące parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu gminy Kulesze Kościelne.

W celu prawidłowego rozwoju oraz zachowania ładu przestrzennego, w studium zakłada się rozwój przestrzenny obszaru gminy Kulesze Kościelne, ukierunkowany na rozbudowę funkcji gospodarczych, produkcyjnych i usługowych, uzupełnionych o funkcje społeczne i rozwoju ogólnodostępnych usług publicznych.

Rozwój terenów osadniczych powinien polegać przede wszystkim na uzupełnianiu zagospodarowania istniejących układów, a następnie na dodawaniu nowych terenów zainwestowanych do granic istniejących terenów osadniczych.

Nowa zabudowa powstająca na dodanych terenach powinna mieć charakter zabudowy skoncentrowanej, skupionej w układy osadnicze oraz zharmonizowanej z walorami otoczenia.

Ograniczenia w zagospodarowaniu pod zabudowę obejmują tereny charakteryzujące się niekorzystnymi warunkami geotechnicznymi, w tym utwory podatne na odkształcenia plastyczne, tereny charakteryzujące się płytkim poziomem wód gruntowych (0-2 m).

Cenne tereny przyrodnicze zachować w stanie naturalnym, nie zmienionym.

W zakresie infrastruktury technicznej zakłada się rozbudowę sieci wodociągowej w miarę przyrostu terenów zabudowy oraz modernizację istniejącej sieci wodociągowej.

Ponadto zakłada się rozbudowę i modernizację istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej oraz modernizację istniejących oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków oraz dopuszcza się budowę nowych oczyszczalni i przepompowni ścieków.

Na obszarze gminy dopuszcza się, jako alternatywę dla kanalizacji sanitarnej, realizację przydomowych oczyszczalni ścieków lub bezodpływowych zbiorników na ścieki sanitarne.

Dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z indywidualnej studni do poboru wody pitnej, na poniższych warunkach:

- z sieci wodociągowej, z projektowanego przyłącza, na warunkach określonych przez gestora sieci, w przypadku braku możliwości przyłączenia dopuszcza się tymczasowe zaopatrzenie w wodę z projektowanego ujęcia własnego - studni.
- W przypadku, gdy pobór wód przekracza 5 m³ poboru na dobę, lub/i głębokość studni wynosi ponad 30 m głębokości, przedmiotowa inwestycja wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego.
- Rzeczowe pozwolenie wodnoprawne wydaje minister właściwy ds. gospodarki lub Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Zaleca się zaopatrzenie w energię z odnawialnych źródeł energii (głównie energii słonecznej i energii wiatru).

W studium zakłada się przekształcenie dotychczasowych systemów ogrzewania na bardziej ekologiczne i przyjazne dla środowiska. Instalacje grzewcze należy projektować z zastosowaniem urządzeń o możliwie najniższej emisji substancji o negatywnym wpływie na środowisko.

Na obszarze gminy dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej m.in. stacje transformatorowe, przepompownie ścieków, hydrofornie, stacje redukcyjne gazu, służącej ochronie przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, związanych z bezpośrednią obsługą terenów zainwestowanych, których dokładna lokalizacja powinna zostać określona w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Kierunki dotyczące zagospodarowania terenów

Obszar gminy został podzielony na obszary, w granicach których wydzielone zostały jednostki terenowe, określające funkcje zabudowy oraz sposoby i zasady zagospodarowania:

- W rozwoju zagospodarowania przestrzennego Gminy należy w szczególności uwzględnić walory środowiska przyrodniczego i kulturowego, z zachowaniem dużej dbałości o jego stan.
- Przyrost terenów osadniczych powinien polegać na dopełnianiu i intensyfikacji zabudowy istniejących układów osadniczych oraz na dodawaniu terenów zainwestowanych bezpośrednio do granic istniejących terenów oraz na rozwoju funkcji uzupełniających, np. funkcji usługowych, związanych głównie z rozwojem pozarolniczej działalności gospodarczej.

- Przedsięwzięcia mogące zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko należy lokalizować, na terenach rolnych, w odpowiedniej – regulowanej przepisami odrębnymi – odległości od zabudowań mieszkalnych.
- Lokalizacja inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej oraz infrastruktury technicznej odbywać się będzie na warunkach określonych w przepisach odrębnych.
- Należy chronić przebieg istniejących cieków naturalnych oraz rowów systemu melioracji wodnej, z możliwością prowadzenia robót regulacyjnych, konserwacyjnych, remontowych oraz związanych z ochroną przeciwpowodziową.
- W przypadku zabudowy terenów zmeliorowanych należy przebudować system melioracji wodnej w sposób umożliwiający jego prawidłowe funkcjonowanie oraz zapewniający swobodny przepływ wód, przy zachowaniu wymogów wynikających z przepisów odrębnych.

Wymogi z zakresu obrony cywilnej.

Wytyczne dotyczące obrony cywilnej do wdrażania na etapie opracowywania planów miejscowych.

Ustala się następujące zasady i wymagania:

- a) w budynkach zabudowy usługowej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zaleca się zaprojektować ukrycie jako obiekty o podwójnej funkcji, pozostające w ciągłym użyciu. Zaadaptowanie obiektu do funkcji ochronnej zaleca się w czasie podwyższenia stanu gotowości obronnej państwa lub innego zagrożenia;
- b) na terenach zabudowy, o których mowa w lit. a bez planowanego podpiwniczenia zaleca się wyznaczyć rezerwę terenu pod budowę budowli ochronnych wolnostojących, które będą wykonane w czasie podwyższenia stanu gotowości obronnej państwa lub innego zagrożenia;
- c) uwzględnić awaryjne studnie wody pitnej o minimalnej wydajności 7,5 litra /osobę /dobę w odległości do 800 m od zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej;
- d) zabezpieczyć alarmowanie i powiadamianie mieszkańców w wypadku zagrożeń, przyjmując promień słyszalności syreny min. 300 metrów;
- e) projekt budowlany powinien uwzględniać wymogi obrony cywilnej, o których mowa w lit: a), b), c), d); w tym zakresie powinien być uzgodniony z Wójtem Gminy Kulesze Kościelne.

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

3.1. Główne zasady oraz zadania w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego.

W celu zapewnienia prawidłowej ochrony środowiska przyrodniczego jako całości oraz jego poszczególnych elementów składowych, należy dążyć do:

- 1) zachowania podstawowych elementów systemu przyrodniczego na obszarze gminy Kulesze Kościelne,
- 2) ochrony i wzbogacenia jego walorów przyrodniczych i wartości użytkowych oraz ich racjonalne wykorzystanie dla potrzeb rozwoju Gminy i jej mieszkańców;
- 3) na terenach o dopuszczalnym przeznaczeniu produkcyjno-usługowym - uciążliwość prowadzonej działalności nie może wykraczać poza teren, do którego inwestor ma tytuł prawny,
- 4) zakaz gromadzenia odpadów na terenie działek poza pojemnikami na odpady zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- 5) urządzenie przestrzeni publicznych jako terenów sportowo-rekreacyjnych, ciągów spacerowych, oraz ogólnodostępnych przestrzeni wkomponowanych harmonijnie w otaczającą przestrzeń i zachowującą jej walory.

Główne założenia ochrony środowiska na terenie gminy Kulesze Kościelne:

Projekt studium zawiera ustalenia mające istotne znaczenie dla funkcjonowania i ochrony środowiska.

Realizacja założeń ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym zarówno pośrednio, jak i bezpośrednio znajduje odzwierciedlenie w zadaniach przewidzianych do realizacji w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne”.

Działaniami ujętymi w studium i innych dokumentach strategicznych gminy, wpływającymi pozytywnie na poszczególne komponenty środowiska są:

- w zakresie ochrony powietrza:
 - *popularyzacja odnawialnych źródeł energii,*
 - *modernizacja systemu komunikacyjnego w celu zmniejszenia emisji spalin i wibracji.*
- w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych:
 - *budowa ekologicznych przydomowych oczyszczalni ścieków,*
 - *rozpoznanie problemu starych studni gospodarskich – ewidencja i zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem,*
 - *uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej: rozbudowa systemów kanalizacji sanitarnej i wodociągowej*
- w zakresie ochrony przed hałasem:
 - *modernizacja dróg i podwyższenie parametrów użytkowych sieci drogowej,*
 - *remonty dróg gminnych i powiatowych,*
- w zakresie ochrony gleb przed degradacją:
 - *rekultywacja gleb zdewastowanych i zdegradowanych, przywracająca im funkcje przyrodnicze, rekreacyjne lub rolne.*
- w zakresie ochrony przyrody:
 - *ukształtowanie sieci korytarzy ekologicznych, zapobieganie fragmentacji siedlisk roślin i zwierząt,*
 - *ochrona istniejących zasobów leśnych, w tym lasów ochronnych.*
- w zakresie świadomości ekologicznej mieszkańców:
 - *edukacja mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego (propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody),*
 - *organizacja spotkań z rolnikami w zakresie propagowania tzw. dobrych praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne,*
 - *promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki poprzez działania edukacyjno – szkoleniowe,*
 - *edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów,*
 - *prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie zapobiegania powstawaniu opadów oraz właściwego postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów.*

3.2. Obszary objęte prawnymi formami ochrony przyrody na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

Ustawa o ochronie przyrody wyróżnia następujące formy ochrony przyrody:

1. parki narodowe,
2. rezerwaty przyrody,
3. parki krajobrazowe,
4. obszary chronionego krajobrazu,
5. obszary Natura 2000,
6. pomniki przyrody,
7. stanowiska dokumentacyjne,
8. użytki ekologiczne,
9. zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
10. ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Tworzenie i funkcjonowanie form ochrony przyrody jest ważnym elementem realizacji celów ochrony przyrody w Polsce. Formy ochrony przyrody funkcjonują w oparciu o podstawy naukowe i wieloletnią praktykę krajowej ochrony przyrody. Każda z form spełnia inną rolę w polskim systemie

ochrony przyrody i służy innym celom, dlatego charakteryzuje się odmiennym reżimem ochronnym oraz zakresem ograniczeń w użytkowaniu.

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne występuje jeden obiekt chroniony na podstawie przepisów o ochronie przyrody- **pomnik przyrody**.

Dąb szypułkowy (*Quercus robur*), okazała równomiernie rozwinięta korona.

Data ustanowienia 2004-05-04.

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu.

Tytuł aktu prawnego	Rozporządzenie Nr 10/04 Wojewody Podlaskiego z dn. 1.04.2004 r. w sprawie uznania niektórych tworów przyrody za pomniki przyrody i objęcia ich ochroną
Miejsce publikacji	Dz. Urz. Woj. Podlaskiego
Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Dz. Urz. Woj. Podl. z dn. 19.04.2004 r., Nr 41, poz. 748
Data publikacji	2004-04-19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://geoserwis.gdos.gov.pl>

Typ pomnika Jednoobiektowy

Drzewo (gatunek: Dąb szypułkowy - *Quercus robur*; pierśnica: 147 cm; obwód: 462cm; wysokość: 24m)

Pomnik przyrody rośnie przy ul. Łąkowej, na terenie Parafii Rzymskokatolickiej

4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. Działania i zadania w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego

Bardzo ważnym elementem krajobrazu Gminy Kulesze Kościelne jest historia oraz jej dziedzictwo kulturowe. W gminie zachowały się liczne obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w gminnej ewidencji zabytków, świadczące o bogatej przeszłości i tożsamości miejsca.

Przedmiotem ochrony wskazanym w Studium są:

- pojedyncze obiekty zabytkowe,
- zespoły obiektów zabytkowych,
- kościoły,
- cmentarze i parki,
- stanowiska archeologiczne.

Głównym celem działań w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego jest:

- utrzymanie i rehabilitacja zespołów oraz pojedynczych obiektów objętych ochroną,
- poprawa estetyki a także wzbogacenie atrakcyjności krajobrazu kulturowego,
- przeciwdziałanie przeobrażeniom, które stanowią zagrożenie dla istniejących zasobów kulturowych,
- utrwalenie przeszłości i tożsamości kulturowej.

Zasady ochrony konserwatorskiej

Obiekty zabytkowe

Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków objęte są ścisłą ochroną konserwatorską, która polega na ich zachowaniu i konserwacji. Wszelkie prace przy obiektach i na terenach zabytkowych oraz w ich bezpośrednim otoczeniu mogą być prowadzone za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Obiekty kulturowe

Pozostałe obiekty figurujące w spisie stanowią przedmiot zainteresowania konserwatorskiego, polegają zachowaniu i ochronie.

Prace przy obiektach kulturowych winny być uzgadniane ze służbą konserwatorską.

Rozbiórka budynku o wartościach kulturowych może być dokonana tylko w uzasadnionych przypadkach (zły stan zachowania) za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku.

Cmentarze

Ochrona cmentarzy i mogił historycznych polega na:

- wyłączeniu ich spod wszelkiej działalności inwestycyjnej nie związanej z ich rewaloryzacją, zachowaniu i konserwacji historycznych elementów ukształtowania terenu cmentarzy (nasypy, wały, układ alejowy, układ kwater i mogił),
- zachowaniu i konserwacji starodrzewu,
- zachowaniu i konserwacji zabytkowych nagrobków, krzyży oraz innych elementów małej architektury (bramy, ogrodzenia),
- usuwaniu elementów zniekształcających (np. samosiewy, wysypiska śmieci, wyrobiska),
- zakazie lokalizowania w ich bezpośrednim sąsiedztwie działalności o uciążliwym charakterze oraz obiektów zasłaniających widok na cmentarz, czy też dysharmonizujących przestrzennie i kompozycyjnie z jego elementami.

Zabytki archeologiczne

Zabytki archeologiczne (stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków) objęte są ścisłą ochroną konserwatorską, która polega na zakazie prowadzenia na terenie zabytku wszelkiej działalności inwestycyjnej nie związanej z jej rewaloryzacją. Prace przy tych obiektach oraz w ich bezpośrednim otoczeniu mogą być prowadzone tylko za zgodą Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku.

Stanowiska archeologiczne

Stanowiska archeologiczne objęte są obserwacją archeologiczną. Wszelka działalność inwestycyjna na ich terenie może być prowadzona pod nadzorem archeologiczno - konserwatorskim. W przypadku stwierdzenia relikwów archeologicznych prace powinny być przerwane a teren udostępniony do badań archeologicznych, których wyniki zadecydują o możliwości ich kontynuowania.

Ochrona historycznych układów przestrzennych

Ochrona historycznych układów przestrzennych (urbanistycznych i ruralistycznych) polega na:

- zachowaniu historycznego rozplanowania układu i jego historycznych elementów (np. zespół kościoła, cmentarze, zespół dworski wraz z towarzyszącą im zielenią, krzyże i kapliczki przydrożne), historycznego układu komunikacyjnego i parcelacyjnego, a w szczególności przebiegu dróg w obecnych liniach rozgraniczających,
- zachowaniu otwartego charakteru historycznych placów targowych,
- kształtowaniu nowych elementów układu przestrzennego w dostosowaniu do historycznej kompozycji i dyspozycji funkcjonalno-przestrzennej oraz układu jego poszczególnych elementów,
- zachowaniu zbliżonej do historycznej skali układu,
- zachowaniu historycznych dominant wysokościowych, przestrzennych i architektonicznych (np. kościoła parafialnego i dzwonnicy, dworu),
- zachowaniu i restauracji technicznej zabudowy historycznej,
- dostosowaniu nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej wsi w zakresie sytuacji, skali i bryły oraz w nawiązaniu do lokalnej tradycji budowlanej; przy lokalizacji nowych obiektów mieszkalnych i gospodarczych winna być zachowana tradycyjna dyspozycja funkcjonalno-przestrzenna zagrody,
- ochronie krajobrazu urządzonego i naturalnego związanego historycznie i przestrzennie z założeniem urbanistycznym i ruralistycznym, a także ekspozycji układu.

W obszarze gminy nie występują dobra kultury współczesnej objęte ochroną prawną ani proponowanych do objęcia ochroną prawną.

4.2. Zespoły i obiekty zabytkowe oraz formy ich ochrony

4.2.1. Zespoły i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków

Zespoły i obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków:

1. Zespół kościoła parafialnego p.w. Św. Bartłomieja w Kuleszach Kościelnych wpisany do rejestru zabytków decyzją z dnia 31.08. 1987 r. , pod numerem A-312 (KL.WKZ-5340-73/87),
2. Kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja w Kuleszach Kościelnych wpisany do rejestru zabytków decyzją z dnia 31.08. 1987 r. , pod numerem A-312 (KL.WKZ-5340-73/87),
3. Plebania w Kuleszach Kościelnych wpisana do rejestru zabytków decyzją z dnia 31.08. 1987 r., pod numerem A-312 (KL.WKZ-5340-73/87),
4. Fragment cmentarza rzymsko – katolickiego w Kuleszach Kościelnych wpisany do rejestru zabytków decyzją z dnia 12.06. 1987 r. , pod numerem 304 (KL.WKZ-5340-65/87).

4.2.2. Zespoły i obiekty zabytkowe wpisane do gminnej ewidencji zabytków.

Wykaz zespołów i obiektów zabytkowych zawartych w Ewidencji Zabytków Gminy Kulesze Kościelne:

1. Chojane Gorczany, chałupa w zagrodzie nr 13a,
2. Chojane Pawłowięta, krzyż przydrożny,
3. Chojane Sierocięta, krzyż przydrożny,
4. Chojane Stankowięta, chałupa w zagrodzie nr 5,
5. Grodzkie Stare, chałupa w zagrodzie nr 2,
6. Grodzkie Stare, chałupa w zagrodzie nr 7,
7. Grodzkie Stare, chałupa w zagrodzie nr 11,
8. Grodzkie Stare, chałupa w zagrodzie nr 23,
9. Kalinowo Stare, krzyż przydrożny,
10. Kulesze Kościelne, kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja,
11. Kulesze Kościelne, plebania w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja,
12. Kulesze Kościelne, wikarówka w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja,
13. Kulesze Kościelne, dom parafialny w zespole kościoła parafialnego p.w. św. Bartłomieja,
14. Kulesze Kościelne, cmentarz rzymskokatolicki, parafialny,
15. Kulesze Kościelne, młyn motorowo – elektryczny, ul. Zacisze 3,
16. Kulesze Kościelne, chałupa, ul. Kolejowa 1,
17. Kulesze Kościelne, chałupa, ul. Kolejowa 3,
18. Kulesze Kościelne, chałupa, ul. Kolejowa 5,
19. Kulesze Kościelne, chałupa, ul. Kolejowa 7,
20. Kulesze Podawce, chałupa w zagrodzie nr 3,
21. Leśniewo Niedźwiedź, chałupa w zagrodzie nr 1,
22. Leśniewo Niedźwiedź, kurnik w zagrodzie nr 1,
23. Leśniewo Niedźwiedź, młyn w zagrodzie nr 3,
24. Leśniewo Niedźwiedź, stodoła w zagrodzie nr 1,
25. Leśniewo Niedźwiedź, chałupa w zagrodzie nr 3,
26. Leśniewo Niedźwiedź, chałupa w zagrodzie nr 9,
27. Litewka , krzyż przydrożny,
28. Litwa Stara, chałupa w zagrodzie nr 5,
29. Litwa Stara, chałupa w zagrodzie nr 6,
30. Litwa Stara, chałupa w zagrodzie nr 7,
31. Litwa Stara, krzyż przydrożny,

32. Niziołki Stare, krzyż przydrożny,
33. Tybory Uszyńskie, krzyż przydrożny,
34. Wnory Pażochy, krzyż przydrożny I,
35. Wnory Pażochy, krzyż przydrożny II,
36. Wnory Wiechy, chałupa w zagrodzie nr 17,
37. Wnory Wiechy, chałupa w zagrodzie nr 29,
38. Wnory Wiechy, chałupa w zagrodzie nr 32,
39. Wnory Wiechy, chałupa w zagrodzie nr 33,
40. Wykno Nowe, chałupa w zagrodzie nr 9,
41. Wykno Nowe, spichlerz w zagrodzie nr 26,
42. Wykno Stare, chałupa w zagrodzie nr 17,
43. Wykno Stare, chałupa w zagrodzie nr 19,
44. Wykno Stare, obora w zagrodzie nr 19,
45. Wykno Stare, chałupa w zagrodzie nr 20,

Wykaz zabytków nieruchomych z terenu gminy Kulesze Kościelne, ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków.

L.p.	Nr rejestru	Obiekt	Data	Miejscowość
		Wikarówka w zespole kościoła paraf. p.w. Św. Bartłomieja	1884 r.	Kulesze Kościelne- przeniesiona do Muzeum w Ciechanowcu
1	A-312 31.08.1987	Kościół parafialny	1911-1915 r	Kulesze Kościelne , ul. Główna 4
2	A-312 31.08.1987	Plebania	1874 r.	Kulesze Kościelne , ul. Główna 4
3		Młyn motorowy/elektr/	1926 r.	Leśniewo – Niedźwiedź 1
4		Młyn motorowy-elektryczny	1957 r.	Kulesze Kościelne Zacisze
5		Dom parafialny (w zespole kościoła parafialnego)	pocz. XXw.	Kulesze Kościelne
6		Dom	pocz. XXw.	Chojane Gorczany 13A
Cmentarz				
1	A-304 12.06.1987	Fragment Cmentarza rzymskokatolickiego		Kulesze Kościelne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków

4.2.3. Stanowiska archeologiczne

Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

1. Grodzisko wczesnośredniowieczne we wsi Wnory Wypychy, wpisane do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku, z dnia 25.09.1964 r., Nr rej.17/A, L. dz. KI.III-1/5/64,
2. Cmentarzysko we wsi Wnory Wypychy, wpisane do rejestru zabytków decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Białymstoku, z dnia 10.11.1970 r., Nr rej.119/A, L. dz. 670-1/13/70.

Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się w ewidencji Podlaskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (PWKZ).

Miejscowość	Obszar AZP	Numer na obszarze	Rodzaj stanowiska	Chronologia
Stare Niziołki	39-80	6	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Nowe Grodzkie	39-80	7	Ślad osadnictwa	Mezolit-epoka żelaza
Nowe Grodzkie	39-80	8	Ślad osadnictwa	Mezolit-epoka żelaza
Stare Niziołki	39-80	9	Osada	Późne średniowiecze – okres nowożytny

Stare Niziołki	39-80	10	Ślad osadnictwa	Mezolit-epoka żelaza
Wnory Wypychy	39-81	3	Osada, ślad osadnictwa	XII-XVI w.
Stare Grodzkie	39-81	4	Osada, ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze –XV w.
Stare Grodzkie	39-81	5	osady	XIII- XV w.
Stare Grodzkie	39-81	6	osady	XII -XV w.
Wnory Wypychy	39-81	7	osada	XIV – XVI w.
Stare Grodzkie	39-81	21	osady	XIII -XV
Stare Grodzkie	39-81	22	osada	XIV- XV w.
Stare Grodzkie	39-81	23	osady	Wczesne średniowiecze –XV w.
Wnory Wypychy	39-81	24	osady	XIII -XV
Stare Grodzkie	39-81	28	?	Wczesne średniowiecze
Gołasze- Dąb	40-79	10	Osada	Okres nowożytny
Gołasze- Dąb	40-79	11	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Wykno Stare	40-80	1	Grodzisko ?	?
Wykno Nowe	40-80	2	cmentarzysko	?
Wykno Nowe	40-80	3	cmentarzysko	?
Wykno Stare	40-80	4	Obozowisko/osada, ślad osadnictwa	Mezolit -epoka żelaza
Wykno Stare	40-80	5	Osada, Ślady osadnictwa	Epoka kamienia - średniowiecze
Wykno Nowe	40-80	6	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia- okres nowożytny
Wykno Nowe	40-80	7	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Wykno Nowe	40-80	8	Ślad osadnictwa	Mezolit -epoka żelaza
Wykno Nowe	40-80	9	Ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze
Wykno Nowe	40-80	10	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Wykno Stare	40-80	11	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Kulesze Kościelne	40-80	12	Osada, Ślad osadnictwa	wczesne średniowiecze – okres nowożytny
Litwa Stara	40-80	13	Ślady osadnictwa	Późny paleolit – okres nowożytny
Kulesze Litewka	40-80	14	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Kulesze Kościelne	40-80	15	osada	Późne średniowiecze – okres nowożytny
Kulesze Kościelne	40-80	16	Znalezisko luźne	Neolit – wczesne średniowiecze
Kulesze Kościelne	40-80	17	Ślad osadnictwa	Późny paleolit - mezolit
Nowe Grodzkie	40-80	18	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – okres nowożytny
Litwa Stara	40-80	19	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – okres nowożytny
Niziołki - Dobki	40-80	20	Ślad osadnictwa	Neolit – wczesna epoka brązu
Wykno Nowe	40-80	21	Ślady osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Kulesze Kościelne	40-80	22	Osada, Ślad osadnictwa	Wczesne średniowiecze – okres nowożytny
Wykno Nowe	40-80	23	Osada, Ślad osadnictwa	Mezolit – okres nowożytny
Wykno Stare	40-80	24	Ślad osadnictwa	Mezolit – epoka żelaza
Wykno Stare	40-80	25	Ślady osadnictwa	Epoka brązu – okres nowożytny
Wnory - Pażochy	40-81	1	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – epoka żelaza
Nowe Wiechy	40-81	2	Ślad osadnictwa	Mezolit – epoka żelaza
Wnory - Wiechy	40-81	3	Ślad osadnictwa	Epoka kamienia
Wnory - Wiechy	40-81	4	Ślad osadnictwa	Mezolit – epoka żelaza
Wnory - Wiechy	40-81	5	Ślad osadnictwa	Późny paleolit
Wnory - Wiechy	40-81	6	Obozowisko/osada, ślady osadnictwa	Późny paleolit – okres nowożytny
Wnory - Pażochy	40-81	7	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Wnory - Wiechy	40-81	8	Ślad osadnictwa	Mezolit – wczesna epoka brązu

Wnory - Wiechy	40-81	9	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – wczesne średniowiecze
Nowe Grodzkie	40-81	10	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Nowe Grodzkie	40-81	11	Ślady osadnictwa	Późny paleolit – okres nowożytny
Kulesze Podlipne	40-81	18	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – epoka żelaza
Kulesze Podlipne	40-81	19	Ślady osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Wnory - Wiechy	40-81	20	Obozowisko/osada, ślady osadnictwa	Mezolit – późne średniowiecze
Wnory - Wiechy	40-81	21	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Chojane - Sierocięta	41-80	1	Osada	Późne średniowiecze
Tybory Uszyńskie	41-80	4	Ślady osadnictwa	Mezolit – okres nowożytny
Gołasze Mościckie	41-80	5	Osada, Ślad osadnictwa	Epoka kamienia – okres nowożytny
Gołasze Mościckie	41-80	6	Ślad osadnictwa	Mezolit – epoka żelaza
Gołasze Mościckie	41-80	7	Osada, Ślad osadnictwa	Mezolit – okres nowożytny
Gołasze Mościckie	41-80	8	Ślad osadnictwa	Mezolit – epoka żelaza
Chojane - Sierocięta	41-80	11	Osada, Ślady osadnictwa	Epoka kamienia – okres nowożytny
Chojane - Stańkowięta	41-80	12	Obozowisko/osada, ślady osadnictwa	Epoka kamienia – okres nowożytny
Chojane -Gorczań	41-80	13	Ślady osadnictwa	Mezolit – wczesne średniowiecze
Wykno Nowe	41-80	14	osada	Późne średniowiecze – okres nowożytny
Chojane - Sierocięta	41-80	15	Ślad osadnictwa	neolit – wczesna epoka brązu
Chojane - Sierocięta	41-80	16	Obozowisko/osada, ślady osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Wykno Nowe	41-80	17	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Wykno Stare	41-80	18	Ślady osadnictwa	Epoka kamienia - epoka żelaza
Wykno Stare	41-80	19	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Wykno Stare	41-80	20	Obozowisko/osada, ślady osadnictwa	Epoka kamienia - epoka żelaza
Gołasze - Dąb	41-80	26	Ślad osadnictwa	Mezolit - epoka żelaza
Chojane - Pawłowięta	41-81	2	Osada	Okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	3	Ślad osadnictwa	Okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	4	Ślad osadnictwa	Okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	5	Wieś historyczna	Okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	6	Osada, Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	7	Osada, Ślad osadnictwa	Mezolit- okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	8	Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	9	osady	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	10	Osada, Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Kalinowo - Solki	41-81	13	Osada	Okres nowożytny
Kalinowo - Solki	41-81	14	Wieś historyczna	Okres nowożytny
Kalinowo - Solki	41-81	15	Osada	Okres nowożytny
Kalinowo - Solki	41-81	16	Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Nowe Kalinowo	41-81	17	Osada	Okres nowożytny

Nowe Kalinowo	41-81	18	Obozowisko/osada, osada ślad, ślad osadnictwa	Mezolit – okres nowożytny
Stare Kalinowo	41-81	19	Wieś historyczna	Okres nowożytny
Stare Kalinowo	41-81	20	Osada	Okres nowożytny
Stare Kalinowo	41-81	21	Ślady osadnictwa	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Nowe Kalinowo	41-81	24	Osada, Ślad osadnictwa	Mezolit – okres nowożytny
Nowe Kalinowo	41-81	25	Osada , wieś historyczna	Późne średniowiecze - okres nowożytny
Chojane - Pawłowięta	41-81	65	Osada	Okres nowożytny

Źródło: Dane z zasobów Wojewódzkiego Podlaskiego Konserwatora Zabytków.

Ochrona stanowisk archeologicznych

- 1) Postuluje się, aby tereny te pozostały otwarte (niezabudowane).
- 2) Ewentualna zmiana zagospodarowania tych terenów winna być poprzedzona badaniami archeologicznymi, których wyniki zadecydują o dopuszczalnym zakresie działalności inwestycyjnej.
- 3) Ochrona stanowisk archeologicznych polega na uwzględnianiu w zagospodarowaniu przestrzennym i przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego następujących zasad:
 - a) wskazanie w opracowywanych planach miejscowych,
 - b) prowadzenie działań inwestycyjnych po przeprowadzeniu badań, bądź przy udziale archeologa, z możliwością zmiany nadzoru archeologicznego na badania archeologiczne w przypadku odkrycia zachowanych obiektów archeologicznych i architektonicznych na zasadach przepisów odrębnych,
 - c) możliwość odstąpienia od ww. czynności w przypadkach uzgodnionych z organem ds. ochrony zabytków.

4.2. 4. Dobra kultury współczesnej oraz inne zasoby kulturowe

Zgodnie z art. 3 pkt 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez pojęcie „dobra kultury współczesnej” – należy rozumieć – niebędące zabytkami dobrami kultury , takie jak: pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe , będące uznaniem dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń , jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

Podstawowe zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

W zakresie dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej w Studium ustala się ogólne zasady ochrony zasobów środowiska kulturowego:

Dla obszarów i obiektów figurujących w gminnej ewidencji zabytków obowiązują:

- 1) przedmiotem ochrony są historyczne: bryła i kształt dachu, dyspozycja ścian zewnętrznych, kształt i podziały stolarki okiennej i drzwiowej, detal architektoniczny, układ budynków i sposób zagospodarowania terenu;
- 2) dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy w historycznych zespołach pod warunkiem zharmonizowania z istniejącą zabudową o wartościach historycznych;
- 3) dopuszcza się rozbudowę budynków na zasadzie kontynuacji pierwotnych proporcji gabarytów obiektów;
- 4) postuluje się promocję obszarów i obiektów w celu zagospodarowania i utrzymania zgodnego z ich wartością oraz wykorzystania ich w promocji gminy.

W dniu 6 marca 2013 r. Wójt Gminy Kulesze Kościelne zawarł porozumienie z Wojewodą Podlaskim, w sprawie powierzenia obowiązku Wójtowi Gminy Kulesze Kościelne, utrzymania grobów i cmentarzy wojennych położonych na terenie Gminy Kulesze Kościelne - realizacja zadania: p.n. wykonanie prac remontowych mogiły zbiorowej powstańców styczniowych 1863 r. w Starym Wyknie.

5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

5.1. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego

Zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji

Jako podstawową sieć publicznej komunikacji drogowej, służącą do powiązania z zewnętrznym, ponadlokalnym układem komunikacyjnym ustala się istniejącą sieć dróg publicznych, głównie klasy lokalnej – drogi gminne oraz drogi powiatowe. Ustala się zachowanie istniejącego systemu dróg publicznych z możliwością rozbudowy, przebudowy i rozbudowy.

Przez obszar gminy Kulesze Kościelne, nie przebiega żadna z projektowanych ;lub obecnych dróg krajowych zarządzana przez GDDKiA w Białymstoku.

Ustalenia dotyczące parkowania pojazdów:

- 1) obowiązują miejsca postojowe dla samochodów osobowych towarzyszące poszczególnym przeznaczeniom terenu co najmniej w liczbie ustalonej zgodnie z następującymi wskaźnikami:
 - a) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – nie mniej niż 2 miejsca postojowe na jeden budynek mieszkalny jednorodzinny lub budynek rekreacji indywidualnej,
 - b) dla usług handlu – nie mniej niż 8 miejsc postojowych na 100 m² powierzchni sprzedaży,
 - c) dla pozostałych usług – 5 miejsc na każde 100 m² powierzchni użytkowej,
 - d) dla składów i magazynów – 2 miejsca postojowe na 1000m² powierzchni użytkowej,
 - e) dla zabudowy zagrodowej – minimum 2 miejsca postojowe na każde mieszkanie,
- 2) minimalna liczba miejsc do parkowania dla pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 3) miejsca postojowe, o których mowa w pkt. 1 należy sytuować w terenie działek związanych z poszczególnymi obiektami lub jako zbiorcze w wydzielonych strefach parkowania;
- 4) miejsca do parkowania należy realizować jako parkingi naziemne i/lub w budynkach garażowych;
- 5) obowiązuje zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc na parkowanie pojazdów osób niepełnosprawnych i na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 6) obowiązuje zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc do parkowania (mp) realizowane w ramach działki budowlanej.

5.2. Szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe

Obecnie przez Gminę Kulesze nie przebiegają żadne oficjalnie wyznaczone szlaki rowerowe oraz szlaki piesze.

Uwzględniając możliwości finansowe Gminy Kulesze Kościelne, należy dążyć do budowy układu dróg rowerowych i tras turystycznych, z wykorzystaniem sieci dróg lokalnych wraz z siecią parkingów i wypożyczalni oraz przechowalni rowerów.

Ścieżki rowerowe mogą być realizowane w postaci wydzielonych ścieżek oraz ulic ruchu mieszanego. Istotna jest budowa parkingów, stojaków i wiat dla rowerów przed obiektami użyteczności publicznej, punktami usługowymi, sklepami oraz w obrębie terenów rekreacyjno-wypoczynkowych. Należy dążyć do czytelnego oznakowania istniejących tras turystycznych oraz ich odpowiednią promocję.

Turystyka i promocja wartości przyrodniczych

Gmina Kulesze Kościelne położona jest na terenie Nadleśnictwa Rudka, na terenie którego istnieje bogata sieć atrakcji turystycznych, w skład których wchodzi, m.in.:

Szlaki piesze

- Szlaki piesze w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa:
 - Szlak czerwony – Szlak im. Władysława Puchalskiego (zarządzający: Oddział PTTK Białystok) o długości 54 km z Łap Osse do Morus, w nadleśnictwie na odcinku Łapy Osse – Kurowo, 30 km

- Szlak zielony – Szlak Kolarzy (zarządzający: Oddział PTTK Białystok) Łapy Osse – Suraż. Długość całkowita 19 km, w nadleśnictwie poniżej stawów do Grochów Starych, 10 km
- Szlak czarny – Szlak dojściowy do wież widokowych w Uhowie, 5 km
- Szlak czarny – Szlak dojściowy do wieży widokowej w Wólce Waniewskiej, 2 km
- Szlaki piesze zarządzane przez nadleśnictwo:
 - Ścieżka edukacyjna "Dębowy Las" (Leśnictwo Wdowin) - 1,5 km – (oddz. 256 a, 267 b);
 - Ścieżka przyrodniczo - zdrowotna "Echo lasu" (Leśnictwo Trzeciny) - 4,5 km – (oddz. 64 d);
 - Ścieżka edukacyjna "Las i woda" (Leśnictwo Zwierzyniec) - 4,6 km - (oddz. 21 nx);
 - Edukacyjna droga leśna (Leśnictwo Zwierzyniec) – 220/1144 – 1,5 km – (oddz. 31).
- Szlaki rowerowe w zasięgu terytorialnym nadleśnictwa:
 - Szlak niebieski „Rowerowa Obwodnica NPN” – 90 km, w nadleśnictwie na odcinku 30 km z Surażu do Kurowa
 - Szlak zielony – Szlak Pogranicza Mazowiecko-Podlaskiego z Waniewa do Wojtkowic Glinnej, długość 78 km
 - Szlak żółty – Szlak im Św. Jana Pawła II z Doktorc do Czyżewa, długość 76 km ,
 - Szlak czerwony – Podlaski Szlak Bociani o całkowitej długości 404 km z Białowieży do Stańczyk, w nadleśnictwie na odcinku Bokiny – Kurowo, 15 km
 - Szlak żółty – Szlak Doliny Śliny z Kurowa do Strękowej Góry o długości 30 km, w nadleśnictwie na odcinku Kurowo – Sikory,
 - Szlak czarny – „Bug Rajem dla Turysty” Szlak biegnie przez teren gmin Perlejewo, Drohiczyn, Siemiatycze, Mielnik. Ścieżki biegną również po drugiej stronie Bugu w gminach Korczew oraz Sarnaki. W Nadleśnictwie Rudka szlak przebiega przez teren gminy Perlejewo na odcinku 10 km.

6. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

Ogólne zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej:

- 1) ustala się docelowo zaopatrzenie w infrastrukturę techniczną z zakresu zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków, zaopatrzenia w gaz i energię elektryczną poprzez istniejące i nowo realizowane sieci oraz obiekty, znajdujące się w Gminie Kulesze Kościelne, w powiązaniu z zewnętrznym układem tych sieci zrealizowanym poza obszarem Gminy,
- 2) należy wyznaczyć i zabezpieczyć tereny pod wydzielenie działek dla potrzeb lokalizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej.
- 3) dopuszcza się przebudowę i budowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej na całym obszarze Gminy Kulesze Kościelne,
- 4) zakazuje się sadzenia pod liniami drzew i krzewów gatunków, których naturalna wysokość przekracza 3,0m;
- 5) nakazuje się utrzymanie korytarzy wolnych od zabudowy jako strefy oddziaływania pól elektroenergetycznych dwustronnie od osi linii energetycznych zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami;
- 6) ustala się konieczność zachowania stref ochronnych wzdłuż głównych sieci uzbrojenia terenu zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami;
- 7) dopuszcza się wykorzystanie odnawialnych źródeł energii dla realizacji zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepło,
- 8) ustala się konieczność powiązania istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej realizowanych przez podmioty indywidualne z układem sieci gminnych realizowane poprzez ich rozbudowę.

6.1. Zaopatrzenie w wodę

W zakresie zaopatrzenia w wodę ustala się:

- 1) zaopatrzenie w wodę do celów socjalno-bytowych, gospodarczych, rolniczych i przeciwpożarowych obowiązuje z gminnej sieci wodociągowej, zasilanej ze zbiorowego systemu zaopatrzenia w wodę oraz poprzez jej rozbudowę;

- 2) dopuszcza się realizację studni z przeznaczeniem do celów rolniczych tj. nawadniania upraw rolnych, ogrodniczych i sadowniczych;
- 3) w ramach funkcjonowania ferm/chowu zwierząt nakazuje się zaopatrzenie w wodę na potrzeby gospodarstw hodowlanych z istniejącej gminnej sieci wodociągowej, w ramach dostępnych zasobów eksploatacyjnych i dyspozycyjnych gminnych ujęć wody na podstawie zawartych umów z właścicielem sieci wodociągowej;
- 4) możliwość budowy, przebudowy i rozbudowy sieci wodociągowej w sposób regulowany przez przepisy odrębne;
- 1) ustala się zasilanie w wodę z wodociągu za pomocą sieci rozdzielczej zlokalizowanej wzdłuż dróg;
- 2) dopuszczenie zastosowania rozwiązań indywidualnych do czasu objęcia poszczególnych terenów siecią wodociągową;
- 3) przy realizacji nowych i przebudowie istniejących sieci wodociągowych, na obszarze objętym planem ustala się nakaz realizacji hydrantów przeciwpożarowych;
- 4) w wypadku awarii gminnego systemu wodociągowego, ustala się obowiązek zapewnienia ciągłości dostaw ze źródeł zastępczych dla ludności i do celów przeciwpożarowych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

6.2. Oczyszczanie i odprowadzanie ścieków

W zakresie odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych ustala się:

- 1) odprowadzanie ścieków sanitarno-bytowych oraz przemysłowych w zbiorczym systemie do gminnej kanalizacji poprzez rozbudowę systemu;
- 2) do czasu technicznych możliwości podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej obowiązuje odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków lokalizowanych na terenie nieruchomości, do której inwestor posiada tytuł prawny, pod warunkiem zapewnienia wywozu zgromadzonych nieczystości przez koncesjonowanych przez gminę przedsiębiorców do wskazanej oczyszczalni;
- 3) dopuszcza się realizację biologicznych oczyszczalni ścieków pod warunkiem, że istnieją odpowiednie warunki gruntowo-wodne i dobra izolacja użytkowego poziomu wodonośnego, wówczas oczyszczone ścieki mogą być odprowadzane przez rozsączkowanie do ziemi na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- 4) ścieki przemysłowe przed zrzutem do kanalizacji sanitarnej należy oczyścić z zanieczyszczeń przemysłowych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 5) dopuszczenie odprowadzania ścieków przemysłowych do zbiorników bezodpływowych wyposażonych w odpowiednie środki techniczne zgodnie z przepisami odrębnymi.

6.3. Zaopatrzenie w gaz i energię ciepłą

W zakresie zaopatrzenia w gaz ustala się:

- 1) wykorzystanie gazu płynnego dostarczanego w indywidualnym zakresie w butlach, lub do zbiorników naziemnych bądź podziemnych lokalizowanych u poszczególnych odbiorców lub po ewentualnej gazyfikacji obszaru wykorzystanie gazu przewodowego;
- 2) dopuszcza się możliwości, zastosowania rozwiązań indywidualnych do czasu objęcia terenów Gminy Kulesze Kościelne siecią gazową,
- 3) należy przewidzieć miejsca w pasie drogowym – w chodniku lub pasie zieleni – na lokalizację sieci gazowej w perspektywie gazyfikacji terenu gminy Kulesze Kościelne,
- 4) w przypadku braku miejsca w pasie drogowym, dopuszcza się lokalizację sieci gazowej na działkach prywatnych,
- 5) na każdej działce inwestycyjnej, należy zapewnić możliwość przyłączenia działki lub bezpośrednio budynku do sieci gazowej,
- 6) w przypadku budowy ulic należy rozważyć (tam gdzie jest to możliwe i konieczne) umieszczenie sieci gazowej w tzw. kanałach zbiorowych technologicznych.

Gazyfikacja w gminie Kulesze Kościelne, przez przedsiębiorstwo gazownicze będzie możliwa, jeśli zaistnieją techniczne i ekonomiczne warunki budowy sieci gazowej.

W przypadku braku możliwości budowy sieci gazowej, zgodnie z art. 7 pkt 1 Ustawy Prawo

Energetyczne, gazyfikacja terenu gminy Kulesze Kościelne może być realizowana na warunkach określonych w odrębnych umowach zawartych pomiędzy przedsiębiorstwem gazowniczym a inwestorem.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło dopuszczenie ogrzewania budynków z indywidualnych źródeł ciepła Realizowana jest budowa indywidualnych źródeł ciepła zero- emisyjnego w budynkach użyteczności publicznej.

6.4. Elektroenergetyka

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną ustala się:

- 1) zaopatrzenie w energię elektryczną w oparciu o istniejące stacje elektroenergetyczne;
- 2) dopuszcza się rozbudowę istniejącej sieci elektroenergetycznej;
- 3) dopuszcza się przebudowę istniejącej sieci elektroenergetycznej z linii napowietrznych na kablowe;
- 4) w przypadku wystąpienia kolizji projektowanego zagospodarowania terenów z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi napowietrznymi należy przewidzieć przebudowę tych linii lub pasy ochronne dla linii o szerokości 2,0m;
- 5) dopuszcza się realizację stacji transformatorowych wyłącznie wewnętrznych na wszystkich terenach w sposób regulowany przez przepisy odrębne;
- 6) dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii;
- 7) w przypadku wystąpienia kolizji projektowanej zabudowy z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi, należy przewidzieć przebudowę tych linii na warunkach wynikających z przepisów odrębnych.

Na terenie gminy Kulesze Kościelne, w przyszłych opracowaniach planistycznych, należy zaplanować rezerwy terenu pod następujące urządzenia elektroenergetyczne:

1) istniejące:

- a) stacje transformatorowe 15/0,4 kV,
- b) linie 15 kV,
- c) linie niskiego napięcia.

2) Projektowane przez PGE Dystrybucja S.A. Oddział Białystok:

- a) Stacje transformatorowe 15/0,4 kV,
- b) Linie 15 kV zasilające w/w stacje transformatorowe 15/0,4 kV,
- c) Linie niskiego napięcia.

W przypadku przeznaczenia terenów pod odnawialne źródła energii, w Studium przewidziano rezerwy terenu pod urządzenia elektroenergetyczne umożliwiające odbiór energii elektrycznej.

W obszarach eksploatacji złóż mineralnych, należy wprowadzić ograniczenia od linii elektroenergetycznych SN i nN – szerokość pasa ochronnego od linii powinna wynosić – wysokość słupów lecz nie mniejsza niż 10 m po obu stronach linii.

Przy realizacji opracowań planistycznych, należy uwzględniać przebieg istniejących urządzeń elektroenergetycznych ograniczając do minimum konieczność ich przebudowy.

W przypadku kolizji projektowanych obiektów z urządzeniami elektroenergetycznymi należy je dostosować do projektowanego zagospodarowania przestrzennego terenu zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami.

Zmiana zagospodarowania terenu sąsiadującego z linią 15 kV, podlega uzgodnieniu z Rejonem Energetycznym Bielsk Podlaski.

6.5. Telekomunikacja

W zakresie telekomunikacji obsługa z istniejących i rozbudowywanych sieci telekomunikacyjnych.

6.6. Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami ustala się:

- 1) w przypadku odpadów komunalnych, odbiór odpadów odbywać się będzie na zasadach zawartych w przepisach odrębnych;
- 2) w przypadku odpadów produkcyjnych i pochodzących z działalności usługowej, obowiązuje: magazynowanie odpadów w wyznaczonych miejscach w obrębie każdej nieruchomości oraz prowadzenie selektywnej zbiórki;
- 3) odbierania odpadów z każdej nieruchomości przez przedsiębiorców uprawnionych do odbioru odpadów, a następnie ich wywóz do miejsc odzysku lub składowania unieszkodliwiania
- 4) w przypadku odpadów produkcyjnych pochodzących z gospodarstw hodowlanych obowiązuje:
 - a) gospodarowanie odpadami prowadzić uwzględniając hierarchię postępowania z odpadami, odpady magazynować selektywnie w szczelnych, zamykanych pojemnikach, odpornych na działanie składników umieszczanych w nich odpadów, w sposób uniemożliwiający przedostanie się substancji zawartych w odpadach do środowiska,
 - b) padłe sztuki chowu magazynować w workach lub pojemnikach w szczelnym konfiskatorze, a następnie przekazywać je podmiotom zewnętrznym zgodnie z przepisami szczegółowymi,
 - c) pojemniki zlokalizować w miejscu wyznaczonym, ogrodzonym i zabezpieczonym przed dostępem osób trzecich i zwierząt,
 - d) czas magazynowania odpadów nie może przekraczać terminów określonych w przepisach odrębnych;
- 5) odpady przekazywać uprawnionym podmiotom.

6.7. Odnawialne źródła energii

Celem Gminy Kulesze Kościelne w zakresie odnawialnych źródeł energii jest rozwój inwestycji w tym zakresie i sprzyjanie proekologicznym inicjatywom, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Odnawialne źródła energii mogą stanowić istotny udział w bilansie energetycznym Gminy. Odnawialne źródła energii mogą się też przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego regionu, a zwłaszcza do poprawy zaopatrzenia w energię na terenach o słabo rozwiniętej infrastrukturze energetycznej oraz lokalnie i regionalnie do poprawy jakości powietrza atmosferycznego.

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne w zakresie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii dopuszcza się na wszystkich terenach (z wyłączeniem terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych) dopuszcza się realizację wolnostojących instalacji służących wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych.

Strefa uciążliwości tych obiektów pokrywać się musi z zasięgiem terenu, na którym dopuszczona została ich lokalizacja.

Odnawialne źródła energii są też istotnym elementem zrównoważonego rozwoju, przynoszącym efekty zarówno energetyczne jak i ekologiczne jest racjonalne wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Odnawialne źródła energii to zasoby naturalne, które odnawiają się w krótkim czasie.

Do zasobów odnawialnych zalicza się żywe składniki przyrody, które można przekształcić w energię.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM ORAZ PONADLOKALNYM

7.1. Inwestycje o znaczeniu lokalnym

Gmina Kulesze Kościelne to miejsce przyjazne środowisku i integracji społeczeństwa, charakteryzująca się wyspecjalizowanym, nowoczesnym rolnictwie oraz pięknymi wiejskim widokami.

Dla optymalnego rozwoju Gminy Kulesze Kościelne – jako centrum rozwoju oraz dla prawidłowego i wszechstronnego rozwoju zaplanowano następujące cele strategiczne:

1. rozwój infrastruktury technicznej w gminie,

2. rozwój lokalnej gospodarki,
3. poprawa warunków życia mieszkańców,
4. poprawa wizerunku i estetyki Gminy.

Strategia rozwoju gminy zawiera perspektywiczny plan, który określa strategiczne cele rozwoju, wytycza kierunki działania w postaci celów i zadań operacyjnych oraz wskazuje środki finansowe i ich źródła niezbędne do realizacji przyjętych celów i zadań.

Strategia Rozwoju Gminy Kulesze Kościelne na lata 2015-2022 obejmuje syntetyczną diagnozę wspólnoty lokalnej, bilans strategiczny w kategoriach sił i słabości oraz szans i zagrożeń, a także rozstrzygnięcia strategiczne.

Ustalenia zawarte w strategii rozwoju stanowią podstawę do prowadzenia przez władze gminy długookresowej polityki rozwoju społeczno- gospodarczego.

Wokół jej ustaleń koncentrują się działania władz samorządowych, zmierzające do zapewnienia jak najlepszych warunków życia mieszkańców gminy oraz tworzenia sprzyjających podstaw dla dalszego rozwoju gospodarczego.

W 2021 roku zrealizowano:

obszar strategiczny - rozwój infrastruktury technicznej w gminie Kulesze Kościelne:

- cel operacyjny - rozwój infrastruktury sieciowej i ochrony środowiska, w tym infrastruktury wodno - kanalizacyjnej oraz stacji uzdatniania wody, zrealizowano następujące zadania:
 - „Uporządkowanie gospodarki wodno - kanalizacyjnej na terenie gminy Kulesze Kościelne w Etapie I:
 - ✓ Budowa oczyszczalni ścieków przy ośrodku zdrowia,
 - ✓ Budowa trzech spinek wodociągowych Czarnowo - Biki - Gołasze Dąb; Gołasze Dąb - Tybory Uszyńskie; Leśniewo Niedźwiedz - Stypułki Giemzino",

W ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego PROW na lata 2014 – 2020.

cel operacyjny były, budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury publicznej (kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjnej i sportowej oraz pomocy społecznej i ochrony zdrowia).

zrealizowano następujące zadania:

- Remont i przebudowa budynków Szkoły Podstawowej im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Kuleszach Kościelnych ETAP II (remont i przebudowa klas, pomieszczeń technicznych (I piętro, II piętro), remont i przebudowa głównego wejścia, szatni, klas, pomieszczeń technicznych, łazienek (parter) remont i przebudowa stołówki, przedszkola, świetlicy oraz łazienek (parter, I piętro).
- „Wyposażenie Centrum Integracji i Kultury w m. Gołasze Mościckie w klimatyzatory" w ramach Programu odnowy wsi województwa podlaskiego ze środków Budżetu Województwa Podlaskiego.

Na terenie gminy Kulesze Kościelne realizowane są lub planowane do realizacji są ważne i bardzo społecznie potrzebne inwestycje gminne.

Zaliczyć do nich można, m.in.:

- Inwestycją o dużym znaczeniu dla rozwoju gminy Kulesze Kościelne, jest budowa indywidualnych źródeł ciepła zero- emisyjnego w budynkach użyteczności publicznej, której koszt budowy wyniesie blisko 4 mln zł i będzie to najdroższa inwestycja w historii tego samorządu.

4 sierpnia 2022 r. Wójt gminy Kulesze Kościelne podpisał z wykonawcą umowę na zadanie pod nazwą „**Budowa indywidualnych źródeł ciepła zeroemisyjnego w budynkach użyteczności publicznej na terenie gm Kulesze Kościelne**” (Szkoła Podstawowa, Urząd Gminy, Ośrodek Zdrowia, Budynek OSP i Domu Kultury).

- zadanie pod nazwą "Budowa i modernizacja infrastruktury sportowej wraz z zagospodarowaniem terenu w miejscowości Kulesze Kościelne". Dofinansowane jest ono z Programu Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych – Edycja II.

Inwestycja obejmować będzie, m.in.:

- Remont boiska oraz budowa obiektów małej architektury w miejscu publicznym,
- Budowa placu zabaw wraz ze skwerem ogólnodostępnym oraz ścieżką sensoryczną,
- Rozbiórka i budowa ogrodzeń , niwelacja terenu , budowa dróg wewnętrznych, parkingów, zatok manewrowych , chodników i utwardzeń oraz pozostałych elementów zagospodarowania terenu i infrastruktury technicznej, wiata przystankowa i śmietnikowa, remont schodów przy budynku , tarasu, i.t.p.
- Instalacja monitoringu wizyjnego terenu boisk sportowych i terenu szkoły.

Przewidywany całkowity koszt inwestycji wyniesie 4 835 105, 40 zł.

Gmina Kulesze Kościelne należy do Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego. Gmina Kulesze Kościelne uczestniczy w Projekcie pn. „Rozwój e-usług w gminach Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego”. Projekt ten jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej. Działania 8.1. Rozwój usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.

Okres realizacji Projektu: 02.10. 2020 -31.07. 2023 .Głównym celem Projektu jest poprawa jakości świadczenia usług na rzecz mieszkańców oraz przedsiębiorców z Gmin – Partnerów oraz zwiększenie ich dostępności poprzez wdrożenie publicznych usług świadczonych drogą elektroniczną o stopniu dojrzałości cyfrowej na poziomie 5 i 4, a także podniesienie ich bezpieczeństwa.

Długoterminowymi korzyściami wynikającymi z realizacji Projektu będą, m.in.:

- łatwiejszy dostęp do usług publicznych, w tym usług świadczonych drogą elektroniczną (dostęp 24 godziny),
- zniesienie geograficznych i infrastrukturalnych barier w dotarciu do świadczonych usług przez gminę,
- zmniejszenie o 50% ilości wizyt klientów w urzędach wynikających z błędów systemu lub pomyłek,
- obniżenie kosztów administracji poprzez wprowadzenie elektronicznych usług na poziomie 5 i 4,
- zwiększenie efektywności działania urzędów o 23%,
- podniesienie atrakcyjności regionu dla inwestorów zewnętrznych w szczególności terenów gmin wiejskich.

7.2. Inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne, do ponadlokalnych elementów zagospodarowania przestrzennego, wynikających z Planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego zaliczyć należy:

- 1) Linia kolejowa jednotorowa nr 36 relacji Ostrołęka – Łapy – planowana do reaktywacji i rewitalizacji;**

W ostatnim czasie ogłoszono listę projektów kolejowych w ramach programu Kolej +.

Znalazła się na niej linia Łomża - Śniadowo - Łapy, a tym samym przystanki m.in. w miejscowościach Kulesze Kościelne i Sokoly.

W województwie podlaskim zmodernizowana i uruchomiona zostanie linia Łomża- Śniadowo- Łapy, co oznacza że otworzone zostaną przystanki kolejowe dla ruchu pasażerskiego na terenie powiatu wysokomazowieckiego, **na terenie gminy Kulesze Kościelne (w miejscowościach Czarnowo Biki, Kulesze Kościelna, Wnory) Jamiolki, Sokoly, Roszki.**

Program Kolej Plus skierowany jest do jednostek samorządu lub związków metropolitalnych, które zainteresowane są rozwojem własnej infrastruktury kolejowej.

Rząd planuje uzupełnienie istniejącej sieci kolejowej o połączenia pasażerskie z miastami wojewódzkimi.

Trasa Łomża - Białystok ma być wznowiona poprzez rewitalizację wraz z elektryfikacją linii kolejowej nr 49 Łomża – Śniadowo oraz elektryfikację i odbudowę infrastruktury pasażerskiej na linii kolejowej nr 36 na odcinku Śniadowo – Łapy.

2) Gazociąg tranzytowy wysokiego ciśnienia „Jamal” – istniejąca I nitka oraz wyznaczona – lecz nie przewidziana do dalszej realizacji – II nitka gazociągu „Jamal”.

Gazociąg Jamal-Europa, gazociąg Jamalski¹ – gazociąg tranzytowy o łącznej długości 4196 kilometrów, zbudowany w celu połączenia Europy ze złożami gazu ziemnego na półwyspie Jamał.

Trasa gazociągu przebiega przez 5 województw: podlaskie, mazowieckie, kujawsko-pomorskie, wielkopolskie i lubuskie, a rozpoczyna się we wsi Kondratki (położonej na wschód od Białegostoku), kończy zaś w okolicach wsi Górzycy (położonej na płn. od Słubic).

Przebiega głównie przez tereny rolne, które można uprawiać, gdyż przykrywa go około 1,5 m warstwa ziemi. W terenach leśnych zostawiono bezpośrednio nad gazociągiem ośmiometrowy pas niezalesiony.

Polski odcinek składa się z nitki o długości 684 km i 5 tłoczni: Kondratki, Zambrów, Ciechanów, Włocławek, Szamotuły.

3) Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo podlaskie

Projekt realizowany był w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w 85%), środków krajowych budżetu państwa (w 10%) i budżetu województwa (w 5%).

Oś priorytetowa II - Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego

Działanie II.1. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej

Operatorem Infrastruktury "Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej -województwo podlaskie" jest Województwo Podlaskie, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego,

Cel projektu

Celem projektu było zapewnienie infrastruktury szkieletowo-dystrybucyjnej regionalnej sieci NGA na terenie województwa podlaskiego.

Zakres przedsięwzięcia

W ramach zakresu zaplanowano wybudowanie dwuwarstwowej sieci hierarchicznej, na którą złożyły się:

- warstwa sieci szkieletowej (budowana w topologii pierścienia),
- warstwa sieci dystrybucyjnych (w topologii gwiazdy).

Przedmiotem projektu była budowa ponadregionalnej sieci szerokopasmowej, składającej się z pięciu regionalnych sieci szkieletowych obejmujących województwa: podkarpackie, podlaskie, lubelskie, świętokrzyskie i warmińsko-mazurskie.

Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej to inwestycja, której celem było zwiększenie dostępu do Internetu instytucji publicznych, przedsiębiorstw i mieszkańców obszarów peryferyjnych zagrożonych „wykluczeniem cyfrowym”.

Infrastruktura wybudowana w ramach projektu jest własnością województw Polski Wschodniej, a powstałe sieci są otwarte dla wszystkich zainteresowanych przedsiębiorców telekomunikacyjnych chcących dostarczać usługi szerokopasmowe bezpośrednio odbiorcom końcowym, tj. mieszkańcom, firmom czy instytucjom. W ten sposób podmioty komercyjne mają możliwość budowy własnych sieci dostępowych na terenach dotychczas, z ich punktu widzenia, nieatrakcyjnych inwestycyjnie.

4) Planowana odbudowa koryta rzeki Rokitnica wraz z budowlami hydrotechnicznymi.

Zadanie inwestycyjne pn. „ Rzeka Rokietnica - odbudowa koryta wraz z budowlami komunikacyjnymi i wodnymi w km 14+890-27+028 , powiat Wysokie Mazowieckie.

Rzeka Rokietnica znajduje się w administracji Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku.

Teren przyległy do rzeki jest użytkowany rolniczo. Na trasie rzeki w km 14+890-27+028 występuje 17 przepustów i 1 bród. Stan techniczny budowli jest niedostateczny.

Wymagana odbudowa koryta rzeki wraz z budowlami polega na rozbiórce istniejących przepustów i budowie przepustów łupinowych w tym 12 przepustów z piętrzeniem , obudowie 1 brodu, odmuleniu rzeki na całym odcinku z umocnieniem skarp , dna rzeki i wycince drzew i krzewów.

Wykonanie remontu budowli piętrzących i odmulenie dna zapewni retencję korytową i prawidłowy przepływ wód. Realizacja inwestycji jest niezbędna, gdyż koryto rzeki jest intensywnie zamulane. W okresie wylewów rzeki i późniejszego powrotu wód do koryta następuje duży pobór materiału obcego wnoszonego do koryta.

Skutkiem zamulenia są podtopienia gruntów rolnych w okresach zwiększonego spływu wód powierzchniowych.

Realizacja inwestycji wpłynie na poprawę przepływu wody w okresach nadmiernych opadów atmosferycznych, zapewni utrzymanie optymalnych poziomów wody w dolinie rzeki w okresach suszy i niedoborów wody oraz usprawni komunikację.

5) Korytarze ekologiczne.

W zachodniej części gminy Kulesze Kościelne przebiegają dwa korytarze ekologiczne stanowiące system powiązań przyrodniczych, należą do nich:

- **Korytarz główny GKPn-23A Przełomowa Dolina Narwi- Dolina Górnej Narwi, którą tworzą tereny rolno – leśne nieobjęte ochroną prawną w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody;**
- **Korytarz uzupełniający KPn -23 B Bagienna Dolina Narwi- Przełomowa Dolina Narwi, obejmujący tereny rolno – leśne i wód z fragmentem doliny rzeki Śliny.**

Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych zapewnia zachowanie funkcjonalnej łączności w warunkach powszechnej obecnie fragmentacji środowiska. Korytarze ekologiczne to obszary umożliwiające przemieszczanie się roślin i zwierząt pomiędzy siedliskami.

Zasady przeciwdziałania fragmentacji sieci ekologicznej

Przeciwdziałanie fragmentacji sieci ekologicznej w tym w korytarzach ekologiczno- migracyjnych będzie polegało przede wszystkim na stosowaniu następujących zasad:

- a) ochrony i racjonalnego wykorzystania w procesie planowania potencjału środowiska przyrodniczego i obligatoryjnego wybierania rozwiązań najmniej uciążliwych dla środowiska,
- b) uwzględniania ochrony przed kolizyjnymi funkcjami przestrzeni korytarzy ekologiczno-migracyjnych, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studiach gminnych, przy wyznaczaniu terenów urbanizacji a także projektowaniu ponadlokalnej infrastruktury komunikacyjnej i energetycznej,
- c) rozbudowywania i łączenia wewnątrzmijskich układów ekologicznych z obszarami otwartymi oraz zachowania drożności miejskich systemów dolinnych,
- d) zachowywania i przywracania drożności migracyjnym korytarzom rzeczny i lądowy, poprzez stały monitoring i standaryzację budowy przejść ekologicznych,
- e) dostosowania kolejności opracowywania planów ochrony lub planów zadań ochronnych sporządzanych dla obszarów Natura 2000 do wskazanej w KPZK 2030 kolejności realizacji infrastruktury zapewniającej spójność kraju i województwa, szczególnie w zakresie wzrostu bezpieczeństwa energetycznego i zmniejszenia ryzyka powodziowego,
- f) zwiększaniu spójności przestrzeni przyrodniczej poprzez zalesienia gruntów słabej jakości, utrzymywania i rozwoju naturalnych sukcesji zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, umożliwiających zachowanie i odtworzenie funkcji lokalnych i regionalnych korytarzy

- ekologicznych, w tym na obszarach intensywnego rozwoju rolnictwa, oraz utrzymanie mozaikowej struktury pokrycia terenu,
- g) w regulacjach rzek i budowlach hydrotechnicznych stosowanie urządzeń umożliwiających migracje ryb,
 - h) wyznaczania, w uzgodnieniu ze służbami ochrony przyrody, w studiach gmin obszarów rolnych o najwyższych walorach przyrodniczych, w celu wzmocnienia spójności przestrzeni przyrodniczej i ochrony tradycyjnego krajobrazu rolniczego.

8. PLANY MIEJSCOWE

8.1. Obszary, na których występuje obowiązek sporządzenia planów miejscowych na podstawie przepisów odrębnych.

Obowiązkowe sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może wynikać m. in.:

- 1) z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody – w przypadku, gdy na terenie gminy przewiduje się utworzenie lub prowadzi się obszar chronionego krajobrazu, tj. obszar, który obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych,
- 2) z ustawy z dnia 23 lipca 2003 o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – art. 16 ust. 6 tej ustawy stanowi, iż miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się dla obszarów, na których utworzono park kulturowy,
- 3) z ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych – w przypadku, gdy gmina zamierza przeznaczyć pod działalność inwestycyjną obszary dotychczas rolne i leśne (art.7 ustawy),
- 4) z ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku – prawo geologiczne i górnicze – dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w którym określa się obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego, ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopalin nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr,
- 5) w sytuacji, gdy na terenie gminy mają być realizowane inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponad lokalnym,
- 6) czy też w przypadku, gdy sama gmina przewiduje realizację inwestycji o charakterze infrastrukturalnym, obiektowym, o funkcjach społecznych z wydzieleniem stref ochronnych.

Obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku, gdy wynika to z przepisów odrębnych i jest obligatoryjne, powstaje po upływie 3 miesięcy od momentu ustalenia tego obowiązku, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej i ustalają inny termin.

Należy jednak zaznaczyć, że dotyczy to sytuacji określonych w art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a więc obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży *powyżej 400 m²* oraz obszary przestrzeni publicznej – nie obejmuje zatem ustalonych w studium zamierzeń gminy w zakresie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych.

Art. 62 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowi, iż w przypadku gdy brak jest miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a jego uchwalenie jest obowiązkowe, nie można wydać decyzji administracyjnej do czasu uchwalenia planu. Postępowanie administracyjne ulega zawieszeniu. Po wejściu w życie planu wydanie decyzji ustalającej warunki zabudowy nie ma racji bytu, gdyż ideą tej instytucji jest wydawanie decyzji w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Podsumowując należy zaznaczyć, iż przy badaniu obowiązkowości sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy brać pod uwagę przepisy szczególne ustaw innych niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, odnoszące się do materii obszarów regulowanych planem oraz szczególne zapisy wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

8.2. Obszary, na których występuje obowiązek sporządzenia planów miejscowych na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Obecnie obowiązujące przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 roku jednoznacznie określają, że lokalizacja obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² może nastąpić wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stanowią także, że jeżeli na terenie gminy przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², obszary usytuowania takich obiektów powinny być określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Dodatkowo w przepisach dotyczących sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wyróżnia się obszary dla których, obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy na podstawie przepisów szczególnych (odrębnych), w tym np. obszarów dla których przeprowadzone ma zostać scalenie lub podział nieruchomości.

W zapisach planów miejscowych należy uwzględnić wytyczne dotyczące obrony cywilnej Ustala się następujące zasady i wymagania:

- a) w budynkach zabudowy usługowej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zaleca się zaprojektować ukrycie jako obiekty o podwójnej funkcji , pozostające w ciągłym użyciu. Zaadaptowanie obiektu do funkcji ochronnej zaleca się w czasie podwyższenia stanu gotowości obronnej państwa lub innego zagrożenia;
- b) na terenach zabudowy , o których mowa w lit. a bez planowanego podpiwniczenia zaleca się wyznaczyć rezerwę terenu pod budowę budowli ochronnych wolnostojących, które będą wykonane w czasie podwyższenia stanu gotowości obronnej państwa lub innego zagrożenia;
- c) uwzględnić awaryjne studnie wody pitnej o minimalnej wydajności 7,5 litra /osobę /dobę w odległości do 800 m od zabudowy mieszkaniowej , zabudowy usługowej;
- d) zabezpieczyć alarmowanie i powiadamianie mieszkańców w wypadku zagrożeń, przyjmując promień słyszalności syreny min. 300 metrów;
- e) projekt budowlany powinien uwzględniać wymogi obrony cywilnej ,o których mowa w lit:a), b), c), d); w tym zakresie powinien być uzgodniony z Wójtem Gminy Kulesze Kościelne.

8.3. Obszary, na których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie podjętej Uchwałą NR XXIX/185/2022 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 18 sierpnia 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek ewidencyjnych o numerach: 17/4,17/32 i 17/38, położonych w miejscowości Kulesze Kościelne, w gminie Kulesze Kościelne.

Zakres zmiany Studium obejmuje cały teren w granicach administracyjnych gminy Kulesze Kościelne, a więc obejmuje też przedmiotowy teren, objęty zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Projekt zmiany studium jest w trakcie opracowywania. Realizacją zabudowy usługowo – mieszkaniowej na przedmiotowym terenie będzie możliwa po uchwaleniu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne, do sporządzenia którego przystąpiono w dniu 27 kwietnia 2022 r na podstawie uchwały Nr XXVII/174/2022 Rady Gminy Kulesze Kościelne oraz po uchwaleniu planu miejscowego.

godnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U z 2022 r. poz. 503 ze zm.), w celu ustalenia przeznaczenia terenów oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W związku z powyższym, podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest w pełni uzasadnione.

Dla tego terenu dopuszczono w Studium tereny o funkcji mieszkaniowej, usługowej oraz mieszkaniowo – usługowej i usługowo- mieszkaniowej.

Przedmiotem planu jest teren położony w miejscowości Kulesze Kościelne, w granicach określonych na załączniki graficznym

Źródło: Opracowanie na własne na podstawie dokumentu: Zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Kulesze Kościelne w latach 2017 – 2020

9. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

9.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Uwarunkowania przyrodnicze produkcji rolnej

Na terenie województwa podlaskiego - powiat wysokomazowiecki (w tym także Gmina Kulesze Kościelne) należy do terenów o najbardziej korzystnych warunkach do rozwoju produkcji rolnej. Tereny te posiadają korzystne warunki do upraw roślin intensywnych oraz przemysłowych. Produkcyjność rolnictwa podlaskiego, mimo niekorzystnych warunków przyrodniczych, jest stosunkowo wysoka. Produkcja w gospodarstwach indywidualnych ma charakter generalnie mieszany.

Rejony produkcyjne uwzględniające uwarunkowania przyrodniczo-organizacyjne oraz możliwości produkcji rolnej przyjazne środowisku naturalnemu, ustalone w oparciu o opracowaną przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

Kulesze Kościelne zaliczono do rejonu mazowiecko-bielskiego, mający najwyższą jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej i intensywność produkcji rolnej w województwie, z niewielkim udziałem obszarów chronionych o korzystnej strukturze obszarowej gospodarstw rolnych, z dobrze rozwiniętą produkcją roślinną, w szczególności zbóż intensywnych, warzyw i owoców oraz hodowlą bydła mlecznego i trzody chlewnej. Sytuacja polskiego rolnictwa uległa znacznej zmianie na lepsze po wstąpieniu do Unii Europejskiej. Szereg programów pomocowych oferowanych przez UE realizowanych i finansowanych wspólnie z państwem ma na celu dostosowanie rolnictwa do standardów unijnych. Obecnie realizowany Program Rozwoju Obszarów Wiejskich promuje model zintegrowanego rozwoju obszarów wiejskich. W Programie zawarto między innymi takie działania, jak: modernizacja gospodarstw rolnych poprzez preferencyjne kredyty, programy rolnośrodowiskowe, zalesianie gruntów.

Podstawą tego modelu jest realizacja wielofunkcyjności obszarów wiejskich, a także promocja ich zrównoważonego rozwoju.

Główne szanse rozwoju rolnictwa na obszarze Gminy Kulesze Kościelne, to:

- a) wysoka czystość środowiska sprzyjająca wysokiej jakości produktów rolnych,
- b) walory środowiska stwarzające możliwość rozwoju agroturystyki.

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne w zakresie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii dopuszcza się na wszystkich terenach rolnych (z wyłączeniem terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych) dopuszcza się realizację wolnostojących instalacji służących wytwarzaniu energii ze źródeł odnawialnych.

9.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Na obszarach leśnych w gminie zagospodarowanie terenu odbywa się na podstawie przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ochrona gruntów leśnych to w szczególności:

1. ograniczanie przeznaczania ich na cele nieleśne lub nierolnicze;
2. zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w drzewostanach i produkcji leśnej, powstającym wskutek działalności nieleśnej i ruchów masowych ziemi,
3. przywracanie wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej;
4. poprawianie ich wartości użytkowej oraz zapobieganiu obniżania ich produktywności;
5. ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa lub upoważnionej przez niego osoby, zaś pozostałych gruntów leśnych – wymaga uzyskania zgody marszałka województwa wyrażanej po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego, kierunki gospodarowania lasami obejmować będą: (...) sukcesywne zalesianie gruntów marginalnych dla potrzeb produkcji rolnej w gminach objętych Krajowym Programem Zwiększania Lesistości (...) z priorytetem korytarzy migracyjnych, (...) (zasada 6.4.3).

Wyznacza się następujące kierunki i zasady kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej:

- utrzymanie i ochrona istniejących lasów,
- nowe zalesienia na terenach wnioskowanych przez właścicieli gruntów, nieprzydatnych do użytkowania rolniczego przy wykorzystaniu rodzimych gatunków drzew,

- utrzymanie wielofunkcyjnego charakteru przyrodniczego lasów, w tym ich funkcji ochronnych (wodochronne, glebochronne, ostoje zwierząt, itp.),
- gospodarkę na terenach lasów państwowych należy prowadzić w oparciu o plany urzędzeniowe, programy ochrony przyrody nadleśnictw oraz inne programy uwzględniając również inne funkcje lasów (ochronne, rekreacyjne),
- wskazana jest budowa szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych i miejsc odpoczynku oraz innych obiektów ułatwiających ruch turystyczny,

Zalesianie

W myśl art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r.poz.672 z późn.zm.)- zwanej dalej „u.o.l.” powiększanie zasobów leśnych następuje, m.in.: w wyniku zalesienia gruntów, zaś w myśl art. 14 ust.3 u.o.l., grunty przeznaczone do zalesienia określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

W myśl art. 14 ust.2 u.o.l, do zalesienia mogą być przeznaczone nieużytki, grunty rolne nieprzydatne do produkcji rolnej i grunty rolne nieużytkowane rolniczo oraz inne grunty nadające się do zalesienia, a w szczególności:

- 1) grunty położone przy źródłiskach rzek lub potoków, na wododziałach, wzdłuż brzegów rzek oraz na obrzeżach jezior i zbiorników wodnych;
- 2) lotne piaski i wydmy piaszczyste,
- 3) strome stoki, zbocza, urwiska i zapadliska,
- 4) hałdy i tereny po wyeksploatowanym piasku, żwirze, torfie i glinie.

W celu powiększania zasobów leśnych kraju, a tym i terenu objętego ustaleniami Studium – teren gminy Kulesze Kościelne, realizując założenia Krajowego Programu Zwiększania Lesistości – dopuszcza się zalesianie gruntów będących własnością Gminy.

Na zalesienia gruntów rolnych należy przeznaczyć tereny w obszarze gminy wnioskowane przez ich właścicieli, o ile zalesienia wyżej wymienionych terenów nie są sprzeczne z przepisami odrębnymi. Zakłada się, że zalesieniem mogą zostać objęte głównie:

- grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku - inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej (VIz, VI, V, IV klasy bonitacyjnej), na których ze względu na niekorzystne uwarunkowania przyrodnicze oraz erozję, produkcja rolnicza jest nieopłacalna,
- tereny uprawne o utrudnionych dojazdach lub utrudnionej uprawie mechanicznej,
- tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie lasów,
- tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie jezior i cieków wodnych.

Zalesiając nowe grunty należy dążyć do wprowadzania jedynie gatunków drzew i krzewów zgodnych z siedliskami. zachować strefę bezdrzewną wokół jezior, oczek wodnych i torfowisk.

Wyłącza się z zalesień grunty przeznaczone pod budownictwo.

Zrównoważone gospodarowanie gruntami gminnymi, poprzez przeznaczenie części z nich na tereny zielone, wpływa na poprawę życia społeczności lokalnej, m.in.: poprzez zwiększenie retencji wody i wzbogacenie krajobrazu.

Gospodarka leśna w Lasach Państwowych prowadzona jest na podstawie planów urządzenia lasu, sporządzanych dla nadleśnictw na 10 lat. Wykonują je dla Lasów Państwowych specjalistyczne jednostki, m.in. Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej (BULiGL). Plany urządzenia lasu, po konsultacjach z udziałem społeczeństwa, są zatwierdzane przez Ministra Środowiska.

Przygotowanie planu poprzedza zawsze dokładna inwentaryzacja i ocena stanu lasu. Leśnicy określają takie cechy lasu, jak struktura, budowa, wiek, skład gatunkowy, stan zdrowotny, warunki glebowo-siedliskowe itp. W działaniach przewidzianych do realizacji uwzględnia się cele gospodarki leśnej i funkcje, jakie pełnią lasy w urządzanym nadleśnictwie. Współczesne plany gospodarowania na

terenach leśnych wykonuje się, wykorzystując najnowsze osiągnięcia techniki. Podstawowym narzędziem pracy jest tu leśna mapa numeryczna (LMN), będąca częścią systemu informacji przestrzennej (GIS). Mapa ta w sposób graficzny przetwarza i przedstawia dane zebrane podczas prac terenowych. Od lat w zarządzaniu lasu stosuje się również coraz doskonalsze metody wykorzystywania zdjęć lotniczych i satelitarnych, które uzupełniają wyniki prac terenowych.

10. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI ORAZ OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH ORAZ INNE ZAGROŻENIA

- 1) Zagrożenie powodziowe na terenie gminy Kulesze Kościelne jest niewielkie, ze względu na brak na jej terenie dużych rzek o silnym nurcie.
- 2) Aktualnie na terenie Gminy Kulesze Kościelne nie ma rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których występują te ruchy, o którym mowa w art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Obszarami zagrożonymi powodziami są głównie użytki zielone oraz nieużytki, ale także usytuowane w dolinach tych rzek tereny zabudowane, narażone na podtopienia roztopowe.

11. OBIEKTY LUB OBSZARY , DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU FILAR OCHRONNY

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne nie występują obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu filar ochronny.

12.OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ, REHABILITACJI I REKULTYWACJI

Na terenie Gminy Kulesze nie wyznaczono obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji, remediacji lub rekultywacji.

13. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ INNE OBSZARY OGRANICZONEGO UŻYTKOWANIA

Przez teren Gminy Kulesze Kościelne przebiegają obiekty infrastruktury technicznej, dla których wyznacza się strefy technologiczne i obszary ograniczonego użytkowania, są to:

- linia kolejowa łącząca Łapy z Ostrołęką.

Na terenie gminy Kulesze Kościelne znajdują się tereny zamknięte , stanowiące działki o numerach ewidencyjnych :

- 99/1 – obręb Czarnowo- Biki ,
- 120, obręb Kulesze Kościelne,
- 142 i 143 – obręb Kulesze Litewka,
- 44- obręb Kulesze Podlipne,
- 145 – obręb Łeśniewo Niedźwiedź,
- 119 – obręb Stypułki Giezmino,
- 22/2 i 99 – obręb Wnory Pażochy,
- 90 – obręb Kulesze Podawce.

Zgodnie z Decyzją Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów , przez które przebiegają linie kolejowe , jako terenów zamkniętych (Dz. U. MI 2020 poz. 38 ze zm.).

Na tych działkach zlokalizowana jest linia kolejowa nr 36 relacji Ostrołęka – Łapy.

W odniesieniu do obszarów przyległych do linii kolejowych niezbędne jest spełnienie wymagań wynikających z przepisów mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa ruchu kolejowego.

Usytuowanie budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywanie robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowych, bocznic kolejowych i przejazdów kolejowych może mieć miejsce w odległości

niezakłócającej ich eksploatację, działanie urządzeń związanych z prowadzeniem ruchu kolejowego, a także niepowodującej zagrożenia bezpieczeństwa ruchu kolejowego.

Budowle i budynki mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego z tym, że ich odległość od osi skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20 m.

Reguła ta nie dotyczy budynków i budowli przeznaczonych do prowadzenia ruchu kolejowego i utrzymania linii kolejowej oraz do obsługi przewozu osób i rzeczy.

Roboty ziemne mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 4 m od granicy obszaru kolejowego, z wyłączeniem robót ziemnych związanych z budową, utrzymaniem, remontem i modernizacją linii kolejowej. Wykonywanie robót ziemnych w odległości od 4 do 20 m od granicy obszaru kolejowego powinno być każdorazowo uzgadniane z zarządcą infrastruktury.

Drzewa i krzewy poza lasami mogą być usytuowane w sąsiedztwie linii kolejowej biegnącej po nasypie albo w przekopie albo otoczonej rowami bocznymi w odległości nie mniejszej niż 6 m od dolnej krawędzi nasypu, górnej krawędzi przekopu albo od zewnętrznej krawędzi rowów bocznych. W innych przypadkach w odległości nie mniejszej niż 6 m od skrajnej szyny.

Dla terenów położonych w sąsiedztwie linii kolejowych występują ograniczenia dotyczące sytuowania budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywania robót ziemnych wynikających z zapisów ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. Dz.U. 2021, poz. 1984 ze zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających sytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (t.j. Dz. U. 2020, poz. 1247).

W ostatnim czasie ogłoszono listę projektów kolejowych w ramach programu Kolej +.

Znalazła się na niej linia Łomża - Śniadowo - Łapy, a tym samym przystanki m.in. w miejscowościach Kulesze Kościelne i Sokoły.

W województwie podlaskim zmodernizowana i uruchomiona zostanie linia Łomża- Śniadowo- Łapy, co oznacza że otworzone zostaną przystanki kolejowe dla ruchu pasażerskiego na terenie powiatu wysokomazowieckiego, na terenie gminy Kulesze Kościelne (w miejscowościach Czarnowo Biki, Kulesze Kościelna, Wnory) Jamiołki, Sokoły, Roszki.

Program Kolej Plus skierowany jest do jednostek samorządu lub związków metropolitalnych, które zainteresowane są rozwojem własnej infrastruktury kolejowej. Rząd planuje uzupełnienie istniejącej sieci kolejowej o połączenia pasażerskie z miastami wojewódzkimi.

Trasa Łomża - Białystok ma być wznowiona poprzez rewitalizację wraz z elektryfikacją linii kolejowej nr 49 Łomża – Śniadowo oraz elektryfikację i odbudowę infrastruktury pasażerskiej na linii kolejowej nr 36 na odcinku Śniadowo – Łapy.

14. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW, A TAKŻE ICH STRFEY OCHRONNE

Na terenie Gminy Kulesze Kościelne, planowanych do realizacji są inwestycje polegające na powstaniu farm fotowoltaicznych (w większości – realizacja inwestycje na etapie wydanych warunków zabudowy).

Tereny przewidziane (wnioski złożone przez mieszkańców- na etapie opracowywania zmiany Studium) pod budowę elektrowni wiatrowych.

I.p.	Przedmiot inwestycji	Lokalizacja inwestycji
1	Budowa farmy fotowoltaicznej.	Wnory- Wiechy, dz. nr ew. 122;
2	Budowa farmy fotowoltaicznej.	Wnory- Wiechy, dz. nr ew. 180;
3	Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 1MW wraz z infrastrukturą towarzyszącą.	Stare Wykno, dz. nr ew. 79;

4	Budowa farmy fotowoltaicznej o mocy do 4 MW lub farm fotowoltaicznych o łącznej mocy nieprzekraczającej 4MW wraz z infrastrukturą techniczną realizowanego etapowo lub w całości.	Stare Wykno, dz. nr ew. 79; terenu inwestycji o powierzchni 3,0 ha.
5	Budowa farmy fotowoltaicznej zlokalizowanej na części działki nr 634/2, w obrębie Nowe Wykno, gmina Kulesze Kościelne	Nowe Wykno, dz. nr ew. 634/2; gm. Kulesze Kościelne - fragment określony liniami regulacyjnymi terenu inwestycji o powierzchni do 58 300 m ² .
6	Budowa instalacji fotowoltaicznej na terenie działki o numerze ew. 6,	Chojane - Gorczany, dz. nr ew. 6;
7	Budowa 1-8 instalacji fotowoltaicznych pn. Czarnowo – Biki na terenie działki nr ew. 156/2 w m. Czarnowo – Biki, o mocy do 8 MW wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i instalacją towarzyszącą, z uwzględnieniem etapowania.	Czarnowo - Biki, dz. nr ew. 156/2;
8	Budowa i montaż wolnostojących paneli fotowoltaicznych (elektrowni słonecznej) o łącznej mocy elektrycznej do 2000kW, (zabudowa wolnostojąca, panele montowane na stelażach konstrukcji stalowej o wysokości do 4m ponad poziom terenu) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną.	Nowe Kalinowo, dz. nr ew. 48;
9	Budowa instalacji fotowoltaicznej.	Tybory Uszyńskie, dz. nr ew. 11/15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Tereny przeznaczone pod lokalizację elektrowni wiatrowych oraz niezbędnej infrastruktury towarzyszącej.

I.p.	Przedmiot inwestycji	Lokalizacja inwestycji
1	Budowa elektrowni wiatrowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną	Chojny Pawłowięta
2	Budowa elektrowni wiatrowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną	Nowe Kalinowo – dz. nr 35
3	Budowa elektrowni wiatrowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną	Faszcze – dz. nr 21, 77
4	Budowa elektrowni wiatrowej wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną	Kalinowo Solki – 132/2 i 141/3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy

Tereny objęte wnioskiem, mają korzystny potencjał dla lokalizacji ekologicznych źródeł energii, spełnia warunki wietrzności oraz odległości od zabudowy. Lokalizacja elektrowni wiatrowych pozytywnie wpłynie na budżet i warunki ekologiczne gminy Kulesze Kościelne.

Dopuszcza się możliwość powstania nowych lokalizacji instalacji z zakresu odnawialnych źródeł energii (farmy wiatrowe i farmy fotowoltaiczne).

15. SYNTEZA I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne, to dokument określający politykę przestrzenną, opracowywany dla całego obszaru gminy. Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym określa rolę, procedurę opracowywania oraz elementy składowe Studium. Choć nie jest ono aktem prawa miejscowego to jego ustalenia wskazują ogólne kierunki rozwoju, jak również zasady, które muszą być spełnione w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne opracowane zostało zgodnie z zapisami ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 503 z późn.zm.) na podstawie podjętej przez Radę Gminy Kulesze Kościelne Uchwały Nr XXVII/174/2022 z dnia 27 kwietnia 2022 w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne, przyjętego Uchwałą Nr 151/XXX/01 r. Rady Gminy Kulesze Kościelne, z dnia 28 grudnia 2001 r. wraz ze zmianami:

- Uchwała nr 89/XVII/08 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 26 września 2008 r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne – obszar wsi Stare Wykno, Kulesze Kościelne, Kulesze Litewka,
- Uchwała nr 190/XXXIX/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 25 października 2006 r., zmieniającego uchwałę nr 180/XXXVI/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 16 czerwca 2006 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.
- Uchwała nr 187/XXXVIII/06 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 29.09.2006 r., r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne.
- Uchwała nr 21/IV/2015 Rady Gminy Kulesze Kościelne z dnia 13 lutego 2015 r., r., w sprawie uchwalenia zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne- eksploatacja kruszywa naturalnego we wsi Stare Wykno.

W ramach prac nad powstaniem aktualnego dokumentu - Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze Kościelne – w jej aktualnych granicach administracyjnych, sporządzono:

Podczas prac nad dokumentem studium sporządzono następujące opracowania (teksty i załączniki graficzne):

1. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne” składające się z dwóch części:
 - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego,
2. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń zawartych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne.

Uwarunkowania rozwoju zawierają zestawienie najistotniejszych uwarunkowań dla rozwoju oraz polityki przestrzennej Gminy Kulesze Kościelne.

Obejmują one, m.in.:

- wskazanie powiązań i relacji Gminy między poszczególnymi sołectwami oraz z gminami sąsiednimi i miastem powiatowym Wysokie Mazowieckie, stanowiącym jej najbliższe otoczenie,
- charakterystykę uwarunkowań wynikających z obowiązujących dokumentów różnych szczebli,
- obecne zainwestowania terenu,
- stan środowiska przyrodniczego i kulturowego (w tym wymogów jego ochrony),
- jakość i warunki życia mieszkańców,
- prognozy demograficznej,
- możliwości finansowe Gminy i stopień wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania.

Kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Kulesze Kościelne zawierają:

- kierunki polityki przestrzennej dotyczące przeznaczenia terenów,
- parametry i wskaźniki regulujące zagospodarowanie oraz prawidłowe kształtowanie poszczególnych terenów,
- zagadnienia kształtowania oraz ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- zasady i pożądane tendencje dotyczące rozwoju transportu, infrastruktury technicznej,

- zasady i kierunki rozwoju gospodarki rolnej,
- kierunki rozwoju i propozycje działań dla rozwoju turystyki, agroturystyki,
- promocję walorów przyrodniczych i piękna Gminy Kulesze,
- zagadnienia niezbędne do realizacji wynikające z respektowania ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Najważniejszym zadaniem Władz Samorządowych Gminy Kulesze Kościelne oraz współpracujących z nimi podmiotów, jest dążenie do osiągnięcia celu , jakim jest:

„Gmina Kulesze Kościelne - to miejsce przyjazne środowisku i integracji społeczeństwa, charakteryzujące się wyspecjalizowanym, nowoczesnym rolnictwem, szczęśliwym społeczeństwem, pięknymi krajobrazami oraz wysokim poziomem jakości i poziomu życia.”

16. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

- 1) Strategia Rozwoju Kraju 2020
- 2) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie
- 3) Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022
- 4) Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej
- 5) Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku
- 6) Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030
- 7) Projekt Polityki Wodnej Państwa 2030 (z uwzględnieniem etapu 2016) (PWP 2030)
- 8) Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032
- 9) Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej
- 10) Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej (NSEE)
- 11) Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO 2022)
- 12) Strategia Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020
Uchwała nr XXXI/374/13 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 9 września 2013 r
- 13) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego.
Uchwała Nr XXXVI/330/17 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 maja 2017 r.
- 14) Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podlaskiego na lata 2016-2022:
- 15) Program Ochrony Środowiska Województwa Podlaskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024
- 16) Program Ochrony Powietrza dla Strefy Podlaskiej
- 17) Plan Rozwoju Lokalnego dla Powiatu Wysokomazowieckiego na lata 2008-2013
Uchwała Nr XI/82/2008 Rady Powiatu Wysokomazowieckiego z dnia 26 lutego 2008 roku.
- 18) „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wysokomazowieckiego na lata 2020- 2027”
- 19) Uchwała nr XXII/197/2021 Rady Powiatu Wysokomazowieckiego z dnia 31 marca 2021
- 20) Strategia Rozwoju Gminy Kulesze Kościelne na lata 2015-2022
- 21) Program Ochrony Środowiska na lata 2020-2024 dla Gminy Kulesze Kościelne z perspektywą na lata 2025-2029”
- 22) Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Rudka na okres 01.01.2018 – 31.12.2027
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku,
- 23) Materiały Gminy Kulesze Kościelne
- 24) Materiały Nadleśnictwa Rudki
- 25) Strony internetowe

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINA KULESZE KOŚCIELNE

gm. **KOBYLIN-BORZYM**

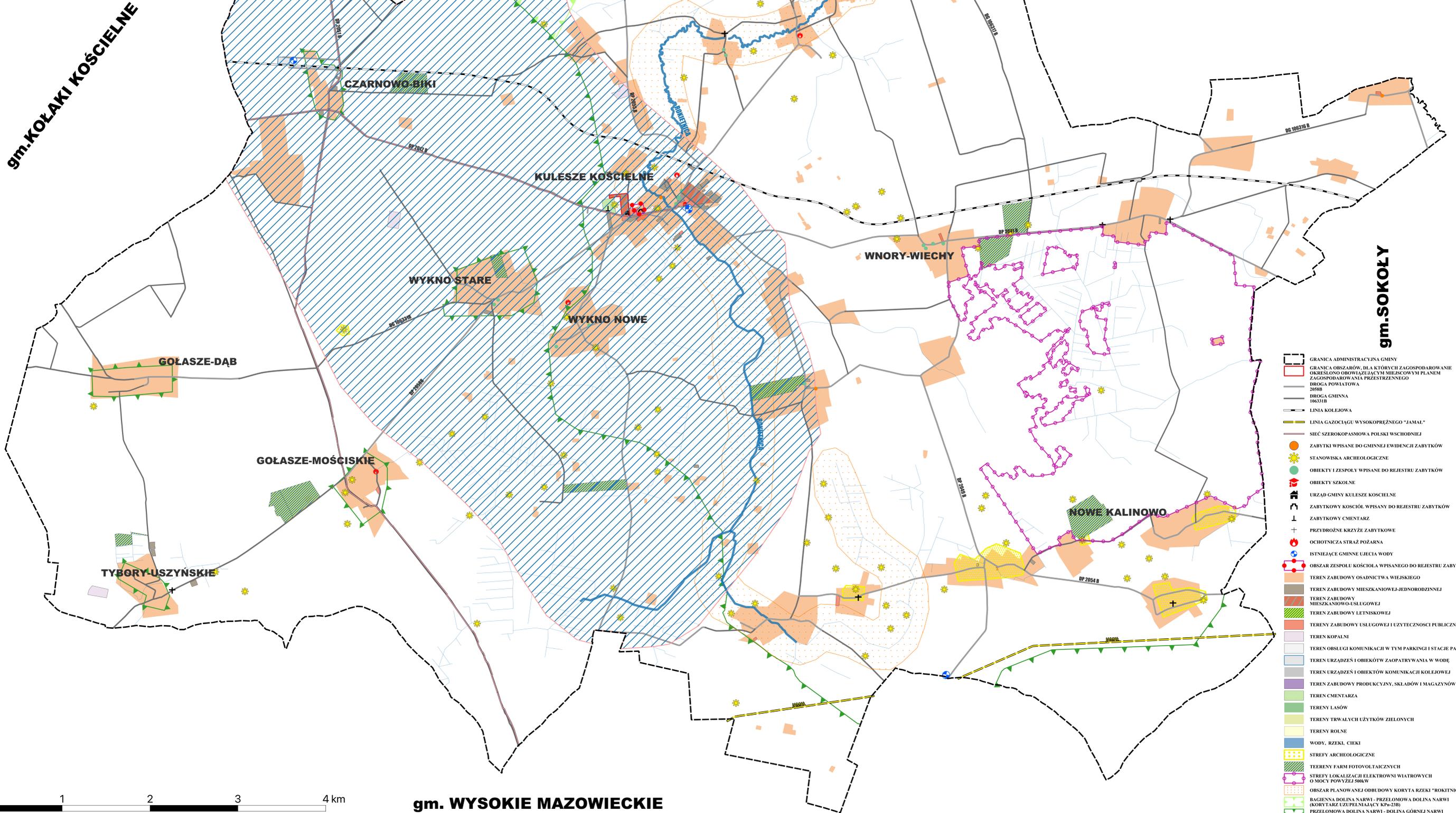

SKALA
1:10 000

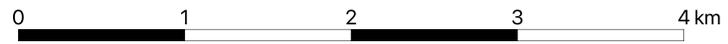
gm. **RUTKI**

gm. **KOŁAKI KOŚCIELNE**

gm. **SOKOLY**

gm. **WYSOKIE MAZOWIECKIE**

- GRANICA ADMINISTRACYJNA GMINY
- GRANICA OBSZARÓW, DLA KTÓRYCH ZAGOSPODAROWANIE OKREŚLONO OBRÓTĄ ZŁIACYM MIERSKOWYM PLANEM ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
- DROGA POWIATOWA
- DROGA GMINNA 106310 B
- LINIA KOLEJOWA
- LINIA GAZOCIĄGU WYSOKOPRĘŻNEGO "JAMAL"
- SIĘĆ SZEROKOPASMOWA POLSKI WSCHODNIEJ
- ZABYTKI WPISANE DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW
- STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE
- OBIEKTY I ZESPÓŁY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW
- OBIEKTY SZKOLNE
- URZĄD GMINY KULESZE KOŚCIELNE
- ZABYTKOWY KOŚCIÓŁ WPISANY DO REJESTRU ZABYTKÓW
- ZABYTKOWY CMENTARZ
- PRZYDRÓŻNE KRZYŻE ZABYTKOWE
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA
- ISTNIEJĄCE GMINNE ŹRĘDŁA WODY
- OBSZAR ZESPÓŁU KOŚCIOŁA WPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW
- TEREN ZABUDOWY OSADNICZWA WIEJSKIEGO
- TEREN ZABUDOWY MIESZKANOWEJ-JEDNOROBIZNEJ
- TEREN ZABUDOWY MIESZKANOWO-USŁUGOWEJ
- TEREN ZABUDOWY LETNISKOWEJ
- TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ I UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ
- TERENY KOPALNI
- TERENY OBSŁUGI KOMUNIKACJI W TYM PARKINGI I STACJE PALIW
- TERENY URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW ZAOPATRYWANIA W WODĘ
- TERENY URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW KOMUNIKACJI KOLEJOWEJ
- TERENY ZABUDOWY PRODUKCYJNY, SKŁADÓW I MAGAZYNÓW
- TERENY CMENTARZA
- TERENY LASÓW
- TERENY TRWAŁYCH UŻYTKÓW ZIELONYCH
- TERENY ROLNE
- WODY, RZĘKI, CIEKI
- STREFY ARCHEOLOGICZNE
- TERENY FARM FOTOWOLTAEICZNYCH
- STREFY LOKALIZACJI ELEKTROWNI WIATROWYCH O MOCY POWYŻE 500kW
- OBSZAR PLANOWANEJ ODBUDOWY KORYTA RZĘKI "ROKITNICA"
- BACIENNA DOLINA NARWI - PRZEŁOMOWA DOLINA NARWI (KORYTAZ UZUPEŁNIĄCY Kp6-23B)
- PRZEŁOMOWA DOLINA NARWI - DOLINA GÓRNEJ NARWI (KORYTAZ GŁÓWNY GKp6-23B)
- PRZEŁOMOWA DOLINA NARWI - DOLINA DOLNEJ NARWI (KORYTAZ GŁÓWNY GKp6-23B)
- OBSZAR WODONOŚNY BEZ IZOLACJI

**Załącznik nr 3
do Uchwały Nr XXXVIII/238/2023
Rady Gminy Kulesze Kościelne
z dnia 30 października 2023 r.**

**Rozstrzygnięcie w sprawie rozpatrzenia uwag złożonych do wyłożonego do publicznego
wglądu projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Kulesze Kościelne**

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.), Rada Gminy Kulesze Kościelne postanawia, co następuje:

1. Projekt zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Kulesze wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został wyłożony do publicznego wglądu w dniach od 21 lipca 2023 r do 14 sierpnia 2023 r. w siedzibie Urzędu Gminy Kulesze Kościelne, ul. Główna 6; 18-208 Kulesze Kościelne, pokój nr 13, w godzinach pracy Urzędu, w Referacie Inwestycji i Spraw Komunalnych oraz był dostępny na stronie internetowej www.kuleszek.pl a także w biuletynie informacji publicznej <https://kuleszek.bip.gmina.pl/>
2. Zgodnie z terminem, określonym na podstawie art. 11 pkt 8 ustawy, termin składania uwag upłynął 10 sierpnia 2023 r.
3. **W wyznaczonym terminie nie wniesiono żadnych uwag,**